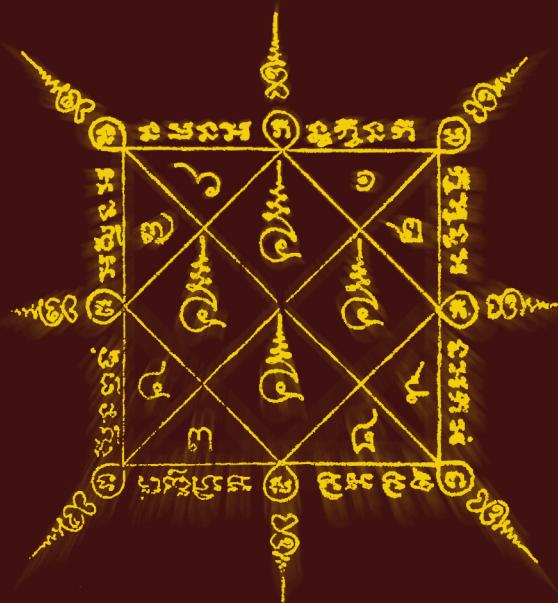

ประมวลตำรับยา

อโรคยาศาลา วัดป่ากุดชนวนอุดมพร

(ฉบับส่วนเก็บรักษา)

ประมวลตำรับยา อโรคยาศาลา วัดป่ากุดฉนวนอุดมพร
(ฉบับส่วนเก็บรักษา)

ประมวลตำรับยา อโรคยาศาลา วัดป่ากุดจนวนอุดมพร (ฉบับส่วนเก็บรักษา)

ข้อมูลสำนักหอสมุดแห่งชาติ:

พระราตรี อุบุปลาวนุโโน.

ประมวลตำรับยา อโรคยาศาลาวัดป่ากุดจนวนอุดมพร ฉบับส่วนเก็บรักษา. --

ชัยภูมิ : อโรคยาศาลา วัดป่ากุดจนวนอุดมพร, 2557.

232 หน้า.

1. ยาแผนโบราณ. 2. ยาสมุนไพร. I. ชื่อเรื่อง.

615.11593

ISBN 978-616-92106-0-3

ผู้เรียบเรียง

พระราตรี อุบุปลาวนุโโน

สืบค้นข้อมูล และบรรณาธิการ

ราชชัย นาใจคง

รูปเล่ม

ณัทพล ดำเนินงามสกุล

พิมพ์ที่

บริษัท ริช แอนด์ ซีมลี จำกัด

จัดทำโดย/ลิขสิทธิ์เป็นของ

อโรคยาศาลา วัดป่ากุดจนวนอุดมพร

อ.บ้านเขาว่า จ.ชัยภูมิ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ / พฤษภาคม ๒๕๕๗

จำนวน ๒๐๐๐ เล่ม

ขอขอบคุณ

อัครภูมิ สะเดา

พ.จ.จตุพร พรหมชัย

พ.จ.พนัชดา วนะงาม

ทัศนีย์ โลสวิชัย

คณะนักศึกษาแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนทิร์ รุ่น ๔

คำนำ

ตั้รับยาไทยแต่ก่อนนั้น คนสมัยก่อนได้เขียนบันทึกไว้ในตำราของวัดบ้าง ของตรากุลบ้าง ซึ่งตำราเหล่านั้นก็ล้วนแล้วแต่เจ้าของผู้ครอบครองตำรา ยกหัวใจให้เป็นการแพร่หลายจนคนสมัยนั้นได้ส่งลับดับไป ความรู้ในตำราเหล่านั้นก็ล่วงไปกับเจ้าของตำราคนนั้น เพราะหัวใจเอาไว้ไม่ได้เผยแพร่สืบทอดให้ออนุชนคนรุ่นหลังดังที่กล่าวแล้ว

ข้าพเจ้ามองเห็นปัญหาตรงจุดนี้ก็เลยประภากับทางทีมงานผู้จัดทำ อีกทั้งประจวบเหมาะกับวันงานไหว้ครูปี ๕๗ นี้ด้วยว่าจะทำอะไรเป็นของที่ระลึกแก่คณะศิษย์ที่มาร่วมงาน คณะผู้จัดทำจึงลงความเห็นพร้อมเพรียงกันว่าควรรวบรวมตำรายาที่มีอยู่ทั้งเก่าและใหม่รวมเรียบเรียงจัดทำเป็นหนังสือ เพื่อแจกเป็นของที่ระลึกในงานและที่สำคัญอันดับต้นๆ คือดำรงคงไว้สืบต่อเจตนาของครูบาอาจารย์เจ้าของตำรา ไม่ให้ตั้รับยาสูญสิ้นไปจากแผ่นดินไทย

ทางคณะผู้ร่วมจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ ประมวลตำรับยา อโรคยาศาสตร์ วัดป่ากุดฉวนอุดมพร ฉบับสงวนเก็บรักษา จะเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์และผู้สนใจทั่วไปไม่มากก็น้อย

พระราตรี อุปุปลาณโน^๖
อโรคยาศาสตร์ ชัยภูมิ

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

บทนำ

แผนกยาแก้ไข้ต่าง ๆ

ยาแก้ไข้ออกร้อนตัว	๒๙
ยาแก้ไข้สั่น	๒๙
ยาแก้ไข้	๒๙
ยาชื่อกรรมจ้านโอสตาน	๒๙
ยาแก้ไข้	๒๙
ยาแก้ไข้	๒๙
ยาแก้ไข้ปวดหัว	๒๙
ยาแก้ไข้ปวดหัว	๒๙
ยาแก้ทึ้งพิษไข้มากไม้	๒๙
ยาแก้พิษมากไม้	๒๙
ยาแก้ไข้มากไม้หลวง (ใหญ่)	๒๙
ยาสามหมายไม้	๓๐
ยาแก้ไข้	๓๐
ยาแก้ไข้กินผิด	๓๑
ยาไข้ทูกทึ่น	๓๑
ยาไข้ดีนเมืออ้อน	๓๑
ยาไข้ซ้ำເเรื້ອ	๓๒
ยาไข้หนหวຍชาตุขันธ์บໍส່ວ່າງ	๓๒
ยาไข้มันເລ່າ	๓๒
ยาไข้แก่ว່າງຫ້າ	๓๒
ยาไข้แกວ່າງຫ້າ	๓๒
ยาไข้ดีนດຳ ມືອດຳ ຊາງເຫີ້ອ ຊາງມຸນ	๓๓
ยาไข้ຕາເໜືອງຂົນຄຶງລູກ	๓๓
ยาไข้หนັກໂຕ	๓๓
ยาไข้มันອ້ອນໝາດຕົວ	๓๓
ยาເນັກປົບ	๓๓

แผนกยาแก้ไข้ต่างๆ

ยาห้ามไข้	๓๓
ยาหากากไข้	๓๔
ยาทั้งพิษมากไข้	๓๔
ยาหากากไม้ออกตุ่มทั้งหลาย	๓๔
ยาไข้มากไข้	๓๔
ยาไข้มากไม้มักนิด	๓๔
ยาตุ่มหากากไข้	๓๕
ยาหากากไม้ออกปานดำเนปานแดง	๓๕
ยาถอนพิษมากไม้ทุกชนิด	๓๕
ยาไข้มากไม้ลังท้อง	๓๕
ยาละเออะหากากไข้	๓๕
ยาตัดหากากไข้	๓๕
คากาเป่าพิษหากากไม้ทั้งหลาย	๓๕
คากาเป่าหากากไม้ใหญ่ออกปานดำเนปานแดง	๓๖
ยามหนานิลชានเห็นอ	๓๖
ยาต้มเทพซูมนุ่ม	๓๖
ยาแก้ไข้หวัดใหญ่	๓๗
ยาแรกเริ่มไข้ทุกชนิด	๓๗
ยาแก้ไข้พิษบัวพองลงมูลแล่นไม่ตกลอต	๓๗
ยาแก้ไข้พิษขี้นหน่วยแดง ภายในคืนเดียว	๓๗
ยาไข้ชนในเม็ดเลือด	๓๗
มหาครอปแก้ไข้	๓๗

แผนกยาแก้โรคในปากในคอ

ยาแก้เจ็บอก	๔๐
ยาแก้เลือดฟันออก	๔๐
ยาแก้ไอสิบปี	๔๐
ยาแก้ไอพอมแห้ง	๔๐
ยาแก้ไอสมองแห้ง	๔๐
ยาแก้เลือดฟันออก	๔๐
ยาแก้เสียงแหบแห้งเครื่อ	๔๐
ยาแก้ไอ	๔๑
ยาแก้ไอ	๔๑
ยาแก้ไอมากโหกแตก	๔๑

แผนกยาแก้โรคในปากในคอ

ยาเลือดคอออก	๔๑
ยาแก้เลือดเข่าเลือดคอออก	๔๑
ยาปิดเลือดเข่า	๔๑
ยาแก้โรคทำมะลาลงคงแข็งคอตีบ	๔๒
ยาแก้ปวดเข่ามีนีไปตามสันหลัง	๔๒
ยาขับเสลด ตัดรากหีด	๔๒
ยาแก้ปวดฟัน	๔๒
ยาสามานคำ	๔๒
ยาสามานปากเปื่อย	๔๒
ยาต้มอมแก้ปากเปื่อย	๔๒
ยาดองแก้ปากเปื่อยคอเปื่อย	๔๓
ยาทาแก้ปากเปื่อย	๔๓
ยาแก้ลักษณะปิดลักษณะเปิด	๔๓
ยาสามานคำ	๔๓
ยาสามานเปื่อย	๔๓
ยาแก้ทำมะลา กัก กีก	๔๓
ยาแก้ทำมะลาต่างๆ	๔๔
ยาแก้ทำมะลาปั้นจุบัน	๔๔
ยาแก้คั่ยยือ	๔๕
ยาแก้คั่ยยือบ้องหวาน	๔๕
ยาแก้สะเออะ	๔๕
ยาแก้กังบากปากเปื่อยวิเศษสุด	๔๕
ยาแก้ปวดอกแข็ง	๔๕
ยาแก้กักแข็งไข้	๔๕

แผนกยาแก้โรคแม่และเด็ก

ยาหม้อแก้อ้าเจียน	๔๖
ยาหม้อครรภ์รักษา	๔๖
ยาหม้อ แก็บิด มูกเลือด	๔๗
ยาหนึ่งแก็บิดมูกเลือด	๔๗
ยาหม้อแก็บิดหัวลูก	๔๗
ยาห้อมประทุมเกษดา	๔๗
ยาห้อมหทัยวารา	๔๗
ยาห้อมแท่งแดง	๔๗

แผนกยาแก้โรคแม่และเด็ก

ยาสตรีหลังคลอด

ยาประจูโลหิต และบำรุงโลหิต	๔๐
ยาบำรุงโลหิต	๔๑
ยาประสะน้ำนม	๔๑
ยาทานมบริสุทธิ์	๔๑
ยาวิรุพนาภีชีคุณ	๔๑
ยาประสะนมฝ่าด	๔๑
ยาประสะแก้น้ำนมดาว	๔๑
ยาประสะแปรน้ำนมดี	๔๒
ยาแก้สตรีระดูขัด	๔๒
ยาแก้สตรีระดูขัด	๔๒
ยาทาแก้น้ำนมดิบ	๔๒
ยาแก้น้ำนมดิบ	๔๒
ยาชำระโลหิตน้ำนม	๔๒
ยาน้ำนมแขงสำหรับแม่ลูกอ่อน	๔๓
ยาแม่ออยไฟป่าได้	๔๓
ยาหลูลูกเลือดออกบ่เชา	๔๓
ยาผู้หญิงกรรมลูกแล้วออกตุ่มคันตามโยนี	๔๓
ยาผู้หญิงกรรมลูกแล้วบ่อออก	๔๓
ยาผู้หญิงเลือดออกบ่เชา	๔๓
ยาแก้เลือดขึ้นผู้หญิงอยู่กรรมกินผิด	๔๓
ยาลูกบ่อออก	๔๓
ยาผู้หญิงออกกรรมแล้วน้ำนมบ่มี	๔๔
ยากระบูนเลือด เลือดค้างอยู่ในท้อง	๔๔
ยาล้างลูกเลือดเวลากรรมลูก	๔๔
ยากกินให้มีลมเบ่ง	๔๔
ยาประสะผิวมะกรูด	๔๕
ยาสดขับเลือด	๔๕
ยาหม้อล้างผิมดลูก	๔๕
ยาดองส้ม	๔๕
ยานึ่งท้องให้ยุบ	๔๖
ยาดองเหล้าคนอยู่ไฟ	๔๖
ยาแก้เลือดแห้ง	๔๖

แผนกยาแก้โรคแม่และเด็ก

ยาสตรีหลังคลอด	๕๖
ยาหม้อแก่น้ำนมแห้ง	๕๗
ยาพอกผื่นนม	๕๗
ยาหม้อตัดรากรผื่นนม	๕๘
ยาประสารว่านนางคำ	๕๙
ยาไฟประลัยกัลป์ ๑	๕๙
ยาไฟประลัยกัลป์ ๒	๕๙
ยาสังขแพทย์	๕๙
ยาดองแก้วริดสีดวงลง	๕๙
ยาแก้เลือดกีบ	๕๙
ยากำแย់	๕๙
ยาตั้งแม่อุ้ยกรรม	๕๙

แผนกยาแก้ทraig หละ ละອอง

ยาแก้ทraigประจำวัน	๖๐
ยาชื่อเบญจโภธกุมาร	๖๑
ยาทาหละและยอดทraig	๖๑
ยาน้ำมันทาเข้ม่าและทraig	๖๑
ยาแก้ทraigหล่นลงไปกระทำห้อง	๖๑
ยาเหลืองน้อย	๖๒
ยาเหลืองใหญ่	๖๒
ยาชื่อเกรสร้า	๖๒
ยาแก้ลະօองพระบาท	๖๒
ยาชื่ออมหารส	๖๒
ยาเขียวหารдан	๖๓
ยาแดงกำมะถัน	๖๓
ยาขาวกะบัง	๖๓
ยาเขียวขี้ทอง	๖๓
ยาดำหมึกห้อม	๖๓
ยาแก้ทraigออกตามร่างกาย	๖๓
ยาน้ำมันตาลซ่าน	๖๔
ยาหมาవิเศษ	๖๔
ยาประสะดำเน	๖๔
ยาจักรนารายณ์	๖๔

แผนกยาแก้ทraig หละ ละออง

ยาหมาจักร	๖๔
ยาหมานิลรากรดิน	๖๕
ยาแสงพระจันทร์	๖๕
ยาเทพมงคล	๖๕
ยาลงคละรังบ	๖๖
ยาลงคงมหาชัย	๖๖
ยาแก้ต่ำโลจรูขี้นในตา	๖๖
ยาแก้ทraigลงท้อง	๖๖
ยากระดูกตรางแดง	๖๗
ยาแดงใหญ่	๖๗
ยาแดงน้อย	๖๗
ยาแก้ทraigชุม	๖๗
ยาแก้ทraigย่างทraigชุม	๖๗
ยาครอบตาลตราง	๖๗
ยาแก้ต่ำลตรางทึ้งปวง	๖๘
ยาเทพนิมิตร	๖๘
ยาพรหมนิรമิตร	๖๘
ยาอินทสักชี	๖๘
ยาทาลินปืดตราง	๖๘
ยาแฝ้วสว่าง	๖๙
ยาตรีใหญ่แก้ไข้พิษ	๖๙
ยาประสะกะเพราใหญ่	๖๙
ยาประสะพิมเสนใหญ่	๖๙
ยาจันทร์แจ่มฟ้า	๖๙
ยาชื่อปัญจคงค่า	๗๐
ยาทิพโสภา	๗๐
ยาห้อมจันทน์กุมาร	๗๐
ยาเด็กชื่อหมาจักร	๗๐
ยาเหลืองน้อย	๗๑
ยาเหลืองใหญ่	๗๑
ยาสารพัดกระดูกตราง	๗๑
ยาแก้กลมตราง	๗๑
ยาแก้ต้านไขมาย	๗๑

แผนกยาแก้ทraig หละ ละออง

ยาแก้มทraig ๗ จำพวก	๗๙
ยาเขียวห้อม	๗๙
ยาเขียวน้ำมูตร	๗๙
ยาแก้ไข้ แก้ทraig แก้สิวิงสวยงาม	๗๙
ยาเหลืองน้อย	๗๙
ยาเหลืองใหญ่	๗๙
ยาเหลืองพรัตน์	๗๙
ยาแก้ทraig แห้ง	๗๙
ยาแก้ทraig ๑๐๘ จำพวก	๗๙
ยาตานขไมย	๗๙
ยาด้มแก้ตานทraig	๗๙
ยาแก้มทraig ๗ จำพวก หรือลมทraigทั้งปวง	๗๙
ยาแก้มทraigทั้ง ๗ วัน	๗๙
ยาแก้ทraigขึ้นในตา	๗๙
ยาแก้ทraigซัก	๗๙
ยาทraigแก้ไอเป็นเลือด	๗๙
ยาแก้ตานขไมย	๗๙
ยาเหลืองมหาไซพฤกษ์	๗๙
ยาด้มแก้ตานทraigตาลโจร	๗๙
ยาพายตานทraigทั้งปวง	๗๙
ยาหยดตาแก้ทraig	๗๙
ยา gwad แก้ทraig	๗๙
ยาเหลืองใหญ่	๗๙
ยาชโลมถอนพิษทraig	๗๙
ยาเขียวรัตนคุณ	๗๙
แผนกยาเด็กเพิ่มเติม	
ยาแก้เด็กเจ็บท้อง	๗๙
ยา gwad ลมสะพัน	๗๙
ยาแก้ไส้เดือน	๗๙
ยาพอกแก้ต้อขึ้นตา	๗๙
ยาแก้จับแลแก้มัว	๗๙
ยาแก้นอนมิหลับ	๗๙
ยารัสวงมหาทิคุณ	๗๙

แผนกวยาเด็กเพิ่มเติม

ยาแก้ร้าดูเสีย	๗๙
ยาแดงมห罗斯ต	๗๙
ยาเนวารคุณ	๘๐
ยาประจุราดูเด็ก	๘๐
ยาจีบกินต่างน้ำ	๘๐
ยาเหลืองมหาไซยพฤกษ์	๘๐
ยาประจำไฟล	๘๑
ยา gwad แกลลันดำ	๘๑
ยาแก้มูกเลือด	๘๑
ยาแก้เด็กท้องขึ้นเวลาเย็น	๘๑
ยาแก้เด็กท้องขึ้นในเวลาเช้า	๘๑
ยาสมานลิ้นเปื่อยข่านหนึ่ง	๘๒
ยาสมานปากเด็กและผู้ใหญ่	๘๒
ยาแก้หัดแก้เหือดเด็ก	๘๒
ยาประจำท้องกันสำรอ ก	๘๒
ยาแก้อุจจาระพิการ	๘๓
ยาถ่ายและคุมร้าดู	๘๓
ยาแก้ไอสำหรับเด็ก	๘๓
ยาต้มแก้พومแห้ง	๘๓
ยาเหลืองใหญ่	๘๔
ยาเหลืองกลาง	๘๔
ยาเขียวหวาน	๘๔
ยากรีแก้มูกเลือด	๘๔
ยาถ่ายประจำร้าดูเด็ก	๘๔
ยาความเด็กเมื่อแรกตากฟาก	๘๕
ยาแก้ท้องขึ้น	๘๕
ยาแก้ชัดหนัก	๘๕
ยาแก้ขัดเบา	๘๕
ยาแก้เด็กพอมแห้ง	๘๕
ยาทองเนื้องาม	๘๖
ยาราดูเด็ก	๘๖
ยาต้มซักดา ก	๘๖
ยาแก้พุงโรท่องโต	๘๖

แผนกวยาเด็กเพิ่มเติม

ยาต้มแก้เด็กผอมแห้ง	๙๖
ยามหานิลแห่งทอง	๙๗
ยาแก้เด็กกินข้าวไม่ได้	๙๗
ยาเขียวเหนือ	๙๗
ยามหานิลน้อย	๙๗
ยา gwad แก้คอดืบ	๙๗
ยาชื่อหมีกหอม	๙๗
ยา gwad แห่งขาว	๙๘
ยาเด็กชื่ออมahaจักร	๙๘
ยาสามานลิ้นเด็ก	๙๘
ยา gwad เม็ดคำ	๙๘
ยาพิสูภา	๙๙
ยา gwad แก้เด็กไม่กินข้าวและนม	๙๙
ยาเหลืองกระท่อม	๙๙
ยาแก้เด็กทุ่งเป็นพรรดีก	๙๙
ยาหอมพิกุลแก้ว	๙๙
ยาเขียวหอมแก้ไข้	๙๙
ยาตรีใหญ่แก้ไข้พิษ	๙๐
ยาชื่อหอมใหญ่	๙๐
ยาแก้ลงท้องมิหยุด	๙๐
ยาอ้ำมฤคหาราม	๙๐
ยาประสิทธิ์รักษา	๙๑
ยาชื่อจันทร์รัศมี	๙๑
ยาแก้เด็กน้อยพก	๙๑

แผนกวยาแก้โรคโลหิตระดูสตรี

ยาแก้รำดูไม่ปกติ	๙๔
ยาบำรุงโลหิตสตรี	๙๔
ยาแก้ไข้ทับระดู	๙๔
ยาขับเลือดผู้หญิง	๙๕
ยาแก้เลือดตื้อขึ้นหรือลงเลือด	๙๕
ยาแก้เลือดค้าง ระดูบล่วง เป็นหมวดขาว	๙๕
ยาแก้ลงเลือดหรือเลือดลงกีเรียง	๙๕
ยาแก้เลือดขึ้น	๙๕

แผนกวยาแก้โรคโลหิตระดูสตรี

ยาแก้เลือดออกถ้ามีการจม่ำปาก	๙๖
ยาต้มบำรุงเลือด	๙๖
ยาต้มถ่ายแก้ดูขัด	๙๖
ยาแก้โล่งเลือด	๙๖
ยาแก้เลือดบ่ออก	๙๖
ยาแก้ชำร้าว	๙๖
ยา กินให้มีลูก	๙๗
ยาแก้ไข้ทับระดู	๙๘
ยาโรคสตรีทุกชนิด	๙๘
ยาแก้ไข้ทับระดู	๙๙

แผนกวยาแก้โรคระบบทางเดินอาหาร

ยาแก้ท้องขึ้นมาก	๑๐๒
ยาแก้ท้องเป็นก้อนเป็นดานจุกเสียดต่างๆ	๑๐๒
ยาอ้วนพี	๑๐๒
ยานั่นทชาตุ	๑๐๒
ยาแก็บิด	๑๐๓
ยาแก้ม้ามหย่อน	๑๐๓
ยาแก้เลือดตกทางทวารหนัก-เบา	๑๐๓
ยาแก้โรคทำโปงหรือดากออก	๑๐๓
ยาแก้โรคลงท้อง	๑๐๓
ยาผ่าแม่ท้อง (พยาธิตัวตืด)	๑๐๔
ยาแก็บิดมูกเลือด	๑๐๔
ยาแก้วิริดสีดวงทวาร	๑๐๔
ยาแก้โรคเส้นเอ็นและวิริดสีดวงทวาร	๑๐๔
ยาแกลงท้องถ่าย	๑๐๔
ยาต้มแก้วิริดสีดวง	๑๐๔
ยาแก้เจ็บท้องแน่นหัวอก	๑๐๔
ยาท้องบิด – ท้องเจ็บ	๑๐๕
ยาเจ็บเสียบ – ยิ่งท้อง	๑๐๕
ยาเจ็บท้อง ขี้เป็นนูก เป็นเลือด	๑๐๕
ยาลงท้องทั้งเจ็บเสียบพวนท้อง	๑๐๕
ยาลงท้อง	๑๐๕
ยาเจ็บท้อง	๑๐๕

แผนกยาแก้โรคระบบทางเดินอาหาร

ยาเจ็บท้องแล้ง	๑๐๕
ยาท้องไค่ท้องพอง	๑๐๕
ยาคัดท้องไค่ คิงเหลือง ตาเหลือง กินเข้าบ่แข่น	๑๐๖
ยาลงดำลงแดง	๑๐๖
ยาห้ามขี้	๑๐๖
ยาห้ามชาກ	๑๐๖
ยาแก้เจ็บท้อง ทั้งขี้ทั้งชาກ	๑๐๖
ยาผ่าแม่ท้อง	๑๐๖
ยาแก้กินผิด	๑๐๗
ยาแก้กินผิด	๑๐๗
ยาแก้กินผิด	๑๐๗
ยาแก้ผิดผักขา	๑๐๗
ยาแก้สะดวงท้อง	๑๐๗
ยาแก้สะดวงอก	๑๐๗
ยาแก้สะดวงทวาร	๑๐๘
ยาแก้สะดวงภายใน	๑๐๘
ยาแก้สะดวงจำไส้	๑๐๘
ยาแก้กะบูนก้อน	๑๐๘
ยาแก้กะบูนลม	๑๐๘
ยากะบูนเลือด	๑๐๙
ยาแก้กะบูนเต่า	๑๐๙
ยาแก้ไข้เยิร์วบ่ออก	๑๐๙
ยาแก้เยิร์วบ่อออก	๑๐๙
ยาแก้รากเลือด	๑๐๙
ยาแก้เบือทุกอย่าง	๑๐๙

แผนกยาแก้โรคระบบทางเดินปัสสาวะและโรคระบบสีบพันธุ์

ยาแก้รากเลือด	๑๑๒
ยาแก้อุปطم	๑๑๒
ยาแก้โรคผู้หญิง	๑๑๒
ยาแก้โรคหนองใน	๑๑๒
ยาแก้นิว	๑๑๓
ยาแก้โรคนิวไಡ	๑๑๓
ยานิว	๑๑๓

แผนกวยาแก้โรคระบบทางเดินปัสสาวะและโรคระบบสีบพันธุ์

ยาเยี่ยวเหลือง	๑๗๓
ยาอาน	๑๗๓
ยาเยี่ยวเป็นเลือดเป็นหนอง	๑๗๓
ยาขี้เยี่ยวบ่อออก	๑๗๓
ยาต้มแก้ฝุ่นตกิจ	๑๗๓
ยาต้มแก้ขัดเบา	๑๗๓
ยาสดแก้ขัดเบา	๑๗๓
ยาต้มแก้หนองใน	๑๗๔
ยาแก้ปวดเยี่ยวหยัด	๑๗๔
ยาแก้ปวดเยี่ยวหยัด	๑๗๔
ยาแก้โรคหนองใน	๑๗๔
ยาแก้โรคบุรุษเข้าข้ออ กดอก	๑๗๔
ยาล้างโรคบุรุษ	๑๗๔
ยาแก้นิว	๑๗๕
ยาแก้นิว	๑๗๕

แผนกวยาแก้โรคကหซัย

ยาแก้เจ็บท้องกหซัย	๑๗๖
ยากหซัยวิเศษ	๑๗๖
ยาแก้กหซัยผอมแห้ง	๑๗๖
ยากหซัย	๑๗๖
ยาแก้โรคผอมเหลือง	๑๗๖

แผนกวยาแก้โรคฝีภัยใน

ยาแก้วันโรค	๑๗๗
ยาแก่ฝีในท้อง	๑๗๗
ยาแก่ฝีลมในท้อง	๑๗๗
ยาฝีในท้อง	๑๗๗
คากาเป่าฝีในท้อง	๑๗๗
ยาแก่ฝีในท้อง	๑๗๗
ยาแก่ฝีในท้อง และกร่อน	๑๗๗
ยาต้มแก่ฝีในท้อง	๑๗๗

แผนกวยาแก้โรคผิวหนัง

ยาทาขี้กลาก	๑๗๖
น้ำมันผึ้ง	๑๗๖

แผนกยาแก้โรคผิวหนัง

ยาพอกเกลื่อนฝี	๑๒๖
ยาพอกแพลงก์เลย	๑๒๖
ยาอسمบาดแม่เอ็ง	๑๒๗
ยาแก้กากลาກเกลือน	๑๒๗
ยาแก้ฝี	๑๒๗
ยาฟีปลาค่อ	๑๒๗
ยาแก้ฝีหัวเอียน	๑๒๗
ยาสักขานาดแพลงก์กีของมีคุณ (แพลงสต)	๑๒๗
ยาบادเปื้อยลูกلام	๑๒๗
ยาผ่าแม่บاد	๑๒๗
ยาฟีหัวเอียน	๑๒๗
ยาฟีเป็นอยู่น้ำ	๑๒๗
ยาฟีหัวบาน	๑๒๗
ยาฟีในคอ	๑๒๗
ยาฟีหัวขาว	๑๒๗
ยาฟีสำบ้าย	๑๒๗
ยาฟีปลากาอก	๑๒๗
ยาฟีหัวลม	๑๒๗
ยาฟีปลาค่อ	๑๒๗
ยาพอกแพลงก์บัดพิช	๑๒๗
ยาพอกแพลงก์บัดยักษ์	๑๒๗
ยาแก้ฝี	๑๒๗
ยา กันฝีทุกชนิด	๑๒๗
ยาหัดฝีให้แตก	๑๒๗
ยา กัดฝี	๑๒๗
ยาดูดหนองฝี	๑๓๐
ยาแก้ฝี	๑๓๐
ยาพอกแพลงก์บัดพิช	๑๓๐
ยาพอกฝีพอกช้ำ	๑๓๐
ยาพอกฝีดูดหนอง	๑๓๐
ยาทามะเร็งไวและหิตตะนอย	๑๓๐
ยาพ่นน้ำสัวด	๑๓๑
ยาพ่นดับพิชไฟ	๑๓๑

แผนกยาแก้โรคผิวหนัง

ชี้ผึ้งเหลือง	๑๓๑
ชี้ผึ้งตำราหลวง	๑๓๑
ยาต้มแก้มะเร็งคุดทะราด	๑๓๑
ยาขัดเลือด	๑๓๒
ยาทาขี้หิด	๑๓๒
ยาแก็บาดเปื้อย	๑๓๒
ยาแก็บาดแพลงทุกอย่าง	๑๓๒
ยาทาแพลสต์	๑๓๒
ยาปิดแพลงทุกชนิด	๑๓๒
ยาแก้วัด	๑๓๒
ยาแก้วัดวิเศษสุด	๑๓๒
ยาแก้ล่องแก้ว	๑๓๒
ยาแก้ล่องแก้ว	๑๓๒
ยาแก่คันทุกชนิด	๑๓๒
ยาเริม	๑๓๒

แผนกยาแก้โรคลมและเลือด

ยาเจ็ดสามเม็ด	๑๓๒
ยารุลม	๑๓๒
ยามหาสมมิทธิ์	๑๓๒
ยาแก่สะอึก	๑๓๒
ยาต้มแกล้มอัมพาราชยักษ์	๑๓๒
ยาอนันตคณ	๑๓๒
ยาแก้ขัดเจ็บปวดต่างๆ	๑๓๒
ยายอดเข้าพระสุเมรุราช	๑๓๒
ยาแก้เลือดลมต่างๆ	๑๓๒
ยาแก้ฟกตามข้อ	๑๓๒
ยาแก้เลือดลม	๑๓๒
ยาแก่สะอึก	๑๓๒
ยาแก้ขัดเจ็บปวดต่างๆ	๑๓๒
ยาแก้ชา	๑๓๒
ยาแก้เลือดคั่ง	๑๓๒
ยาแก้เลือดขี้น	๑๓๒
ยาแก้เลือด	๑๓๒

แผนกยาแก้โรคลมและเลือด

ยาแก้พากเข้าข้อ	๑๓๙
ยาแก้พากแล่นคือปวดไม่คงที่	๑๓๙
ยาแก้ปวดหัวดิบ	๑๓๙
ยาแก้พาก	๑๔๐
ยาแก้โรคเห็นบชา	๑๔๐
ยาแก้เป็นลม สลบ	๑๔๐
ยาทลายบาดลาร	๑๔๐
ยาแก้กลมแน่นหน้าอก	๑๔๐
ยาดองแก้เลือดแก้กลม	๑๔๐
ยาแก้ความดันสูง	๑๔๑
ยากรวนแก้เลือดแก้กลม	๑๔๑
ยาสุขไสยาสน์	๑๔๑
ยาแก้เห็นบชา	๑๔๑
ยาแก้โรคเส้น	๑๔๒
ยาแก้โรคเส้นประสาท	๑๔๒
ยาแก้กลมเลือด	๑๔๒
ยาลงขันตามีดม้า	๑๔๒

แผนกยาอายุวัฒนะ

ยาอายุวัฒนะเจริญอาหาร	๑๔๔
ยาอายุวัฒนะ	๑๔๕
ยากำลัง	๑๔๕
ยาอายุวัฒนะ	๑๔๕
แก้เมื่อย	๑๔๖
ยาอายุวัฒนะ	๑๔๖
ยาอายุวัฒนะ	๑๔๖
ยานำรุงราตุ	๑๔๖

แผนกยาแก้โรคตา หู จมูก

ยาใส่หูเน่า	๑๔๗
ยาต้มแก้เลือดออกจากจมูก (กำเดา)	๑๔๗
ยาวดิดสีดวงดัง (จมูก)	๑๔๘

ແພນກຍາແກ້ໂຮຄຕາ ຫຼື ຈມູກ

ຢາແກ້ຕາຟາງ	ເຕັມ
ຢາຕາແດງແລະຕາມືດ	ເຕັມ
ຢາແກ້ສະດວງດັງ	ເຕັມ
ຄາຄາເປົ່າຕາແດງ	ເຕັມ
ຢາແກ້ເຈັບຕາ	ເຕັມ
ຢາແກ້ຮີສສີດວງຈມູກ	ເຕັມ
ຢາແກ້ຕາແດງ	ເຕັມ
ຢາແກ້ໄມ້ທິ່ງຕາ	ເຕັມ

ແພນກຍາແກ້ປະດົງ

ຢາປະດົງຕາຫຼຸກຈຳພວກ	ເຕີເມ
ຢາແກ້ປະດົງແດງ	ເຕີເມ
ຢາແກ້ປ້ານດົງເວັນ	ເຕີເມ
ຢາປ້ານດົງເວັນ	ເຕີເມ
ຢາປະດົງເສັ້ນ	ເຕີເມ
ຢາປະດົງລົມ	ເຕີຕົ
ຢາປະດົງໄຕ່ຕາມໂຕ	ເຕີຕົ
ຢາປະດົງຄັນ	ເຕີຕົ
ຢາປະດົງເຈັບແລ່ນໄປມາຄືອື່ນເຂົ້າ ຈ້າວສູນ	ເຕີຕົ
ຢາປະດົງເສັ້ນແລະເໜີນບ້າ	ເຕີຕົ
ຢາປະດົງໃໝ່ໄດ້ຖຸກໜີດ	ເຕີຕົ
ຢາປະດົງເລື້ອດ	ເຕີຕົ
ຢາແກ້ປະດົງຖຸກອຍ່າງ	ເຕີຕົ
ຢາແກ້ປະດົງເສັ້ນ	ເຕີຕົ
ຢາແກ້ປະດົງໄຟ	ເຕີຕົ
ຢາແກ້ປະດົງອຳນະພາດ	ເຕີຕົ
ຢາແກ້ປະດົງລ່ອຍ	ເຕີຕົ
ຢາຕັ້ງປະດົງ	ເຕີຕົ
ຢາແກ້ປະດົງເຂົ້າໄສ	ເຕີຕົ
ຢາແກ້ປະດົງເສັ້ນ	ເຕີວິ

ແພນກຍາຄ່າຍ

ຢາພຣໍ່ມປະສິທີ	ເຕີຜ
ຢາຄ່າຍກະຮະສາຍກລ່ອນ	ເຕີຜ
ຢາຄ່າຍປຣາບວິດສີດວງ	ເຕີຜ

แผนกยาแก้แมลง สัตว์ กัด ต่อย

ยาแก้แมงมุม แมงม้า แมงลินหมา ไลสเดื่อน	๑๖๒
ตอตด	๑๖๓
ยาขี้ไก่กือตอตด	๑๖๔
ยาแกงตอตด	๑๖๕
ยาแก้หมาขบ	๑๖๖
ยาแก้หมาว้อขบ	๑๖๗
ยาแก้พิษสัตว์กัดต่อยทุกชนิด	๑๖๘

แผนกยาเกล็ด

ยาแก้สรรพรอคต่างๆ	๑๖๙
ยาแก็บ้า	๑๖๖
ยาแก้เจ็บเส้นเอ็น	๑๖๖
ยาเจ็บช้ำภายใน	๑๖๖
ยาแก้มะเร็งเต้านม	๑๖๗
ยาแก้ผ้าดูก	๑๖๗
ยาแก้ผ้าดูก	๑๖๗
ยาแก้ฟ้า	๑๖๗
ยาตั้งเผ่าเก่า	๑๖๗
ยาแก้โรคมะเร็ง	๑๖๗
ยาแก้โรคมะเร็งในมดลูก	๑๖๘
ยาแก้โรคเส้นท้องตึงเป็นเตา丹	๑๖๘
ยาส้ม	๑๖๘
ยาแก้แพ้ก้อนพิษผิดสำแดง	๑๗๑
ยามะเร็ง	๑๗๑
ยาทดลองยาสั่ง	๑๗๑
ยาแก้ยาสั่ง	๑๗๑
ยาถ่ายยาสั่ง หรือยาเบื้อง	๑๗๑
ยาปั๊จุบันทันด่วน	๑๗๓
ว่าด้วยคัมภีร์อภัยสัตตา	๑๗๕
ประมวลภาพสมุนไพร	๑๗๖
บรรณาธุกرم	๑๗๗
ภาคพนวก	๑๗๘

บทนำ

ตำราพื้นบ้านอีสาน

ตำรา : ได้แก่ แบบแผน หรือ หนังสือ หรือใบлан ที่ว่าด้วยวิชาการต่างๆ บันทึกไว้ให้ลูกหลานได้นำไปใช้ประโยชน์

ยา : ได้แก่ ของสำหรับปัวพยาธิ หรือของบรรเทาความเจ็บปวดต่างๆ (ปัว=รักษา) ให้อุญัติมีสุข ร่างกายแข็งแรง ประกอบสัมมาอาชีพได้เป็นปกติสุข

ตำราญสมุนไพรพื้นบ้านอีสาน หรือ ตำราจากไม้ เป็นหนังสือใบлан มีหลายคัมภีร์ด้วยกัน เอื่นๆ ว่า “คัมภีร์อภัยสันตา” “คัมภีร์มหาโชคชะต” และ “คัมภีร์ปฐมจินดา” เป็นต้น เป็นของเก่าแก่ซึ่งมีมาแต่โบราณกาล ยาปัวพยาธิ ทุกชนิดบ่าว่าจะเป็นยาแผนโบราณหรือยาแผนปัจจุบันก็ตาม โดยส่วนใหญ่แล้ว เด้าเดิมแม่นเอามาจากหากไม้หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นไม้ การอกรากไปเก็บยา ในป่าของคนโบราณนั้นย่อมต้องมีพิธีกรรมต่างๆ กัน บางคนก็ใช้กล บางคนก็ใช้เวทมนต์และคาถา ตลอดจนต้องหาฤกษ์ หายนะ เวลาไปเยาฯ จึงจะสัมฤทธิ์ผลดังตำรากล่าวไว้ว่า

วันอาทิตย์	ยามเช้า ยามสาย ยามเที่ยง ยามค่ำ	พิษยาอยู่ลำต้น พิษยาอยู่ราก พิษยาอยู่ใบ พิษยาอยู่เปลือก
------------	--	--

วันจันทร์	ยามเช้า ยามสาย ยามเที่ยง ยามค่ำ	พิชยาอญี่ราก พิชยาอญี่แก่น พิชยาอญี่โน พิชยาอญี่เปลือก
วันอังคาร	ยามเช้า ยามสาย ยามเที่ยง ยามค่ำ	พิชยาอญี่โน พิชยาอญี่เปลือก พิชยาอญี่ลำต้น พิชยาอญี่ราก
วันพุธ	ยามเช้า ยามสาย ยามเที่ยง ยามค่ำ	พิชยาอญี่ราก พิชยาอญี่โน พิชยาอญี่เปลือก พิชยาอญี่แก่น
วันพฤหัสบดี	ยามเช้า ยามสาย ยามเที่ยง ยามค่ำ	พิชยาอญี่แก่น พิชยาอญี่ราก พิชยาอญี่โน พิชยาอญี่ลำต้น
วันศุกร์	ยามเช้า ยามสาย ยามเที่ยง ยามค่ำ	พิชยาอญี่โน พิชยาอญี่ราก พิชยาอญี่เปลือก พิชยาอญี่ลำต้น

วันเสาร์	ยามเช้า ยามสาย ยามเที่ยง ยามค่ำ	พิชยาอยู่ราก พิชยาอยู่ลำต้น พิชยาอยู่ใน พิชยาอยู่แก่น
----------	--	--

เมื่อไปถึงป่าตามฤกษ์ยามแล้ว ยังจะต้องมีกรรมวิธีในการเอายาอีก เพราะคนโบราณถือว่า สรรพสิ่งใดๆ ในโลกล้วนมีเจ้าของ ต้นไม้ก็มีเทพารักษ์ การจะเก็บยาจึงต้องมีการขอด้วยหลักหลายกรรมวิธี เช่นกัน ดังจะยกตัวอย่าง พอสังเขปดังนี้

มนต์ปลุกยาแบบที่ ๑

โอม “กุมมะเกມมะ” ว่า ๓ เที่อแล้วให้กีบต้น ๓ เที่อ จึงว่ามนต์ ยามพระยาธรผู้รักษาต้นยา ว่า “โอม ทิพย์พระยาธร ขี้ม้าจราจากพอกฯ ผ้อนกูจักรอกหัวพระยาธร ขี้ม้าจรอุดเมฆ” ว่า ๓ เที่อ และจึงกล่าวมนต์ปลุกยา ว่า “โอม ขะลูกๆ กูจักรปลุกจากยา กีดื่น พญาไปอยู่แห่งอินกิให้เสร็จเข้ามา สู่ต้นไม้ออยู่ลีลา เสร็จเข้ามาอยู่ต้นยาอยู่ลีล้าย เชือลูกท้าวผุ่งหมู่พญา โอม สวาหบ” ว่า ๓ เที่อ และจึงเอามือสั่นต้นยา ๓ เที่อ แล้วขุด หรือ พันເອາເທອญ

มนต์ปลุกยาแบบที่ ๒

“โอม ทิพมนต์ มนต์เจ้าพญา พระฤกษ์สั่งมาให้กูເອາດັນນີ້ໄປໄສ.....
(คนໃຫ້ຊື່ວ່າ...) ໃຫ້ຊ່ວງ ໃຫ້ເສາ ໂອມ ສວາຫຍະ”
ว่า ๓ เที่อ และจึงขุด หรือพันເອາເທອญ

คำaculaตันยา (อีกแบบหนึ่ง)

“คับปัง คับระงับ คุบасิทธิกายะ ให้กุทางๆ ชินะ สาวะ”

ว่า ๓ เที่อ แล้วจึงขุด หรือพันเอาเทอนญ

พิษณุยา

เป็นการเรียนรู้เพื่อเป็นหมอยา จะต้องมีการแต่งขันธ์ ๕ เพื่อการบูชา ประกอบด้วย พานหรือขันธ์ ๕ บรรจุ เทียนเล่มบาท ๔ เล่ม เทียนน้อย ๔ คู่ เทียนกิง ๔ คู่ ชวยกลม ๔ ชวย ชวยเป ๔ ชวย (ชวย=การม้วนใบดองลักษณะเป็นกรวย) ดอกไม้ขาว ชื่นผืน แพรวา เหล็กก้อง “ไข่หน่วย และเงิน ๒๔ บาท แต่งเครื่อง ครบแล้วให้ได้เทียนติดขันธ์ ๕ ยกขึ้นใส่หัว แล้วจึงว่า พิษณุยา ดังนี้

“โอมสิทธิ โอมทาง โอมสิทธิ โอมทาง โอมสิทธิ โอมทาง กุทางแล้ว กุบ” ได้ทั้งอาสน์ กุทางแล้วกุบ “ได้ประมาณทางครู โอมสิทธิ โอมจับ โอมสิทธิ โอมจับ โอม พิษณุจับกากยา โอม พิษณุจับอาทายา โอมสิทธิ โอมจับ โอม พิษณุจับ โอม พิษณุจับ โอม พิษณุจับ”

ว่า ๓ เที่อแล

มนต์ปลูกเศกยา

“โอม ขะลูกๆ พ่อครุภูปลูกๆ ลูกแล้วอย่านั่ง พ่อครุภูสัน្តๆ ลูกแล้วอย่าอน โอม สาวายะ” ให้ฝันยาแล้วจึงว่ามนต์ปลูกเศกยานี้ ๓ เที่อ จึงให้กินเทอนญ

คากาปลูกยา (แบบที่ ๑)

สักกัตวา พุทธะรัตตะนัง ໂອສະถัง อุตตะมัง ວະຮັງ ທິຕັງ ເທວະນະສານັງ ພຸທະເ
ເຕເຊະ ໂສດຄືນາ ນັສສັນຕຸ ປັກທະວາ ສັພເພ ຖຸກຂາ ວູປະສະເມນຕຸ ເມຍ
ສักกัตวา ຂັມມະຮັຕະນັງ ໂອສະถັງ ອຸຕະມັງ ວະຮັງ ປະວິພາຫຼຸປະສະມະນັງ ຂັມມະເຕ
ເຊະ ໂສດຄືນາ ນັສສັນຕຸ ປັກທະວາ ສັພເພ ກະຍາ ວູປະສະເມນຕຸ ເມຍ
ສักกัตวา ສັງຂະວັດຕະນັງ ໂອສະໜັງ ອຸຕະມັງ ວະຮັງ ອາຫຸແນຍຍັງ ປາຫຸແນຍຍັງ ສັງພະ
ເຕເຊະ ໂສດຄືນາ ນັສສັນຕຸ ປັກທະວາ ສັພເພ ໂຣຄາ ວູປະສະເມນຕຸ ເມຍ
(ວ່າ ၃ ທີ ແລ)

คากาปลูกເສກຍາ (แบบที่ ๒)

ອັດດີ ອິມສົມີງ ກາຍ ເກສາ ໂລມາ ນະຂາ ທັນຕາ ຕະໂຈ ມັງສັງ ນະຫາວູ ອັງຈີ
ອັງຈີມິນູ້ຊັງ ວັກກັງ ຮະທະຍັງ ຍະກະນັງ ກີໂລມະກັງ ປີ່ທະກັງ ປັປັກສັງ ອັນຕັງ
ອັນຕະຄຸຄັ້ງ ອຸທະວິຍັງ ກະວິສັງ ປິຕັດ ເສມ້ຮັງ ປຸ່ພໂພ ໂລທິຕັງ ເສໂໂກ ເມໂໂກ ອັສສຸ
ວະສາ ເບໂພ ສິງພານິກາ ລະສິກາ ມຸດຕັງ ມັຕະກຳ ມັຕະລຸງຄັນຕີ ພ
(ວ່າ ၃ ທີ ແລ)

แผนกยาแก้ไข้ต่างๆ

ແຜນກຍາແກ້ໄຂຕ່າງໆ

ຢາແກ້ໄຂອອກຮັອນຕ້າວ ໃຫ້ເອາ ຜັກໜອກ ໝູ້ໄທ ພິນແຫ່ງໜ້າວ ແກ່ກີນດືນກຳແລ

ຢາແກ້ໄຂສັ່ນ ທ່ານໃຫ້ເອາດີປລີ ລູກກະຈອມ ຮາກຜັກເສີຍນີ້ ແກ່ນສະເດາ ແຫ້ຫມູ ສະຄ້ານ ຂີ່ເໜັກ ຈັນທນ໌ ແກ້ໄຂສັ່ນຕົ້ມກິນຫາຍແລ

ຢາແກ້ໄຂ ທ່ານໃຫ້ເອາຮາກຄນທາ ຮາກເທ້າຍາຍມ່ອມ ເຄວັລຍີເປີຣີຢີ ມັກຍ່າງລະ ແ ບາທ ເວັນແຕ່ຮາກດີງຕົ້ນໜັກ ແ ບາທ ຢາທັ້ງໝາຍສັບໄສ່ໜັວ ຕົ້ມກິນແກ້ໄຂເພື່ອ ເສັ້ນ ແກ້ສະບັດໜາວສະບັດຮ້ອນ

ຢາຊ່ອກຮມჟານໂສສຖ (ໃຫ້ແກ້ໄຂ ເຂົ້າຈົວໄຟປ້າຫວີ່ອມາລາເຮີຍ) ໃນມະນາມແຂກ ສມອດຶງ ຫ້ວໜອນ ສິ່ງລະ ໄສ ບາທ ລູກເຮົວ ຊິ່ງແໜ້ງ ເຖິ່ນດຳ ອົບເຊຍ ຂມື້ນໜັນ ໄພລ ກະເທີຍມ ເກລືອສິນເຮົວ ດີປລີ ນໍ້າຕາລກຮວດ ຜລສມວໄທຍ ກຳມະຄັນ ພຣິກໄທຍ ຝ່ອຍ ລົມ ດອກຈັນທນ໌ ການພູ ກະວານ ມະນາມເປີຍກ ຂ່າ ສິ່ງລະ ໂສ ບາທ ຢາດຳ ມາຫິ່ງຄຸ ສິ່ງລະ ຕ ບາທ ດິນປະສົວ ໄກສູ້ທັ້ງ ຕ ເຖິ່ນທັ້ງ ແ ສິ່ງລະ ແສ ບາທ ໃຫ້ເອາຍາທັ້ງໝາດບັດ ເປັນຈຸດ ໄສໃນກະທະ ທຳພິຮີມີຂັ້ນນີ້ ແ ຂັ້ນນີ້ ດອກໄມ້ຂາວ ດ້າຍສາຍສີ່ງຈົນ ໄສ່ເນລວ ສີ່ມູນຍາກຂຶ້ນຕັ້ງໄຟ ໄສ່ນໍ້າຜົ່ງໜ້ານມອຍ່າງລະ ໂ ກະປ່ອງ ນ້ຳມັນງາ ໂ ຂາດ ຜູ້ທໍາຍາຄ້າ ເປັນຄຸທໍສົດຕ້ອງສາມາການຕືລີ ຕ ແລ້ວສາວດພຸທ່ານນົດ ໂອນ ຈບ ຜູ້ກວນອີກ ໂ ດັນ ທ້າມ ໄຊດຸນຝຶນໄປໃຫ້ໃນທີ່ເປັ້ນ ທ້າມຄົນເຂົ້າອອກ

ຢາແກ້ໄຂ ໃຫ້ເອາພູມາມືອເໜັກ ບອະເພີດ ຕຸມກາ ໃນມະກາ ຮາກດອກປົປ ຮາກຄັດເຄົາ ຫ້ວໝູ້ແຫ້ຫມູ ເຈດູລເພລີງ ຮາກໜ້າພູ ກ້ານສະເດາ ສະຄ້ານ ຕົ້ມກິນຫາຍແລ

ยาแก้ไข้ ให้อาชากผักข้า ชากระถิน ชาพิมาน ชาหนามแห่งเดียว ชาส่องฟ้า
ชาสะมัด แก่นกะถินดินโคน ฝนกิน

ยาแก้ไข้ปวดหัว มีอาการออกซ้อน ทั้งขี้ทั้งชา พรุนในท้อง ให้อาชากเขื่อขื่น
ชาเขือผอย ชาแพง ชาเต่าน้อย ชาตانا ชาแชน ชาฟีหมอบ ฝนกิน

ยาแก้ไข้ปวดหัว เอา หัวบัวบก ชาหยิกป่อง น้ำข้าวเจ้าฝนทา ถ้าเป็นหนักมี
การจมปากและอ่านหนังสือ ให้อา ชาถั่วพู ชาจำปาแดง ชาดอกซ้อนใหญ่
ดูกาก ดูกหมายดำ ฝนแล้ว เอาเย็นคันคาก เหมือดคนแดง เหมือดคนขาว เข้า
หวานแดง ชังข้อน ฝนใหกินทีหลัง

ยาแก้ทั้งพิษไข้มากไม้ เมื่อไข้มากไม้พิษไข้บ่ล่วงใหกินยาทั้งพิษ ยาทั้งพิษ
ให้อาชากมองน้อย ชาหมอกไหญ่ ชาช้าชะโภ พายชะเม่า ชาหนามราชสีห์
ฝนกินทั้งพิษไข้มากไม้ได้ทุกอย่างแล

ยาแก้พิษมากไม้ ยาให้อา ชาชัยสูตัน ชาจะด่างตัน ชาจะด่างเครือ
ชาจะตาม ชาจะง้า ชาชักน้อย ชาชักหลวง ชาเหม้าน้อย ชาถูม
ชาไฝเน่าน้อย ชาไฝเน่าหลวง ชาแคঁ ชาเขือ ชาหวดข้าไหญ่ ชาคาย
เข้า ชาเล็บเงือก ชาผักชีช้าง ฝนกินดีแล อีกชุมหนึ่ง ยาให้อา ชาหมา
น้อย ชาيانาง จันทน์แดง จันทน์หอม จิ้วคำ แก่นมี แก่นกัน ฝนกินแก้
พิษมากไม้ดีแล

ยาแก้ไข้มากไม้หลวง (ไหญ่) แก้ได้ทุกอย่าง ยาให้อา แก่นถูม แก่นตับเต่า
แก่นเขื้องกวาว แก่นเบ็น แก่นดาไก้ แก่นตากวาว แก่นมากย่าง แก่นมาก
หลวง แก่นนมสาว แก่นนมจั่ว แก่นกางฐู แก่นแม่ช้าง แก่นขี้หนู แก่นจวง

แก่นดูกด้าน แก่นดูกหิน แก่นสามขา แก่นเหมีดคน แก่นเหมีดแร่ แก่นเหมีดใหญ่ แก่นเหมีดปลาชิว แก่นเหมีดปลาหลด แก่นเหมีดเมียง แก่นกัมปู แก่นยางใบง แก่นตินจัน้อย แก่นตินจันหลวง แก่นก่อ แก่นสาร แก่นหานамแก้ว แก่นตาเสือ แก่นขามป้อม แก่นส้มผ่อ แก่นตูมตัง แก่นตูม แก่นลวงไซ แก่นมุยแดง แก่นมุยด่อน แก่นคง Crowley แก่นคำข้าม้า แก่นแคน แก่นหมากแตก แก่นสัง แก่นหมากหม้อ แก่นสะแบง ยากลิ้นแอด ยากเสียว น้อย ยากเสียวใหญ่ ยากเหมาคน ยากหุ่งเทศ ยากเปล้าน้อย ยากเปล้าหลวง ยากหักขาว ยากพังคี ปีบปีแดง ปีบปีขาว ยากเข็มแดง ยากเข็มขาว ยากเกล็ดลิน้อย ยากเกล็ดลินใหญ่ ยากคอมสัน ยากพุดบ้าน ยากพุดป่า ยากพิพาย ยากตูมคน ยากตองหมอง ยากເອັນອ້າແດງ ยากເອັນອ້າຂາວ ยากເງື່ອງນ້ອຍ ยากເງື່ອງໃຫຍ່ ยากຫວຍນັ້ນ ຍາຫວ້າ ยากງວ່ານຫມູ ยากໂກທາ ยากນໍາເຕົານ້ອຍ ยากນໍາເຕົາໃຫຍ່ ยากຮົກຄົກ ยากອຸ່ນໄສ່ ยากຕັ້ງໄກ່ ยากຫວົດໜ້າ ยากຫວດລາວ ยากພວງພື້ແດງ ยากພວງພື້ຂາວ ยากແລງສ່ອນ ยากහນາມແກ່ງ ยากເຂົ້າຈີ່ ยากປອງຊື່ຕຸ່ນ ยากປອງຊື່ໄກ່ ยากຊອນຄ້ວຍນ້ອຍ ยากຊອນຄ້ວຍໃຫຍ່ ยากຊ້າງນ້າວ ยากເວ່ອ ยากນາວ ທັ້ງໝົດນີ້ຝັນແກ້ໄຂໜຳການໄມ້ໄດ້ທຸກອ່ຍ່າງແລ

ยาຄາມມາກໄມ້ ຄໍາເປັນໄຂ້ໄມ້ຮູວ່າເປັນໄຂ້ໜຳການໄມ້ຫີ່ຮູ້ໄມ້ ໃຫ້ຢາຄາມຍາໃຫ້ເວາ
ເຄື່ອຍ່ານາງແດງ ยากກັນຄົກ ยากເງື່ອງນ້ອຍ ยากເງື່ອງຂາວ ຝິນໃຫ້ກິນ ຍາຖາໃຫ້ເວາ
ຫັວຄ້ວຸພູ ยากເຂີຍບ ยากເອີ່ນ ດອນ ເປີ້ອກປະດົງ ເປີ້ອກລຳດວນ ยากເຂີຍບ
ໜະລຸດ ຝິນທາດີແລ

ຢາແກ້ໄຂ ໃຫ້ເອາັກຫຼຸ່ມໄສ່ ຕັ້ນຕາໄກ່ ອ້ອຍດຳ ເປີ້ອກສາ ເອພອສມຄວຣມາແຊ່້ນ້ຳກິນ
ດີແລ ພິວ່າໄຂ້ມັນສາກ ໃຫ້ເວາໃບເກີ່ນກຳມືອ ۱ ຕັດທ້າຍຕັດຫວ່າແລ້ວເວາປູ່ ۱ ໂຕ ນ່າແລ້ວ
ມາແຊ່ດອມກັນກິນດີແລ ພິວ່າ ໄຂ້ແລ້ວມັນບ່ອລົບ ໃຫ້ເວາຢາກຫຼູ້ຂັດ ແພງກຳອ້ອຍ ຍາ
ນາງ ຊ້າວຈ້າວ ອ້ອຍດຳ ຜັກຫວານບ້ານ ກັນຕົງ ເວາທ່ອກັນດຳແລ້ວຮອງເຈົນ້າກິນ ດີ

แล ผิว่า ไข่กินข้าวปีได้ ให้อาหารญ่าห้อมแก้ว พริก ขิง กระเทียม เออาท์อกันต้มใส่น้ำ ๗ บวย เอาบวย ๑ กินดีแล ผิว่า ไข่บ่มแข้ง ให้อาหารกม่วงกะสอบ มาเคี้ยวใส่น้ำอ้อย กินดีแล ผิว่าไข่สันทิ้งวันทิ้งคืนให้อาตันลับลีน ๓ ตัน ตันหญ่าห้อมแก้ว ๓ ตัน ใบสะพันกาก ๓ ใบ พริก ขิง พอสมควร ต้มเคี้ยวกิน ดีแล

ยาแก้ไข้กินผิด ให้อาเปลือกแคน แก่นกังปลา แก่นกกลางน้ำ ย่างไฟ แซ่น้ำกิน ดีแล อีกขานานหนึ่ง เอาจากหมากตูม ขาดกังปลา ฝนกินดีแล เอาหมากหนวด แมว มากข่า ขาดหมากกล่าตាតาวาย ผักหวานบ้าน ก้านตรง ถั่วสะเดด ขัวจ้าว อ้อยคำ น้ำใส่เดือน น้ำสร้างน้อย เอาท่อ กันแซ่น้ำกิน ดีแล ผิว่า มันถือคอเจ็บเข้า ยหลาย ให้อา ขาดน้ำแร่ ฝนด้วยน้ำจากทรัย กินดีแล ผิว่า มันบัญช้มือคิง ให้อา ขาดเขื่องกววง ขาดน้ำแร่ ขาดสะโภ จันทน์แดง ฝนกินดีแล อีกขานานหนึ่ง เอาแก่นสะโภ แซ่บอดีแล ผิว่าไข่คิงข้อนให้อาหมากตูม ขาดดอกช้อนน้อย ฝนใส่น้ำเหล้าผิวคิง ดีแล

ยาไข้ทกทีน ให้อาหากอีเลิศ หากสีไก หากผีเสื้อ ผักบัว ชี้เต้ากลางคีไฟ เอาพอ สมควรตำทับปลายตีนปลายมือ และทาจะหน่อง ดีแล

ยาไข้ตีนมืออห้อน ให้อาสาดເຊື້ອນ ເລັບຕິນ ເລັບມືອ ມາເພາໄຟໄທກີນເບິ່ງກອນ ຜິວ່າ ມັນແລບລິນອອກປາກແລບໆ ນັ້ນຊື່ວ່າ “ໃຫ້ທຳຖານແລບລິນ” ให้อาໂດັ້ນໄຟສຸດ ດັ່ມ ຂວານສຸດ ຝົນໄສ່ນໍ້າໃຫກີນເສີຍແລ້ວ ຈຶ່ງເອາກໝາກນັດ ອາກໝາກມ່ວຍ ດອງປາກຳ ກະຊຸກກາ ນໍ້າເຈີນ ນໍ້າຄຳ ຝົນໃຫກີນແລ ຜິວ່າ ໃຫກີນຍາດັງທີ່ກ່າວນີ້ແລ້ວ ຍັງແລບລິນ ອູ່ຢູ່ດັ່ງເກົ່າ ຊື່ວ່າ ອອກເງາ ให้อາ ขาดເດືອປົອງ ຍ່ານາງ ຝົນໃຫກີນ ດືແລ ຜິວ່າ ໄຂົດ ເຍັນຊື່ອງ ໃຫເອາກທອນ ໄມເຂົ້າຈີ່ຫວ່າໝາກຫນາມ ຝົນກິນດີແລ ຜິວ່າໄຂົດເຍັນහນ ພວຍ ອູ່ຢູ່ໄດ້ ອອກໃຫວ້ອງຢູ່ເຮືອງ ໃຫເອາກໝາກເຂົ້ອຂຶ່ນ ຝົນໄສ່ນໍ້າເຫຼັກໂທ ກິນໄລ໌ພິ່ນອອກເສີຍກອນ ແລ້ວຈຶ່ງເອາກສົງຜົນໄສ່ນໍ້າຂ້າວຈ້າວກີນ ດືແລ ຜິວ່າ ບັນຫຼຸມເນື້ອຄົງ

บ่มีนดา สามบ่ป่าก ให้เอาหากหัน หากสัมมา หากถั่วพู หากสะقام หากม่วงกะสอบ _fn กินดีแล ผิว่า บ่เชา ให้เอาหากมากເວີກ ຫຼັກປາກຄວາຍ หากตันหมากລໍາ หากສົມລົມ ຝົນໃຫ້ກິນດີແລ ຜົວ່າ "ໄຂ້ອາກ ຕືນເຢືນ ມືອເຢືນ ຂໍ້ວ່າ ອອກຈຳ ໄທ້ເອາ ຖາກ ທອນ ໄນເຂົ້າຈີ່ ສາກມອນ ຝົນກິນດີແລ ອີກຂະນານທີ່ນີ້ ເອາແກ່ໄມ້ຍັມພາ ຝົນກິນດີແລ ຜົວ່າ "ໄຂ້ບ່ອລອຍ ບ່ສວ່າງ ດີງເຢືນ ໄທ້ເອາ ສາກຫາຕີ ສາກສົມກົບ ສາກເດືອ ສາກທຶງໜ່າຍ ສາກດອກພຸທະ ສາກຫຼັກໂຄຍູ ຝົນກິນດີແລ

ຍາໄຂ້ສໍາເຊື່ອ ໄທ້ເອາແກ່ນບກ ແກ່ນແພງພິມານ ຕົມກິນ ດີແລ ຜົວ່າ "ຍາໄຂ້ສໍາເຊື່ອແລ ເຈັບຂັດໜ້າຂັດໜ້າ ໄທ້ເອາຕັນຕຸມທັງ ຊ ຄື່ອ ໃບ ເປັນອົກ ແກ່ນ ສາກ ຍອດ ອູ່ຢ່າງລະ ເທົກັນຕົມກິນ ດີແລ ອີກຂະນານທີ່ນີ້ ເອາຂໍ້ຂ້າງພລາຍ ແກ່ນຂ້າວໂຄດ ຂ້າມາກອີ່ ຕົມກິນດີແລ

ຍາໄຂ້ຫ່າຍຮາຕຸ້ຂັນຮົບສວ່າງ ໄທ້ເອາສາກຫຼັກຂັດ ສາກຫຼັກຜາກຄວາຍ ແພງຄຳ ຮ້ອຍ ຕາອ້ອຍຄຳ ຕາ ແມ່ງມຸນ ຕ ໂດ ຂຶ້ມ່ງໄຍ ສາກລັບລື່ນ ມືອໝາກນໍ້າກຳມືອ ອ ຄົ້ວ ສະແດດ ຂ້າວຈ້າວ ເອາທ່ອກັນຕຳໃຫ້ແລກ ແຊ່້ນໍ້າກິນດີແລ

ຍາໄຂ້ມັນເສ່າ ໄທ້ເອາສາກເຖິນ ພຣີ ສາກຫວັດຂ້າ ພຣີສາກປະສົມລົມ ຝົນໃຫ້ກິນດີແລ ຜົວ່າ "ໄຂ້ມັນເສ່າໄໝຄວາໄຫລອອກ ໄທ້ເອາມາກກ້ວຍ ຂ້າວໜີນ ທ່ອກັນຕຳແຊ່້ນໍ້າໃຫ້ກິນ ດີແລ ພຣີ ເອາສາກບ້າລາຍ ພຣີສາກຍອແດງ ຝົນກິນດີແລ ພຣີເອາຫວ່າຫຼັກຄົມປາກ ຂີ່ໄສ້ເດືອນ ແຊ່້ນໍ້າໃຫ້ກິນ ດີແລ

ຍາໄຂ້ແກວ່ງຫວ່າ ຂໍ້ວ່າ ມ້າແລ່ນ ໄທ້ເອາສູມແສງ ພຣີສາກຍອແດງ ຝົນໃຫ້ກິນດີແລ ພຣີ ປຸດເອາທຽບລຶກເພີ່ງຄອກມາແຊ່້ນໍ້າກິນດີແລ

ຍາໄຂ້ແກວ່ງຫວ່າ ຂໍ້ວ່າ ຈອງໂຕແມ່ ໄທ້ເອາໄນ້ໄຟ້ຂ້າງຄຳ ໄນໄຟ້ຂ້າງໄພ ໄນໄຟ້ຫຼູ່ ໄນ

ไฟป่าฝนกินดีแล ผิวบ่าบ่เชา ให้เข้าแก่นเดี่ยวใหญ่ เดือปองเดือดินไม่ไฟบ้านฝนกินดีแล ผิว่า บ่เชา ให้เข้าหากดาวง หากราไก หากรานกกรด หากราเสือ ฝนกินดีแล

ยาไข้ตีนคำ มือคำ ชางเหลือ ชางมุ่ม ให้อาตอใต้น้ำ แก่นกระเบา แก่นงวงซุ่ม แก่นกุ่ม แก่นก่ำ ฝนกินดีแล อึกขนานหนึ่ง ให้อาหากชุมชื่น หากรายซู่ หา กดอกเข็ม หาดอกตัง ฝนกินดีแล อึกขนานหนึ่ง เอาหากขามป่า หากรขามบ้าน หากรขามแปะ หากรักหวานบ้าน หากรกันตง ต้มกินดีแล อึกขนานหนึ่ง เอาหากโก สัม หากรโภ หากรมากเพื่อง เครือขี้โกะ ฝนกินดีแล อึกขนานหนึ่ง เอาหากลุ่ม พุก หากรมากเว่อ หากรมากนรา หากรยมบ้าน หากรยมป่า ฝนกินดีแล

ยาไข้ตาเหลืองขนคิงลูก ให้อาตันเหม้าใหญ่ เม้าตาเขียว เม้าคน ฝนกิน ดีแล ผิว่า บ่เชา ให้เอาตันนมสาว ตันนมรัว ตันนมควาย ตันนมราชสีห์ ฝนกินดีแล

ยาไข้หนักโต เป็นตุ่นนำป่า ชื่อว่า ออกชาง ให้เข้าแก่นมากเหลือม แก่นม่วง แก่นขาม มากเว่อ ฝนให้กินดีแล ผิว่า บ่เชา ให้เอาปีบปีแดง หากรกนคก หา กเต้าแล้ง หากรุดน้อย ฝนให้กิน ดีแล

ยาไข้มันอ่อนหมดตัว ให้เอารากพร้าว หากรมาก หากรอู้ หากรัวสิงไก หา กหมอน้อย หากร yanang หัวกลวยตีบเอารอสมควร แซ่น้ำกินดีแล

ยาไข้กืน ให้เอาเปลือกตันพันชาด หากรมากเขือบ้า แมลงวัน ๗ โต ไข่แมงสาบ ๗ หน่วย ไข่แมลงมุ่ม ๗ หน่วย ตำใส่น้ำเหล็กินดีแล

ยาห้ามไข้ ให้เอารากหญ้าค่า หากรหญ้าขัดมอน แพงคำอ้อย หากรหญ้าลับลีม หากรหญ้าเผาความร้อน เข้าจ้าว เปลือกทองบ้าน เอาเท่ากัน แซ่น้ำกินดีแล อึกขนาน

หนึ่ง ให้เอาหญ้าผากควาย หญ้าแพรก อ้อยคำข้อ ๓ ปล้อง เอาเท่ากัน ต้มกินดี และ อีกขานานหนึ่ง เอาหัวเหว่หมู เครื่องออกอ้อ ตันสีโภ พริก ชิง เอาเท่ากัน ต้มกิน ดีแล อีกขานานหนึ่ง เอาสาเกหญ้าลับลีม สาเกเดื่อป่อง เปลืออกอก สาเกถั่วพู สาเก หญ้าค่า ต้มกินดีแล อีกขานานหนึ่ง เอาเครื่อหมายแตก แก่นคัดเค้า ฝนกินดีแล

ยาหมายไม้ ให้เอาสาเกมอนเอื้อ สาเกฝ่ายเอื้อ สาเกน้ำแร่ สาเกผักหวานบ้าน สา กก้านตง อ้อยดำเนา เอาเท่ากันแซ่น้ำกินดีแล อีกขานานหนึ่ง เอาสาเกนางแซ่ง สา ก ตูมกาน สาเกหมายแม่แห่ง สาภังค์ สาเกม้อนกระแต สาเกคอแลน สาเกทง สาเกน้ำ เดือน้อย สาเกไม้แม่ช้าง สาเกเหม้า สาเกผีพ่วง สาเกหมอน้อย แซ่น้ำกินก็ได้ ฝนกิน ก็ได้ อีกขานานหนึ่ง เอาสาเกเข็มขาว สาเกเข็มแดง สาเกลงซ้อน สาเกคอแลน หัว ถั่วพู สาเกคัดเค้า สาเกลุ่มพูก สาเกหมายแม่แห่ง เปี้ยหมอน้อย สาเกย่านาง ฝนกินดีแล

ยาทั่งพิษหมายไม้ ให้เอาสาเกเขื่อนกวาว สากระมัด สากระส่องฟ้า สาเกชาดขาว สา กหมายເວີກ เอาเท่ากันแซ่น้ำกินดีแล

ยาหมายไม้ออกตุ่มหง້าย ให้เอาสาเกท่มพาย สากระさま สาเกชายชูน้อย สา กฝ่ายเอื้อ หินขาว สาเกเหม้าນ้อย สาเกสักหลง สาเกหมายหวดน้อย สาเกหมาย ແພັງຂມ สาเกผักกาดຢ່າ สาเกอ้อยช้าง สาเกສຳກົນ สาเกແຕງແเซງ สาກໄຟ່ເນັ່ນນ้อย สาກໄຟ່ເນັ່ນໄຫຼູ່ สาเกหมอน้อย สาเกย่านาง ຜິວ່າ ອອກตุ่มຫລາຍມັນເຈັບຈົນປາກບີໄດ້ ໄທ້ເອຍຝຸ່ງນີ້แซ่น้ำກິນກີໄດ້ฝนກິນກີໄດ້ ດີແລ ຜິວ່າ ຕຸ່ມหมายໄມ້ວັນເອື່ອກແກມຕຸ່ມ หมายໄມ້ສຸກກົດ ໄທ້ເອາ สาກຊ້າງນ້າ สาກหมายແຄນ สาກหมายหวດຊ້າ สาກອ້ອຍ ຂ້າ ພິນໃກນເບິ່ງກ່ອນ ຜິວ່າ ມັນຮ້ອນແຕ່ຫວເຖິງຕື່ນເສມອກັນ ປະຫຼອນແລະພວນຫລາຍ ຍາຄືກພຍາຮີແລ ໄທ້ຝິນເຮືອຍໆ ຈົນເຫຼາແລ

ยาໃຫ້หมายไม้ ຄື່ອື່ມເຂົ້າເຈົ້າສູນ ໄທ້ເອາสาກສົມລມ ຮັວຢ່າປ້ານ ສາກหมายແຕກ

มดแดง ต้มกิน ดีแล อีกนานหนึ่ง เอาจากย่านาง มีนุ่มเหลือม หินส้ม ฝนให้กินดีแล
ยาไข้มากไม่กินพิด ให้อาสากรวงซุ่ม ฝนใส่น้ำเหล้าเด็ด กินดีแล

ยาตุ่มมากไม้ ให้อาสากรหญ้าลับลีน สากรหญ้าขัด สากรหญ้าค่า อ้อยคำ เข้า
จ้าว แซ่น้ำกินดีแล

ยาหากไม้ออกปานคำปาน ให้อาหอมเงือก นมผา จันทน์แดง จันทน์ขาว
เงินคำ ยากเสียว เงินเลียง หินแห่กลางหัววย ตามไม่ไฟบ้าน ตามไม่ไฟช้างไฟ ตามไม้
บง อ้อยคำ ๗ ตา แก่นกอกด่อน ยากเพื่อง แก่นเดื่อป่อง แก่นเดื่อเกลี้ยง น้ำสัง^๑
นก น้ำไสเดือน เป็นน้ำกระสาย แล้วฝนยาฝูงนี้ใส่น้ำกินเทอญ คำย ๕ บาท เหล้า
กั้งไข่หน่วย

ยาถอนพิษมากไม้ทุกชนิด ให้อาหากนมาสาร ยากน้ำเนื้ แพงคำอ้อย ยาก
เอี่ยนด่อน ยากส้มผ่อ จิวคำ จิวด่อน จันทน์แดง จันทร์หอม ยากวังคี ยากแ xen
ตัน ยากแ xenเครือ ยากดอกทอง ยากก้างปลา ยากหญ้ามุงกระต่าย เครือแ xen
ปล้อง เครือแ xenพัน ข้าวหมินตัน เครือทำทานโตผู้ เครือทำทานโตแม่ ยากทัน
ยากพิลา ยากมากากสัก แก่นเห็น ยากนามขี้แรด ยากไชหางนาค แก่นไข่เน่า
ยากตุ่มกา ยากช้างน้ำ ผักชีช้าง กว้างทะเล ยากสะมัด ยากปอเข้าจี ยากยานาง
ยากเดื่อเกลี้ยง ยากเดื่อดิน ยากไม้เข้าหลาม ซึ่นดิบ ฝนกินดีแล

ยาไข้มากไม้ลงท้อง ให้อาหากເื້ອນກວາງ ยากก้างปลา ฝนกินดีแล
ยาสะເວະมากไม้ ให้อาหากຕືນຈຳ ໄມ້ເທົາສານ ยากมากານໜ້າ ยากຍ່ານາງ ยาก
นมผา ฝนกินดีแล

ยาด้ดยากมากไม่ให้เอายากมากแบบ ยากขึ้นน้อยแคมน้ำ 汾กิน ดีแล

คากาเป่าพิษมากไม่ทั้งหลาย โอมผู้เจ่าชุมพูนแดง ผู้แสงซุ่มบูนเมี้ย ปากวู เค็มปานเกลือ ๓ ก้อน ปากวูซื้อปานถ่านไฟแดง ให้หายปานแป้งกะแด้งปานบูน โอม สะหุมติด (ว่า ๓ เที่อ แล้วจึงเป่าแล)

คากาเป่ามากไม่ใหญ่ออกปานดำเนินแดง ผุ สุ คุ อุ อะ พุทโธ รัมโน สังโโภ อะ นะ โอมสะหุมติด ว่า ๗ เที่อ และก่อนจะเป่าให้ตั้งคาย ขันธ์ ๕ เหล้าก้อง ไวย หน่วย เงินสลึงหนึ่ง แพรมน ๑ ข้าวสารและหมากพลู พอสมควรตั้งคายแล

ยามหานิลชาวเหนือ ผลมะกอกคั่ว เปลือคงหางใบมนปิ้ง รากหองหาง ใบมนย่าง รากหญ้านางคั่ว จันทน์เทศคั่ว (คั่วจนเกือบเป็นถ่าน) สรรพยา ๖ สิ่ง นี้ เสมอภาค ทำผง บดด้วยน้ำใบหองหางใบมน บดแห่งไว้ ละลายน้ำชาวข้าว รับประทาน แก้พิษร้อนในทั้งปวง

ยาต้มเหพชุมนุม รากเสนียด รากสลอดน้ำ รากตาหมื่น รากมะเข้า รากมะกรูด รากมะนาว รากจิ้งจ้อทั้ง ๒ รากคัดถอนทั้ง ๒ รากก้านปลาทั้ง ๒ รากขี้ก้าทั้ง ๒ รากพุ่มเรียงทั้ง ๒ รากพุ่มดอ รากกระพังโอม รากตองแตeka รากมะแวงทั้ง ๒ รากมะเดื่อดิน รากกำจาย รากหญ้าคา รากหวานขม ยา ๕ ราก ผลฝ้าย ผลมะตูม มะขามป้อม ผลกระดอม บอระเพ็ด แห้วหมู ตะไคร้รับก เอื้องนา หูตาล โโคกกระสุน หญ้าเพรก หญ้าปากควาย ใบมะขาม ใบส้มป้อม ใบมะกา หัวคร้า เก่าวัลย์เบรียง ข่าเบญจกุล สมอทั้ง ๓ ผลมะคำดีดาวຍ ๓ ผล ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน จันทน์ทั้ง ๒ จันทน์กนา แก่นไม้แดง แก่นประดู่ แก่นปูร แก่นมะหาด แก่นขี้เหล็ก แก่นเสมอทั้ง ๒ แก่นขันธุ ฝ่าง แก่แล แก่นสน สา สาขี ดอกพิกุล บุญนาค สารกี เกสรบัวเหลือง บัวน้ำทั้ง ๕ ผลเอ็น กฤชณา กະล้ำพัก ขอนดอก หญ้า

ตีนนก แฟกหอม ลูกผักชีลา เปเล่องสมุลแวง ชะลูด อบเชย ชะเอมทัง ๒ ก្រឹង ៥
เกียนทัง ៥ ยาดำ ១ นาท เนื้อฝ้าราชพฤกษ์ ៣ ฝ้า สรรพยา ១០៧ สิ่งนี้ ทำเป็นยา
หม้อ ต้ม ៣ เอา ១ รับประทานแก้สรรพไข้หังป่วง ถ้าจะให้เดินแรงขึ้นต้องเติมจีเกลือ

ยาแก้ไข้หวัดใหญ่ จันทน์แดง จันทน์เทศ โกฐสอ โกฐเขมา กรุงเขมา ชะเอม
ลูก-dom ก้านสะเดา บอะระเพ็ด หั้งสิบอย่างนี้หนักอย่างละ ២ นาท ใบมะกา ១
กำเมือ (ยาไข้หวัดใหญ่ เริ่มต้นปี ២៥៤៦ ได้ผลดี คนเป็นหวัดบ่อยๆ جامดังๆ
จะหายภายในวันเดียว แต่ให้กินจนจีด yaniixmlekkhnooy)

ยาแรกเริ่มไข้ทุกชนิด ฝางเสน แก่นสมอเทศ สมอเทศ ใบมะกา สิ่งละ ៥
นาท ไม้เท้ายามม่อม คนทา น้ำอง ย่านาง สิ่งละ ២ นาท ยาดำจีเกลือ
สิ่งละ ២ សลึง ใช้ต้มกระทุงไข้ ไข้พิษอีสุกอีส ให้ปวดท้อง อุจาระไม่สะอาด
ร้อนในกระหายน้ำ ให้ปวดเมื่อยทั่วร่างกาย

ยาแก้ไข้พิษบวมพองลมแล่นไม่ตลอด راكเจตมูลเพลิง โกฐสอ ลูกผักชี หัวขิง
ดีปลีเชือก เปเลือกบุกมัน จันทน์หังสอง ลูก-dom راكเข็دمอน แห้วหมู กกลังกา
เปเลือกตูม หัวเบรอ หัวอ راكแฟก เปเลือกอีแวง เอกะสะด้าน ดอกพิกุล
บุญนาค เกสรบัว ยาหังนีอาจนากสิ่งละนาท แทรกยาดำ จีเกลือ สิ่งละ ១ นาท
ต้มกิน

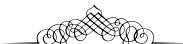
ยาแก้ไข้พิษขึ้นหน่วยแดง (เม็ดตุ่มสีแดง) ภายในคืนเดียว เอาazuดหอม راك
แฟก راكปราง راكปริง เปเลือกสารภี รากมะลิ ใช้ต้มกิน

ยาไข้ชนในเม็ดเลือด ท่านให้เอา ย่านเขาย้มิ้น อ้อยดำ ตราบدين สารส้ม ต้ม
กินจะหาย เริ่มรักษา เถียน ทุ่งนาขใจหายดี (ยาไข้มันในเม็ดเลือดได้ผลดีมากแล้ว)

มหาครอบแก้ไข เอ้าดอกพิกุล ดอกสารภี ใบกะท้อน ใบกำชำ ดอกมะลิ
เกสรบัวหลวง ดอกไม้ชานพระ ใบอีหรัม ใบชุมนา ใบหมากทั้ง ๒ ใบເຂາດ
ใบເຂາຂາວ ใบเงิน ใบทอง ใบทองพันชั่ง ใบจันทน์หอม ใบเฉียงพรัวนาງແລ
ใบเฉียงพร้า หอม ใบคำลีງ ใบหญ้าตีนกา หญ้าแพรກ หญ้าปากควาย راك
ແກหอม ดอกชะลูด ยาหั้งนี้ເຂາສെມອກຄົດຕຳຜົດທຳແຫ່ງໄວ້ ຄໍາໄຂ້ຮັບນະລາຍນ້າ
ໜີພຣາ ຄໍາເຢັນນ້າແກ່ຈັນທົນ ຄໍາຮັບນອກນ້າສາຮັບປິກຮະສາຍ ເຈັບສັງລະລາຍ
ນ້າຈັນທົນທາ ຄໍາຮັກລະລາຍນ້າຍາດຳຕົມກິນຫາຍ ຄໍາສະຖກະທ້ານລະລາຍນ້ຳຜັກ
ເສື່ອນຟີ ຄໍາຊັກລະລາຍນ້າຂຶ້ມວແພາໄຟ ຄໍາປວດມວນລະລາຍນ້າຫວະກະທີ່ອທັກທັງພົນ
ທັງທາ ຄໍາກະວຸນກະວາຍລະລາຍหญັງຂັດມອນ ຄໍາຫລັງເຂີ້ງລະລາຍນ້ຳມະເຂື້ອງຂຶ້ນ
ຄໍາລັງທ້ອງລະລາຍນ້າເປັນເລືອກທັບທຶນ ຄໍາປວດທ້ອງລະລາຍນ້ຳຂົງຕົມກິນຫາຍແລ

ອາໂຮຄູຍປຣມາ ລາກາ ຄວາມໄມ່ມີໂຮຄເປັນລາກອຍ່າງຍິ່ງ

ໂຮຄ ຄືອສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນແລ້ວທຳໃຫ້ເກີດເວທນນາມາກບັງນ້ອຍບັງ
ຕາມກຳລັງຂອງໂຮຄນັ້ນໆ ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຬໜິດ ຄື່ອໂຮປະຈຳ
ສັງຫຼາກ ຄື່ອໂຮຄທີ່ຈະຕົອງເກີດກັບທຸກຄົນ ເຊັ່ນໂຮຄແກ່ ເຈັບ ດາຍ
ແລະໂຮຈຣມາ ຄື່ອໂຮຄທີ່ເກີດປະຈຳດູນບັງ ໂຮຄທີ່ເກີດຂຶ້ນເພຣະ
ກຣມບັນດາລັບນ້າ ໂຮຄເຫຼຳນີ້ເກີດຂຶ້ນແລ້ວຍ່ອມຈະທຳໃຫ້ເກີດທຸກໆ
ເວທນອຍ່າງແຮງກຳລັມາກບັງນ້ອຍບັງຕາມກຳລັງຂອງໂຮຄ ບຸດຄລ
ທີ່ໄມ່ມີໂຮຄຈຶ່ງຄືວ່າເປັນລາກອຍ່າງຍິ່ງທີ່ເດືອນ

แผนกวิชาแก้โรคในปากในคอ

ແຜນກຍາແກ້ໂຮຄໃນປາກໃນໂຄ

ຢາແກ້ເຈັບອອກ ໃຫ້ເອາຊີງ ກະເທິຍມ ພຣິກໄທຍ ດືປໍລີ ແກລືອ ໃຫ້ນໍາມະນາວເປັນນໍາ
ກະສາຍ ກິນດີແລ

ຢາແກ້ເລືອດພັນອອກ ໃຫ້ເອາຮາກເຈິຍປື່ນ ຮາກນໍ້າເຕົ້າແລ້ງ ຮາກປັ້ນມັງ ຕຳມິນດີແລ

ຢາແກ້ໄອສິນປີ ຄ້າເປັນໂຮຄໄອເຮືອຮັງອຸ່ນມີຮ້າຍ ທ່ານໃຫ້ເອາ ບຸກຮອ ແກລືອ ວ່ານແປຣະ
ຂມື້ນອ້ອຍ ຂມື້ນຫັນ ຂມື້ນຂາວ ພຣິກ ຂີງ ກະເທິຍມ ກລອຍ ເຂອຍ່າງລະເທິກັນຕໍາ
ເປັນຜົງ ລະລາຍນໍ້າຜົ່ງກິນຫາຍແລ

ຢາແກ້ໄອພອມແທ້ງ ໃຫ້ເອາຝອຍລມ ບວບລມ ຮາກສ້າມລມ ຮາກມະລະກອສາຍມາຕົ້ມເປັນ
ຢາໜົ້ວ ໝ້າວແຮກໃຫ້ໄສ່ບວບລມ ແລູກ ໝ້າວທີ່ສອງໃຫ້ໄສ່ບວບລມ ແລູກ ໝ້າວທີ່ສາມໃຫ້
ໄສ່ ១០ ລູກ ເນື້ອກິນຄຽບສາມໜົ້ວແລ້ວ ໃຫ້ກັບໄປດັ່ງຕົ້ນໜົ້ວທີ່ໜຶ່ງອີກ

ຢາແກ້ໄອສມອງແທ້ງ ໃຫ້ເອາເຄື່ອງເຂົາມວກ ເຄື່ອງເຂາແກລນ ຕຳມິນດີແລ

ຢາແກ້ເລືອດພັນອອກ ໃຫ້ເອາສີຍາບອນ ສາຮສັມ ກາຣນູ ພິມເສັນ ການພູ ສິ່ງທີ່ເທົ່າງ
ກັນ ເຂສະຫຼຸໄພໃຫ້ແທ້ງ ແລ້ວເອາເປີລືອກເຄີງໜັກເທິກັນບດເປັນຜົນຜສມກັນ ໃຫ້ຄູ່ພັນ
ແລະອມ ດືນກແລ

ຢາແກ້ເສີຍງແຫບແທ້ງເຄື່ອງ ໃຫ້ເອານໍ້າຕາລກຮວດ ១ ສ່ວນ ນໍ້າຕາລທາຍ ១ ສ່ວນ
ນໍ້າຕາລໂຕນົດ ១ ສ່ວນ ນໍ້າອ້ອຍ ១ສ່ວນ ນໍ້າຂົງ ២ ສ່ວນ ນໍ້າໃບເກາດັນ ២ ສ່ວນ ນໍ້າ

มะขามเปียก ๔ ส่วน เอ้าหั้งหมดใส่กระกะทอง ตั้งไฟเดี่ยวจนปั้นเป็นก้อนได้ ให้ทางลินกินเนื่องๆ แก้เสียงแห้งและเสียงเครือ แก้สมะดีนักแล

ยาแก้ไอ ให้อาpmานา ໂລ ໜຳມະກຽດ ໂລ ພລໄມ້ຕ່າງໆຄັດເອາແຕ່ໜ້ປະມານ
ເທົກນີ້ ຜສມດ້ວຍກັນແລ້ວຕໍ່ມີໄຟໃຫ້ສຸກ ເອາໄສ່ຂວາດໄວໃຫ້ຕ່ອໄປເຄີດດິນັກແລ

ยาแก้ไอ คอแห้งไม่มีน้ำลาย ให้อาหารนกยูงเอาไฟເອົາຝ່າຍແຫ່ນແຊ້ນໜ້າໄວ້ ແລ້ວຈຶ່ງເອົາສາກາເລາ ອາກເອັນອ້າ ຝົນໄສໄກ້ນໜາຍແລ

ยาแก้ไขมากโหกแตก ให้อาสาเสียวน้อย งานเครื่อง แซ่น้ำไว้ แล้วอาสา เสี้ยวใหญ่ ยากบก หัวดอกนางอ้วว งานตัน ฝนใส่น้ำนั้นให้กิน โรคชนิดนี้คือไอแตก เสลดเป็นหนอง มีกลิ่นเหม็น คนผอมเหลือง กินข้าวไม่ได้ ของที่ผิดคือ หอยจี หอยปัง ปลาปึง ห้ามกินและห้ามเข้ม้าเป็นเวลาสามปี

ยาเลือดคอกออก ให้อาหารดอกคำป่า กัวงชะเล ให้ฟันใส่น้ำแข็งขี้เต้ากลางคีไฟ เอาเมือขว้างจับหิน มือช้ายจับยา ฝนอันละสามครั้งให้ห้อมทีละน้อยๆ อีกขานานหนึ่ง ให้อา ตันไข่เน่าห้อย ตันไข่เน่าใหญ่ ค้อหนาม ตันค้อแลน แก่น้มง ต้มกิน ถ้า หายแล้วให้กินยาลัง คือ พญาเมือง หากปีกประแดง แซ่น้ำเหล็กกิน

ยาแก้เลือดแข็งเลือดคอออก ให้อา พริกไทย ปีกปรีดง สมอไทย ลิ้นทะเล
สามเสน หมากอก geleyn สมอเล็ก สิงะหนึ่งบาท เอารังหะดตากแಡดให้แห้ง
บดให้ละเอียดแล้วเอาน้ำข้าวเจ้าเป็นกระสายปันเป็นลูกกลอนกินเข้าเย็นทีละ
ก้อน

ยาปิดเลือดแข็งๆ ให้เข้าเปลี่ยนภาวะ ตัวไม่ไฟ เกลือ บีบหัวม่านขาวใส่ อมวันจะ

สามเวลา ส่วนยากินให้อาดีปลี ขิง พริกไทย กระเทียม สิ่งละหนึ่งบาท ต้มผสมกันใส่เกลือพอสมควร เอาน้ำมะนาวใส่กินวันละ ๓ เวลา

ยาแก้โรคทำมะลาลง疮แข็งคอตีบ ให้อาเดือยไก่ป่า ยากนราชาสีห์ ยากนราชาด ยากจำปาแดง ฝนເອາສູຮາເປັນນ້ຳທັງອມທັງທາກຍານອກ

ยาแก้ปวดแข็งมีนไปตามสันหลัง เอากากເຂົ້ອຂຶ່ນ ยากดັ່ງໄກ່ ยากເອນອ້າ อ້ອຍດຳ ຍາຫວ້າ ຍາຫວ້າໃຫ້ໜັກ ๑๐ ຕຳລິ່ງ ສ່ວນອື່ນໃຫ້ເອພອປະມາຄ ຕັ້ມກິນ

ยาขับเสลด ຕັດຮາກຫີດ ໃບໜາດສດ ๔ ໃບ ຮົກມະດັ່ນໜັກ ๑๐ ບາທ ສາຮັ້ມໜັກ ๑ ບາທ ວຸມຕຳເປັນຜົງລະລາຍນ້ຳຮັອນກິນຫຼືຈະໜົກແບນໜາກີໄດ້ ຂ່າຍຂັ້ນເສັມຫະລະລາຍເສلد ຕັດຮາກຫີດຂາດຫາຍດີແລ

ยาแก้ปวดຟິນ ພິນບວມ ເອາແກ່ນແກ ແກ່ນຂ່ອຍ ແກ້ວ ຕັ້ມອມ ອົກຂານຫົ່ງເອາສາຮັ້ມ ກາຣນູຣ ແກ້ວ ຕັ້ມອມ

ยาสมานคำ ພລມະກອກເພາ ພລມະຂາມປ້ອມເພາ ນ້ຳປະສານທອງສະຕຸ ຍາສາມສິ່ງນີ້ເສັມອກາຄທຳຜົງບັນແທ່ງໄວ້ລະລາຍນ້ຳຜົງຫຼືອນ້ຳມະນາວ ແກຣກເກລືອກວາດຫຼືອໜູບສໍາລືອມ ແກ້ປາກເປື່ອຍທັງເດັກແລະຜູ້ໃໝ່

ยาสมานປາກເປື່ອຍ ຈັນທົ່ງ ๒ ກະເທະມະຂາມ ກະເທະໂພ ເປີລືອກໄຂ່ພັກ ນ້ຳປະສານທອງສະຕຸ ຍາຫກສິ່ງນີ້ ເສັມອກາຄທຳຜົງບັດດ້ວຍນ້ຳລູກເບ່ຽງການືຟິນ ເປັນກະສາຍບັນແທ່ງໄວ້ໃຊ້ກວາດ ຫຼືອຖາ ອມ ປ້າຍສານປາກເປື່ອຍ

ยาຕັ້ມອມແກ້ປາກເປື່ອຍ ຮາກໝາກ ຮາກມະພວ້າວ ຮາກຕາລ ຮາກໄຟຮວກ ຍາຂ້າວເຢັນ

ทั้ง ๒ กำมะถัน ยาเจ็ดสิ่งนี้เสมอภาคทำเป็นยาหม้อ ต้มเอาน้ำออม เป็นยาสมานปากเปือย

ยาดองแก้ปากเปือยคอเปือย ผลยอ ๓๓ ผล สับใช้เป็นชินเล็กๆ เคาวัลย์เปรียง สับคบเนให้เท่ากับผลยอ เกลือใส่แต่พอเด็ม ดองตากแัดตากน้ำค้าง รับประทานแก้ปากเปือย คอเปือยซึ่งกินเผ็ดร้อนมีได้

ยาทาแก้ปากเปือย เลือดปลาไหลกับปูนปากเด้าพอครว การบูร ๒ สลึง ยา ๓ สิ่งนี้กวนให้เข้ากันดี เป็นยาทาแก้ม ถ้าเปือยข้างขวาให้ทาข้างซ้ายกลับตรงกันข้าม

ยาแก้ลักษณะปิดลักษณะเปิด เอาถั่วเชียวกับน้ำตาลทรายอย่างละ ๑ ถัวย ต้มรับประทาน ถ้ามีฟังເຂາພລມະคำດีควາຍ ๗ ผล รากร่วง ตะไคร้หางนาค สิ่งละพอครว ต้มรับประทาน เอายาคำกับหญ้าโถงไฟบดให้เข้ากันเป็นผง แตะตรงไรฟันที่มีโลหิตออก เป็นยาห้ามเลือด

ยาสมานด้า ผลกระทบເພາ ผลกระทบປົ້ມເພາ น้ำประisanทองสะตุ ยา ๓ สิ่งนี้ เสมอภาค ทำผงบด ปັນแห่งໄວ້ ລະຍາຍන້າຜິ່ງຫີ່ອນ້ຳມະນາວ ແກຮກເກລືອ ກວາດຫີ່ອສໍາເລື່ອມ ແກ້ປາກເປື່ອຍທັງເຕັກແລະຜູ້ໃໝ່

ยาสมานເປື່ອຍ จันทน์ทั้ง ๒ กະເທະມະຂາມ กະເທະພູ້ ເປີ້ອກໄຂ້ຟັກ ນ້ຳປະສານทองสะตุ สรรพยา ๖ สิ่งนี้ เสมอภาค ทำผงบด ด້າວຍນ້ຳລຸກເບຸງການື່ອນ ເປັນກັບຢັ້ງ ປັນແກ່ໄວ້ ໃຊ້ກວາດຫີ່ອທາອມປ້າຍ ສມານປາກເປື່ອຍ

ยาแก้ทຳມະລາກັກກີກ ທຳມະລາທີ່ພູດໄມ່ອອກເພຣະເສລດອັດຽງຄອ ຄັ້າໄມ່ໄລ່ເສລດ

ออก จะตายภายในไม่กี่วันที ปัจจุบันพยาบาลจะเอา ก้านหุ่งแหย่งไปในลำคอกเพื่อให้หายใจได้เสียก่อน ต่อจากนั้นจึงใช้ยาขับสลดจะเยียวยาอะไรก็ได้ ขอเพียงให้ขับสลดออกได้เป็นพอ ถ้าไม่มียาขนาดใด จะนำมาพริกกับน้ำดองบดเข้ากันเน้นๆ เหล้าเด็ดเป็นน้ำ ถ้าอ้าปากไม่ได้ จงใช้สิ่งดีๆ ล้างปากแล้วเทียนนี้เข้าไปในลำคอ ยานี้จะไปดีสลดแตกออกมา สลดที่ออกแบบจะได้เต็มกระโจนขนาดเล็ก สีของสลดจะขาวเหมือนสันวัน ทำมะลาชนิดนี้ ทำให้คนตายในทันทีทันใด หมอบีร่านเรียกโรคนี้ว่า ทำมะลา กักกีก เป็นแล้วพูดไม่ได้หายใจไม่ออก แต่ชาวอีสานเรียกโรคนี้ว่า โรคไหลตาย ที่เรียกว่าไหลตาย เพราะผู้เป็นโรคนี้จะพูดอะไรไม่ได้ ถ้าเราสองสัยว่าผีเข้าเจ้าสูญ จะพากันไล่ผีป้อม ก็เท่ากับว่า ไล่คนป่วยให้ไปป้าช้าเร็วเข้า วิธีนี้และยานี้หมอบีร่านอีสานเขารักษาแล้วและหมอรับรองเอาชีวิตเป็นประกัน ยาให้เอา หากบีคน ฝนทางทางนอก หากผักหวานบ้านฝนทางทางใน แก้ทำมะลาเป็นตุ่มในลำคอดีแล อีกชุมชนนี้ยาให้เอาไอลีปลากะหลา หากส้มผ่อหลัง ฝนกินดีแล อีกชุมชนนี้ให้เอาหากจำปาแดง หากจำปาขาว หากหุ่นน้อย เทียนพระอินทร์ ดอกจำปาขาว หากบน หากเล็บแมว ฝนหาดีแล ยาหากชุมชนนี้ ยาให้เอา หากประดงแดง หากประดงขาว หากผักอีเลิด ดีปีลีเปลือกมุยแดง ฝนหาดีแล

ยาแก้ทำมะลาต่างๆ ถ้าเป็นทำมะลาอัดคอ ยาให้เอา หนูน้ำน เคี้ยว กินดีแล อีกชุมชนนี้ ยาให้เอา หากลิ้นแข็ง หากสะโน แก่นสัง ฝนใส่น้ำเหล้าอมดีแล ถ้าเป็นทำมะลาลงคอ ยาให้เอา หากพุงน้อย หากพุงใหญ่ ฝนใส่น้ำเหล้าอมดีแล ถ้าเป็นทำมะลาอ้งครวย ยาให้เอา หากแหล้งหนู ฝนใส่น้ำเหล้าเด็ดหาดีแล

ยาแก้ทำมะลาปัจจุบัน ทำมะลาที่เป็นขึ้นในทันทีทันใด เรียกทำมะลาปัจจุบัน ยาให้เอา หากพิลา กันหอยจูบ ฝนอมและกินดีแล อีกชุมชนนี้ ยาให้เอา หากเตือยไก่ เดือยไก่ป่า ฝนหาฝนกินดีแล ยาให้เอา หญ้าแห้วหมู มากกอก กฝนกินดีแล

ยาแก้คัดยืด ยาให้อา อาการตื้นเปีด อาการกุ่มหน้า อาการกุ่มบาก ทั้งสามนี้เอาส่วนเท่ากัน ต้มกินดีแล

ยาแก้คัดยืบ้องหวาน คายืดที่มีอาการไอ เสลดไม่แตก ผู้เป็นมีความเห็นด้วยเมื่อยล้า หายใจแทบใจขาด เรียกคัดยืบ้องหวาน ยาให้อา คันคาก 1 ตัว เอาเกลือยัดใส่ท้องคันคาก แล้วเอาเผาไฟให้สุก กินคันคากกับข้าวเย็น แก้โรคคายืบ้องหวานดีนักแล

ยาแก้สะເອະ ยาให้อา อาการเอียนด่อน ฟันเสื่น้ำธรรมชาติหัก (ขัน) กินลงไปไม่นานก็หาย อีกชุมชนนึง ยาให้อา อาการผักเสี้ยนผี อาการสัมผ่อ (ขอย) ต้มใส่น้ำตาลลง ๑ เอาน้ำผึ้งตัด กินดีแล

ยาแก้กักแข็งได้ ยาให้อา อาการชื้อย ชุดใส่เกลือหมกไฟอมดีแล อีกชุมชนนึง ยาให้อา อาการดาล ใส่เกลือหมกไฟ ออมดีแล

ยาแก้ปวดอกแข็ง ยาให้อา เมนทอล พิมเสน การบูรพินสัมการพูล เอาส่วนพอสมควร ตำผสมกันให้เหล็ก ใช้ทาหรืออมแก้ปวดอกแข็ง ดีนักแล

ยาแก้ก้างปากเปื่อยวิเศษสุด ยาให้อา เปลือกสีเสียด เปลือกกะโคน เอาหัวกลวยตีบเป็นน้ำฝนทา หายไวปานบิดทิ้ง ถ้าเป็นโรคริดสีดวงทวารชนิดบานทะโล่ ทานแล้วหายแล

សុវិជ្ជាណៈ រាជ នៃទី ផ្លូវតីបែនផ្លូវខ្សែរូប

ผู้รู้ดี ได้แก่ ผู้รู้วิชาในทางใดทางหนึ่ง คือถ้าเป็นผู้รู้ดีในทาง
logic สามารถที่จะนำความรู้มาประกอบการทำงานให้เจริญ
รุ่งเรืองได้ ถ้าเป็นผู้รู้ดีในทางธรรมซึ่งมุ่งที่จะ ละบาปบำเพ็ญ
บุญกุศล คือรู้จักการกระทำการดีรู้จักหลีกเลี่ยงความชั่ว
เพื่อมุ่งปฏิบัติธรรมก็จะสามารถบรรลุคุณธรรมขั้นสูง ได้

ວິໄຍນ ທຸກໆຂມຈຸ ເຈຕີ ບຸຄຄລ່ວງທຸກໆຂຶ້ດີເພຣະຄວາມເພີຍຮ

ทุกข์ คือสภาพที่บีบคั้นเบี้ยดเบี้ยนให้เกิดความไม่สบายนายาก
ไม่สบายนใจ การที่จะกำจัดทุกข์เหล่านั้นได้โดยรับคำบังคับด้วย
ความเพียร คือขยันทำการงานที่ตนรับผิดชอบให้ดีที่สุด

แผนกวิชาแก่โรคแม่และเด็ก

แผนกยาแก้โรคแม่และเด็ก

ยาสตรีขบวนตั้งครรภ์

ยาหม้อแก้อาเจียน แก่นسن จันทน์เทศ เทพทาโร ชิงแห้ง แห้วหมู ลูกผักชี มะตูมอ่อน ราชชะพูด หญ้าตินนก ราชแฟกหอม หัวหอม ตันตะไคร้ ลูกยอ เผาไฟพอสุก สรรพยา ๓ สิ่งนี้ ทำเป็นยาหม้อรับประทานแก้คื่นเหียน อาเจียน ใช้ได้ทุกโรค เช่นหญิงแพ้ห้อง ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ยาหม้อครรภ์รักษา โกรธทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ บัวน้ำทั้ง ๕ จันทน์ทั้ง ๒ กฤษณา กำลำพัก ขอนดอก ชะลูด แก่นสน ราชสามสิบ เทพทาโร อบเชย เปลือกสมุล แวง สรรพยา ๒๖ สิ่งนี้ ทำเป็นยาหม้อ ต้มรับประทานเข้าเย็น เป็นยาแก้ครรภ์ วิปลาศ รักษาภูมารในครรภ์ให้แข็งแรงเป็นปกติ

ยาหม้อ แกบิด มูกเลือด เปลือกฟันตัน เปลือกขี้อ้าย ราชชะพูด เถาะศ้าน เปลือกผลทับทิม ผลสมอเทศ ผลสมอพิ Vega เนื้อครั้ง ลูกจันทน์

ยานึ่งแกบิดมูกเลือด ตันน้ำนมราชสีห์ ชิง กระทือ ไพล สรรพยา ๓ สิ่งนี้ เผาไฟพอสุก แล้วเอาดีปลี ๓ ดอก เกลือ ๓ เม็ด รวมทั้ง ๕ สิ่ง ตำคันเน่าแต่น้ำใส่โถ เจือน้ำผึ้งครึ่งเท่ายา ใส่หัวดันนี่ง พอน้ำเดือดแล้วจุดธูปไว้เล่น ๑ พองชูปหมด เป็นใช้ได้ ให้รับประทานครั้งละ ๑ ข้อนเล็ก เป็นยาคุมแก้วดท้องลงห้อง แก้บิดมูกเลือด ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ยาห้มแก้บิดหัวลูก ฝาง แก่นขันธุนละมุน แก่นแสมทะเล เปลือกสมุลแวง ราก
แฟกหอม ขมิ้นอ้อย ขมิ้นชัน กานพลู ปุ่นกินกับมาก (ก้อนเท่าศีรษะแม่มือ)
ใบมะนาว ผลมะกรูด ข่า ขิงแห้ง เปลือกโนกมัน มะตูมอ่อน อบเชย บอะเพ็ด
สารส้ม สักชี้ สดัดได ๓ แวย์ รากเจตพังคี สรรพยา ๒๑ สิ่งนี้ ทำเป็นยาห้มอ
ตั้มรับประทานแก้บิดหัวลูก และแก้ลงท้องเป็นมูกเลือด

ยาหอมประทุมเกษา แก่นจันทน์เทศ จันทน์ทนา กฤษณา เกามากแดง ราก
ย่านาง กะพังอัด รากบัวหลวง อบเชย ชาเอม ดอกบัวน้ำ ทั้ง ๔ หัวถั่วพู
ชชะลูด แฟกหอม ประทุม ใบพิมเสน รากไคร้เครื่อ เนระพูสี ว่านกลีบแรก
ว่านร่อนทอง สรรพยา ๒๙ สิ่งนี้ เสมอภาค ทำผงบดด้วยน้ำอบไทย แทรก
ชามด พิมเสน กระจะตะนาว ปันเม็ดผึ่งลมไว้ให้แห้ง แก้ไข้หนาขึ้นน้ำ
ดอกไม้ ถ้าเพ้อแทรกดึง แก้ไข้ครรภ์รักษาระให้ช้ำกำลัง แทรกน้ำตาลกรวด
น้ำกระสายยาใช้ตามโรคก็ได้

ยาหอมหทัยราตร โกรูทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๗ ตระกูล (สรรพยา ๑๙ สิ่งนี้หนักสิ่งละ
๑ สลึง) จันทน์ทั้ง ๒ กะลำพัก ขอนดอก รากแฟกหอม ลูกผักชีลา ดอกพิกุล
ดอกบุนนาค ดอกสารภี เกสรบัวหลวง (สรรพยา ๑๐ สิ่งนี้หนักสิ่งละ ๒ สลึง)
อบเชย ใบกระวน ลูกจันทน์ ดอกจันทน์ กระวน กานพลู ข่า ใบกะเพรา
ใบเฉียงพร้าหอม (สรรพยา ๔ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท) ไฟล ๒ บาท ประ^๔
หอม ๒ บาท เนื้อผลสมอไทย ๓ บาท กฤษณา ๔ บาท รวมสรรพยา ๔๔ สิ่ง
ทำผงบดด้วยน้ำดอกไม้เทศ แทรก

ยาหอมแห่งแดง พิคนาชน์ ระย่อง เจตพังคี รากมะนาว ตาไผ่สุก หัวหอม
ทั้ง ๓ จันทน์ทั้ง ๒ ครั้ง hairy ตะค้า บอะเพ็ด เมล็ดในมะนาว สรรพยา ๑๙ สิ่งนี้
เสมอภาค ตาไผ่ฝากเท่ายาทั้งหลาย ทำผงบดกับน้ำดอกไม้สด ปันเม็ดผึ่งลมไว้

ละลายน้ำดอกไม่หรือน้ำขาวข้าวใช้แก็พิชีใช้ต่างๆ ถ้าใช้แก๊จุกภาพละลายน้ำปูนใส ถ้าใช้แก๊บิดแทรกกระเทียมพิมเสน แก๊พิช์โลหิตมีอาการให้แน่น ยานี้กระทำให้เลือดลมเสมหะและอาจมเป็นปกติ

ยาสตรีหลังคลอด

พระบาทสมได้ประสิทประสาทคัมภีร์ปฐมจินดาฯ ไว้เพื่อให้แพทย์ผู้ที่จะรักษาภูมารีไปเบื้องหน้า ให้พิจารณาดูน้ำนมของมารดาหรือแม่เม้นน้ำนมเสียก่อน ถ้าเห็นว่าน้ำนมนั้นยังไม่บริสุทธิ์ ท่านให้แต่งยาชาระน้ำนมนั้นเสียก่อนจึงจะวางยาต่อไป วิธีพิจารณาดูน้ำนม ท่านให้อ่าน้ำอันบริสุทธิ์ส่องในขันพ่อครัวแล้ว ให้หลอน้ำนมลงดู ถ้าสีน้ำนมที่หลอนั้นขาวดังสีสงข์ และจะมีถึงท้องขันคุณกันเข้า มีสัมภានประดุจผลบัวเกราะ ท่านกล่าวว่า น้ำนมชนิดนี้เป็นน้ำนมดีอย่างเอกสาร แต่ถ้าน้ำนมที่หล่องนั้นกราวยแต่ร่วงขันและจะมลังถึงท้องขันด้วยและไม่คุณกันเข้า ท่านว่า�้ำนมชนิดนี้จัดเป็นอย่างไทย ถ้าพ้นจาก ๒ ประการที่กล่าวมาแล้ว แม้จะเป็นบุคคลชนิดใดๆ ก็จัดเป็นน้ำนมโทษทั้งสิ้น

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนั้น แพทย์พึงรู้ได้ด้วยเหตุอันน้ำนมไม่บริสุทธิ์ หลายประการ เช่น เปรี้ยว ขม ฝาด จีด อาจ มีกลิ่นเหม็นคาว และยังมีลักษณะน้ำนมพิการอีก ๓ จำพวก เช่น สตรีขัดระดู ๑ สตรีนอนเพลิงมีได้และเป็นน้ำนมดิบ ๑ สตรีมีครรภ์อ่อน น้ำนมเป็นน้ำเหลือง ๑ ฯลฯ

เมื่อแพทย์พิจารณาเห็นลักษณะอาการแห่งน้ำนมให้โทษหรือพิการดังกล่าวแล้ว ให้แต่งยาแก้เสียก่อนจึงรักษาภูมารีต่อไป ยาประจุโลหิตและบำรุงโลหิต เทียนทั้ง ๕ โกรูسو ๑ โกรูเชมา ๑ สมอไทย ๑ สมอพิภาค ๑ ลูกผักชีล้อม ๑ ลูกผักชีลา ๑ เกลือสินเชาว์ ๑ น้ำประสานทอง ๑ ดอกสัตตบุษ ๑ เปี้ยผู้ ๑ สังข์ ๑ มหาหิงคุ์ ๑ พริก ๑ ขิง ๑ การบูร ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่าๆ กัน เอาผลสดลดปะสะแล้วกึงยาทั้งหลาย ทำเป็นจุณ บดละลายน้ำร้อนกินหนักครั้งละ ๒ สลึง ให้ลงขับโลหิตร้ายและโลหิตพิการต่างๆ ตลอดถึงทางกดด้วยดินกาก แล้วประกอบยาบำรุงโลหิตให้งามกินต่อไปฯ

ยาบำบัดโลหิต ครั้งหนัก ๒ สลึ่ง รากเตาวัลย์เปรี้ยง ๑ กำลังวัวเกลิง ๑ ฝาง ๑ เทียนทั้ง ๕ ลูกจันทน์ ๑ ตรีกูก ๒ ตระพลา ๑ โกฐสอ ๑ โกฐหัวบัว ๑ หญ้ารังกา ๑ เปลือกมูกมัน ๑ หัวเหว่หมู ๑ สะค้าน ๑ ราชช้าพลู ๑ เจตมูลเพลิง ๑ ฝาง เสน ๑ จันทน์ทั้ง ๒ ผลผักชีทั้ง ๒ ทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ สลึ่ง เลือดแรด ๒ บาท ดอก คำฟอย ๑ สอง ต้มก็ได้ ทำผลก็ได้ กินบำบัดโลหิต และบำบูไฟชาตุ ทั้งประสะ น้ำนมด้วยดีนัก และนี่จะประกอบยาประสะน้ำนมให้กินต่อไปฯ

ยาประสะน้ำนม โกฐทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ กรุงเขมา ๑ ขิงแห้ง ๑ รากกระพังโภม ๑ ชะมดตัน ๑ ตำເອານ້າ ๑ ทะนานเป็นกระสาย ๑ ต้ม ๓ เอາ ๑ พลีกินจงดี เป็นยา ประสะน้ำนมดีนักแล

ยาทานมบริสุทธิ์ เอาโกฐสอبدลละลายด้วยน้ำมันเนย ทานมบำบัดโรคแห่ง การกดีนักฯ

ยาวิรุพนาภีธิคุณ ประสะน้ำนม ให้อาวานน้ำ ๑ แห้วหมู ๑ สมอไทย ๑ ราก เพ็ศนุกรรມ ๑ ขิง ๑ อุดพิต ๑ ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่าๆ กัน ๑ ต้ม ๓ เอາ ๑ กินให้น้ำนม บริสุทธิ์ดีนักฯ

ยาประสะนมฟ้าด โกฐทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ รากไทรบ้อยด เปลือกพิกุล แห้วหมู ๑ งาช้าง ๑ เขากวางอ่อน ๑ รากเสนียด ๑ โคลกกะօอม ๑ เอาส่วนเท่ากัน ๑ ต้ม ๓ เอາ ๑ กินให้น้ำนมบริสุทธิ์ดีนักฯ

ยาประสะแก้น้ำนมดาว โคลกกะօอม ๑ ดินปิง ๑ ยาทั้ง ๒ สิ่งนี้บดด้วยน้ำสุรา ๑ นมให้ครบ ๑ วัน และวิจิงประกอบยาต้มให้กิน ท่านให้อาพลมะตูมอ่อน ๑ แห้วหมู ๑ ขิงแห้ง ๑ รากขัดมอน ๑ ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ๑ ต้ม ๓ เอາ ๑ กินแก้น้ำนมดาว น้ำนมเหมือนสาบหายดีนักฯ

ยาประสะแปรน้ำนมดี สมอไกย ๑ ขิงแห้ง ๑ แหน่หมู ๑ เอาส่วนเท่ากันต้ม ๓ เอ่า ๑ กินแปรน้ำนมร้ายให้เป็นดีแล้ว

ยาแก้สตีระดูขัด เอาน้ำนมโโคบริสุทธิ์มาประสมกับน้ำมะพร้าวน้ำพิเก กินบ้าง ทاب้าง บำบัดโหงเหล็กหงส์หายดี

ยาแก้สตีระดูขัด เอาข้าวตอกกัญญา ๑ รากอันชัญขาว ๑ ขันเทศกร ๑ โกฐชฎา มังสี ๑ กระมังช้าง ๑ ยาหั้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณ บดด้วยน้ำผึ้ง まるดา กินบ้าง ทานมนบ้าง บำบัดโรคแห่งกุมารหั้ง ๔ ประการหายดีนักแล

ยาทากันน้ำนมดีบ เอาตรีกูก ๑ จูกโรหิณี ๑ รากนมสารรักษ์ ๑ เอาส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณแล้วเอาใส่ลงในน้ำนมโโคเคี่ยวไฟแต่พอดี เอาไว้ให้เย็น แล้วจึงนำมา ทานม เมื่อจะให้การกินนมนั้น เอาน้ำมะพร้าวน้ำพิเกล้างนมเสียก่อน แล้วจึง ให้ดูดนนม ยานานนี้อาจสามารถบำบัดโหงเหล็กหงส์หายในทางราก ๑๐ ประการเสียได้ และ โหงเหล็กหงส์หายดีบ ๓ ประการด้วย อึกขาน เอาดีปลี ๑ ดอกทับทิม ๑ ลูกมะตูม อ่อน ๑ รากแฟกหอม ๑ เอาส่วนเท่ากันทำเป็นจุณ บดละเอียดด้วยน้ำผึ้งกินแก่น้ำนมดีบหายดีนักฯ

ยาชำระโลหิตน้ำนม เอาเทียนหั้ง ๕ สิ่งละ ๑ เพื่อง เจตมูลเพลิง ๑ สลึง ดองดึง ๑ สลึง ยาคำ ๑ นาท กะเทียม ๑ นาท การบูร ๑ นาท ผลสลอดประสะแล้วเท่า ยาหั้งหลาย ตำผงละเอียดน้ำร้อนกิน ถ้าชาตุหนักให้กิน ๑ เพื่อง ถ้าชาตุเบาให้กิน แค่ ๓ ไฟ กินเป็นยาผายลม ชำระโหงเหล็กหงส์ ถั่ลงหนักให้อาฟกเขียวต้มกับน้ำตาล หมอกินหยุด และอำนาจของยานี้อาจบำบัดโรคโลหิตโหงเหล็กหงส์ และโลหิตน้ำนมต่างๆ เน่าร้าวมาเป็นเวลาหลายๆ ปี ซึ่งทำให้กลายเป็นริดสีดวงแห้ง กลายเป็นฝุ่นท้อง ก็ดีหายสิ้นแล้ว

ยาห้ามแม่หลังสำหรับแม่ลูกอ่อน ยากนมวัว ยากนมสาร ยากห้ามราชสีห์
ยากท้องแล้ง ถ่ายปัสสาวะ ไม่มีอาการรุนแรงหรืออยู่ไฟให้อาสาของยาห้ามตั้งแต่เด็ก

ยาแม่ลูกไฟฟ์ได้ให้อาสาตั้งแต่เด็ก ยากหัวใจ ยากทุ่มโคง ยากท้องแล้ง ยั่ง
หากิน อาการของโรคจะมีอาการรุนแรง ผอมเหลือง น้ำนมไม่มี

ยาหลักเลือดออกบ่เชา ให้อาสา ยากกระเจา ยากแก้ ตั้งกิน ถ่ายบ่เชาให้อาสา
หากิน อาการของโรคจะมีอาการรุนแรง ผอมเหลือง น้ำนมไม่มี

ยาผู้หญิงกรรมลูกแล้วออกตุ่มคันตามโนนี ให้อาสาแก่นบก สะโนโคง แก่นกะ
เดา หัวหายเดี้ย หัวผักหนาม ยากเขียงใหญ่ ยาหัว ๕ บาท ตั้งกินดีแล

ยาผู้หญิงกรรมลูกแล้วบ่อออก ให้อาสาพริกไทย ๑ บาท ดีปลี ๑ บาท กระเทียม
๑ บาท ผ้าเสื่อดำเผาไฟ ๑ บาท ตำบดละลายใส่น้ำร้อนพอสมควร ถ้าเลือดออก
หลาย ให้อาสาบุนไส้ตัดหน่อยหนึ่งดีแล

ยาผู้หญิงเลือดออกบ่เชา ให้อาสาหากครุฑขาวทั้ง ๕ ตั้นลำดาวน ๑ พริกไทย ๗ ดีปลี
๗ เมล็ด ตำบดปั้นเป็นลูกกลอนกินกับน้ำเหล้า ดีแล

ยาแก้เลือดขึ้นผู้หญิงอยู่กรรมกินพิด ให้อาสาผักอีสุม ๑ ยากกุดส้อย ๑ ฝน
กินดีแล เกิงแม่นว่าตายแล้ว ก็ให้กินก็ฟื้นคืนชีพขึ้นมาแล

ยาลูกบ่อออก ให้อาสาบุน ๓ โต มากเชี่ใส่น้ำผักกาดกินแล้ว ทาท้องน้อยแล้ว ลูก
ออกแล

อีกขานหนึ่ง ให้เอายอดฟีเสี้้ ๗ ยอด ต้าไส้น้ำธรรมชาติ กินได้ ทาเดี่ ดีแล อีก
ขานหนึ่ง เอาหมากน้ำเต้าขมทั้งหน่วย ๑ คำบูง ๑ ในผักกาด ๑ ตำไส่น้ำทาท้อง
ลูกออกแล

อีกขานหนึ่ง เอาหากหัญชาดมอน ต้มใส่น้ำผึ้ง กินดีแล อีกขานหนึ่ง เอาหาก
หัญชาโดยู ๑ ในผักกาด ๑ ตำทำดีนชัย มีอชัย ดีแล ผิว่า ลูกคាត้อง ให้เอาคำบ
ูง ๑ ในผักกาด ๑ ในผักกาด ๑ ในส้มป่อย ๑ ตำใส่น้ำทาลูบท้องออกแล หรือ เอา
ตันเดื่อป่อง ๑ เกสรดอกคำ ๑ ต้ม ๓ น้ำย เอาบวย ๑ กินดีแล

ยาผู้หญิงออกกรรมแล้วน้ำนมบวม ให้เอาเครื่องจะแมด ๑ แก่นตันหมากหล่า
ใหญ่ ๑ หากหมากเขื่อนบ้าไส ๒ ข้อกลาง ๑ ต้มกินดี กินแล้วผิว่ามันคงแห้ง บเป็น^บ
หยัง

ยากะบูนเลือด เลือดค้างอยู่ในท้อง ให้เอาหมากทัน ๑ นาท ชาดขาว ๑ นาท
หากเกล็ดหลินน้อย ๑ นาท หากเกล็ดหลินใหญ่ ๑ นาท หากเอ็นอ้า ๑ นาท แก่น
ตามกด ๑ นาท หากต้างนา ๑ นาท หากหนามแท่ง ๑ นาท หากหมากแข็งชุม^ช
๑ นาท หากตับเต่า ๑ นาท ต้มกินดีแล

ยาล้างลุลเลือดเวลากรรมลูก ให้เอาพริกไทย ๑ นาท ดีปลี ๑ นาท ว่านไฟ ๑
นาท ขิง ๑ นาท กระเทียม ๑ นาท น้ำอ้อย ๑ นาท ตำเข้ากันให้ละเอียดดีแล้วจึง^จ
เอาหมากน้ำกำลังมีน้ำฝนเปลือกເຄາມເລືດໃນອอก แล้วผสมยานີກินระบายถ่าย^ถ
เลือดออกแล หรือจะกินยานີกับข้าวเวลาอยู่กรรมกິໄດ ดีแล

ยากินให้มีลมเบ่ง เกล็ดปลาช่อนคัวให้เกรียม راكคันมอน เทพทาโร สรรพยา
๓ สิ่งนີ ทำผงบดปืนเม็ดผึ้งลมไว ละลายน้ำร้อนรับประทานมีลมเบ่ง

ยาประสะผิวมะกรูด ใบคนทีสอ ใบหนาด ใบผักเสี้ยนผี พริก ขิง ดีปีลี กระเทียม
ไฟล หัวหอม กระเทียม ข่า สารส้ม (สรรพยา ๑๖ สิ่งนี้เสมอภาค) ผิวมะกรูด
เท่ายาหังหลาย ทำผงบดบันเม็ด ละลายน้ำร้อนหรือสุรารับประทาน เป็นยาขับ
เลือดร้ายในเรือนไฟ แก้ปวดท้องเมื่อคลอดบุตร เพราะเลือดคั่ง กระทำให้โลหิต
ถูกดูด

ยาสดขับเลือด เกลือสินเชาว์ กระเทียม พริกไทย สารส้ม กระวน กานพลู เกลือ
(สรรพยา ๗ สิ่งนี้ สิ่งละ ๑ ส่วน) ดีปีลี ๒ ส่วน ขิง ๒ ส่วน ไฟล ๒ ส่วน เทียนดำ
๔ ส่วน รวมสรรพยา ๑๑ สิ่ง โขลกให้ละเอียดดี กินสด ๆ ละลายสุรา ใช้เป็นยาขับ
เลือดเน่าร้ายในการคลอดบุตร และแก้ปวดมดลูก

ยาหม้อล้างผิมดลูก เปลือกทองหลางใบมน ๑ ส่วน แก่นลันกม ๒ ส่วน ต้ม ๓
ເອາ ๑ แทรกดีเกลือพอกควร รับประทานเวลาเช้า เป็นยาถ่ายโลหิตเน่าร้ายให้สัน
โภช แก้อุจจาระผูกในเรือนไฟ

ยาดองส้ม มะกรูด ๑๐๐ ผล มะนาว ๑๐๐ ผล ผลくだเจ้า ๑๐ บาท สาลัด๑๑ ๑๐
บาท เถาคันแดง ๑๐ บาท เถาวัลย์เปรียง ๑๐ บาท แก่นแสมสาร ๑๐ บาท แก่น
แสมกะ gele ๑๐ บาท แก่นขี้เหล็ก ๑๐ บาท ข้าวเหนียวดำเนินงาให้สุก ๑ ชาม ยาดำ
๔ บาท สารส้ม ๕ บาท กานพลู ๘ บาท พริกไทย ๘ บาท ไฟล ๑๐ บาท รงทอง
๔ บาท ดินประสิwa ๑๐ บาท ดีเกลือ ๑ ชาม เกลือสมุทร ๑ ชาม ส้มกุ้งน้อย ๕ บาท
ส้มกุ้งใหญ่ ๕ บาท รากมะโรงตัน ๕ บาท รากมะโรงเครือ ๕ บาท บุกรอ ๕ บาท
หัวกระดาษแดง ๕ บาท หัวกระดาษขาว ๕ บาท เปล้าน้อย ๕ บาท เปล้าใหญ่ ๕
บาท บอะระเพ็ด ๑๐ บาท สรรพยา ๒๙ สิ่งนี้ ดองหมักไว้กาง LANG แดดจนเปรี้ยวเค็ม
พอดีหรือกระทำให้เร็วขึ้นก็ได้ จงเอามะกรูดมะนาวผ่าใส่โ่อ่งมังกรที่มีฝาปิด

ยาหนึ่งห้องให้ยุบ ไฟล ๒ บาท ดีปี ๑ บาท กระเทียม ๑ บาท พริกไทย ๑ บาท
สารส้ม ๑ บาท ดินประสิwa ๑ บาท ใบมะกาเท่ายาทั้งหลา สรรพยา ๗ สิ่งนี้ ทำผง
เคล้ากับสูราหรือน้ำส้มสายชูก็ได้แล่งบันหน้าห้องตรงมดลูก แล้วเอาผ้าทำเป็น^๔
วงพวงมาลัยครอบก้นยาไว้ เอาหม้อเกลือตั้งไฟให้ร้อน วางทับลงบนยา นานให้
ห้องร้อน ทำวันละ ๒ ครั้ง มีคุณขับเลือดลม ทำให้ห้องยุบแห้งดีนัก ใช้เมื่อยุบไฟ
ห้องไม่ยุบแห้ง

ยาดองเหล้าคนอยู่ไฟ หญ้าโคงไฟ ๔ บาท สารส้ม ๑ บาท เจตมูล ๑ บาท ขิง ๖^๕
บาท ดีปี ๑ บาท พริกไทย ๑ บาท กระเทียม ๑ บาท เกลือหยอดมือ ๑ สรรพยา
๘ สิ่งนี้ ตำพอให้เข้า ตำพอให้เข้า ห่อผ้าขาวแซ่สร้า รับประทานได้ทุกเวลา เป็นยา
รัดมดลูกให้แห้งสนิท ใช้เมื่อคลอดบุตร ๑๐ วันล่วงแล้ว

ยาแก้เลือดแห้ง ผิวมะกรูด ๖ บาท ดีปี ๑ บาท พริกไทย ๖ สลึง สรรพยา ๓ สิ่ง
นี้ บุบพอแหลก ห่อผ้าขาวดองสุราพอท่วมยา ผงไว้ในยุงข้าว ๓ คืน แล้วเอากาก
ยามาทำผง คลุกน้ำผึ้งรับประทานทุกวันจนหมดกากยา

ยาหม้อแก้น้ำนมแห้ง ดอกบุนนาค ผลเรยว ใบกระวน พริกไทยคำ ขิงแห้ง
อบเชย (สรรพยา ๖ สิ่งนี้ ทำเป็นยาหม้อ) ระย่อง ๖ บาท ต้ม ๓ เอ้า ๑ รับประทาน
เข้าเย็น ขับน้ำนมออกมากแล

ยาพอกฟื้นที่นม ใบฝ้าย แป้งข้าวมาก ข้าวใหม่ ขมิ้นอ้อย (สรรพยา ๕ สิ่งนี้ เสมอ^๖
ภาค) ตำให้แหลกเป็นยาพอกฟื้นที่นมให้ยุบ และถอนพิษฟี พอกวันละ ๒ เวลา

ยาหม้อตัดรากฟื้นที่นม รากเขยตตาย อย่างเดียวต้มรับประทานเข้าเย็น เป็นยาตัด
รากและแก้ฟื้นที่นม

ยาประஸว่าวนนางคำ พริกไทย ขิงแห้ง ดีปี๊ สารส้ม ดินประสา กระบูร (สรรพยา ๖ สิ่ง หนักสิ่งละ ๒ สลึง) เปราะหอม ว่านน้ำ ผิวมะกรุด แก่นแสม ทั้งสอง เทียนดำ ไฟล (สรรพยา ๗ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท) ว่านนางคำ หนัก ๑๐ บาท รวมสรรพยา ๑๔ สิ่ง ทำผงละลายน้ำร้อนหรือสุรารับประทานแก่โลหิต ทำพิชในเขตเรือนไฟ เป็นยาขับโลหิตและน้ำคาวปลา แก้มุตกิตและแก้ขัดเบา ก็ได้

ยาไฟประลัยกัลป์ ๑ เกลือ หอยสังข์เผา สารส้ม ดินประสา ลูกจันทน์ เทียนดำ เทียนขาว ขิงแห้ง กระชาย (สรรพยา ๕ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๑ สลึง) ไฟล หัวหอม กระเทียม (หนักสิ่งละ ๒ สลึง) ไฟล ๑ บาท รวมสรรพยา ๑๓ สิ่ง ทำผงบด กับน้ำส้มสายชูหรือสุรา ก็ได้ รับประทานแก่โลหิตเน่าร้ายมิให้ตื้น ทำให้เข้าไฟ ได้ หรืออยู่ไฟไม่ได้ไม่ถึง ให้ยานี้ขับเลือดร้าย และแก้โภษฤทธิ์ แก้จุกเสียด และ แก้คลื่นเหียนก็ได้

ยาไฟประลัยกัลป์ ๒ สารส้ม ดินประสา พริกไทย ดีปี๊ ขิง ข่า ผิวมะกรุด กระ ทីរ ไฟล หัวหอม กระเทียม กระชาย ขมิ้นอ้อย สรรพยา ๑๓ สิ่ง ทำผงบดด้วย สุรา รับประทานเป็นยาขับโลหิตในเรือนไฟ

ยาสังขแพทย์ ผลจันทน์เทศ ๑ สลึง เทียนดำ ๒ สลึง เทียนขาว ๒ สลึง เกลือ ๒ สลึง ไฟล ๒ สลึง กระชาย ๒ สลึง หัวหอม ๒ สลึง กระเทียม ๒ สลึง ขมิ้นอ้อย ๑ บาท ดินประสา ๑ บาท สังข์เผา ๑ บาท สรรพยา ๑๑ สิ่งนี้ ทำผงบดด้วยน้ำส้ม ช้ำปันเม็ดไว้รับประทานแก่โลหิตเน่าร้าย มิให้ตื้น ใช้ในเขตเรือนไฟ รับประทาน ยานี้แล้ว เหนื่อนได้อยู่ไฟ

ยาดองแก้วิดสีดวงลง ผักเบี้ดแดง ๑ กก. มือ ดินประสาขาว ๒๐ บาท เกลือ ๔๐ บาท มะกรุด ๓๓ ผล สรรพยา ๕ สิ่งนี้ หมักไว้กลางแจ้ง จนผลมะกรุดหน่าย

รับประทานแก่ไอ แก่ semen หะเหนี่ยว แก่ริดสีดวงลงท้อง แก้คันอยู่ไฟมิได้

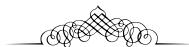
ยาแก้เลือดกีบ ผิว่าผู้หญิงเมื่อออกรถลูกแล้ว เลือดทำพิษพูดจาไม่ได้ เรียกเลือด กีบ ยาให้อา ใบมะตูม ตำให้แหลกอาบ้ำเหล้าเด็ดเป็นน้ำ กินแก้เลือดกีบดี นักแล

ยากำแย่ เวลาออกรถลูก แย่ไม่ออกร ให้อาหินสัมมาบดให้แหลก กินหินสัมในเมือ กำที่ปลายแย่ แย่จะหลุดออกมากันทันที หมอรับรองเห็นสรรพคุณมาแล้ว ไม่เชื่อ ทดลองดูได้

ยาตั้งแม่อยู่กรรม ถ้าอยู่กรรมไม่ได้ ออกรรมแล้วเกิดวิงเวียน จ่ายผอมแห้ง ให้แต่งยาตั้ง ยาตั้งให้อา เปลือกเปล้า เปลือกคูม มดแดง ตำผสมกัน เอาฝ้า ขาวห่อตั้งไฟ เอาห่อยาตั้งตามตนดัวแม่อยู่กรรม เลือดลมดีนักแล

อนิจุชา วต สบุหารา สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหน่อ

สังขาร ได้แก่ สภาพอันเป็นปัจจัยปุรุ่งแต่งนั้นแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือสังขารที่มีใจครอบอยู่ เช่น มนุษย์ สัตว์เดรัจนา สังขารที่ไม่มีใจ ครอบ เช่น ต้นไม้ บ้านเรือน สังขารเหล่านี้ย่อมเป็นอนิจัง คือไม่ คงที่เที่ยงแท้แน่นอนย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเป็นธรรมชาติ

แผนกยาแก้ทราย หละ ละออง

ແຜນກຍາແກ້ທරາງ ໄລະ ລະອອງ

ຢາແກ້ທරາງປະຈຳວັນ

ເຕັກເກີດວັນອາທິຕິຍ (ທຽບຂຸມ) ເອາະເມວເທັດ ລື່ນທະເລີດ ສມອໄທຍູດ ລູກເບີ່ງ
ການື່ອ ລູກມະແວ້ງ ດັ່ງປະສານທອງ ເອາເສມອກາຄ ບດທຳແຫ່ງໄວ ລະລາຍນ້ຳທ່າກິນ
ຫາຍແລ່

ເຕັກເກີດວັນຈັນທີ (ທຽບນໍ້າ) ເອາຫວ່ອມ ຂມື່ນອ້ອຍ ໄພລັດ ມະກຽດເພາໄຟ
ຢາທັງນີ້ເອາເສມອກາຄ ບດທຳແຫ່ງໄວ ລະລາຍນ້ຳທ່າກວາດ ແກ້ທຽບຂຶ້ນຄອຂອຍແລ່

ເຕັກເກີດວັນອັງຄາຣ (ທຽບເໝືອງ) ເອາເຂາຄວາຍເພາໄຟ ເບີ່ງການື່ອ ສີເສີຍດ
ຕັ້ນໃຈ ເກສະບັວຫລວງ ດອກບຸນນາຄ ຈັນທົ່ງ ກະເທີຍມ ນ້ຳປະສານທອງຈ່າ
ແລ້ວ ເອາເສມອກາຄ ບດທຳແຫ່ງໄວ ລະລາຍນ້ຳຫາວັນຂ້າວ ນ້ຳຈັນທົ່ງ ແກຣກໃຫ້ກິນ
ແກ້ຕກມູກຕກເລືອດ ເປັນບົດແກ້ທົ່ວໂລ່ນ ດາກອອກໃຫ້ເປັ່ງກີ່ຫາຍ

ເຕັກເກີດວັນພຸຊ (ທຽບເໝົ່າ) ເອາຊີງ ດີປີລີ ກະເທີຍມ ໃບຄນທີສອດ ເຂາຄວາຍ
ເຝືອກເພາດ ຄວັງ ເອາເສມອກາຄບດທຳແຫ່ງໄວ ເນ້ຳກະທີ່ອໜົກໄຟເປັນກະສາຍ
ຢາໃຫ້ກິນແກ້ທຽບລົງທ້ອງຫາຍ

ເຕັກເກີດວັນພຖ້ສບດີ (ທຽບໂຈຣ) ເອາດີປີລີ ຊົງ ພຣິກໄທຍູດ ກະເທີຍມ ຂມື່ນ
ອ້ອຍ ລູກຜັກກາດ ໃບກະເພຣາແດງ ໃບກະເພຣາຂາວ ກະປີເພາໄຟ ດີງເໝືອມ
ແກຣກ ຢາທັງນີ້ບດທຳເປັນແຫ່ງໄວ ລະລາຍນ້ຳສົມອກິນຫາຍ

เด็กเกิดวันศุกร์ (ทรงไฟ) เอาเปลือกจำปาเทศ รากตาล รากหญ้าคาด รากขัดมอนด ขมิ้นอ้อย ราชพฤกษ์ ๓ ฝัก ยาทั้งนี้เอาเสมอภาค ต้ม ๓ เอเด ให้กิน หายฯ เด็กเกิดวันเสาร์ (ทรงแดง) เอาครรช ชะเอมเทศ จันทน์หอม ๑ ถิ่น เสียด ใบกะเพราแดง ๑ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาคบดด้วยน้ำมน้ำหรือน้ำตาลทราย ก็ได้ ทำเท่งไว้ กินด้วยน้ำกระทือหมกไฟเป็นกระสายกินหายเลย

ยาชื่อเบญจโกฐกุมาร เอาโกฐสอ ๑ โกฐเขมา ๑ โกฐพุงปลา ๑ โกฐจุฬาลัมพา ๑ โกฐหัวบัว ๑ กานพลู ๑ จันทน์เทศ ๑ ชะเอม ๑ เหล่านี้เอาหนังสิง ๑ สลึง ๑ น้ำตาลทราย ๑ เพื่อง ทำเป็นจุณ แล้วเอาน้ำดอกไม้เป็นกระสาย บดปั้นเท่งไว้ลະลายน้ำผึ้งหรือน้ำมน้ำวากได้ หารกินแก้น้ำนมเป็นโภชต่างๆ แก้พิษทรงในอกและในคอ แก้ไอ แก้สะอึกดีนักฯ

ยาทางหลวงและยอดทรง เอาชาดหรคุณ ๑ พิมเสน ๑ ใบนมพิจิตร ๑ ใบมะระ ๑ ขี้แมลงสาป ๑ ดึงเหลื่อม ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณบดทำเท่งไว้ เอาน้ำเกลือรำทัดละลายทางหลวงและยอดทรงอันขึ้นที่ลินหายฯ

ยาน้ำมันทาเขม่าและทรง เอาน้ำเปลือกหว้า ๑ น้ำพริกไทย ๑ น้ำกรรมช้าง ๑ น้ำสีเสียด ๑ เหล่านี้เอาสิง ๑ จาก ๑ น้ำมันงา กึ่งจาก รวมกันหุงให้คงแต่น้ำมันทาเขม่าหายดีนักฯ

ยาดับพิษทรง เอาเมล็ดสาวด ๑ กระเทียม ๑ น้ำประisanทอง ๑ การบูร ๑ น้ำปูนใส ๑ น้ำมันงาดิบ ๑ บดหาดับพิษทรงและแก้ปวดด้วยหายเลย

ยาแก้ทรงหล่นลงไปกระทำห้อง เอาใบแมงลักษ ๑ ใบผักเสียง ๑ ใบบอร์เพ็ด ๑ เขากวาง ๑ กรรมช้าง ๑ หวานตะค้า ๑ จันทน์แดง ๑ เนระพูสี ๑ ทั้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณ บดทำเป็นเท่งไว้ ลະลายด้วยน้ำท่า ให้กินดีนักฯ

ยาเหลืองน้อย เอารสารสัมด นำ้ประสาททองด เมล็ดในมะกรุดด เมล็ดในมะนาวด เมล็ดในส้มซ่าด เมล็ดในมะจั่วด เปลือกมะรุมด ห้อมแดงด ดีปีลี กำมะถันแดงด เปลือกทองหลางใบมนด ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณ บดทำแท่งไว้ละลาย นำ้มะกรุด นำ้มะจั่ว หรือ นำ้เปลือกทองหลางใบมนก็ได้ ใช้ให้ครัวแก่โรคนั้นเกิดแก๊พิษตาลทรงทั้งปวงแลฯ

ยาเหลืองใหญ่ เอารพิกไทย ขิง กระชาย ไฟล ขมิ้นอ้อย กระเทียม เครื่องเหล่านี้ตากให้แห้ง ห้อมแดง ผลสารพัดพิช สองกรนีด ว่านกีบแรกด ว่านร่อนทองด ลูกประคำดีควายด เมล็ดผักกาดด สารสัมด ดินประสีขาวด กำมะถันแดงด ลูกจันทน์ด ดอกจันทน์ด เมล็ดในมะนาวด ดีปีลี ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่ากันตำผงบดปั้นแท่งไว้ ละลายสุรากินแก๊พิษตาลทรงแลฯ

ยาชื่อเกรสร้า เอากะสรบัวหลวงด เกสรบุนนาคด ไคร้ห้อมด จันทน์ขาวด ชะเอมด ขิงด เมล็ดราชพฤกษ์ด รากขี้กากั้งด นำ้ประสาททองด หญ้าตีนนกด ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ต้มตาม เเมื่อจะให้กินแทรกข้นทศกร กินตามกำลังทารก แก้ตัวร้อนเพื่อเสมอและกำเดา รุ้สเมะและแก๊พิษตาลทรง และกินอาหารได้ด้วยฯ ยาแก้ลักษณะพระบาท เอ้าใบกะเพราด พริกก ขิง กะเทียม กะลือก ต้มให้กินหายแลฯ

ยาชื่อมหารส เอผลโหระพาด ผลมะขามป้อมด ผลผักชีด โกรธพุงปลาด โกรธหัวบัวด โกรธสอยด นำ้ประสาททองด สารสัมด ยาทั้งนี้เอาสิ่งละ ๑ ส่วน ชะเอมเทศ ๒ ส่วน บดทำแท่งไว้ ถ้าทรงขึ้นลิ้นและตกมูกตกเลือดละลายนำ้สุรากิน ถ้าแก้ปวดมวนละลายนำ้กระทือหมกไฟกิน ถ้าแก้ลิ้ง ละลายเปลือกมะเดือกิน ถ้าจะแก้ทุเลา ละลายนำ้ใบกะเพรา กินแก้ตาลทรงทั้งหลายหายสิ้นแลฯ

ยาเขียวหารдан เอหารданกลีบทอง ๑ นาท ลูกจันทน์ ๑ เพื่อง ขมิ้นอ้อย ๑ เพื่อง พิมเสน ๑ เพื่อง ๒ ไฟ รงทองปึงไฟให้สุก ๑ เพื่อง บดทำแห่งไว้ละลายน้ำ สุรากินแก้ทรงเหลือง และทรงทั้งปวงหมายและ

ยาเขียวขี้ทอง เอยาเขียวขี้ทอง ๑ นาท ลูกจันทน์๑ ดอกจันทน์๑ กระวน๑ กานพลู๑ การบูร๑ โทราเดือยไก่๑ เอานักสิ่ง๑ ๑ เพื่อง เอาน้ำสุราเป็นกระสาย บดทำแห่งไว้แก้ทรงเขียวและทรงทั้งปวงหมายและ

ยาขาวกะบัง เอากะบัง ๑ นาท เปี้ยผู้เผา ๑ สลึง จันทน์ขาว ๑ สลึง พิมเสน ๒ ไฟ ลูกจันทน์ ๑ เพื่อง ดอกจันทน์ ๑ เพื่อง ตำผงบดด้วยน้ำสุราเป็นกระสายทำแห่งไว้แก้ทรงขาวและทรงทั้งปวงหมายและ

ยาแดงกำมะถัน เอากำมะถันแดง ๒ สลึง รากไคร้เครือ ๑ สลึง การบูร ๒ ไฟ พิมเสน๑ กฤษณา๑ ดอกจันทน์๑ ชะเอมเทศ๑ ชาดก้อน๑ กำยาน๑ โอลดะนง๑ สีเสียดเทศ๑ สารส้ม๑ สักขี่๑ สมอเทศ๑ เนระพูสี๑ ระงับใหญ่๑ เทียนทั้ง๕ โกรูทั้ง๕ ว่านร่อนทอง๑ ยาทั้งนี้เอานักสิ่ง๑ เพื่อง บดด้วยน้ำสุราเป็นกระสายทำแห่งไว้กินแก้ทรงยอดแดงและทรงทั้งปวดหมายและ

ยาคำหมึกห้อม เอามีกห้อม ๑ นาท ลูกจันทน์ ๑ เพื่อง โทราเดือยไก่ ๑ เพื่อง เทียนทั้ง๕ สิ่ง๑ เพื่อง บดทำแห่งไว้ละลายน้ำสุรากินแก้ทรงคำ และทรงทั้งปวงหมายและ

ยาแก้ทรงออกตามร่างกาย เอาน้ำตาลทราย๑ น้ำตาลหมื่น๑ น้ำตาลดำ๑ น้ำตาลโตนด๑ น้ำจิ้งจืด๑ น้ำขี้ควาย๑ น้ำมันงา๑ เหล่าน้ำเสียง๑ ๑ จาก น้ำตาล ๔ โมย ๓ จาก รวมกันเคี่ยวให้คงแต่น้ำมัน ทาทรงทั้งปวงดีนักๆ

ยาน้ำมันตalaซ้าน เอามะพร้าว ๓ ผล คันเอ่าแต่กะทิด เอาน้ำมันงา ๑ ถ้วย หุงให้คองแต่น้ำมัน แล้วเอาเทียนด้าด เทียนขาว ๑ เทียนสัตบุต ฝืน ๑ สีเสียด ชันตะเคียงนํา เอาหนังสิ่งละ ๑ เพื่อง ทำเป็นจุณป្យูลงในน้ำมัน ทาแก็ตalaและทรงทั้งปวงแลฯ

ยามหาวิเศษ เอาเทียนเยาวภาานี ๑ ชะเอม ๑ ใบพลู ๑ กรุงเขมา ๑ ผลกระทบตัน๑ เหล่านี้เอาหนังสิ่งละ ๑ สลึง ผลสะแกด น้ำประisanทอง ๑ รากจิก ๑ ขิงแครง๑ สมอทั้ง๓ เหล่านี้ เอาหนังสิ่งละ ๓ สลึง ผลพลาญศัตรู ๕ สลึง ทำผงบดทำแท่งไว้ ละลายด้วยน้ำสุราให้กินตามกำลัง แก็ตalaทรงท้องขึ้น แก้พยาธิในท้องทำให้เกิดเป็นไส้เดือนกีดี กินยานี้ตักสิ้นแลฯ

ยาประสะดำเนา อาขมีน้อยด ลูกผักคราด ๑ โครัเครือ ๑ ลูกประคำดีค่วย ๑ ทั้งนี้ เอาสิ่งละ ๑ นาท ดิูงเหลื่อม ๒ สลึง ตำผงบดปั้นแห่งไว้เท่าเม็ดฝ่าย แก็บิด ละลายน้ำมະนาวากิน แก้มูกเลือดละลายน้ำไปสะแกกิน แก้งลงละลายน้ำข่ากิน ถ้าจะแก้พิษทรงทั้งปวงละลายน้ำสุรากินดีนักแลฯ

ยาจักรหารายณ์ เอาใบฝ่ายแดง ๑ ใบกะเพรา ๑ ใบสวัด ๑ ตระกูบ ๑ น้ำประisan ทอง ๑ ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ตำผงบดด้วยน้ำสุราให้การกิน ถ้ายাতุได้ ๑ เดือน กิน ๑ เม็ด ถ้า ๒ เดือนให้กิน ๒ เม็ด ให้กินตามกำลังเพื่อรุ้วทรงให้ตก ถ้าทรงขึ้น ลิ้นละลายด้วยน้ำมະนาวากดีนักฯ

ยามหاجักร เอาโกฐสอ ๑ โกฐพุงปลา ๑ กระวน ๑ กานพลู ๑ มะขามป้อม ๑ ลูกผักชีล้อม ๑ ผลโลหะพາ ๑ ชะเอมเทศ ๑ ยาด้า ๑ พริกไทย ๑ ขิง ๑ ดีปลี ๑ กระเทียม๑ น้ำประisan ๑ สารสัม ๑ ดินประสิวขาว ๑ สมอทั้ง๓ เทียนทั้ง๕ เครื่องยาทั้งนี้เอาหนังสิ่งละ ๒ สลึง ลูกจันทน์ ๓ สลึง ทำเป็นผงบดเป็นแห่งไว้ ถ้าจะให้ถ่ายละลาย

น้ำใบกะเพรา หรือนำใบกระพังโหนก์ได้ ถ้าแก้ลงละลายน้ำเปลี่ยนมาเดือ ถ้าจะแก้ห้องขึ้นละลายน้ำกระทือให้กิน ถ้าอาเจียนละลายด้วยสมอต้มให้กิน ถ้าจะแก้ท้องขึ้นในปาก ละลายด้วยน้ำขมิ้นอ้อยกวัดทรงหล่นดีนักฯ

ยาหมานิลราชดิน เอารา กดินข้าว ๑ นาท ขิงแห้ง ๑ สลึง ๑ เพื่อง กระดูกงูทับทาง ๑ ผักแพะแดง ๑ สหสคุณเทศ ๒ ข่าดาแดง ๑ พริกล่อน๑ ดีปลี๑ กระวน๑ ลูกตุ่มกาแดง๑ ขมิ้นอ้อย๑ ลิ้นทะเล๑ เหล่านี้เอาหนักสิ่งละ ๑ สลึง น้ำประสาทของ๑ ดินประสิวขาว๑ สารสัม๑ เอาสิ่งละ ๑ เพื่อง ดีจารเข้า ดึงเหลือມ๑ ดึงเหลือ๑ เอาหนักสิ่งละ ๒ ไฟ ทำผงบดปั้นแห่งไว้ละลายด้วยน้ำสุราเป็นกระสาย กินแก้พิษทรงแดงแล้วทรงทึ้งปวงฯ

ยาแสงพระจันทร์ เอกกรุงเขมา๑ โกฐสด๑ เปญกานี๑ เนรพุสสีทึ้ง๒ จันทน์ทึ้ง๒ รากรไคร้เครือ๑ เปเลื้อกมะขามขบ๑ ครร๑ ผลตะบูน๑ เปเลื้อกมะเกลือ๑ ในสะเดา๑ ตีรึกภูก๑ บอระเพ็ด๑ เมล็ดในสะแก๑ เปเลื้อกหางกล้าย๑ เปเลื้อกผິนทึ้ง๒ ผลทับทิมอ่อน๑ กระเทียมกรอบ๑ ยาทึ้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ตำผงเอาน้ำ ดึงเหลือມ เป็นกระสาย บดทำแห่งไว้ละลายด้วยน้ำสุรากินแก้ทรงโจร ให้เป็นบิดปวดบวม แลตกเสมหะ เป็นบุพโพโลหิตเน่า และให้ตัดอาหารนันกี๑ และให้เชื่อมมีนหอบพักระหายน้ำ ตัวร้อนกี๑ ยานานนี้อาจสามารถแก้ได้ทุกประการดีนักฯ

ยาเทพมงคล เอกมูลแมลงสาบ๑ หญ้ายองไฟ๑ ดอกบุนนาค๑ เกสรบัวหลวง๑ กฤษณา๑ กะลำพัก๑ ขอนดอก๑ หวานตะค้า๑ เทียนดำ๑ น้ำประสาทของจันทน์ทึ้ง๒ เขี้ยวเสือ๑ เขี้ยวจารเข้า งาช้าง๑ โกฐพุงปลา๑ ชาดหรคุณ๑ ดึงเหลือມ๑ ดีจารเข้า ชะมด๑ พิมเสน๑ ทองคำเบลา๑ ยาทึ้งนี้เอาส่วนเท่ากัน ทำผงบดปั้นแห่งไว้ กวดแก้ทรงแดง แก้ลืนกระด้างคงแข็งและตาแข็ง ถ้าจะแก้ลະองพระบาท สีขาวละลายน้ำดอกไม้กวาด ถ้าสีเขียวละลายน้ำครัวและน้ำสุรา กัวด ถ้าสีแดง

ละลายน้ำหัวหอมกวด ถ้าสีเหลืองละลายน้ำขมิ้นอ้อยกวด ศักดิ์สิทธินักแล ยาเทพมงคลนานนี้แก่หลังทั้ง ๙ จำพวก คือ ถ้าหละสีเหลือง ละลายน้ำขมิ้นเครื่องกวด ถ้าสีดังควันเทียนละลายน้ำหมอแทรกดิจุรำหัดกวด ถ้าสีดังดอกตะแบกช้ำ ละลายด้วยน้ำผลเสาคันสูกເเอกสารเกลือรำหัดแทรกกวดหายแล

ยามงคลระงับ เอาเทียนทั้ง๕ ผลจันทน์๑ ดอกจันทน์๑ กระวน๑ กานพูล๑ สังกรณ์๑ เนระพุสี๑ ไคร้เครือ๑ ว่านกีบแรก๑ ว่านร่อนทอง๑ เมล็ดพรรณผักกาด๑ ใบระงับ๑ ใบกะเมง๑ ใบขี้ก้าแดง๑ ใบน้ำเต้า๑ ตระกูก๑ ข่า๑ กระชาย๑ กระทือ๑ ไฟล๑ ขมิ้นอ้อย๑ หอมแดง๑ กะเทียม๑ ยาหั้น๑ เอาส่วนเทากัน ตำงເອາມนาเป็นกระสายบดปั้นแห่งไว้ ละลายน้ำสุรากินแก้ตalaໂຈรชົງกระทำให้ห้องขึ้น อุจาระเน่าเหม็น และแกพิการทรงทั้งปวงฯ

ยามงคงมหาชัย เอาเปลือกสันพร้านางแอ๑ หญ้าพันธุ์แดง๑ มูลแมลงสาป๑ ผลผักชี๑ จันทน์๑ ชะมด๑ กุழณา๑ กำมะถัน๑ โนแรด๑ งาช้าง๑ เขากวาง๑ เอาเสมอภาค ทำผงบดปั้นทำแห่งไว้ละลายด้วยน้ำมานาภกินแก้หอบเพื่อทรงแก่ไขเห็นละลายน้ำใบหบกมิต้ม

ยาแก้ตalaໂຈรชົ້ນในตา เอกะเพราทั้ง๕ กระพังโใหม่ทั้ง๒ ไฟล๑ ขมิ้นอ้อย๑ บอระเพ็ด๑ หญ้าງวงช้างทั้ง๕ ถอบແຕบทั้ง๕ ฝักส้มปอย๑ รากอัญชันขาว๑ หัวหญ้าชันกาด๑ ตระกูก๑ หัวหอม๑ ลูกขี้ก้า๓ ผล ลูกมะกรูด๓ ผล ต้มกินแก้ตalaໂຈรชົ້ນตาและแก้ตาเป็นต้อ ให้ตาฟางกีดี ยاخนานนีดัดรากภายในหายฯ

ยาแก้ทรงลงท้อง เป็นมูกเป็นเลือด เอาเขาวยเพาไฟ๑ ลูกเบญจกาน๑ สีเสียด๑ เกสรรบุนนาค๑ จันทน์ทั้ง๒ กระเทียม๑ น้ำประسانทอง๑ บดทำแห่งไว้ เอาน้ำขาวข้าวเป็นกระสาย เอาน้ำจันทน์ทั้ง๒ แทรกกินหายฯ

ยา gwad trang daeng เอาหัวหอม 1 ช้อนส้อม ไฟ 1 ปลด มะกรูด 1 ช้อนโต๊ะ เน่าไฟให้เหม็นบดละเอียดทำแห่งไว้ ละลายน้ำกระสายตามควร กวัดแก้ท้องขึ้นปาก ขึ้นคอคุด นมไม่ได้ ทานตีค่าไว้ห้ามลิ้งทองฯ

ยาแดงใหญ่ แก้สารพัดท้องทั้งปอด ท่านให้อ่าว่นกีบแรกด ว่า่นร่อนทอง 1 เนระพูสี 1 สังกรณ์ 1 ว่านน้ำ 1 ตลาดโนย 1 เปล้า 1 หัสดุณ 1 คันทรง 1 เนียงพร้านางแออ รากพักข้าว 1 รากถั่วพู 1 รากไคร้เครื่อง โกรฎาเขมา 1 โกรฎากันพร้าว 1 โกรฎพุงปลา 1 เอาสมอภาค เอาดึงเหลือมแทรก บดทำแห่งไว้ เมื่อจะกินอาบน้ำสุราเป็นกระสาย แก้จำเพาะท้องเขมาละองพระบาทได้ชื่อมาแล้วฯ

ยาแดงน้อย แก้พิษท้องทำท้อง เอาจันทน์ทั้ง 2 สน 1 สักขี 1 สังกรณ์ 1 เนระพูสี 1 ว่า่นกีบแรกด ว่า่นร่อนทอง 1 ถูกซี่ประสมแล้วด ใบระงับ 1 ใบผักขวาง 1 ลูกจันทน์ 1 ดอกจันทน์ 1 เอาสมอภาค เอาน้ำสุราเป็นกระสายบด เมื่อจะกินแทรกยาด แก้พิษท้องในท้องดีนักฯ

ยาแก้ท้องขุ่น เอาชะเอม 1 ลิ้นกะเจอ 1 สมอไทย 1 เบญจานี 1 น้ำประสานทอง 1 ลูกมะแวง 1 เอาสมอภาค บดทำแห่งไว้ละลายเหล็กกินหายฯ

ยาแก้ท้องยวงท้องขุ่น เอาใบมะกล่ำขาว 1 น้ำประสานทอง 1 ชะเอมเทศ 1 เอาสมอภาคต่ำคันอาเน่ายา 1 จาก เคี่ยวด้วยไฟแกลงให้คงแต่น้ำมัน 1 จาก ทารถางขึ้นลิ้นขึ้นคอหาย ทำตีค่าไว้ชั่งทอง 1 และ

ยาครอบตาลท้อง เอาโกรฎากันพร้าว 1 ช้อนส้อม ไฟ 1 ปลด ขอ布ชนา ทั้ง 2 มะพร้าวไฟ 1 ยาทั้งนี้ตำให้ละเอียด กรองอาบน้ำ 1 จาก น้ำมันมะพร้าว 1 จาก เคี่ยวด้วยไฟแกลง ให้คงแต่น้ำมัน แก้ท้องขึ้นลิ้นขึ้นคอ แก้สารพัดทานท้องทั้งปวงดีนักฯ

ยาแก้ตานคราทั้งปวง เอาตะไคร้ด ใบผักเคล็ด ขมิ้นอ้อย ขอบชานางแดง
เปลือกหมากสง เอาสมอภาคตำให้ละเอียด รองเอาแต่น้ำ ๑ จอก เคี่ยวด้วยไฟ
แกลบให้คงแต่น้ำมัน ๑ จอก แก้สารพัดราษทั้งปวงแลฯ

ยาเทพนิมิตร เอากระไคร้เครื่อง พิศนาชนิด รากเจตพังคี รากสังกรนี ๑ ว่าน
กีบแรด ๑ ว่านร่อนทอง ๑ เนระพูสี ๑ จันทน์ทั้ง๒ ชะเอม๑ ผลประคำดี cavity ๑ ดึง
เหลือม เอาส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณ บดปั้นแห่งไว ละลายด้วยน้ำสุรา กินแก้พิษฝี
ดาด และตานคราทั้งปวงหายฯ

ยาพรหมนิรมิต ท่านให้อาหารหิงคุย่างโพ๑ พrisk ไทย ๑ ดองดึง ๑ ยา ๓ สิ่งนี้เอา
หนักสิ่งละ ๑ ตำลึง ทำเป็นจุณ บดทำแห่งไวเท่าเม็ดนุ่น ละลายด้วยน้ำสุรากินแก้
พิษทราบใจและทราบทั้งปวงหายฯ

ยาอินทสักชี เอาใบญากานี ๑ เนระพูสี ๑ เขากวาง ๑ รามแระด ๑ รามช้าง ๑ ราก
กะเพรา ๑ ตะไคร้ด ๑ น้ำประสานทอง ๑ จันทน์แดง ๑ ประสาด ๑ ผักเสียงผืด ๑ ชะเอมเทศ ๑
หวานตะค้า ๑ ยาข้าวเย็น ๑ ดึงเหลือม ๑ ยาทั้งนี้เอาส่วนเท่าๆ กัน ทำเป็นจุณ เอา
น้ำมากสงเป็นกระสาย บดทำแห่งละลายน้ำจันทน์กินแก้ลงแก้ตานคราดีนักฯ

ยาทาลิ้นปัดทรง ท่านให้อาเปลือกสะเดา ๒ สลึง เปลือกสน ๒ สลึง พrisk ไทย
ล่อน ๓ เม็ด กระเทียม ๗ กลีบ ว่านหางช้าง ๑ สลึง ใบกะเพรา ๑ สลึง น้ำประสาน
ทอง ๒ สลึง รวมยา ๗ สิ่ง ทำเป็นจุณ บดทาลิ้นแก้ทรงหล่นทันใจดีนักฯ

ยาแผ้วสว่าง เอาเปลือกสะเดา ๑ เปลือกสน ๑ ใบกะเพรา ๑ ใบatal หม่อน
งาช้าง ๑ กระเทียม ๑ สังข์ ๑ น้ำประสานทอง ๑ เอาส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณ เอา
น้ำผักสมปอยเป็นกระสายยาดทำแห่งละลายน้ำครำ แก้ทรงเหลือง ทรงแดง
ทรงเพลิงหายดีนักฯ

ยาตรีใหญ่แก้ไขพิษ แก้พิษกำเดา ตากลทรง อุจาระเน่า ตัวร้อน ท่านให้อา
โภชนา โภชนา โภชนา เชียง ตีบินด้าม เทียนขาว เทียนเยาวภาณี เปราะ
หอม ชาเยน ไคร้เชรีอ สารส้ม น้ำประสาท กูโหรพา ลูกชัด ยา
ทั้งนี้เอาสิ่งละ ๑ บาท สมอเทศ ๖ บาท สมอไทย ๔ บาท มะขามป้อม ๒ บาท
ยาด้า ๖ บาท รงทอง ๑๐ บาท โภชนาเต้า ๒๐ บาท (ผ่าด้วยน้ำมะกรุด) เอาน้ำ
ละลายลงเสียก่อน เอาน้ำมะกรุดบีบลงแล้วเอาขึ้นปึงไฟด้วยใบพลู ปึงไปกว่าใบ
พลูจะเกรียม แล้วจึงเอายาแก้พิษแก้ลมสันนิบาตไข่ใหญ่ วิเศษนัก เป็นยาครรทำ
ไว้สำหรับบ้านเสมอ

ยาประสะกะเพราใหญ่ เอาตีกกฎกบ หอม กระเทียม ๑ ช้อน กระชาย ๑ กระเทือด
ไฟล หับกิมทั้งลูกทั้งใบ สารส้ม ๑ ดินประสาขาว ๑ เอาสิ่งละ ๑ ส่วน ใบแมงลัก ๑
ใบกะเพรา ๑ เอาสิ่งละ ๓๗ ส่วน บดเอารสเป็นกระสาย แก้ตากลทรง ตากลไมย
ตากมูกเลือด อุจาระเหม็น ห้องขึ้นห้องพอง หาแรงมีได้ เจริญอาหาร เนื้อหนัง
บริบูรณ์ดีนักเลย

ยาประสะพิมเสนใหญ่ เอาพิมเสน ๑ กะลำพัก ๑ ชุดก้อน ๑ ฝืน ๑ กัญชา ๑ ครั่ง ๑
สีเสียดไทย ๑ ลูกจันทน์ ๑ เอาสิ่งละ ๑ ส่วน สีเสียดเทศ ๑ จันทน์ทั้ง๒ เอาสิ่งละ ๒
ส่วน เบญจานี ๔ ส่วน น้ำร้อนเป็นกระสายบด ๑ น้ำเปลือกมดเดือ ๑ เปลือกแಡแดง
แก้ลมพิษตากลทรง ฝิดาชันน้ำสุก แก้ลมเชื่อมมัว เพื่อทรง น้ำกระทือหมกไฟ
แกเรกน้ำปูนใส แก้สารพัดลงอติสารฯ

ยาจันทร์เจ้มฟ้า เอาพิมเสน ๑ กะมะถัน ๑ น้ำประสาท ๑ ทองคำเปลว ๑ บด
ทำแท่งเท่าก้านพลู แก้สารพัดทรงหั้งปวง ผนด้วยน้ำดอกไม้ แก้รากละลายน้ำ
ลูกยอ แก้สังข์อีกน้ำสุรา ราคาขายแท่งละ ๑ เพื่อง ตีราคาวัวซังทอง ๑ และ

ยาชื่อปัญจคงคาน เอารากข้าวสาร๑ รากระสีหวด๑ รากระถัวพู๑ รากรทองหลาง๑ รากร
สลอด๑ จันทน์ทั้ง๒ รากรไม้เท้ายายม่อม๑ ยาสลิด๑ รากรข่าหลง๑ รากรน้านอง๑
บู่เจ้าลายอย่าง๑ รากรเพชรหนูกัน๑ รากรย่านาง๑ รากรสันพรรานางแอ๑ เอาเสนอภาคร
นำดอกไม้เป็นกระสาย ละลายนำดอกไม้ นำชាតข้าวแก้ว๑ได้ ทั้งกินทั้งชะโอม แก๊
ทรงใจทรงไฟ กระหายน้ำ แลแก้ร้อนเชื่อมมัวหอบพักหายแลฯ

ยาทิพโสภา เอานี้อสมอพิเกก๑ เนื้อสมอเทศ๑ เนื้ออมะขามป้อม๑ โกรู๑ทั้ง๕ เทียน
ทั้ง๕ กฤษณา๑ นำประสาร๑ ตรีกฤษ๑ เอารสิง๑ ส่วน โกรูนำเต้า๑ เนื้อสมอ
ไทย๑ สิง๑ ๘๒ ส่วน เอานำดอกไม้ นำร้อนเป็นกระสายบด เอารส้มมะขามเปียก
ขยำนำปุนในแก็ตัวร้อนกระหายน้ำ เชื่อมมีนนำดอกไม้ แก็ตานขโมย ชูบผอมทุ่ง
ลงท้อง ละลายนำสุราฯ

ยาหอมจันทน์กุมาํ แก๊ไขพิษดาลทรงเชื่อมมัวนึงแน่๔ไป เอากลูกจันทน์๑ ดอก
จันทน์๑ กระวน๑ กานพลู๑ เนื้อไม้๑ จันทน์ทั้ง๒ โกรูหัวบัว๑ ประหอม๑
แฟกหอม๑ รากรataloiden๑ รากรataliseyin๑ เปลือกสันพรรานางแอ๑ เกสรพิกุล๑
บุนนาค๑ สารภี๑ มัวหลง๑ ดอกมะลิ๑ ดอกจำปา๑ ดอกกระดังงา๑ เอารสิง๑
เสนอภาคร ตำผงปันเป็นแห่งไว้ สุดแต่จะใช้ยังนำกระสายตามควรเกิด ถ้าแก้ให้
เอาเหล้าครึ่งนำครึ่งฯ

ยาเด็กชื่อมหาจักร เอารสิง๑ อ้อย๑ ดีปี๑ ชิง๑ กระเทียม๑ ว่านกีบแระด๑ ว่าน
ร่อนทอง๑ รากรไคร้เครื่อ๑ โกรูหัวบัว๑ เทียนดำ๑ เทียนแดง๑ เทียนขาว๑ เทียน
เยาวภาณี๑ ชะเอมเทศ๑ ชะพลู๑ ดินประสิว๑ นำประสาททอง๑ ระย่อ๑ ยาทั้งนี้
เอารสิง๑ สลึง๑ จุนสีสะตุ๑ ตำลึง๑ เอาน้ำสุราเป็นกระสายบดทำแห่งไว้แก้ทรง
ตามกำลังเด็ก แก้ทรงกำเนิด แก้ทรงทุกอันเข็นที่ปากและจับริมดันคาง ในคอ
ในอก ในท้อง เอายามหาจักรละลายน้ำกลัวยตีบathaay ถ้ามิพังละลายนำเกลือ

กา ถ้ามีฟังจะล่ายน้ำซึ้งช้าชาลีท้ายๆ

ยาเหลืองน้อย เอ้าเพลด กระทือด กระชายด ห้อมด กระเทียมด ตะไคร้ด ใบ กะเพราด เอ้าสิ่งละ ๑ เพื่อง สารส้มด ดินประสิวด กำมะถันด ว่านนางคำด ผิว มะกรูดด เกลือสินเชาว์ด เม็ดในมะนาวด เอ้าสิ่งละ ๑ นาท ขมิ้นอ้อยเท่ายา บดทำ แห้งไว้ใช้แก้ตานทราย ปุดมวนวิเศษนักฯ

ยาเหลืองใหญ่ เอ้าพริกไทยด ขิงด ดีปีลีด ว่านกีบแระด ว่านร่อนทองด ผลราชตัดด ผลสารพัดพิชด ว่านนางคำด ผิวมะกรูดด เม็ดมะนาวด สารส้มด ดินประสิวด กำมะถันทั้ง๒ เอ้าสิ่งละ ๑ นาท กระทือด ไฟลด กระชายด ห้อมด กระเทียมด ตะไคร้ด เอ้าสิ่งละ ๑ เพื่อง ขมิ้นอ้อยเท่ายาทั้งหลาย บดทำแห้งไว้ แก้ตานทรายแลฯ

ยาสารพัดกวดทราย เอ้าหวานกุยงด รากดินด ขี้แมลงสาปด น้ำประสานทองด บดทำแห้งไว้เอ้าเหล้าเป็นกระสาย กวดแก้สารพัดทรายทั้งปวงแลฯ

ยาแก้ลมทราย เอ้าแก่นแสมทະแลด เปลือกหอยแครงเผาด hairyตะค้าด เอ้าสิ่ง ๓ นาท ตำผงบดปั้นแห้งไว้แก้ลมทราย ท้องขึ้นท้องเฟ้อ ตำເ Keara นำ้าหัวหอม ละลาย แก้ลมจูกเสียด น้ำขิง น้ำร้อนพิมเสนก์ได้ ให้กินแลฯ

ยาแก้ตานขโมย ถ้าเด็กเป็นตานขโมย ให้อาการท้องขึ้น ลงท้อง ท้องเฟ้อ ท่าน ให้เอ้าใบมะกาด รากสะแกด เปลือกตันไน่เน่าด เปลือกตันมะเกลือด กะเพราทั้ง๕ แมงลักทั้ง๕ แห้วหมูด ช้าพลูด สะค้านด เจตมูลเพลิงด เปลือกมะตูมอ่อนด ใบ กียันด ใบทับทิมด สิงละ ๑ กำเมือ ขมิ้นอ้อย ๗ แวน บอระเพ็ด ๑ แวน พริกไทย ๗ เม็ด ดีปีลี ๗ ดอก ต้มกินแลฯ

ยาแก้กลมทรง ๗ จำพวก เอ้าพิมเสนด การบูรค ผิวมะกรูด๑ เอahanักสิงล๘ ๑ บาท มหาหิงคุ๒ ๒ บาท ใบหนาด๑ กระเทียม๑ พริกไทย๑ ขิง๑ เอahanักสิงล๘ ๔ บาท ตําผงบดทำเม็ดไว้และลายน้ำมะนาวเป็นกระสาย กินแก้กลม ให้ปวดท้องและท้องขึ้นลงท้อง ชักเท้ากำ มือกำ หน้าเขียว ลมจุกเสียด เป็นยาประจำทรงทั้ง ๗ จำพวกฯ

ยาเขียวหอม เอ้าใบมะระ ๖ ส่วน ใบหน้าเต้า ๙ ส่วน ใบพรอมมิ ๕ ส่วน ใบสมี๑ เถาคันแดง๑ เถามากขาว๑ ใบฝ่ายแดง๑ คุคุ๑ หัศคำ๑ หัศแดง๑ เนรภูสี๑ ประระ๑ ใบพิมเสนเท่ายาทั้งหลาย บดทำเม็ดไว้ แก้ไข้ชัก ทรงชักแกพิษไข้ พิษทรง ทั้งกินทั้งพ่น นำจันทน์ นำดอกไม้ ถ้าแกกระหายน้ำ นำข้าวตังปึง ลูกมะกอกเผาไฟแชร์ขันทศกรใส่หน่ออยหนึ่ง ถ้าจะแกสารพัดพิษอันเป็นที่สำคัญ นำกระสายตามแต่จะใช้ได้ดุ

ยาเขียวนำ้มูตร เอากะพังโหม ๑๒ ส่วน ใบหมากผู้๑ ใบหมากเมีย๑ ใบมะยม๑ ใบมะเพื่อง๑ สารสัม ๓ บาท ดินประสิวขาว ๓ บาท เอาน้ำมูตรเป็นกระสาย บดทำเม็ดไว้ ตามแต่จะใช้ได้ แก้ตําลทรง ตานขโมย กะทุ่งไข้ แก้ไข้น้ำมูตรแลฯ

ยาแก้ไข้ แก้ทรง แก้สวิงสาย แก้เชื้อมม้า ทั้งกินทั้งพ่น ท่านให้อาคุค๑ เนรภูสี๑ มะหัศคำ๑ มะหัศแดง๑ เถามาก๑ จันทน์ทั้ง๒ ใบมะระ ๖ ส่วน ใบน้ำเต้า ๙ ส่วน ใบพรอมมิ๑ กะเพรา๑ ใบพิมเสนเท่ายาทั้งหลาย แก้เชื้อมมีน้ำท่าน้ำดอกไม้ น้ำสะเดา ทั้งกินทั้งพ่น ถ้าจะแก้ทิวข้าวตังปึง นำมะกอกเผา รากมะกอกขันทศกรแทรกแก้ชัก นำสุรา นำครัว นำไส้ฟัก แทรกดีแลฯ

ยาเหลืองน้อย เอ้าใบสาวด๑ ใบระงับ๑ ใบหญ้าไต่ใบ๑ ใบเสนียง๑ ดีปลี๑ พริกไทย๑ หอม๑ กระเทียม๑ กระชาย๑ ข่า๑ กระเทือ๑ ขมิ้นอ้อย๑ ไฟล๑ เมื่อจะบดนำ

ประسانทองสุราไส่งบั้นแท่งไว้ แก่ปวدمวนห้องน้ำกระทือ น้ำไฟล น้ำข้มิ้น
เผา แก้มูกเลือดคุมทางลม แก้สายพัดทราบ ตาลอะโมย ละลายน้ำสุราดีนักแลฯ

ยาเหลืองใหญ่ แก้สารพัดทราบทั้งปวด เอ้าพริก๑ ชิง ๒ กระชาย๑ ไฟล๑
กระเทียม๑ ดีปลี๑ ขมิ้นอ้อย๑ หญ้าใต้ใบ๑ ใบเสนียด๑ กระทือ๑ ใบระังบ๑ ใบ
สวาก๑ เอ้าเสมอภาค ดึงเหลือมเป็นกระสายบั้นแท่งไว้ แก้ลงละลายน้ำ
ประсанทองสะตุ กวัดแก้สารพัดทราบทั้งปวง น้ำไฟล น้ำกระทือ น้ำข้มิ้น น้ำสุรา
เป็นกระสายฯ

ยาเหลืองพรัตน์ เอ้าลูกราชดั๊ด๑ ลูกสารพัดพิษ๑ สุพันถันแดง๑ สุพันถัน
เหลือง๑ ดินประสิว๑ ชาดหรคุณ๑ สารส้ม๑ ชาดก้อน๑ ชันผง๑ เม็ดมะนาوار
หารานทอง๑ โกรูทั้ง๒ ว่าแกบแระด๑ ว่าวนร่อนทอง๑ พริกไทย๑ ดีปลี๑ กระชาย๑
กระเทียม๑ หอม๑ ไฟล๑ ขมิ้นทั้ง๒ บดบั้นแท่งไว้ แก้หอบ แก้ทราบร้าย ละลายเหล้า
น้ำมะนาว ดึงเหลือมเป็นกระสายกวัดแก้ฝิดดําดําหัวเดือน แก้คนซักทางลมฯ

ยาแก้ทราบแห้ง รากช้าพลู๑ ชิง ๑ เจตมูลเพลิง๑ สะค้าน๑ แห้วหมู๑ มะตูมอ่อน๑
เกียนดำ๑ ดอกบุนนาค๑ เกสรบัว๑ รากเล็บเมื่อง๑ รากอ้ายเหนี่ยว๑ เปเลือกไน๑
เน่า๑ ยาดำ๑ น้ำประсанทอง๑ ผักราชพฤกษ์๑ ก้าฝาก๑ ต้มกินแก้ทราบแห้งฯ

ยาแก้ทราบ ๑๐๘ จำพวก เอานี/o ลูกสลอ๑ ๖ สลึง ห่อผ้าต้มกับข้าวเปลือกให้
พอข้าวเปลือกแตกเม็ด แล้วเอ้าปลาร้าปลาส้อย ๓๒ ตัวสับละเอียด เอ้าโกรูหัวบัว
๑ บาท น้ำประсанทอง ๑ บาท หอมโหน ๓ หัว พริกไทย ๓ เม็ด หัวกระชาย ๒
สลึง หัวตะไคร๑ ๒ สลึง รวมเข้ากันทั้งหมดตำให้ละเอียดบดบั้นแท่งไว้ใช้กวดด้วย
น้ำมะนาว ถั่ลงมากันนักให้อบนำทากดินสอพอง ยาขานานนี้ผู้หญิงหรือผู้ชาย เด็ก
หรือผู้ใหญ่ก็ใช้ได้ แต่ต้องรู้จักประมาณใช้แต่พอดควรดีนักฯ

ยา atanxomy เอ้าใบมะกาด รากสะแกด เปลือกตันนี่ไปเน่าด เปลือกตันมะเกลือด กะเพราทั้ง๕ แมงลักทั้ง๕ แห้วหมูด ชะพูด สะค้านด เจตมูลเพลิง๑ เปลือกมะตูม อ่อนด เหล้านี่เอารสิ่งละ ๑ คำเมื่อ ขวัญอ้อย ๗ แวน บอะเพ็ด ๗ แวน พริกไทย ๗ เม็ด ดีปลี ๑ ดอก ใบเทียน ๑ คำเมื่อ ใบทับทิม ๑ คำเมื่อ ต้มให้กินหายแลฯ

ยาต้มแก้ตานท朗 รากแฟกห้อม๑ จันทน์ขาว๑ สมอทั้ง๓ ดอกสารภี๑ รากขี้ก้า แดง๑ ชะเอม๑ น้ำประสาทงองสะตุ๑ ผึกราชพฤกษ์๓ ฝัก โกฐจุพาลัมพา๑ โกฐ พุ่งปลา๑ รากตาลหม่อน๑ รากตาลชื่อ๑ ต้มให้กินเข้าเย็นแลฯ

ยาแก้ลมท朗 ๗ จำพวก หรือลมท朗ทั้งปวง เอ้าพิมเสน๑ การบูร๑ ผิว มะกรูด๑ เอานักสิ่งละ ๑ บาท มหาหิงคุ๒ ๒ บาท ใบหนาด๑ กระเทียม๑ พริก ไทย๑ ขิง๑ เอารสิ่งละ ๔ บาท ตำบดทำเม็ดไว้ น้ำมานาเว็นกระสาย เมื่อจะกิน ให้ยักน้ำกระสายตามสมควรฯ

ยาแก้ลมท朗ทั้ง ๗ วัน เอ้าพริกไทย๑ ขิง๑ ดีปลี๑ กระเทียม๑ ว่านน้ำ๑ ผิว มะกรูด๑ ไฟล๑ มหาหิงคุ๑ ยาดำ๑ การบูร๑ เอารสิ่งละ ๑ บาท ใบกะเพราเท่ายา ทั้งหลาย บดทำเม็ดไว้ ละลายน้ำมะกรูดให้กิน ถ้าเด็กท้องขึ้นละลายน้ำปูนใส ถ้า จะทาท้องให้แทรงทองเจดพังคีแลฯ

ยาแก้ท朗ขึ้นในตา เอ้าดีหมีฟนกับน้ำหยดในตาหายแลฯ

ยาแก้ท朗ซัก เอัววนกยุงตำปันบดกับน้ำมานาวกว่าดหายแลฯ

ยาท朗แก้ไอเป็นเลือด เอ้าส้มกุ้งทั้ง๒ ฝักส้มป้อย การบูร ยา ๔ สิ่งนี่เอานัก สิ่งละ ๑ บาท คั่วให้เกรียมแล้วเอาระเอมหนัก ๑ บาท ต้มเอาน้ำเป็นกระสายแข็ง

ยาทั้ง ๔ น้ำให้ครบกำหนด ๓ วัน และอาบน้ำที่ เช่นนักกินหายขาด

ยาแก้ตานขโมย เอารากทับทิม ๑ รากตาลหมื่น ๑ รากตาลจ้ำ ๑ รากกะเพรา ๑ หัวน้ำเงาส่วนเท่ากัน ต้ม ๓ เอ่า ๑ ให้กินดีนักและ

ยาเหลืองมหาไซยพูกษ์ เอากะเทียม ๑ ไฟล ๑ ตูร์กุก ๑ กะมะถันแดง ๑ เม็ดมะกรูด ๑ เม็ดมะนาว ๑ เอานมอภาค เอาหน้าประสานทองเท่ายาทั้งหลายบดปั่น แห่งไว้กินก็ได้ กวดทรงก็ได้ แก้เสมอภายนอก แก้ในน้ำลูกยก แก้ขัดเบาหน้า แต่งกวาง กวดด้วยน้ำมะนาว ยานี้ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ฯ

ยาต้มแก้ตานทรงตาลโจร เอตาลทั้ง ๕ สมอทั้ง ๓ ขมิ้นอ้อย ๑ ไฟล ๑ แห้วหมู ๑ เปลือกสำโรง ๑ ผักเสี้ยนฝิด ๑ หอมแดง ๑ เหล่าน้ำเอาน้ำกสิ่งละ ๔ บาท ผลขี้กากขาว ๓ ผล สารส้ม ๒ สลึง ยาคำ ๑ บาท มะกรูด ๓ ผล มาผ่าเป็น ๗ ชีก เอาหน้าราชพูกษ์เป็นกระสาย ต้ม ๓ เอ่า ๑ กินแก้ตานทรงและตาลโจร ผอมแห้ง ถ้าจะให้ลงแทรกดีเกลือตามธาตุหนักเบาดีนักได้เชื่อแล้วฯ

ยาพายตานทรงทั้งปวง ท่านให้อา เนรภูสี ๑ ผลสารพัดพิช ๑ ผลราชดัด ๑ เอาส่วนเท่ากัน ยาคำเท่ายาทั้งหลาย ทำเป็นจุณ บดด้วยน้ำเปลือกมะรุม ทำเม็ดไว้เท่าเม็ดพริกไทย กิน ๗ เม็ดนอนหลับดีนักและ

ยาหยดตาแก้ทรง เอาน้ำอ่อนแรง ๑ น้ำนมเสือ ๑ ผลสมอเทศ ๑ รากตำลึงตัวผู้ ๑ เอาน้ำส่วนเท่ากัน ทำเป็นจุณบันแห่งไว้ ฝนด้วยน้ำค้างหยดตา แก้สารพัดทรงทั้งปวงขึ้นตาหายสิ้นฯ

ยา gwad gak trang ผลมะกอกเผา 3 ผล ลิ้นทะเล็บหนัง 1 บาท ทองคำเปลว 3
แผ่น สรรพยา 3 สิ่งนี้ บดด้วยน้ำสุก บันแท่งไว้ ใช้ gwad gak หละ gwad trang

ยาเหลืองใหญ่ ข่า กระเทือ กระชาย ไฟล ขมิ้นอ้อย ตรีกู๊ก หอม กระเทียม
ผลมะคำดีราย พิษนาศน์ ผลสารพัดพิช ผลราชดัด เมล็ดในมะนาว ว่านกลีบ
แรด ว่านร่อนทอง ดินประ siswa สารส้ม กามะถันแดง นำ้ประสานทองสะตุ ชาดก้อน
สรรพยา ๒๒ สิ่ง นี้ เสมอภาค ทำผงบดปั้นแท่งไว้ ใช้เป็นยาประจำท้องเด็ก และ
กระทุ้งพิษผีดาษ

ยา zhлом กอนพิษ trang รากมะปรางหวาน จันทน์ทั้ง ๒ สามสิ่งนี้ ฝนด้วยน้ำ
ขาวข้าวใช้เป็นยา zhлом กอนพิษ trang ทั้งปวง

ยาเขียวรัตนคุณ ใบชบา ใบมะระ ใบฝ้ายแดง ใบผักเด็ด ใบพิมเสน ใบบอร์เพ็ด
ใบขี้ก้าแดง ใบสะเดา ใบฝักข้าว ใบปีบ ใบมะยม ใบหมากผู้ ใบหมากเมีย
ใบมะเพ่อง ใบมะตูม ใบเงิน ใบทอง ใบพรอมมิ ใบเสนียด ใบทองพันชั่ง ใบแಡแดง
ใบสันพร้าหอม (สรรพยา ๒๒ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๔ บาท) ระยะออม ไคร้เครือ พิศ^๑
นาด จันทน์แดง จันทน์ขาว รากหัญชานาง เหเมอดคนว่า นกลีบแรด ว่านร่อนทอง
โกรธหัวบัว เปราะหอม ชะเอมเทศ อบเชยเทศ เนระพูสี ดอกมะลิ ดอกพิกุล ดอก
บุญนาค ดอกสารภี (สรรพยา ๑๙ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๒ บาท)

แผนกวิชาเด็กเพิ่มเติม

ແຜນກຍາເຕັກເພີ່ມເຕີມ

ยาแก้เด็กเจ็บท้อง ยาให้อา ชື້ສຸດບັນຈອມປລາກ ຕົ້ມກິນດີແລ

ຢາກວາດລມສະພັນ ໃບລານເຜົາໄຟພອເປັນຄ່ານ ສິ່ງເດືອນ ບດກັນນໍ້າຝຶ້ງ ໃຊ້ກວາດລມສະພັນເຕັກອ່ອນກາຍໃນ ۷ ວັນ

ຢາປະຄບທົ່ວໂລກ ມහາທິງຄູ ມັກ 1 ບາທ ຍັດໄສໃນໄພລສດ ຢາດຳຫັນກ 1 ບາທ
ຍັດໄສໃນຜລມະກຽດ ຮົງທອງຫັນກ 1 ບາທ ຍັດໄສໃນຂມືນອ້ອຍ ທັ້ງສາມສິ່ງນີ້ ມົກໄຟແກລບພອສຸກະຮອດີ ເອາໄບກະເພຣາ ເທ່າຍາທັ້ງຫລາຍທຳຜົງບັນເມັດໄວ້ ລະລາຍສຸຮາທາທົ່ວໂລກ ອ່ອນ ແກ້ທົ່ວຂຶ້ນອນມີຫລັບ ທຳໃຫ້ບ້າຍລມ ໃຊ້ທາໃບພຸລູ ລົນຄວນໄຕ້
ນາບທົ່ວໂລກ ອ່ອນແກ້ປວດທົ່ວ ທຳໃຫ້ທົ່ວເປັນປົກຕິ

ຢາແກ້ໄສເຕືອນ ເອາສຸພຣຣະຄົນແດງດ ເມື່ດຜລສະແກ ۴ ສ່ວນ ຜລສລອດ ۴ ສ່ວນ ເມື່ດໃນມະເກລືອ ۴ ສ່ວນ ທຳໃຫ້ເປັນຈຸນ ແລ້ວຈຶ່ງເອົາຝອງໄກ່ ۱ ພອງ ເອຍາພນີ້ຫັນກ ۲ ໄພ ກວນເຫັກບັນຝອງໄກ່ເນັ້ນ ແລ້ວເຈີຍກິນເທົ່ມດ ແກ້ໄສເຕືອນ ຄ້າສົງສວຍຮັດທານໄປລະລາຍນໍ້າຕາລກຮວດ ນໍ້າມະນາວຮໍາຫັດ ແລ້ວຈຶ່ງໃຫ້ກິນຍາຫອມຕ່ອງໄປແລ່ຍ

ຢາພອກແກ້ຕ້ອຂຶ້ນຕາ ເອາຫຼັກເກລືດຫອຍໄຫ້ຢູ່ໃບນັວບກອ ສາຮຫູ້ໃ ບດພອກ
ຕີຮະໜີເທົ່າທັ້ງເຕັກແລຜູໃຫ້ຢູ່

ຢາແກ້ຈັບແລກໜັວ ເອາຈັນທົ່ງໜັງ ຈັນທົ່ງກາາ ຜລຜັກຂື່ດ ພຣຣະຜັກກາດຕ
ຮາກຫຼັກໜາງຈ ໄພລຕ ກຣະຍາຍຕ ຂະເອມເທັກ ເອາສ່ວນເທົກນ ທຳເປັນຈຸນ ບດ

ทำแท่งไว้ ถ้าจะแก้คัลล์ให้ละลายน้ำดอกไม้ ถ้าจะแก้จับละลายน้ำสมอต้ม ถ้าแก้หอบละลายน้ำรากถั่วพูต้ม ถ้าแก้อาเจียนละลายน้ำลูกยอต้มกิน

ยาแก้นอนมิหลับ เอาจันทน์หอม ๒ สลึง เกสรสารภี ๑ สลึง รากบัวหลวง ๑ เพื่อง ผัวไม้สีสุก ๑ เพื่อง การบูร ๒ ไฟ เปี้ยญผู้ ๑ เพื่อง ลินทะเล ๑ สลึง โกรธทั้งสี่ สิ่งละ ๑ เพื่อง ทำเป็นจุณ เอานำมะพร้าวน้ำพิกะเป็นกระสาย บดทำแท่งไว้ กินให้ชื่นใจ ให้นอนหลับ และแก้กระหายน้ำดีนักฯ

ยารัสวมมหาทิคุณ เอาเทียนตำ๑ เทียนแดง๑ เทียนขาว๑ เทียนตีกแต่น๑ หารดาน๑ ไคร้เครือ๑ กานพลู๑ ตรีผล๑ โกรธสอ๑ สมุลแวง๑ ตรีกูก๑ น้ำประสาท ทอง๑ เหล่านี้เอาสิ่งละ ๑ ส่วน ชะเอม ๓ ส่วน บดทำเป็นจุณปั้นแท่งไว้ ละลาย ด้วยน้ำขันเทศกรเทรอกดึงรำหัด กินครั้งละหนัก ๑ เพื่อง แก้พومเหลืองและกิน ข้าวได้ดีนักฯ

ยาแก้ชาตุเสีย เอาสะคัน๑ ช้าพลู๑ แห้วหมู๑ รากหญ้านาง๑ มะตูมอ่อน๑ สมอไทย ๓ ผล ต้มให้กินแก้ชาตุไม่เป็นปกติ ห้องขึ้น ห้องเพ้อ ลงห้อง ปวดห้อง จูกแน่น หายเลข

ยาแแดงมโหสต เอารากฝักข้าว๑ รากย่านาง๑ รากมะนาว๑ ดอกบัวหลวง๑ ดอกคำจีน๑ ดอกคำเทศ๑ ดอกคำไทย๑ จันทน์แดง๑ จันทน์ขาว๑ กฤษณา๑ กะลำพัก๑ รากพุงดอ๑ ฝ่างเสนอ๑ ยาหังนี้เอาเสมอภาค ตำผงบด เอาน้ำครั้งเป็นกระสายยาบดปั้นเม็ดไว้ ฝนด้วยน้ำขาวข้าว ทั้งกินทั้งชะโลม แก้ไข้เหนือไข้สันนิบาต แก้ฝีดาษและฝีหัวเดือน แก้ตatalทรงทำพิษให้วิปริต ทั้งกินทั้งชะโลม และชุบสำลีปิดกระหม่อม แก้ปวดหัว แก้กำเดา แก้สารพัดไข้ อันเป็นพิษต่างๆ หายเลข

ยาเนวารคุณ เอขาขึ้นอ้ายด พริกไทยด ขิงแห้งด ดีปลีด กะเทียมด ใบทับทิมด ใบเทียนด ใบสะแกด ใบกระทุ่มขี้หมูด ฝันตันด ลูกจันทน์ด ดอกจันทน์ด กระวนด กำลังพูด เนรภูสีด กฤษณาด กำล้ำพักด ขอนดอกด ชาดหรคุณด โกรธสอด โกรธ เยมาด โกรธพุงปลาด โกรธก้านพร้าวด โกรธจุพลาลำพาด โกรธหัวบัวด โกรธน้ำเต้าด ชะมดด พิมเสนด อําพันด ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละด เพื่อง ตำผงบดตัวยันน้ำดอกไม้ เทศ ทำเม็ดไว้ใช้แก่ไอ ละลายน้ำขิง น้ำมะนาว น้ำกะเทียมก็ได้ แก้กระหายน้ำ ละลายน้ำจันทน์ แก้เชื้อมีนเลlaysน้ำเปลือกมะรุ แก้สลบละลายน้ำดอกไม้เทศ ดึง พิมเสนรำหัดแทรกกิน ถ้าเด็กหอบนัก หรืออยากน้ำเป็นกำลัง ละลายน้ำส้ม มะขามเปียก หัวหอม หรือน้ำส้มสายชู กินแก้หอบ แก้เสมหะหายแลฯ

ຢາປະຈຸຫາຕຸເຕັກ ເຄາໂກສູ້ທັງໝູ ຕຣີພລາດ ລູກຈັນທົ່ນ ດອກຈັນທົ່ນ ຈັນທາດ ຈັນທົ່ນ
ຂາວໄລ ກຸຖະນາໄລ ກະລຳພັກໄລ ກະວະນາໄລ ການພລູ້ໄລ ດີປລື້ໄລ ໄຄຣີເຄື່ອໄລ ແກ້ວມູ້ໄລ ດອກ
ຈຳປາໄລ ເກສຽບວ້າຫລວງໄລ ເກສຽບວ້າຂົມ ດອກກະດັງງາໄລ ດອກພິກຸລູ້ໄລ ດອກບຸນນາກໄລ ດອກ
ສາຮັກໄລ ດອກຄຳໄລ ດອກລະຫຸ່ງແດງໄລ ດອກມະລືໄລ ດອກວ່ານຫາງຂ້າງໄລ ກຽງເຂມາໄລ ດອກພັກ
ຕົບຕົມ ຂະນົມເຊີຍໄລ ຂະນົມເຊີດ ອຳພັນທອງໄລ ຜິ່ນໄລ ໂສມໄລ ດຶງເໜື້ອມໄລ ຍາທັນນີ້ເອາຫັນກ
ສິ່ງລະ ອ ເພື່ອ ບດດ້ວຍນໍາດອກໄມ້ເທັກທຳເມືດໄວ້ລະລາຍນໍາດອກໄມ້ ແກ້ວປາກມີອອກ
ແກ່ລັ້ນກະວະດັ່ງຄາງແໜ້ງ ແກ້ສລນ ກວາດທຽບທັງປວງ ຍານິວເຄີຍນັກໄດ້ໃຫ້ມານານແລ້ວໆ
ຢາຈົບກິນຕ່າງໜ້າ ທ່ານໃຫ້ເອາຂ້າວເຍັນເໜື້ອ ບອຮະເພີດ ຮາກໄທຮຍ້ອຍໄລ ຂະເວມ
ເທັກແຕ່ນ້ອຍໄລ ຕົມຈົບກິນຕ່າງໜ້າ ແກ້ພິ່ງເສມ໌ ແກ້ມູກເລື້ອດ ແກ້ຄອແທ້ງເປັນເສມ໌
ແກ້ນໍາລາຍເໜື້ອ ແກ້ເປັນມັນເມືອກໃນຄອ ໄມ່ຮູ້ສອາຫາຮ່າຍແລ້ຍ

ยาเหลืองมหาไซยพฤกษ์ เอการะเทียมด ไฟล์ ตรีกกฎก กำมะถันแดงด เม็ด
มะกรูด เม็ดมะนาวด เอกาสมอภาค เอกาน้ำประสาทงเท่ายากทั้งหลายบดปันน
แท่งไว้กินก็ได้ กวาดทรงก็ได้ แก้สเมะในอก แก้ไอน้ำลูกยอ แก้ขัดเบาหน้า
แต่งกوا กวาดดัวยน้ำมะนาว ยานี้ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ยาประสะไฟล เอาเทียนหั้ง๕ สังกรณี๑ เนระพูสี๑ กรุงเขมาร ชะเอมເທັດ ພຣິກ
ໄທຍີ ໜຶ່ງ ດີປີລື່ອ ກະເທິມົດ ຂ່າໆ ກະທົວ ກະຫຍຸດ ຜິວມະກູດ ຜິວມະນາວ
ຜິວມະນ່ວງ ລູກພິລັງກາສາ ເມື່ດໃນມະນາວ ລູກຜັກຊື່ ສມອທັ້ງໝາຍ ແລ້ວ
ສັນພັນຮ່າງແອດ ຍາທັ້ງນີ້ເຂົາເສມອກາຄ ໄພລແທ້ງທ່າຍທັ້ງຫລາຍດຳພັນ ນໍ້າຝຶ່ງເປັນກ
ຮະສາຍ ບດລະລາຍນໍ້າສູຮາແກ້ທຽບທັ້ງປົງ ອັນເປັນພິ່ນຕ່າງໆ ແກ້ທ້ອງຂຶ້ນປັດມວນໃນ
ທ້ອນ ຕກມູກເລືອດຫຼືແກລ້ມປະຈຳທຽບໂຈຣທັ້ງປົງ ໄທັກນໍ້າກະສາຍໃຊ້ຕາມຄວ
ເຄີດ

ຢາກວາດແກ້ລື່ນດຳ ເຂົາເຖິນ ພຣິກໄທຍີຄ້ວ່າ ດອກຈັນທົ່ວ ມັກສິ່ງລະ ១ ສັງ
ໃບໜາດປັ້ງໄຟ ດີນປະສົງຂາວ ເຂົາໜັກສິ່ງລະ ២ ສັງ ຍາທັ້ງນີ້ບັດປັ້ນເປັນແກ່
ລະລາຍນໍ້າມະນາວກວາດແທຣກເກລືອຕົວຝູ່ ១ ເມື່ດ ທາລື່ນຫາຍແລ່

ຢາແກ້ມູກເລືອດ ເຂົາໃບເຖິນ ໃບທັບທິມ ໃບກະເພຣາດ ແມັນອ້ອຍ ໄພລ
ກະເທິມົດ ເຂົາສ່ວນທ່າກັນບັດທຳແທ່ງໄວ ຝົດວ່າຍເຫຼັກເປັນກະສາຍກິນຫາຍແລ່

ຢາແກ້ເດັກທ້ອງຂຶ້ນເວລາເຢັ້ນ ເຂົາເຖິນຂາວ ១ ເພື່ອງ ກະວານ ១ ເພື່ອງ ການພູ້ ១
ເພື່ອງ ລູກຈັນທົ່ວ ១ ເພື່ອງ ເນະພູສີ ១ ສັງ ດີປີ ១ ສັງ ຊຸມເຫັດເທັດ ១ ສັງ ພູ້ໄຕ
ໃບ ១ ສັງ ໃບຕາລ່ມ່ອນ ២ ສັງ ໃບສວາດ ២ ສັງ ຍາດຳ ២ ສັງ ມາທິງຄູ່ ១ ບາກ
ໃບກະເພຣາ ២ ບາກ ບັດວ່າຍນໍ້າຂ່າເປັນກະສາຍ ປັ້ນເມື່ດທ່າເມື່ດນຸ່າ ເດັກ ៧ ເດືອນກິນ
ຄັ້ງລະ ៧ ເມື່ດ ທວີ້ນລຶ່ງອາຍ ២ ຂວບດືນກຸ

ຢາແກ້ເດັກທ້ອງຂຶ້ນໃນເວລາເຊົ້າ ເຂົາໃບກະເພຣາດ ດອກຜັກຄຣາດ ໃບສວາດ ១
ຜັກເສີ້ນຜົດ ໃບຕາລ່ມ່ອນ ១ ລູກຈັນທົ່ວ ດອກຈັນທົ່ວ ກະວານ ການພູ້ ១ ຍາດຳ
ມາທິງຄູ່ ១ ຕວິກງູດ ຢາທັ້ງນີ້ເຂົາເສມອກາຄ ເຂານໍ້າຂ່າເປັນກະສາຍບັດປັ້ນແທ່ງໄວ
ລະລາຍນໍ້າໄພລກິນດືນກຸ

ยาสามานลື່ນເປື່ອຍຂານທີ່ເກົ້າຝັກສໍາໂຮງເພາໄຟ ກວດຕາລເພາໄຟ ນໍ້າປະສານ
ທອງສະຫຼຸດ ຕຳຜົງເອົານໍ້າທ່າເປັນກະສາຍ ທາປາກລື່ນເຕັກຜູ້ໃຫຍ່ແລ້ວ

ยาสามານປາກເຕັກແຜູ້ໃຫຍ່ ເກົ້າໃບບັວຫລວງເພາໄຟ ສມຸດດຳເພາໄຟ ນໍ້າປະສານ
ທອງສະຫຼຸດ ຕຳປັນກັນໃຫ້ລະເອີຍດ ໂຮຍປາກທີ່ເປື່ອຍລື່ນເປື່ອຍຫຍ່ແລ້ວ

ຢາແກ້ທັດແກ້ເຫຊດເດັກ ເຄຸມູລໂຄດ ຂມື້ນອ້ອຍຈ ອຸ້ນ້າແພຣກຈ ບອຮະເພີດຈ ເກົ້າສິ່ງລະ
ເທົ່າກັນຕຳໃຫ້ລະເອີຍດ ເກົ້ານໍ້າມູຕົຮເປັນກະສາຍກິນຫຍ່ແລ້ວ

ຢາປະຈຳທັງກັນສໍາຮອກ ເກົ້າໃບກະເພຣາຈ ໃບເສັນຍົດຈ ໃບຕາລໜ່ອນຈ ບອຮະ
ເພີດຈ ບດທຳແທ່ງລະລາຍນໍ້າທ່າ ໄກິນແກ້ສໍາຮອກຕັ້ງແຕ່ຄລອດຈາກຄຣກີໄດ້ ១ ເຊື່ອນໆ
ເກົ້າໃບຄົນທີ່ສອດ ໃບສະເດາຈ ໃບັກຂວາງຈ ໃບຂອບໜະນາງແດງຈ ບອຮະເພີດຈ ບດທຳ
ແທ່ງລະລາຍນໍ້າຮ້ອນໄກິນແກ້ສໍາຮອກ ເມື່ອຄຶ້ງກຳຫັດ ២ ເຊື່ອນໆ ເກົ້າໃບສວາດຈ ໃບ
ຂອບໜະນາງແດງຈ ໃບກະພັງໂໜ່ອດ ບອຮະເພີດຈ ບດທຳແທ່ງລະລາຍນໍ້າຮ້ອນໄກິນ
ກັນສໍາຮອກເມື່ອຄຶ້ງກຳຫັດ ៣ ເຊື່ອນໆ ເກົ້າຝັກກະເໜດຈ ໃບທັບທິມຈ ໃບຕາລໜ່ອນຈ
ເປັນຍົດຈ ບອຮະເພີດຈ ບດທຳແທ່ງລະລາຍນໍ້າຮ້ອນໄກິນປັບປຸງປະຈຳທັງ
ກັນສໍາຮອກເມື່ອຄຶ້ງກຳຫັດ ៤ ເຊື່ອນໆ ເກົ້າໃບັກຄຣາດຈ ໃບໜູ້ໄຕໃບຈ ໃບກະທົບຍອດຈ
ໃບກະພັງໂໜ່ອດ ບອຮະເພີດຈ ບດທຳແທ່ງລະລາຍນໍ້າຮ້ອນໄກິນ ເປັນຢາປະຈຳທັງ
ກັນສໍາຮອກເມື່ອຄຶ້ງກຳຫັດ ៥ ເຊື່ອນໆ ເກົ້າໃບຝ່າຍແດງຈ ໃບກະຖຸມນາຈ ໃບຂອບໜະນາງ
ແດງຈ ໃບຫາດຈ ບດທຳແທ່ງລະລາຍນໍ້າຮ້ອນໄກິນເປັນຢາປະຈຳທັງກັນສໍາຮອກ
ເມື່ອຄຶ້ງກຳຫັດ ៦ ເຊື່ອນໆ ເກົ້າໃບນມພິຈິຕາຈ ໃບມະກລໍາເຄວີອດ ໃບສມອພິເກາດ ຂມື້ນ
ອ້ອຍຈ ບອຮະເພີດຈ ບດທຳແທ່ງລະລາຍນໍ້າຮ້ອນໄກິນ ເປັນຢາປະຈຳທັງກັນສໍາຮອກ
ເມື່ອຄຶ້ງກຳຫັດ ៧ ເຊື່ອນໆ ເກົ້າໃບນະເດືອຈ ໃບພິມເສັນຈ ໄພລຈ ຂມື້ນອ້ອຍຈ ບດທຳ
ແທ່ງລະລາຍນໍ້າຮ້ອນໄກິນ ເປັນຢາປະຈຳທັງກັນສໍາຮອກເມື່ອຄຶ້ງກຳຫັດ ៨ ເຊື່ອນໆ
ເກົ້າໃບນະຂົວດອອນຈ ໃບສະແກຣ ໄພລຈ ຂມື້ນອ້ອຍຈ ບອຮະເພີດຈ ບດທຳແທ່ງລະລາຍນໍ້າ

ร้อนใหกิน เป็นยาประจำท้องกันสำรอง เมื่อถึงกำหนด ๙ เดือนฯ เอาใบคนที่สอน
ใบคนที่เขามา๑ ขมิ้นอ้อย๑ บดทำแท่งละลายน้ำร้อนใหกิน เป็นยาประจำท้อง
กันสำรอง เมื่อถึงกำหนด ๑๐ เดือนฯ เอาใบเสนียด๑ ใบผักคราด๑ ใบปีบ๑ ใบ
ระงับ๑ ใบขี้ก้าแดง๑ ใบขี้ก้าขาว๑ ใบโโคกกระ uom๑ ใบขี้เหล็ก๑ ใบสะเดา๑ ไฟล
กระทือ๑ ตวีกกฎ๑ บดทำแท่งละลายน้ำร้อนใหกิน เป็นยาประจำท้องกันสำรอง
เมื่อถึงกำหนด ๑๑ เดือนฯ เอาขมิ้นอ้อย๑ บอะเพ็ด๑ ใบเทียนย้อมมือกำมือ๑ ใบ
มะคำ๑ไก๑ ใบหนาด๑ ใบคนที่สอน ตวีกกฎ๑ ไฟล๑ ขิง๑ การบูร๑ เม็ดผักกาด๑
กะเทียม๑ ห้อม๑ สารส้ม๑ ดินประสิวขาว๑ บดทำแท่งไว้ละลายน้ำร้อนใหกิน
เป็นยาประจำท้องกันสำรอง เมื่อถึงกำหนด ๑๒ เดือนฯ

ยาแก้อุจจาระพิการ ยาแก้คุมราตรุด้วย ท่านใหเอาหัวเปราะ๑ แห้วหมู๑ เปลือก
ไมกมัน๑ หนังสั่ง๑ นาท เทียนทั้ง๕ สิ่ง๑ นาท ขิง๑ เพียง ดีปี๑ เพียง
บดละเอียดปั้นเม็ดไว้ เป็นยาประจำราตรุ แกลงท้อง นำใบกะเพรา แก่ในน้ำไฟล
น้ำมะวงเครือ แกปัวดมวน นำครั้งหรือนำลูกเบญจกานี หรือนำลูกหับกิมแทรก
ดึงเหลือมกําได้ฯ

ยาถ่ายแคลคุมราตรุ เอาใบกะเพรา๑ สลึง๑ ใบatalหม่อน๑ นาท ใบสาวา๕ สลึง๑
ยาดํา๑ สลึง๑ บดปั้นเม็ดไว้ นำสุราเป็นกระสาย ใหกินเมื่อเวลาท้องไม่สบายดีแลฯ
ยาแก้ไอสำหรับเด็ก เอาลูกมะละกอ นมยานตัดหัวเสีย แล้วเอาพริกไทยยัดเข้าใน
ผลมะละกอใหเต็ม สูญไฟแลกลบใหกรอบ เอามาบดปั้นเม็ดไว้ กวดด้วยน้ำผึ้งกําได
จะใหหยดเอาเก๊าได้ ยานี้ถ้าผู้หญิงไอ ใช้น้ำมะนาวละลายชูบําลีอมหายแลฯ

ยาต้มแกพอมแห้ง แกเป็นเม็ดยอด แกไอ แกโลหิต เอาหีบลม๑ หนังหมู๑ ราก
ข้าพลู๑ ข่า๑ ลูกกระดอม๑ ก้านสะเดา๑ สมอทั้ง๓ ยาข้าวเย็นเหนี๑ ดอกบัว
ขาว๑ ดอกบัวแดง๑ ดอกบัวเผื่อน๑ ดอกบัวขาว๑ ดอกบัวหลวง๑ ดอกสารภี๑

ດອກພິກຸລົດ ດອກບຸນນາຄົດ ຍາທັງນີ້ເອສິ່ງລະ ອ ບາທ ດອກຄຳ ລ ສລິ້ງ ເຖິ່ນດຳ ໃບ
ບາທ ຮົມຕົ້ມດ້ວຍນໍ້າເຄວັລີໍຢີເປົ້າ ແທກດີເກລືອຕາມກຳລັງ ກິນດີນັກແລ້ວ

ຍາເຫຼືອງໃໝ່ ແກ້ສາຮັດທຽບທັງປວງ ເອພຣິກ ຂຶ່ງ ຂ່າວ ກະຊາຍ ໄພລ
ກະເທີມ ດີປີລີ ຂມື່ນອ້ອຍ ພູ້ໄດ້ໃບດ ໃບເສີ່ນຍົດ ກະທີ່ອ ໃບຮັບໃບ
ສວາດ ເອສົມອກາດ ດີ່ງເຫຼືອມເປັນກະສາຍບັນແທ່ງໄວ້ ແກ້ລົງລະລາຍນໍ້າ
ປະສານທອງສະຕຸ ກວາດແກ້ສາຮັດທຽບທັງປວງ ນໍ້າໄພລ ນໍ້າກະທີ່ອ ນໍ້າຂມື່ນ ນໍ້າສຸຮາ
ເປັນກະສາຍ

ຍາເຫຼືອງກລາງ ເອພຣິກ ຂ່າວ ກະເທີມ ຂຶ່ງ ກະຊາຍ ດີປີລີ ຫ້ວຕະຄວ້າ ອ
ວ່ານຮ່ອນທອງ ໃບກະເພຣະ ອອມ ກະທີ່ອ ໄພລ ຜົວມະກຽດ ຂມື່ນອ້ອຍ ວ່ານ
ນໍ້າວ ຍາທັງນີ້ເອສິ່ງລະ ລ ສລິ້ງ ກຳມະຄັນ ອ ຕໍາລົງ ຂມື່ນໜັນເທົ່າຍາທັງໝາຍ ບດທໍາ
ແທ່ງໄວ້ ແກ້ລົງ ແກ້ມູກເລືອດ ແກ້ປົດ ນໍ້າມະນາມເປີຍກ ນໍ້າມະກຽດ ນໍ້າມະນາວ ນໍ້າສຸຮາ
ຄ້າຈະຄຸມເວລາເຢັນແກ້ປວດ ນໍ້າມະນາວ ນໍ້າກະທີ່ອ ນໍ້າປັບປຸງແດກໄກກິນແລ້ວ

ຍາເຂົ້າວໂຮມ ເອໃນມະຮະ ລ ສ່ວນ ໃບນໍ້າເຕົາ ລ ສ່ວນ ໃບພຣມ ຊ ສ່ວນ ໃບສມື່ອ
ເຄົົນແດງ ເຄົມວກຂາວ ໃບຝ່າຍແດງ ອຸປະ ມັດ ທັດ ທັດ ເນເຮັງສູ່
ປະກ ໃບພິມເສັນເທົ່າຍາທັງໝາຍ ບດທໍາເມືດໄວ້ ແກ້ໄໝໜັກ ຖຽງໜັກແກ້ພິ່ງໄໝ ພິ່ງ
ທຽບ ທັງກິນທັງພື່ນ ນໍ້າຈັນທົນ ນໍ້າດອກໄມ້ ຄ້າແກ້ກະຫຍຸນໍ້າ ນໍ້າຂ້າວຕັ້ງປິ້ງ ລູກ
ມະກອກເພາໄຟແຊ່ໜ້າທົກໄສ່ໜ່ອຍໜຶ່ງ ຄ້າຈະແກ້ສາຮັດພິ່ງອັນເປັນທີ່ສຳຄັງ ນໍ້າ
ກະສາຍຕາມແຕ່ຈະໃໝ່ເຄີດ

ຍາກຣີແກ້ມູກເລືອດ ທັງຮູ່ທັງຄ່າຍ ເອສມອໄທຢ ສມອເທສ ສມອງ ມະນາມປ້ອມ
ເຫັນນີ້ເອຫັນກສິ່ງລ ອ ຕໍາລົງ ຍາດຳ ລ ບາທ ເມືດໂໂຮພາ ໃບ ບາທ ເມືດຜັກກາດ ລ
ສລິ້ງ ເມືດຜັກໜີ ລ ສລິ້ງ ໂກງູ້ນໍ້າເຕົາເທົ່າຍາທັງໝາຍ ທຳຜົງຫຼືອທຳແທ່ງໄວ້ໃໝ່ຕາມແຕ່

จะใช้เด็ก ถ้าจะรุอาณาจักรคุณ นำลูกสมอตีเกลือแทรกเป็นกระสาย ตามราชตุหันก
เบาทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เอา yan นี้คั่วให้เกรียม แล้วจึงเอามหาหิงคุ์ ยาดำดิ้ง กอรูน้ำ
เต้าด แทรงลงตัวเป็นผง บดบันนเป็นแท่ง ไว้แก้ทraig ใช้ได้ตามความประสงค์และ
ยาถ่ายประจำชาติเด็ก เอาใบกะเพรา ๑ นาท ใบคนทีสอ ๑ นาท ลูกจันทน์๑ ดอก
จันทน์๑ กระวน๑ กานพลู๑ ดีปลี๑ ขมิ้นอ้อย๑ หัวกระชาย๑ เอาสิ่งละ ๑ เพื่อง
บดทำเป็นเม็ดไว้น้ำร้อนเป็นกระสายแทรกสร้า ๓ หยด ให้กินเข้าเย็นๆ

ยาภาวดเด็กเมื่อแรกตกลูก เอาขี้แมลงสาบพอครว๑ ตัวเลือด ๓ ตัว ใบสารแห่น
๓ ใบ ตำบดให้ละเอียดภาวดกับน้ำผึ้ง ภาวดเมื่อควักโลหิตออกแล้วฯ

ยาแก้ท้องขึ้น เอาเทียนดำดิ้ง มหาหิงคุ์ ขิงแห้ง๑ เอาสิ่งละ ๑ ส่วน เทียนแดง ๒
ส่วน กระเทียม ๓ ส่วน กระพังโหม ๘ ส่วน บดให้ละเอียดละลายน้ำร้อนกินบ้าน
หาก้องบ้าง ทาที่สันหลังหรือที่อื่นอันเป็นที่สำคัญดีนักฯ

ยาแก้ขัดหนัก เอารากคนที๑ ข่าแก่๑ มหาหิงคุ์ รง๑ ยาดำดิ้ง ฟันทาท้องน้อย
และหัวเหน่าดีนักฯ

ยาแก้ขัดเบา เอาใบประระ๑ ใบพลูแกด พริก๑ ขิง๑ เอาเท่ากันบดทาท้องและหัว
เหน่า ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ดีนักฯ

ยาแก้เด็กพอมแห้ง เอามะกรูด ๓ ผล ผ่าผลละ ๔ ทิ้งเสียผลละ ๑ ซีก อีเหนียว
ราชเล็บมือนาง๑ รากไช่เน่า๑ กะเพราทั้ง๕ กระพังโหม๑ เหล่าน้ำเออย่างละ
เต็มๆ กำมือ เอาพริก ๗ เม็ด กระเทียม ๗ กลีบ ขมิ้นอ้อย ๗ แวน รากพฤกษ์๓
ผัก ต้มด้วยเหล้าครึ่งน้ำครึ่ง ให้กินเข้าเย็นดีนัก ถ้าอุจาระขาวเหม็นหายทันทีฯ

ยาทางเนื้องาม เอานีอสมอไทยด เนื้อสมอพิเกก มหาหิงคุต ว่านนาํา ไฟล๑
ผิวมะกรูด เหล่านี้เอานักสิ่งละ ๑ บาท การบูร๑ เกลือสินเรوار๑ หันกสิ่งละ ๔
สลึง ใบสมอทะเลนงเสียก่อน เอานักเท่ายาทั้งหลาย ตำผง บดทำเม็ดไว เมื่อจะ
กินละลายน้ำสัมช้า น้ำสัมมะนava น้ำสัมมะกรูดก็ได เป็นยาประจำท้องเด็ก ให้กิน
ตั้งแต่แรกออกไฟเสนอมาแก้ตัวลงท้องโนย ท้องขึ้นท้องอืดเฟ้อ แก้ดับโถ หรือ
ท้องโถ แก้ม้ามย้อยดีนักเลย

ยาธาตุเด็ก เอตามาลทั้ง๕ สิ่งละ ๑ บาท ตันเปลือกไช่เน่า๑ รากเล็บมือนาง๑ ราก
อ้ายเห็นียว๑ สะค้าน๑ รากช้าพูล บอร์เพ็ด๑ จันทน์แดง๑ จันทน์เทศ๑ เอานัก
สิ่งละ ๑ บาท ดีปลี๑ รากเจตมูลเพลิง๑ ปิง๑ ลูกกระดอม๑ กระทือ๑ ไฟล๑ กระชาย๑
เอานักสิ่งละ ๒ สลึง ต้มบำรุงธาตุ แก้อุจจาระหยดย้อยและเจริญอาหารดีนักแล
ยาต้มซักดาก เอาน้ำนมราชสี๊ ๘ บาท กระทือ ๒ บาท ไฟล ๑ บาท ใบเสนียด
๔ บาท เทียนคำ ๒ บาท บอร์เพ็ด ๒ สลึง ขมิ้นอ้อย ๑ บาท ต้มกินเข้าเย็นสมาน
ผลแก้เด็กเป็นมูกเลือดฯ

ยาแก้พุงโรท้องโถ เอกะเพรา๑ ชุมเห็ดเทศ๑ ใบกระพังโหม๑ สะแกทั้ง๕ ใบ
มะกา๑ เหล่านี้เอานักสิ่งละ ๒ บาท รากตามห่ม่อน๑ ตันเปลือกไช่เน่า๑ เล็บมือ^๑
นาง๑ เหล่านี้เอานักสิ่งละ ๑ บาท ขมิ้นอ้อย ๗ แวน บอร์เพ็ด ๙ องคุลี ต้มกิน
เข้าเย็นหายฯ

ยาต้มแก้เด็กพومแห้ง เอากีบลม๑ หนังหมู๑ รากช้าพูล ๑ ช่า๑ ลูกกระดอม๑
ก้านสะเดา๑ สมอทั้ง๓ ข้าวเย็นเห็นือ๑ ดอกบัวขาว๑ ดอกบัวแดง๑ ดอกบัวเผื่อน๑
ดอกบัวขาว๑ ดอกบัวหลวง๑ ดอกสารภี๑ ดอกพิกุล๑ ดอกบุนนาค๑ ยาทั้งนี้เอารสิ่ง
ละ ๑ บาท ดอกคำ๖ สลึง เทียนคำ ๒ บาท ต้มด้วยน้ำเตา瓦ลย์เปรี้ยงแทรกดี
เกลือตามกำลัง แก้พومแห้ง แก้เป็นเม็ดเป็นยอด แก้ว๑ และตกโลหิตหายฯ

ยามหานิลแห่งทอง เอารากมะกอกด ขมีน้ออยด รากมะไฟด รากกระท้อนด รากมะประงหวานด รากละหุ่งแดงด รากลำโพงด ไม้สักด เครื่องเหล่านี้เผาไฟให้เป็นถ่าน ใบทองหลางใบมนด ลูกประคำดีควยคั่วพอแต่เกรียม แทรกห้าดีต่างๆ พร้อมปั้นก้อนปิดทอง แก้สารพัดพิชและกาพหั้งปวง ยา ๔ รากต้มกินเป็นกระสายฯ

ยาแก้เด็กกินข้าวไม่ได้ เอาผลขี้ก้าแดง ๓ ผล โโคกระออม ๙ ผล รากก้างปลาแดงด รากเล็บมี่อนางด ขมีน้ออย ๗ แวย์ บอระเพ็ด ๗ แวย์ พริกไทยเม็ด ๗ เม็ด ดอกดีปลี ๗ ดอก กระเทียม ๗ กลีบ หญ้าแพรกรด ต้มให้กินแลฯ

ยาเขียวเหนือ เอาใบสันพร้าหอมด ใบพิมเสนด ใบหญ้าไใต่ใบ๑ ใบขอบชะนางหังด ใบกะเพราหัง๒ จันทน์หัง๒ การบูรด ขมีน้ออยด ใบเทียนด ใบทับทิมด ยาหังนี้เอาเสมอภาค ให้ทำแท่งหรือทำผงไว้ กินแก้ตกழกเลือดนำปูนในแทรกกระทือ ไฟลหมกไฟ แก้เสมออุจจาระเป็นพิช ถัลงท้องขมีนชัน นำปูนใสแกร้อนนำมูตรฯ

ยามหานิลน้อย เอาผลสะบ้าเผาด หนังกระเบนเผาด ชะมดด พิมเสนด น้ำประสานทองสะตุด เอาสุราเป็นกระสาย บดทำแท่งไว้ใช้สารพัดแล น้ำกระสายตามสมควรถิดฯ

ยา gwad แก้คอดดีบ เอาก้มปุ่งเหล็กหงับเข้าอกด กานพลูด ลูกเบญจกานต์ด เอาเสมอภาคบดทำแท่ง ฝนด้วยนำปูนใสแทรกพิมเสนกวัด สมานแก้เจ็บเสบหายแลฯ

ยาชื่อหมึกหอม เอามีกหอมด ชะมดด พิมเสนด ลูกจันทน์ด ข่าด พิมเสนด ใบสันพร้าหอมด ใบกะเพราด ดีจะเชื้ด ดึงเหลือมด เอาสิงล๘ ๙ สลึง สุราเป็นกระสาย บดปั้นแท่งเท่าเม็ดพริกไทย ฝนด้วยนำดอกไม้แก้เชื้อม แก้วกดนำกะเพรา แก้

กระสับกระส่าย นำจันทน์ แก้กระหายนำ นำคร่า แก้สะดุงนำข่าย

ยกเวดแห่งขาว เอาเบี้ยผู้เผา กรวดหินปูน ลิ้นทะเลอ เม็ดในมะนาว นำประisanทองสะตุ โคลสีมา ระย่องด อาสมอภาค เอานำรากครอบจักรวาล เป็นกระสาย บดปั้นแห่ง กวาดด้วยนำมานา แทรกเกลือ ทapaກเปืຍนำมาก ดิบ พิมเสนฯ

ยาเด็กชื่อมหาจักร เอาขมิ้นอ้อยด ดีปลี ขิง ๑ กระเทียม ๑ ว่านกีบแระด ว่านร่อนทอง ๑ ราชไคร้เครื่อ ๑ กิจูหัวบัว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนเยาวภาณี ๑ ชาเอมเทศ ๑ ชาพูล ๑ ดินประสิว ๑ นำประisanทอง ๑ ระย่อง ๑ ยาหั้นนี้เอาสิ่งละ ๑ สลึง จุนสีสะตุ ๑ คำลีง เอานำสุราเป็นกระสายบดทำแห่งไว้แก้ทraig ตามกำลังเด็ก แก้ทraigกำนิด แก้ทraigทุกอันขึ้นที่ปากและจับบริมต้นคาง ในคอในอก ในห้อง เอา Yam หัวจักรละลายนำกลัวด้วยตีบทาหาย ถ้ามิฟังละลายนำเกลือ ทาก ถ้ามิฟังละลายนำซังชาชาลีทาหายฯ

ยาสามานลี้นเด็ก เอาไส้ขันนุนละมุด ๑ สะค้าน ๑ ลูกมะกอก ๑ ลูกประคำดีควาย ๑ เอาหนักสิ่งละ ๑ นาท ยาหั้นนี้คั่วให้ไหม เอานำประisanทองสะตุ ๑ นาท บดกับนำใบทองหลางและนำคำลีง เมื่อจะสามานเอาน้ำมากดิบก็ได้ นำเบญจานีก็ได้ แก่ลี้นขาวปากขาวแลฯ

ยกเวดเม็ดดำ เอาเปลือกทองหลางใบมนคั่ว ๑ กระดูกงูเหลือมเผา ๑ ประคำดี ควายเผา ๑ หางปลาแห้งเผา ๑ ใบพิมเสน ๑ นำประisanทองสะตุ ๑ บดปั้นเม็ดไว้ เมื่อจะกดแหกเกลือหรือพิมเสนตามสมควร ถ้าตัวร้อนใช้น้ำดองไว้ ถ้าตัวไม่ร้อนใช้น้ำมานาเป็นกระสายฯ

ยาทิพโสภา เอาเนื้อสมอพิเกก เนื้อสมอเทศ เนื้อมะขามป้อม โกฐหั้ง๕ เทียนหั้ง๕ กฤษณา น้ำประสาร ตรีกฤษณ์ เอาสิ่งละ ๑ ส่วน โกฐน้ำเต้า เนื้อสมอไทย ลิ้งละ ๑๒ ส่วน เอาน้ำดอกไม้ น้ำร้อนเป็นกระสายบด เอาส้มมะขามเปียก ขยำน้ำปูนใสแก้ตัวร้อนกระหายน้ำ เชื่อมมีน้ำดอกไม้ แก้ตานขโมย ชูบผอมทุ่งลงท้อง ละลายน้ำสุราฯ

ยา gwadแก้เด็กไม่กินข้าวและนม เอาหัวปลาหม้อ ๓ หัว หางปลากระเบน๑ หางปลาแห้ง๑ หาง หั้ง ๓ อย่างเผาไฟให้ไหม้ น้ำประسانทองสตุ บดละลายน้ำข้าวใหม่ให้กินฯ

ยาเหลืองกระท่อม เอาเทียนหั้ง๕ ฝางเสน๑ ครั้ง๑ เขากวาง๑ งาช้าง๑ แก่นสน๑ ลักษี๑ จันทน์หั้ง๒ ข่า๑ ใบเทียน๑ ใบทับทิม๑ ใบซิงชachaลี๑ ใบมะลิหั้ง๒ กำลังวัวเงิน๑ ขิงแห้ง๑ ขมิ้นชัน๑ การบูร๑ เอาสิ่งละ ๑ ลสึ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ลสึ๑ ๑ เพื่องกระทือ๑ ลสึ๑ ๑ เพื่อง ใบกระท่อม ๗ บาท แก็บิดปวดมวนฯ

ยาแก้เด็กทุ่งเป็นพรดีก ท่านให้เจามหาหิงคุ๑ โกฐน้ำเต้า๑ ยาดำ๑ เอาหนังสิ่งละ ๑ ลสึ๑ ตำเป็นจุณบดละลายน้ำให้กินแก้ท้องขึ้นและตัวร้อน ท้องโลع

ยาหอมพิกุลแก้ว เอาโกฐหัวบัว๑ ชะมด๑ พิมเสน๑ กฤษณา๑ กะลำพัก๑ เปราะหوم๑ จันทน์หั้ง๒ ดอกพิกุลเท่ายาหั้งหลาย ตำผงปันแห่งไว้ หั้งกินหั้งชาโลม แก้ไข้ แกพิษฝี แก้จับเชื่อมม้าตัวร้อน กล่อมลมให้เรียบ ยานี้ควรทำไว้สำหรับบ้านเสมอฯ

ยาเขียวหอมแก้ไข้ เป็นยาแก้ผิดสำแดง แกพิษทรงต่างๆ ท่านให้อา หญ้าแพรกร๑ หญ้าปากควาย๑ เปราะหอม๑ เถาหมากแดง๑ เอาสิ่งละ ๑ บาท ใบย่านาง๑

จันทน์แดง จันทน์ขาว เกสรบัวหลวง เกสรบุนนาค เกสรสารภี รากฟักขาว เอสิ่งละ ๔ สลึง ดินประสิขาว ๖ สลึง ใบพิมเสนเท่ายาหั้งหลายบดละเอียดไว้แก่ไข้ น้ำดอกไม้ น้ำจันทน์ก็ได้จะломตอนพิษแก่ตัวร้อน น้ำขาวข้าวน้ำเปราะก็ได้ แกพิษต่างๆ นำมูตรได้ใช้แล้วดีนักฯ

ยาตรีใหญ่แก้ไข้พิษ แกพิษกำเดา ตาลทรง อุจจาระเน่า ตัวร้อน ท่านให้อาโกรสอ โกรเขมา โกรเชียง โกรหัวบัว ประหอม ชะเอม ไครเครือ สารส้ม น้ำประisanทอง ลูกโหรพา ลูกชัด ยาหั้งนี้เออสิ่งละ ๑ บาท สมอเทศ ๖ บาท สมอไทย ๔ บาท มะขามป้อม ๒ บาท ยาคำ ๖ บาท รงทอง ๑๐ บาท โกรน้ำเต้า ๒๐ บาท (ผ่าด้วยน้ำมะกรุด) เอาน้ำลายลงเสียก่อน เอาน้ำมะกรุดบีบลงแล้วเอาขึ้นปิงไฟด้วยใบพลู ปิงไปกว่าใบพลูจะเกรียม แล้วจึงเอายาแกพิษแกล้มสันนิบาตไว้ใหญ่ วิเศษนัก เป็นยาครการทำไว้สำหรับบ้านเสมอฯ

ยาซื่อหอมใหญ่ เอากอรูเขมา โกรสอ โกรเชียง โกรหัวบัว ประหอม น้ำประisanทอง ลูกโหรพา ชะเอมเทศ สมอเทศลูกใหญ่ สมอพิกาลูกใหญ่ สมอไทย มะขามป้อม รากไครเครือ เทียนขาว เทียนเยาวภาณี โกรน้ำเต้าเท่ายาหั้งหลาย ตำผงไว้แกขัดหนักชัดเบา และระบายพิษต่างๆ น้ำลูกสมอ ลายกินแกพิษไว้ แกพิษทรงตัวร้อน น้ำกระสายยักใช้ตามควรแก่โรคนั้นถิดๆ ยาแกลังท้องมิหยุด ท่านให้อาสนเทศ ผลประคำดีควย แก่นประดู่ รากส้มปอย รากชุมเห็ด โอส่วนเท่ากัน ต้ม ๓ เอา ๑ ให้กินหายฯ

ยาอ่ำมฤคหาราม ท่านให้อาพริกไทย ๖ ขิง กระเทียม หوم เกลือ มหาหิงคุ์ หัวพลู โอส่วนเท่ากันบดathaท้องน้อย แก้ท้องชื้นและสะอึกหายดีนัก และฯ

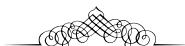
ยาประสิทธิรักษा ท่านให้อ่าววนเปราะด พลูแกด ใบนาเต้า ถ่านเพลงป่าช้า
เอาส่วนเท่ากัน ปิดพวงหัวเหน่าแก้ขัดเบาๆ มิสะดาวหายดีนักแลฯ

ยาชื่อจันทร์รัศมี เอากระถุงทั้ง๒ ใบมะยมตัวผู้ด ใบผักชวง๑ ใบพุดตราด ใบผักบุ้ง
ขันด ใบเข็มแดง๑ ใบมะคำไก่๑ ใบมะกรูด๑ ใบมะนาว๑ ใบมะจ้ว๑ ใบส้มซ่า๑ ข่า๑
กระชาย๑ กะที๑ ไฟล๑ หอม๑ กระเทียม๑ ตรีกู๊ก๑ ขมิ้นอ้อย๑ เมล็ดพริก
ผักกาด๑ จันทน์ทั้ง๒ ว่านกีบแรก๑ ว่านร่อนทอง๑ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาค เอาพริก
ไทยเท่ายาทั้งหลาย ตำผงบดปันแห่งไว้ให้กินตามกำลังทารก แทรกดึงเหลือม
แก้ด้านเสมหะ แก้จับเป็นเวลา แก้ทารง ถ้าจะแก้ฟกบวมละลายน้ำสุรา กิน แก้จับ
สะท้านแก้คลึงละลายน้ำดอกไม่มีกิน แก้ลมบ้าหมูละลายน้ำสุรา กิน แก้หอบน้ำส้ม
ข่า น้ำดอกไม้ หรือขันฑ์ครกได้ ถ้าจะแก้ต้าลทารงให้ตักกูญเลือดละลายด้วยน้ำ
สุรา กิน แก้ป่วงน้ำขิง แก้ลมน้ำข่า แก้สันนิบาตน้ำส้มข่า แก้หืดไอน้ำส้มปอยให้
กินแล ถ้าจะแก้เจ็บหูละลายน้ำทะลายมากดิบหยดบ้างทากบ้าง แก้นอนมีหลับ
ละลายน้ำสุรา กินฯ

ยาแก้เด็กน้อยพก ให้เจา หัวอ้อจ้อ สาเกอืนอ่อน ฝนทา

นิพพาน ปรม สุข นิพพานเป็นสุขอ่าย่างยิ่ง

นิพพาน แปลว่า ดับคือความดับสนิทแห่งกองทุกข์ เป็นผู้บริสุทธิ์หมดจด
จากกิเลสตั้นหาทั้งทางกาย วาจา และใจ เป็นความสุขที่สูงสุด ไม่ต้องกลับ
มาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป

យ៉ាន់ត៊ែវិនិសិងហេ

យ៉ាន់ត៊ែវិនិសិងហេ បូរាណារាយក្រឡាហ៍ មើលបរុខសិរី សេកតុយភាពា ឬតោះ
ឡើ ២ គាប (១៨ ឈប) សារណ៍បូចកុងបានរើនភាគី ឬតោះ ៤
រួចិដិ ពិសាជ និងគុណិសិយ ឬផលិចចំណុកឡើ

แผนกวิชาแก่โรคโลหิตระคูสตรี

ແຜນກຍາແກ້ໂຮງໂລທິຕະດູສຕຣີ

ຍາແກ່ຮະດູໄມ່ປົກດີ ພູ້ງສາວຊຸ່ນທີ່ຖືກກຳຫັນດຽວມີຮະດູແລ້ວແຕ່ຍັງໄໝມື ອ້ອມືເລັກລັບແໜ່ງໄປ ຈະຮັກຂາໃຫ້ຫຍຸຕ້ອງບໍາຮຸງຮາຕຸທັ້ງສີໄທ້ເສີຍກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງບໍາຮຸງເລືອດ ຍາບໍາຮຸງຮາຕຸທ່ານໃຫ້ເຈົ້າລູກ ເບີ້ງຈຸກສິ່ງລະ ១ ບາທ ພັກຊື້ ១ ບາທ ວ່ານ້າ ១ ບາທ ທັ້ງ ១ ສິ່ງນີ້ທຳໄຫ້ເປັນຈຸນ ລະລາຍ້າສັນໜ້າ ກິນບໍາຮຸງຮາຕຸໄຟໄຫ້ບົງບຽດ ແລ້ວຈຶ່ງກິນຍາບໍາຮຸງໂລທິຕ່ອໄປ ໃຫ້ເຈົ້າເບີ້ງຈຸກສິ່ງລະ ១ ບາທ ໂກງົງທັ້ງ ៥ ເຖິ່ນທັ້ງ ៥ ສິ່ງລະ ២ ສິ່ງ ພັກຈັນທົ່ນ ១ ສິ່ງ ດອກຈັນທົ່ນ ១ ສິ່ງ ກະວານ ១ ສິ່ງ ການພູ້ ១ ສິ່ງ ດອກຄຳໄທຢ່າງ ១ບາທ ຝ່າງເສັນ ២ບາທ ແກສຣດອກພິກຸລ ១ ແກສຣດອກບຸນນາດ ១ ແກສຣບ້ວລຸວງ ១ ດອກມະລີ ១ ດອກຈຳປາ ១ ດອກກະດັງງາ ១ ກົດໝາ ១ ກະລຳພັກ ១ ຂະລຸດ ១ ຂອນດອກ ១ ອົບເຊຍເທັນ ១ ຂະເອມເທັນ ១ ຈັນທົ່ນທັ້ງສອງ ຂມື້ນເຄົວ ១ ເອາສ່ວນເທົ່າງກັນຕົ້ມໃຫ້ກິນໂລທິຕິນັ້ນຈະກາມດີອ່ຍ່າສັນເທົ່າໆເລີຍ

ຍາບໍາຮຸງໂລທິຕສຕຣີ ອີກໜຶ່ງທ່ານໃຫ້ເວົາກະໜະພູ້ ១ ພັກໜະພູ້ ១ ເຈຕມຸລເພີ້ງ ១ ວ່ານ້າ ១ ຜັກສັນປ່ອຍ ១ ເມີລົດສລອດ ១ ທັ້ນສຸດຸນເທັນ ១ ຍາທັ້ນນີ້ເຂົາສິ່ງລະໜຶ່ງບາທ ເປົລັນນ້ອຍ ៥ ບາທ ພຣິກໄທຢ່າຍ ៣ ຕໍາລົງ ກະເທິ່ນ ២ ຕໍາລົງ ຫ້ວດອອງດິງ ១ ບາທ ທຳໄຫ້ເປັນຈຸນລະລາຍຕ້ວຍໜ້າຝຶ່ງກີໄດ້ ນ້າສັນໜ້າກີໄດ້ ສຽງກີໄດ້ ອ້ອຈະແຂ່ສຽງຝ້າໃນໜ້າວເປັນກີໄດ້ ກິນແກ້ສາຮັບໂດຣໂກ ໂລທິຕ່ເນົ່າໂລທິຕວ້າຍທັ້ງປົງ ແກ້ເສັນທະ ວິດສີຈົງພອມເໜືອງກີໄດ້ ດີຖຸກປະກາດແລ

ຍາແກ້ໃໝ່ທັບຮະດູ ຮະດູທັບໄໝ້ ເອາເທິ່ນທັ້ງ ៥ ສິ່ງລະ ១ ບາທ ສາຮັບ ២ ສິ່ງ ຝ່າງ ១ ກຳມື້ອ ພູ້ໝາໄທ ១ ກຳມື້ອ ຄຳຝອຍ ១ ບາທ ຂມື້ນອ້ອຍ ៥ ແວ່ນ ຕັ້ມຮັບປະການຂັບ

โลหิตดีนักแล เคยใช้มามากแล้ว ถ้าจะแก้พิษระดู ให้ป่วยท้องระดูขัด ให้เอา ราก สัมปoyer ฝางเสนอ คำฟอย ลูกมะกรุด ต้มกิน

ยาขับเลือดผู้หญิง ไม่เป็นระดู ให้เอาแก่นผุ แก่นดู่ จากกระจาบ แก่นตูมตัง จาก คัดเค้า ต้มกินดีแล

ยาแก้เลือดตีขึ้นหรือลงเลือด ให้เอาแก่นพีพ่วน แก่นหมีหนัง จากสีดาขาว จากชุงเทพแดง ฝนให้กิน ถ้าจะกิน yanii ให้เอาผักหนอก เครื่องหางหนู มาต้มใส่ กัน แล้วอาบน้ำเยี่ยงผสมกิน และวิจงเอายาสือย่างข้างต้นฝนให้กิน

ยาแก้เลือดค้าง ระดูบล่่วง เป็นหมวดขาว ให้เอา แก่นยุง แก่นขาม แก่นฝาง ต้มกิน อีกขานานหนึ่งถ้าไม่หยุดให้ เอา ขิง ๗ กระเทียม ๗ พริกไทย ๗ เช้ามิน ๗ ฝาน เปลืออกตูมอ่อนพอประมาณ เกลือสินເຫົວພອສມຄວາ ตำเป็นผุ่นใส่น้ำกิน ถ้ายังไม่หยุด ให้เอาหญ้าโโคยู ๕ บาท พริกไทย ๑ บาท ดีปี ๑ บาท งองแรง หึง ๑ บาท ในหมากฝ่าย ๑๐ บาท หัวหญ้าแห้วหนู ๑๐ บาท ผักหนอก ๑๐ บาท គัวให้ดีตำเป็นผุ่น และเอาบึงเหลือม ละลายน้ำแล้วผสมยาผุ่นบืนเป็นลูกกลอนให้ กิน ดีแล

ยาแก้ลังเลือดหรือเลือดลงก์เรียก ให้เอา เห็ดกระด้าง เขากวยด่อน อ้อยดำ ให้หญิงบั่นเป็นระดูไปเอกสารก่อนเอาให้ก้นใจอา ๗ อันมาแซ่น้ำกิน

ยาแก้เลือดขึ้น ให้อาจากตูม จากหมากแตก จากตูมตัง จากแคน จากหมากพริก กันชัน ฝนแสนห่า จันทน์แดง จันทน์หอม ขามป้อม ไม้เลียง ฝนกิน อีกขานาน หนึ่งให้อาจากพายเสมอ มาฝนกิน ถ้ายังบ่หายให้อาจากเข็มขาว จากเข็มแดง จากตังตุน จากดูกไส โกรทา จากเล็บแมวผู้ ต้มกินดีแล

ยาแก้เลือดออกกำลังการจมูก ให้เจาจากเหมือนเด้อ ปากช้ำยซู่เครือ ปากหวดช่า ปากทัน ปากชั่คราม ปากสัมป์อย ปากดูกัน้อย ปากอีขาก ปากดีนจ้า แพงคำอ้าย ชังนัว นมรัว ไมกันน้อยแดง ดูกไส 汾ใส่เหล็กิน

ยาเลือดผู้หัญชิ่ง ให้เจาเก้านางนี พญาเมือฤทธิ์ ขิงแคงป่า 汾กิน ถ้าเวลาออกลูก เลือดออกป่าหยุดให้เจาเครือเข้าซอ หนาดจัว คังอีขาด 汾กิน

ยาต้มบำรุงเลือด ในมะกา ๑๒ ใน ในมะนาว ๑๐๘ ใน มะกรูด ๓ ผล ผ่า ๔ เจา ๓ สรรพยา ๓ สิ่งนี้ ทำเป็นยาหม้อ ต้มรับประทาน เป็นยาบำรุงโลหิตดู

ยาต้มถ่ายแก้ดูขัด ในมะขาม ในสัมป์อย ในมะกา ข่า ฝาง แก่นขี้เหล็ก เก้าวัลย์เบรียง ผลสมอไทย สรรพยา ๕ สิ่งนี้ เสมอภาค ทำเป็นยาหมอต้ม ๓ เจา ๑ แทรกดีเกลือตามกำลังชาตุ รับประทานเป็นยาบำรุงโลหิตและขับถูก

ยาแก้โล่งเลือด ผิว่าผู้หัญชิ่งเป็นระดู เลือดออกมากผิดปกติ เรียกเป็นโล่งเลือด ยาให้เจา ปากขามป้อม พริก ๗ ขิง ๗ เทียน ๗ บดผสมกันดีแล

ยาแก้เลือดบ่อออก ผิว่าเป็นระดู ถึงเวลาเป็นระดูควรจะมา แต่ไม่มา ยาให้เจา หญ้าห้อมแก้ว ต้มกินดีแล

ยาแก้ช้ำ ประจำเดือนของผู้หัญชิ่งซึ่งมีสีแดงหรือสีขาว ออกเกินกำหนด ควรจะเป็น ๒ หรือ ๓ วัน แต่ถ้าเป็นเดือนๆ จะออกมากหรือน้อยก็ตาม การที่ประจำเดือนออกในลักษณะเช่นนี้ เรียกช้ำ ยาแก้ให้เจา หญ้าง่วงช้าง ต้มเคี้ยว ๓ เจา ๑ บรรจุเหล็กขวดให้ญี่ ๑ ขวด เจาหอนสัมพอประมาณใส่ลงไป กินแก้ช้ำ ดีแล

ຢາກິນໃໝ່ມີລູກ

หญิงที่แต่งงานแล้ว บางคนถึงจะต้องการลูกก็ไม่ได้ลูกที่เป็นทั้งนี้อาจจะเกิดสาเหตุหลายอย่าง เช่นเลือดลมในร่างกายไม่สมบูรณ์บ้าง อวัยวะประسัมพันธ์ไม่ได้สัดส่วนกันบ้าง มีไฟชี้แจงวันจับในที่ลับซึ่งถือว่าเป็นเข็จขวางบ้าง จะเป็น เพราะเหตุใดก็ตาม ถ้าแก้ไม่ถูกจรจะไม่มีลูกเลย

เรื่องนี้หมอบราวน์ทางแก๊สได้ คือเมียให้กินเพื่อให้ได้ลูก หมอยาเล่าให้ฟังว่ามีผัวเมียคู่หนึ่ง แต่งงานกันมาแล้วเกิน ๑๐ ปี อย่างจะมีลูกมาเล่าให้หมอฟัง หมอสองสารจึงหายใจให้กิน ปัจจุบันนี้ผัวเมียคู่นี้กินยาที่หมอให้ ได้ลูกแล้ว คนพ่อแม่และลูกของเข้า ขณะที่เรานอนเย็นต่ำร้ายน้อยู่ เขายังมีชีวิตอยู่ เราสนใจได้ไปเรียนนายจากหมอดคนนี้มาไว้ หมอแนะนำในหลักการ ต่างว่าต้องทำให้ถูกวิธี คือให้ตั้งครายขัน ๕ ขัน ๘ ชิ้นผืน แพรวา เหล็กกอง ไช่หน่วย ชวยสี่ เงินหนึ่งบาท ถ้าตั้งครายรักษาก่อนให้อาเจิงก่อน ๕๐ สถาบัน

แต่ก่อนจะไปเยาฯ ให้เลือกเอาวันอังคารเป็นวันไปเยาฯ จัดมากด้วย ก่อนจะชุดหรือตัดเยาฯ แต่ละตัวให้เสกคากาพابพระยาธรา เสียก่อน คากาพับพระยาธราไว้

“ໂຄມທີພຣະຍາຕ່ຽວ ຄອນຄົງຍາຫັວຂາວມາກກອກຈອກ ຄົ້ນກຸສີຕອກຫັວ ທີພຣະຍາຕ່ຽວ”

เมื่อผ่านแล้วจึงลงมือชุดหรือตัดเยาฯ เมื่อเขายามารวมกันแล้ว ก่อนจะเขายาลงในหม้อ ให้ปลกยารวมกัน คำปลกว่า

“ໂຄມຄະລຸກໆ ຖືສີປັບລຸກຕັ້ນຍາກີລຸກ ຖືສີປັບລຸກກອງຍາ ກໍານົກກຳລຸກ ຕັ້ນກຳແລະຕັ້ນຂາວ ຕັ້ນຍາວແລະຕັ້ນເຂືອກ ໂຄມສ່ວນຕິດ” ໄທ້ເສັກ ຕ ຈບ ຍາກິນໃໝ່ມີລຸກຍາໃຫ້ເຂົາ ເປີເລືອກສັນປ່ອຍເຄື່ອງ ໃບກລ້ວຍຕາຍພຣາຍ ໃບຜັກອີເລີດ ໃບຮູ້ຫາ ດາງແຫ້ວັງໃຫ້ເຂົາຍາທັ້ງ ៥ ນີ້ ມາທຳ ດັ່ງນີ້ ໃບຜັກອີເລີດ ໃບຮູ້ຫາ ດາງແຫ້ວັງ ຍາທັ້ງສາມມັດເຂົ້າດ້ວຍກັນ ເຂົາໃບຕອງກລ້ວຍຕາຍພຣາຍມາຫ່ອມັດຍາແລ້ວເຂົາເປີເລືອກສັນປ່ອຍເຄື່ອງມາຫ່ອຂ້າງນອກ ເຂົາມັດຍານີ້ແຊ່ນໜ້າໃນຄຸ ໄສ່ນ້າໃຫ້ເຕີມ ລ້າເຂົາເຂືອດ(ຕັ້ງເວື່ອດ) ၇ ຕັ້ງ

ย่องลงในน้ำ น้ำนี้ใช้สำหรับอาบ ให้อาบวันพระทั้งข้างขึ้นข้างแรมทุกวัน ให้อาบวันอังคารทุกวัน ให้อาบวันเดือนดับทุกวัน ใช้อาบในเวลากลางคืนตอนดึกเวลาสักด ให้แก่ผ้าอาบน รีบอาบจากบันไดเรื่องข้างบนลงมาถึงบันไดเรื่องขั้นต่ำ น้ำที่จะอาบแต่ละครั้งจะให้พอดี คืออาบให้หมดทุกครั้ง เมื่ออาบน้ำหมดแล้วให้โยนครุอกไปก่อน แต่จะอาบน้ำทุกครั้ง ให้ไหว้พระ ตั้งจิตอธิฐานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์スマทานศีล ขอรุกจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์

สำหรับคนที่เป็นไฟเขี้ยวเมงวันในที่ลับ เมื่ออาบน้ำได้๒-๓ วัน จะไม่ปรากฏมีอะไร แต่เมื่อล่วงเลยไปถึง ๔-๕ ครั้งแล้ว จะมีนิมิตดีมีปรากฏในเวลานอนหลับต่อจากนั้นระดูที่เน่าเสียก็จะดีขึ้น ระวังอย่าได้หลงลืมวันอาบน้ำให้ขาดจำไว้ให้ขึ้นไป วันที่จะต้องอาบคือ ๑ วันพระทั้งข้างขึ้นข้างแรมทุกวัน ๒ วันอังคารทุกวัน ๓ วันเดือนดับทุกวัน และให้แก่ผ้าอาบนในเวลากลางคืน อาบจากบันไดขึ้นบนลงมาขั้นต่ำ ถ้าทำผิดกิจการของหมอ ความหวังของท่านอาจผิดพลาดไว้ ผู้ที่จะอาบน้ำต้องเป็นผู้หญิง ผู้ชายไม่ใช่คนสำคัญในการนี้นั้น

ยาแก้ไข้ทับระดู (ของปะอินอยู่ชยา) หยืดๆ ให้ทั้ง ๔ หนึ่งกำมือ หัวหอมแดง สามหัว ว่านเปราะ ๓ แ冤 หั้งสามอย่างนี้ต้ม ๓ เอานึ่ง จะหายทันที กินครั้งเดียวได้ผล

ยาโรคสตว์ทุกชนิด มีอาการให้เมื่อยลำชัก โลหิตจาง บางแห่งติดสันหลัง ทำให้เจ็บหลัง ท้องขึ้น อ่อนเพลีย อิดโรยหมดกำลัง กินไม่ได้ นอนไม่หลับ ใบมะขามหนัก ๔ นาท ใบส้มป่อยหนัก ๔ นาท ใบมะดันหนัก ๔ นาท ใบส้มเสี้ยว ใบมะกา ลูกสมอไทย เถาวลย์ (แดง) ย่างเมรณะ แก่นแหลล ฝาง คำฝอย เปลือกหอยแครงเผาไฟก่อน ยาทั้งหมดข้างบนนี้หนักสิ่งละ ๔ นาท บอร์เพ็ด ๑ นาท แก่นแสมทะเลหนัก ๔ นาท สารส้ม ๑ คำลึง ดินสอดิน ๑ สลึง ต้มกิน (ยาสตว์ทุกชนิดใช้ได้ผลดี)

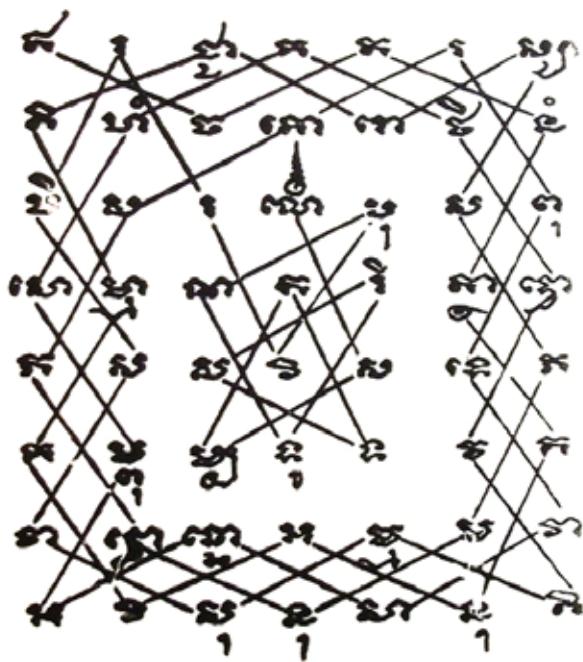
ยาแก้ไขทับะดู (ของป่าวตุด แซ่ฟ่อง) สาวเหล้า สาวหยุด หญ้าได้ใบ หญ้า
น้ำดับไฟ ผักเปิด พันธุ์แดง ๕ อย่างนี้เอ่าเท่ากันต้มกินจะหาย

ສຈຸ່ງ ເວ ອມຕາ ວາຈາ ວາຈາຈິງເປັນສິ່ງໄມ່ຕາຍ

การพูดความจริง ถูกต้องและทำตามที่พูดทำให้รอดพันจากคำด่าว่า
รอดพันจากอันตรายรอดพันจากความพินาศและรอดพันจากความตาย
ผลของการพูดความจริงจะได้รับความไว้วางใจความเชื่อถือ ได้รับการ
ช่วยเหลือ ได้รับเกียรติ ได้รับการยกย่อง อย่างน้อยผู้พูดเองมีความ
สบายนิ่งไม่ต้องหวาดเกรงผู้อื่นจะรู้ว่าตัวเองเป็นคนพูดปด พูดไม่จริง

ยันต์เกราะเพชร

ยันต์เกราะเพชร โบราณจารย์กล่าวว่า สามารถป้องกันภัยอันตรายอันจะ
พึงมีจากภัยดิบปีศาจ มนุษย์ สัตว์ อารธรพ คุณไสย คุณคน อีกทั้งโบราณ
จารย์กล่าวว่า อนุภาพแห่งยันต์เกราะเพชร สามารถเสริมราศุทั้ง ๔ ใน
ร่างกายให้บริบูรณ์ได้ เป็นมหานต์อันวิเศษ ควรค่า ๑๐๐๐ คำลีงทอง

၁၅

แผนกวิชาแก้โรคระบบทางเดินอาหาร

แผนกวิชาแก้โรคระบบทางเดินอาหาร

ยาแก้ท้องขึ้นมาก เมล็ดพริกไทย ๑ บาท ดีปี๊ ๑ บาท ขิง ๑ บาท กระเทียม ๑ บาท บอะระเพ็ด ๑ บาท(ต้ม) เวลาลามเดินไม่สะดวกกินหายทันทีแล้ว

ยาแก้ท้องเป็นก้อนเป็นดาวจุกเสียดต่างๆ ฟกบวม (ชื่อว่าเก่งพยอง) ลูกกระวน ๕บาท ขิงแห้ง ๕บาท โกรูโซ ๕ บาท โกรูพุงปลา ๕บาท โกรูหัวบัว ๕บาท ว่านหาง ๕บาท เทียนข้าวเปลือก ๕บาท เทียนดำ ๓บาทเทียนแดง ๓บาท สมอเทศ ๕บาท ลูกสลอด ๒บาท สรรพยา ๑๑ สิ่งนี้บดเข้ากันให้ละเอียดเป็นผง ละลายนำร้อนรับประทานดี ถ้าทำเป็นลูกกลอนต้องเอาหัวว่านไฟเป็นหัวกระสาย ปั้นเป็นลูกกลอนเท่าเมล็ดฝ้ายรับประทานครั้งละครึ่งก้อน ถ้าจะให้ถ่ายครั้งละ ก้อน ยานี้ถ้ารับประทานมากถ่ายท้อง รับประทานน้อยเปิดลมดี ถ้าถ่ายแล้วให้ใช้ ยานำรุ่งชาตุมีแก่นมะขาม ๑ แก่นมะเกลือ ๑ แก่นชายเด็น ๑ แก่นเป็น ๑ แก่นข้าวหลิน ๑ต้มกินนำรุ่งชาตุดินกากแล

ยาอ้วนพี ให้อา รากหนอนตายอยาก ๑ชั้ง บอะระเพ็ดยาเท่ารอบวงศีรษะ ๑ ยาสองอย่างนี้ตำรวมกัน แล้วคั้นเอาแต่น้ำเหมือนกะทิ กรองให้ดี ตวงประมาณ ๑ ชั้ง แล้วเอาหัวผึ้งตวงด้วยกัน เจ็ดวันหรือสามเดือนจึงรับประทานดีนักแล เมื่อจะรับประทานยานี้ ให้รับประทานถ่ายตัวตามชาตุหนักและชาตุเบา

ยานันทราชตุ ให้อา ผักเสียงผี ๑ ผักหนอง ๑ ใบมะตูม ๑ กะเพราหั้งสอง ใบสะเดา ๑ ใบประคำไก่ ๑ รากชะพลู ๑ เจตมูล ๑ รากตองแตก ๑ บอะระเพ็ด ๑ ว่านหาง ๑ หัวหญ้าแห้วหมู ๑ เมล็ดผักชี ๑ ดีปี๊ ๑ พริกไทย ๑ ลูกจันทน์ ๑ ดอก

จันทน์ ๑ ลูกเรื่อง ๑ ลูกกะวน ๑ กานพฤษ ๑ โกรธทั้งห้า เทียนทั้งห้า มหาหิงค์ ๑ กระเทียม ๑เขม่าไฟ ๑ เกลือดิน ๑ ขิงแห้ง ๑ พิมเสน ๑ การบูร ๑ น้ำกระสายใช้ น้ำข่า น้ำขิง น้ำผึ้ง น้ำร้อนหรือสุรา ก็ได้ เหล่านี้ใช้แก้อหิวาตกโรค ใช้น้ำกระสาย น้ำลูกยอปนน้ำขิงแก้ลมจุกเดกได้ทุกอย่าง แต่ห้ามใช้ในคนมีไข้และคนมีครรภ์

ยาแก้บิด ตากมูกตากเลือด ลงต่ำลงแดง ลงท้องชรมดา ให้เอาเทียนแดง ๑ เทียน ดำ ๑ เทียนขาว ๑ เทียนตึกแต่น ๑ เทียนข้าวเปลือก ๑ เอาอย่างละ ๑ บาท เท่ากัน เจาะผลทับทิมล้างเอามาเม็ดออกเหลือแต่เปลือกเอาราเทียนเหล่านั้นใส่ลงไป ปิดให้ดี เพาไฟแกลบให้สุกแล้วนำมาตำเป็นผง ต้มเปลือกทับทิมเป็นน้ำกระสาย ละลายกินแก้บิดและลงท้องดีเหลือเกิน

ยาแก้ม้ามหย่อน ให้เอาหากடาไก่ เถาวัลย์เบรียง เครื่อตากวง ชาจันทน์ หาก นางแข็ง หากเข้มใหญ่ หากเข้มน้อย แก่นกะเบา แก่นกะเดา แก่นก่ำ หน่อไม้ต่ายพลาย ฝนกินทุกวันควบกับยา กัด สำหรับยา กัดหรือยาล้างให้เอาหากดีน ตั้งน้อย หากเอ็นอ้า ฝนให้กิน

ยาแก้เลือดตกทางทวารหนัก-เบา เป็นหนองก็ได้ หญิงหรือชายก็ใช้ได้ ให้เอา เครื่อสะค้าน กระถินแดง เปลือกกุ่มบก ทองหลางน้ำ เปลือกพุทรา สนุนละมุด สมอไทย สมอเทศ หมากขามป้อม หากเสนียด สมุลแวง ยาทั้งหมดนี้ให้เอาเท่า กันผสมน้ำผึ้ง เมื่อจะกินrinน้ำผึ้งทิ้ง

ยาแก้โรคทำโปงหรือดากออก ให้เอา เครื่อจะได้ลิง แก่นตับเต่าตัน แก่นแอ่นกว้าง ต้มกิน

ยาแก้โรคลงท้อง โจกกัน โจกปาก (อหิวาร์ต) ให้เอาหางนกยูง แก่นข้าวโพด ใบลาน

ເພົາໄຟແລ້ວເອາຝາກ່າວຫ່ອແຊ່ນໜັກນ ຄ້າເຍືນເກີດແຫລ່ ຂັກ ໃຫ້ເອາໄປໄຟບ້ານ ໃບໄຟປາ
ໄປໄຟສ່າງໄພຣ ໃບໄຟເໜືອງ ໃບໄຟປົງ ດຳໄສກັນແລ້ວເອາຝາດ່າຫ່ວນໜຶ່ງຕັ້ງຕາມໂຕ ຄ້າ
ໄມ່ທັນໃຫ້ເອານ້າຮ້ອນໄສແກ້ວແລ້ວເອາຝາພັນກອດໄວ້ກ່ອນ

ຢາຝ່າແມ່ກ້ອງ (ພຍາຮີຕັວດີດ) ເອາຫາກຫຼິງ ສາກແກ ສາກພິລາ ສາກພັງຄືນ້ອຍ ອ້ອຍ
ດຳ ຢາຫ້ວ ຕັມກິນ

ຢາແກບິດມູກເລືອດ ເອາຫາກທຽຍສງ ສາກກະໂດນເດືຍ ສາກຂາມ້ອຍ ຝົກິນ

ຢາແກຮົດສີດວງທວາຣ ເອາເໜ້າໄພລແກ່ ຍາດຳ ດິນປະສົວ ດີເກລືອ ແກລືອເມີດ ສິ່ງ
ລະ ໂ ບາທ ລູກມະກຽດຕົ້ມໃຫ້ສຸກ ໂ ລູກ ຮົມຕໍ່ເຂົ້າດ້ວຍກັນປັ້ນເປັນລູກກລອນເທົ່າເມີດ
ພຸຖරາກິນກ່ອນອາຫາຮ້າ-ເຢືນ ຄວັງລະ ຕ ເມີດ ດື່ມນ້ຳຕາມມາກ່າງ ກ່ອນກິນຢາເສກ
ດ້ວຍຄາຖານີ້ ນະໂມພຸທ່າຍະ ຈະທຳໃຫ້ຍາມີສຽງພຸດຸນມາກັບຂຶ້ນ

ຢາແກໂຮຄເສັນເອັນແລະຮົດສີດວງທວາຣ ເອາດັ່ນຕາກວັງ ຕາໄກ ໂກທາ ຫ້າໂກ ຊູກໃສ
ແກ່ນກະບາເ ຕັມກິນເຫຼາ-ເຢືນ

ຢາແກລັງທ້ອງຄ່າຍ ເກີດຕື່ນແຫລ່ ມື່ອແຫລ່ ໃຫ້ເອາຫາກກຳນູ່ ສາກຄ້ອහນາມ ສາກໝາ
້ອຍ ສາກຍ່ານາງ ຝົກິນດີແລ

ຢາຕັ້ມແກຮົດສີດວງ ເອາແກ່ນໜີ້ເຫຼົກ ແກ່ນແດງ ແກ່ນໜາດ ແກ່ນແຄທຣາຍ ຕັມກິນ

ຢາແກຈັບທ້ອງແນ່ນຫວ້ອກ ເສີຍດແທງ ເກີດເວີ່ມ ໃຫ້ເອາເຄື່ອເຂາອອ ແ ຕຳລົງ
ໜະເອມ ແ ຕຳລົງ ໜີ້ເກລືອ ແ ຕຳລົງ ແກລືອ ອ ຄ້າ ຕໍ່ໄສກັນໃຫ້ລະເອີຍດ ຕັ້ມນ້ຳສຸກໃຫ້ໄດ້
໑໐ ຄ້າຍນ້ອຍແລ້ວເອາຍາທີ່ບົດແລ້ວໄສ່ກິນ

ยาท้องบิด-ท้องเจ็บ ให้เอาจากกำยาน ต้มกินดีแล หรืออีกนานหนึ่ง เอาเปลือกหมากพร้าวหัว ใบส้มผ่อ ต้มกินดีแล

ยาเจ็บเสียบ-ยึงท้อง ให้เอาเปลือกอึงกา แก่นเกลือ ส่วนแก่นเกลือให้เผาไฟให้ไหม ตำเน่า้ำหมากเกลือเป็นน้ำ หลามใส่ปลังไม่ไฟ กินดีแล อีกนานหนึ่งให้เอาจากคุณ ฝักหมากบ้า ๓ หน่วย มากซัก ๓ หน่วย สะตีปี พริก ขิงกระเทียม หัวฝักบ้า บดคนเข้ากันแล้ว ให้ตำเอาหยาห่อมแก้วเป็นน้ำกระสายปั้น เป็นลูกกลอน กินดีแล

ยาเจ็บท้อง ขี้เป็นลูก เป็นเลือด ให้เอาขี้ครั้งดิบ พริก ขิง กระเทียม หมากกลวยตีบ ๓ หน่วย มาตำคอมกันแล้ว ห่อปี๊ฟให้สุก แซ่น้ำกินดีแล อีกนานหนึ่ง เอาากลางกับ ากมูกน้อย ากมูกใหญ่ เอาถอกันต้มกินดีแล้ว

ยาลงท้องทึ่งเจ็บเสียบพวนท้อง ให้อาหารมากส้มมอ สะตีปี น้ำอ้อย ถอกันต้มกิน ดีแล

ยาลงท้อง ให้อากลวยตีบ ๓ หน่วย มาเผาทั้งดิบแล้วเอาข้าวจ้าวพอสมควร ตำใส่ในกลวยตีบนั้น ปี๊ฟกินดีแล

ยาเจ็บท้อง ให้อาใบว่านชน ญู่อง (ขยำ) ใส่น้ำเหล้าเตี๊ด กินดีแล

ยาเจ็บท้องแล้ง ให้อาหมากน้ำเด็กปู ขี้ซี ยาหัว อ้อยคำ ต้มกิน ดีแล

ยาท้องไคล่ท้องพอง ให้เอาเปลือกอึงกา แก่นสัก แก่นตูมตัง แก่นหาด แก่นคุณ อ้อยคำ เอาอย่างละถ່ອๆ กันต้มเคี่ยว ๓ บวຍ เอา ๑ บวຍ แล้วเอาน้ำเหล้า ๓

มอง น้ำผึ้งมอง ๑ ผสมกันกินดีแล

ยาดัดท้องได้ คิงเหลือง ตามเหลือง กินเข้าบ่แซ่น ให้เอาใบผักกาด ถั่วสะเดด
เข้าจ้ำ ตำให้แหลกแล้วใส่น้ำเหล้าเด็ด กินดีแล้ว

ยาลงดำลงแดง ให้เอาต้นส้มผ่อ ๑ บาท ใบสุ่งแดง ๑ บาท ใบกลวยตีบ ๒ บาท
เข้าเปลือกน้อยหนึ่งตำ-dom กัน แล้วนึงให้สูก กินดีแล

ยาห้ามขี้ ให้เอาเปลือกส้มโรง เปลือกหว้าชุมพู เปลือกเขื่อนกว้าง ต้มกินดีแล

ยาห้ามหาก ให้เอาากส้มโรง ยาหัว ดาวไม้ไผ่บ้าน ต้มกินดีแล

ยาแก้เจ็บท้อง ทึ้งขี้ทึ้งจาก ให้เอาขมิ้นขี้น หัวว่านไฟ จากหญ้าโโคบู แมงมุม
ขังแตน จากหญ้าคา ดอกเกี้ยวซ้าย กลันใจหยุ่มເຂົ້າເຄົກລາງຄືໄຟ ๑ หยุ่มใบ
หมากกล้าน้อย ๗ ใน ตำแซ่นน้ำให้กินดีแล ผิว่า มันบ่เชา มันออกอ้อนหลายซื้อว่า
ไฟลามโคน ให้เอาใบมากนาง เขากวาง ต้มกินดีแล หรือ เอาากມูกน้อย ข้าว
เจ้า อ้อยคำ เอาถ่อกันตำ-dom กันแล้วแซ่นน้ำกิน ดีแล

ยาฟ่าแม่ท้อง ให้เอาากเว่อหวาน ฝนใส่น้ำเหล้าเด็ดกิน ดีแล หรือ เอาากส้ม
ขี้มอดต้มกิน ดีแล หรือ เอาใบติดต่อ ใบเล็บสุ้ง ากกำลังเสือโคร่ง ยาหัว ต้มกิน
ดีแล

ยาแก้กินผิด แม่อยู่่กรรมกินอาหารอะไรลงไปมักจะแสดง คืออาหารที่กินเข้าไป
มักจะไปทำลายเลือดลม ยาให้เอา ยากหยิกบ่ถ่องเพียงรากรเดียว จะใช้ต้มหรือฝน
ก็ได้ ถ้าต้มใช้น้ำธรรมชาเป็นน้ำ ถ้าฝนใช้น้ำหม้อนึงเป็นน้ำ ยารากนี้ดีแล

ยาแก้กินผิด หญูงที่เป็นกะบุน จะเป็นกะบุนเลือดหรือกะบุนลม กิตามกินอาหารอะไรลงไปมักแสดงต่อโรค หรือที่โบราณเรียกว่ากินผิด เกิดเลือดลมในร่างกาย เม่ปกติ ยาแก้กินผิดให้อาสาภิทก เครื่องตั้งตุน ถูกลิงลง สาหุดหอม จันทน์ หอม สาหמןอ้อย สาวยานาง ให้อายาทั้งหมดนี้มาฝนกิน จะแก้โรคกินไม่ได้นอนไม่หลับ แก้กะบุนเลือดกะบุนลม อีกชุมชนี้ ยาให้อา สาหัน้ำแร แซ่ให้ กินดีแล อีกชุมชนี้ และแก้กินผิดได้ทุกอย่างดีนักแล

ยาแก้กินผิด ถ้าไข้กินอาหารผิดก็ตี ผิดน้ำก็ตี กินยาผิดก็ตี ยาให้อาสาเหล้า น้อย อ้อยคำ ดอกคำโ刁 เงิน คำ เอาห้ามะพร้าวเป็นน้ำ น้ำใส่เดือนตัดกิน ดีแล อีกชุมชนี้ ยาให้อา แตงหนู สาเกี้ยนกว้าง สาขเหมือด ฝนกินดีแล

ยาแก้ผิดผักขา ผักขาเป็นผักมีหนาม ผู้หญูงอีสานส่วนมากจะคลำผักขา โดยเฉพาะพวงที่คลอดลูกใหม่ เพียงได้มกริ่นผักขาจะมีอาการปวดหัวมัวตา เกิดลมวิงเวียนล้มฟุบลงกับที่ บางคนเป็นไข้อย่างอื่น แต่พระเครยกินผักขามาก่อน ถ้าไม่แก้พิชผักขาโรคจะไม่หาย ยาแก้ผิดผักขา ให้อา สาผักขา สาผักแพ สาผักอีตุ สากระสีได สาหמןอ้อย สาวยานาง ฝนกินดีแล

ยาแก้สะดวงท้อง ถ้าเป็นบิดหมักหมัน ถ่ายเป็นมูกเป็นเลือด เรียกสะดวงท้อง ยาให้อา สาเจียงดอ หญ้าปากควาย สาขัดแดง สาเกเลาหลวง เอาส่วน เสมอกัน ต้มกินดีแล อีกชุมชนี้ ยาให้อา สาหມากซัก สาหหญ้าขัด สาห หญ้าค่า สาກกลับลีบ เครื่อไส้ตัน หญ้าห้อมแก้ว ต้มกินดีแล

ยาแก้สะดวงอก ยาให้อา หัวบัวบก หัวเอียนเด่อน ฝนกาดีแล อีกชุมชนี้ ยาให้อา หัวต้อมเลือด ฝนกาดีแล

ยาแก้สะดวงทวาร คำว่าทวารหมายถึง ตา หู จมูก ปาก และอื่นๆ ด้วยยาแก้สะดวงทวาร ยาให้เอา ดอกจันทน์หนัก ๑ บาท ลูกจันทน์หนัก ๑ บาท มหาหิงคุ๊ หนัก ๑ บาท ยาดำหนัก ๑ บาท พริกไทยหนักเท่ายาทั้งมวล บดเป็นผง บันเป็นฉู่กอมก้อนขนาดเท่านิ่ว ก้อย กินเข้าเย็นวันละ ๒ เม็ด ถ้ากินยานี้ให้เว้นอาหารที่แสง ห้ามไม่ให้กินอุ่น (ปลาไหล) เต่า ปลา芳 คุ้ง ชิว ปลาหลด ปลาหลาด ถ้าจะจะได้ดีนักแล

ยาแก้สะดวงภายใน ยาให้เอา พร้า ๓ ดวง เพาไฟลวกน้ำให้กินดีแล อีกชุ่มหนึ่ง ยาให้เอา หัวถั่วพู มันแก้วขาว ากหมายมากข้าว ากแตงหนู ากดอกอข้อน ฝนกินดีแล

ยาแก้สะดวงลำไส้ ผิว่าเป็นสะดวงลำไส้ อาการของน้ำทำให้ร้อนท้อง ร้อนบันเอว ร้อนสันหลัง ดาว房 เวียนหัว มีดหน้า มัวตา ถ่ายอุจจาระเป็นมูกเลือด ถ่ายกระปิดกระปอย ท้องขึ้น ท้องเฟื้อ เรียกสะดวงลำไส้ ยาให้เอา ากหมาย ากเขือขี้น ากแค้งขม ากมูกน้อย ากม่วงกะสอบ เอาสิ่งละเทากัน ต้มกินดี และ อีกชุ่มหนึ่ง ยาให้เอา ากขัดเค้า ากกระจาด ากถั่วแย เอาสิ่งละเทากัน ต้มกินดีแล

ยาแก้กะบูน ก้อน ถ้าปืนกะบูนก้อนขนาดเท่าหัวนิ้ว ไข่หรือไข่เต่า ยาให้เอาากตับเต่าเครื่อง ากขี้อัน ต้มกินดีแล

ยาแก้กะบูนลม กะบูนลม คือ ลมเสียซึ่งรวมกันเป็นก้อนที่ท้องน้อย มีอาการไม่แข็ง เรียกกะบูนลม ยาให้เอา แก่นตับเต่าอย่างเดียวมาต้มกินดีแล

ยาแก้บูนเลือด กะบูนเลือด เกิดจากเลือดเสีย เลือดที่เสียนั้นมาจับกันเป็นก้อน เชิ่ง หรือเป็นแท่ง มีขนาดเท่าไข่ไก่หรือมะตูม เรียกวะบูนเลือด ยาให้เอาแก่นแก แก่นกระจาด หั้งสองนี้ส่วนเสมอ กันต้มกินดีแล

ยาแก้กะบูนเต่า ยาให้เอา ปีกปีแดง ขิง พริกไทย ผักอีเลิด เอาอย่างละเอ่า กัน ต้มกิน หรือบดเป็นผงกินกับน้ำร้อนก็ได้ ถ้าคนไข้ให้ละลายน้ำอุ่นกินดีแล ยาแก้ไข้เยี่ยวนบ่อ กอก ยาให้เอา ากสุ่งแดง ผักบัว (หอม) กระเทียม เครื่อเข้าอ ขิงแดง เอาส่วนเสมอ กัน ต้มกินดีแล

ยาแก้เยี่ยวนบ่อ กอก ยาให้เอา ขมิ้นชี้น ตำผสมกับน้ำข้าวจ้าว ต้มน้ำให้อุ่น เอาไปทาตามท้องน้อย เยียວอกแล อีกชุมหนึ่ง ยาให้เอาใบจิ้อ แคบ้าน ขมิ้นชี้น ข้าวจ้าว ตำผสมกัน ทาตามท้องน้อยเยียວอกแล

ยาแก้รากเลือด เปลือกมะรุมสด รากเจตมูลเพลิง ขิงสด รากชาพลูสด ยา๔ สิ่งนี้ ต่ำคันเอ้แต่น้ำ และเอาเหล็กตะปูจิ้น ๓ ตัว เผาให้แดง จุ่มลงในน้ำยา ตัวละที แล้วเอา芽รับประทานแก้รากเลือด

ยาแก้เบื้องทุกอย่าง ยาให้เอา เปลือกลิ้นฟ้า เปลือกความ แซกินดีแล

พุทธศาสนาสุภาษิต : สิ่งที่เป็นการยก

กิจโฉ มนุสสรปฏิลาโภ^๑
ความได้เป็นมนุษย์เป็นการยก

กิจฉัน มุจจาน ชีวิต
ความเป็นอยู่ของสัตว์เป็นการยก

กิจฉัน สหธรรมสุสوان
การฟังธรรมของสัตบุรุษเป็นการยก

กิจโฉ พุทธานมุนป่าโภ^๒
ความเกิดขึ้นแห่งท่านผู้รู้เป็นการยก

ทุลลก ทสุสัน ໂຫດิ สมพุทธาน อกิณุหโส^๓
การเห็นพระพธเจ้าเนื่องๆ เป็นการหาได้ยาก

แผนกยาแก้โรคระบบทางเดิน ปัสสาวะและโรคระบบลีบพันธุ์

แผนภาษาแก้โรคระบบทางเดิน ปัสสาวะและระบบสีบพันธุ์

ยาแก้รากเลือดหรือ ตกเลือดทางทวารเบาทวารหนัก ท่านให้เอาเปลือกยาง ๑ ขมิ้น ไข่ ๑ เอามาต้มกับน้ำท่า ๑ ส่วนกับน้ำผึ้งแท้ ๑ ส่วน รับประทานเช้า – เย็น แก้เลือดออกจากการร่างกายวิเศษนัก ได้ทดลองมามากแล้ว

ยาแก้อุปثم ให้เอาเสี้ยวน้อย เสี้ยวใหญ่ โดยตala ต้มกิน อีกขันนานหนึ่งให้เอา ยากแจง ยากหุ่งผู้ หัวหญ้าหวานนา หญ้าแห้วหมู ต้มกิน อีกขันนานหนึ่ง เอาแก่น แดง ยากหมายนานา ยากหมายเรอหวาน ยากตีนตั่งน้อย ฝนกินดีแล ยาโสมให้ เอาแก่นข้าวโพด ตันหัวค้างใหญ่ ต้มโอม

ยาแก้โรคผู้หญิง เอาแก่นแดง แก่นยุง แก่นตูม ยากเขือขื่น หัวหญ้าแห้วหมู ยาก เพชรกรัญชา หนังสิงลະ ๔ บาท ต้มกิน

ยาแก้โรคหนองใน เอาเปลือกทุ่มน้ำ หมอยสารแก่ หัวเขียง ต้มกินเช้า–เย็น

ยาแก้นิ่ว เอาแก่นค้อแลน ๗ ซีก กิงค้อแลน ๗ ซีก ต้มกิน เช้า–เย็น

ยาแก้โรคนิ่วไต เอาหมายสำโรง (หมายส้มโรง) แห้ง ไฝราก (ไม้รากแห้งเผาไฟ เอาถ่าน) เอาหั้งสองเท่ากันตำให้ละเอียดแล้วห่อผ้าขาว แซ่น้ำร้อนกิน เช้า–เย็น

ยานิ่ว ให้เข้าหากเดือยหิน หากหญ้าคา หากสะลิปี พริกไทย ยาหัว อ้อยคำ เข้าสารจ้าว ๗ เมล็ด หากพลู ต้มกินดีแล อีกข้านหนึ่ง เอากาลีบแมว หากหญ้าขัดหลวง หากหญ้าแห้วหมู เอกอย่างละเอ่ากันต้มกินดีแล

ยาเยี่ยวเหลือง ให้เอา ใบติดต่อ (มากปังกิ้ง) อ้อยคำ ต้มกินดีแล

ยาทาน ให้เข้าหากอ้อยช้าง หากกลางของ หากตาเสือ เครื่อเขาขอ หากดีนจำ ต้มกินดีแล อีกข้านหนึ่ง เอากะนบุก แก่นแดง แก่นลุมพุก แก่นหนามแท่ง แก่นแคน แก่นบง แก่นขาม แก่นบกคาย แซ่น้ำกินด้วย อาบด้วย ดีแล

ยาเหียวยเป็นเลือดเป็นหนอง ให้เอากะนบุกวาง หากเปล้าหลวง ต้มกินดีแล

ยาขี้เยี้ยบออก ให้เข้าหากมากหวด หากنمแมว หากคัดเค้า หากย่านาง ต้มกินดีแล อีกข้านหนึ่ง เอากาหมากเฟ่อง หากจุ่มคาน เปี้ยพลู ฝนแลัวนาน้ำเหล้าตัดหน่อยหนึ่งกินดีแล

ยาต้มแก็ฟมุตกิจ راكเล็บเหียวย ยาข้าวเย็น เกลือใส่พอเค็ม สรรพยา ๓ สิ่งนี้ทำเป็นยาหม้อ ต้มรับประทาน แก็ฟมุตกิจเบาเป็นเลือดเป็นหนอง

ยาต้มแก้ขัดเบา ใบตองกลวยน้ำว้าแห้ง ๑ กຳມືອ เป็นຈັ້ນເພາ ຕເບີ່ຍ ສາຮສັນ ๑ ບາກ ຍາ ๓ ສິ່ງນີ້ຕົ້ມຮັບປະການແກ້ຂັດເບາ

ยาสัดแก้ขัดเบา ยอดอ้อ ๓ ยอด ດິນປະສົວຂາວ ๑ ໄຍິບມືອ ໂໂລກເຂົາດ້ວຍກັນເອາຝາງຝາກັນນໍາປູນໄສເຄລຬເຫັກັນຍານັ້ນ ຄົ້ນເອາແຕ່ນໍາຮັບປະການແກ້ຂັດເບາ ແລະ ທຳໃຫເບາຄລອງສະດວກ

ยาต้มแก้หนองใน กำมะถันเหลือง ๑ นาท ฝาง ๓ นาท เก้าคันแดง ๓ นาท
แก้แล ๓ ยาท กรัม ๓ นาท ขมิ้นอ้อย ๓ นาท ยาข้าวเย็นเนื้อ ๔ นาท เกลือ ๖
นาท สรรพยา ๗ สิ่งนี้ ทำเป็นยาหม้อต้มรับประทานเช้าเย็น

ยาแก้ปวดเยี่ยวหยัด ยาให้อา หญ้าแห้วหมู ในข้าวโคด ทั้งสองนี้ ต้มกิน แก้ปวดเยี่ยวหยัดดีนักแล

ยาแก้ปวดเยี่ยวยหัด ยาให้กลั้นใจเด็ดเจ้ายอดดอกไม้ ๗ ยอด ยอดดอกอะไรก็ได้ เจ้ามาร์มิสี พริก ชิง กินดีแล

ยาแก้โรคหนองใน โรคบุรุษอย่างหนึ่งเป็นหนองในลำกล้อง เวลาจะเยียวยาต้องทนทุกข์ทรมาน บางคนต้องปฏิญาณต่อเทวดาฟ้าดินพระอินทร์พระพรหมว่าต่อไปจะไม่ทำอีกเป็นอันขาด พอยาหายแล้วก็ลืมไปหมด ยาแก้หนองในให้อา แก่นจำปาขาว แก่นตากวาง แก่นเดือดิน ยาหัว หินส้ม เอาอย่างละเท่ากัน ต้มกินแก้โรคหนองในดีแล อีกชุมชนึง ถ้าเป็นในระยะแรก ให้อาใบขามแขก ยาหัว หินส้ม ทั้งสามนี้เอ่าเท่ากัน ต้มกินดีแล

ยาแก้โรคบุรุษเข้าข้ออักดอก ยาให้อา แมงผักหมม ปีกปีแดง ในเข้าโคด
ขาวยี้ ง่องแ่งหิ้ง ดีเกลือ ขี้เจียดิน ให้อาอย่างทั้งหมดนี่ส่วนเท่ากัน ตำเป็นยา
ผง หรือปั้นเป็นลูกก้อนขนาดมะทัน กินวันละ ๒ ครั้ง เช้าเย็นก่อนอาหาร แก้
โรคบุรุษเข้าข้ออักดอก เป็นหนอง เป็นฝี ดีนักแล อีกชุมชนนี่ ยาให้อา หวาน
ข้าน้อย หวานข้าไหญ ยาหัว อ้อยคำ เอาอย่างทั้งสิ่งส่วนเท่ากัน ต้มกินดีแล

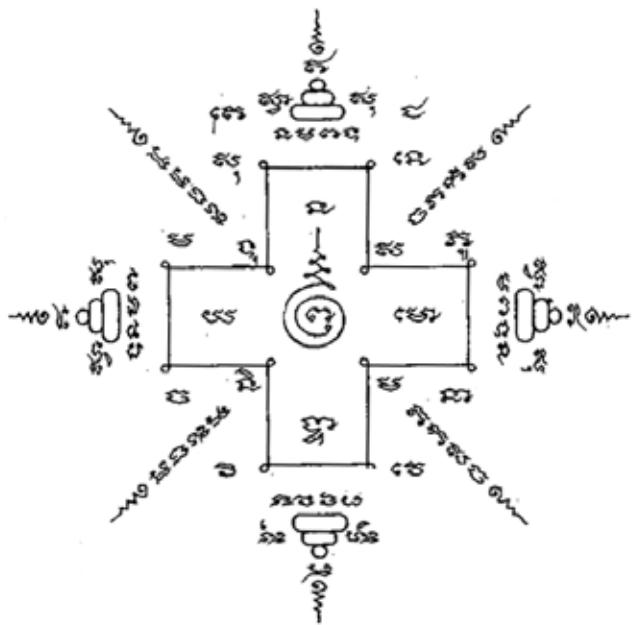
ยาล้างโรคบูรุษ ยาให้ເອາຊາກແກ ยาຫວ້າ ອ້ອຍດຳ ໄທເອຍາທັງສານນີ້ຕົມກິນ
ເອາຕະປຸ ດອກໄສ່ ຕົມກິນດີແລ ອີກໝໍ່ມໍ່ນີ້ ຍາໃຫ້ເອາ ແຄ້າບັນກົງເຂາ ແຄ້າປັລັງຈືນ

ผักหนอก กกลินปี หมายแข็งโข ยาหัว อ้อยคำ ต้มกินดีแล อีกชุมชนึง ยาให้อา ทองสมุดขาว ยาหัว อ้อยคำ ทั้งสามนี้เอาส่วนเสมอ กัน ต้มกินดีแล

ยาแก้CHAN ยาให้อา ขมิ้นเครื่อ หัวมากนัด ผักหนอก หัวหญ้า แห้วหมู
พินส้ม ชากรหุ่งผู้ พินส้มເພວປະມານ ນອກນັ້ນເອາສ່ວນທ່າກັນ ต้มกินแก้CHAN
ດີແລ

ยาแก้�້າ ยาให้อา ผักกาดນໍ້າ ๑ กำມືອ ຄັ້ນເອາແຕ່ນໍ້າ ກරະບູຮ ๑ ສລິງ ເອາຕົມ
ໄຟໃຫ້ເດືອດແລ້ວປັບປຸງມາກິນ ຄ້ານິ່ວເລັກຫລຸດອອກ ນິ່ວໂຕພອຖຸເລາ

ยาแก้�້າ ยาให้อา หัวมากนัด ໃນຫມາກຳໄຍ ເດືອຍຫີນ ຶາກເສຕົຈັດ ຍາ
หัว อ้อยคำ เອາຍາທັ້ງໝດຫຼັກອຍ่างລະທ່າກັນ ຕັ້ມກິນຄ້ານິ່ວເລັກຈະຫລຸດອອກມາ
ວ້າຍະເພດອ່ອນ ຕ້າຍາ ມັກຮ່າຍ ຂົມົນອ້ອຍ ພຣິກໄທຢັ່ອນ ລູກກະວານ ໂ ວ່ານ
ນໍ້າ ๑ ທັ້ງ ๕ ອິ່ງໆ ຮັກອຍ่างລະ ๓ ບາກ ນຳມາຕາກໃຫ້ແໜ້ງ ບດໃຫ້ລະເວີຍດ
ລະລາຍນໍ້າຜິ່ງຮວງ ນໍ້າອ້ອຍນໍ້າຕາລົກໄດ້ ກິນ ເຊົ້າ ເຢັນ ວັນລະ ໂ ເວລາ

យ៉ានត៊ិនសេនហោ

យ៉ានត៊ិនសេនហោ បូរាណារួកលាថ្ឋាហ៍ យ៉ានត៊ិនីឱ្យលងពະក្រុទុកដកដីវិវិទជំ
នកកន្លែ លងឡាតែងសេកដំបើតាមផែនក្រុង ใหំណាំខោហូយ្យាបាយធមូយុ ស៉ាងរ៉ាមូយុ
គុណិនសែន សិសាយពេភរុប ឃើញយុគគោរព ឱ្យអូយ្យគុងគុងគុង
ពីរាជាថ្ងៃវិនសេនតាំលើកកង និង

แผนกวิชาแก้โรคภัย

แผนภาษาแก้โรคภัย

ยาแก้เจ็บท้องกษัย มะนาวหั้งห้า (ราก เปลือก แก่น ใบ กิ่ง) ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ แก่นจำปานา ๑ หัวข่า เครื่อต้าปลา ๑ บอะระเพ็ด ๓ ท่อนประมาณท่อนละคึบ ๑ หัวขิง ๑ เกลือดิบ ๑สมอ ๑๕ ผล. เสกพระเจ้าห้าพระองค์ใส่ด้วย เวลาต้มอย่าให้ คลุกคลีในเตาไฟ คือไม่ให้ปั้งและย่างอะไรมิใช่เวลาต้มอยู่ และไม่ให้เปลี่ยน ดันฝืนทางนี้ไปใส่ทางนั้น ต้มกินหมายแล

ยกษัยวิเศษ แก้เส้นทำให้ขัดข้อและเส้นดึง กับทั้งเป็นยาอายุวัฒนะ ให้อา สารค้าน บำบัด เครื่อเห้า บำบัดเปลือกมะไฟดง บำบัด กุ่มน้ำ บำบัด กุ่มบก บำบัด มะตูม บำบัด หัวข่า บำบัด หัวขิง บำบัด ดีปลี บำบัดพritchไทย บำบัด เจตมูลเพลิง บำบัด หัวไพล บำบัด กระวน บำบัด ลูกเร็ว บำบัด พริกขี้หนู บำบัด กระเทือ บำบัด มหาพิงค์ บำบัด ว่านน้ำ บำบัด ผิวมะกรุด บำบัด เกลือ บำบัด ตำผงสมน น้ำผึ้งรับประทานเวลาเข้านอนทุกวัน ก้อนประมาณเท่าลูกมะขามป้อมโடๆ จะ อ้วนทัวนมีกำลัง

ยาแก้ไอกษัยผอมแห้ง มะกรูด ๑๐๙ ผล ผ่า ๔ เอ่า ๓ สลัดได้หัน ๒ชามใหญ่ ใบส้มปoyerเทศหัน ๒ ชามใหญ่ บอะระเพ็ดหัน ๒ชามใหญ่ ข้าวสุก ๑ชาม เกลือ สุก ๑ชาม ยา ๖ สิ่งนึกกลั่นกินแก้ไอกษัยผอมแห้งดีนัก วิธีกลั่นให้อายาก ๖สิ่งนี้ใส่ ในหม้อใหญ่ พอยาหลุมตัวเอาหวดใหญ่เทินปากหม้อแล้วเอาโถที่จะรับยาใส่ใน หวด เอากระทะใหญ่ปิดปากหวด ให้กันกระทะอยู่เหนือปากโถ เอาหัวใส่กระทะ ให้เหมือนกลั่นเหล้า ให้หมั่นเปลี่ยนน้ำให้ร้อน เมื่อสุกดีแล้วให้เบิดกระทะออก น้ำที่ตอกอยู่ในโถกเป็นยากลั่น นำยาในโถให้เก็บใส่ขวดไว้ (เป็นหัวยา) นำยาใน

หม้อให้ใส่ไฟไว เอาน้ำท่าไสในหม้อค่อนหม้อ กลั่นชาดังเก่าอีก ทำชาอีกสามครั้ง ยกลิ้นในโถขายขวดละ ๑บาท น้ำยาในหม้อขายขวดละ ๕๐ สตางค์ กากยาเอาสารส้ม ดินประศิว ยาจ้ำ เปลือกกุ่มน้ำกุ่มนาก เปลือกมะรุมโขกป่นลงไป กินแก้เลือดลม ๑๐๙ จำพวก ตำรายานี้เจ้าของเดิมซื้อมา ๒๕๘๖แล

ยกชัย หมอรส กษัยเห็นบชา ดินมือร้อน หน้าแข้งตกระเกิด ลูกผักชี สะค้านดีปี แสมหั้ง๒ แก่นขันธุน สิ่งละ ๔ บาท พริกไทยล่อน แห้วหมู ฝาง เจตมูลเพลิง จันทน์หั้ง๒ เถาวัลย์เบรียง แก่นขี้เหล็ก สมอหั้ง๓ สิ่งละ ๒ บาท ใบมะกา ๔ บาท ผึกราชพฤกษ์ ๓ ผัก ยาจ้ำ ๖ สลึง ต้มหรือตำผงน้ำผึ้งกิน

ยาแก้โรคพومเหลือง เอาหัวอือทือป่า หัวว่านไฟ หัวขิง หัวกระเทียม หัวข่าลิง ข่าบ้าน พริกไทย ดีปี เปลือกกุ่ม เปลือกกำม หัวท่อนเมือด ปีบปีแดง เปลือกอีญุน เปลือกตูมตัง ขี้เหล็ก เปลือกตูมกา หินส้ม ขี้เกลือ ตำเป็นผุ่นเอาน้ำอ้อยเป็นน้ำกระสายปืนเป็นลูกกลอนตาก ๗ หมอก ๗ داد กินเข้า-เย็น ครั้งละ ๑ ก้อน

พุทธศาสนาสุภาษิต : หัวนพีชเบ่นได ไดผลเบ่นนั้น

อดุคสุส ทาตา ลกเต ปุนคุค
ผู้ให้สิ่งที่เลิศ ย้อมได้สิ่งที่เลิศอีก

manaปทายี ลกเต manaป
ผู้ให้สิ่งที่ชอบใจ ย้อมได้สิ่งที่ชอบใจ

เสภูณุทโถ เสภูณุเปติ ฐาน
ผู้ให้สิ่งที่ประเสริฐ ย้อมถึงฐานะที่ประเสริฐ

ทกโต ปุณณ์ ปวทุตติ
บุญของผู้ให้ย่ออมเจริญ

ทเทยกุ ปูรโส ทาน
คนควรให้ทาน

ปุณณ์มากุขมานาน สงโน เว ยชต์ มุข
พระสงฆ์นั้นแล เป็นประมุขของเหล่าชนผู้จำนำบุญบุชาอยู่

แผนกวิชาแก้โรคฝีภัยใน

แผนกวิชาแก้โรคฝีภัยใน

ยาแก้วัณโรค ให้อาดันสาบความ ๑ ตันตีนจำ ๑ ต้มกินหายแล

ยาแก้ฝีในท้อง ให้อาจากเจียงปืน สากเหม้าตัน สากເອີນດອນ ຝົນໃສ່ນ້າ
ຮຽມດາກິນ ຄໍາມື້ໄວອອກຫຸ້ນ ເຮັດວຽກ ໄທ້ເອຍນີ້ ສາກໝາກຂາມ ແກ່ນ
ຕຸມ ຫ້ວ່າຍັນນຶ່ງ ສາກຫຼັມໜັງກະຕ່າຍ ຝົນໃຫ້ກິນหายแล

ยาแก้ฝีລົມໃນທົ່ວໂລນ ให้อາ ຕາໄຟບ້ານ ຕາໄຟເໜືອງ ຕາໄຟເຊີຍໄພ ບົນແຂ້ ຝົນໃຫ້
ກິນ ອີກຂະນານໜຶ່ງໃຫ້ເອາ ສາກຂາມປ້ອມ ສາກສົມມອ ແກ່ນແຂນກວາງ ເປີລືອກຕຸມກາ
ສໍາຮັບເປີລືອກຕຸມກາແຊ່ນ້າໃຫ້ກິນກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງເອຍາສາມສາກນັ້ນຝົນໃຫ້ກິນດີແລ

ยาฝีໃນທົ່ວໂລນ ให้อາສາກນົມວ້າ ສາກເຄຣີອລິນແຊດ ສາກຫຼູກວາງ ໄມເທົ່າສານ ຝົນກິນ
ດີແລ ອີກຂະນານໜຶ່ງ ເອຍາກນາງແຊ່ງ ຝົນໃສ່ນ້າເຫັນດີແລ ພິວ່າ ມັນສາກອອກມາ
ແລ້ວ ເຫຼັດ ທີ່ຈະຝົນກິນແກ້ฝີຫວັນວ່າຫວ່າງຍອຍູ່ໃນທົ່ວໂລນ ອີກຂະນານໜຶ່ງ
ເອຍາກຄັດເຄົາ ສາກໝາກແຕກ ສາກຕົນໄສ່ໄກ ຕັມກິນດີແລ

คากาเป่าฝีໃນທົ່ວໂລນ “ໂອມ ໝາກຫລອດ ຖູຈັກຕອດສູ່ຢືນ ຖູຈັກຕອດສູ່ຢືນ ໂອມກະຈາກ ປີ
ປາກອັນຍູ່ໃນທົ່ວໂລນນ້ອຍແລະສັ້ນຫຼັງ ສພຸພົດ ສພຸພານືນ ສພຸໂສປີ ນິວາເຣີ ປຣິສຸ
ຕະນົມພານາມຫຍາ ໂອມ ພ່ອຄຽງຫລວງ ໂອມພ່ອຄຽງເຄົາ ໂອມພ່ອຄຽງເຕົ່າອັນຍູ່ໃນກູເຂາ
ເຂົ້າວ່າ ກູຄົມມາບັງຕົນກູ ພິຍືຟີໃນທາງນໍ້າ ກູສີໄປທາງບກ ພິຍືຟີໃນທາງອກ ກູສີໄປທາງແປນ
ພິຍືຟີໄປທາງແປນກູສີໄປທາງພື້ນ ພິຍືຟີໄປທາງພື້ນກູສີໄປທາງໃນ ພິຍືຟີໄປທາງໄກລກູສີ
ໄປທາງໄກລ໌ ໂອມສຫໂອມສວາຫຍາ” ພິຍືວ່າ ຕ ເຖິ່ງແລດາຍ ຊັນນີ້ ແລ້ວກ້ອງ ໄໃຈ
ໜ່ວຍ ເງິນສລິງໜຶ່ງ

ยาแก้ฝ้าในท้อง ยาให้อา askan ส้มผ่อหลวง ยากปลาดุก ฟันกินดีแล

ยาแก้ฝ้าในท้องและกร่อน ลูกบวบขม ๑ ทะนาม ดีเกลือ ๑ ทะนาน น้ำตาลเพ็ชร์
๑ ทะนาน ยา ๓ สิ่งนี้ ตั้งไฟกวน จน ปั้นเม็ดได้ เม็ดเท่าเมล็ดถั่วเขียว รับประทาน
เข้าเย็น กลีนลูกกลอน แก้ฝ้าในท้องและกล่อง

ยาต้มแก้ฝ้าในท้อง ลั่นทมทัง ๔ บรรพ์เด็ด เกาซิงข้าชาลี เกลือ ๑ ถัวย สรรพยา
๔ สิ่งนี้ ทำเป็นยาหม้อ ต้มรับประทานแก้ฝ้าในท้อง แก้ริดสีดวง และมุติกจมุตฆาต
แก้เลือดเสียผอมแห้ง แก้กษัยกล่อง

วนุทโ哥 ปฏิวัติหนำ ผู้ไหวย่อ้มได้รับการไห้วัตอบ

การไห้วเป็นการแสดงความเคารพ บุคคลที่ควรไห้วแบ่งออกเป็น^๓ จำพวก ผู้เจริญด้วยชาติกำเนิด ผู้เจริญด้วยวัย คืออายุมากและผู้เจริญ^๓ ด้วยคุณ คือความดี เป็นผู้ควรไห้วและบุคคลผู้อ่อนน้อมถ่อมตนย่อ้มไห้ว^๓ ผู้อ่อนเสมอจึงได้รับการไห้วัตอบเช่นกัน

พุทธศาสนาสุภาษิต : การงาน

อภิลาສุ วินเท หทัยสุส สนุติง
คนไม่เกียจคร้าน พึงได้รับความสงบใจ

สุทสุส วชชุมณ เญส อตุตโน ปน ทุทกส
ความผิดของผู้อื่นเห็นง่าย ฝ่ายของตนเห็นยาก

อติ วิสสภูจกมุนเต อตุถา อจเจนติ มาณเว
ประโยชน์ย่อมล่วงเลยคนหนุ่มผู้ทดสอบทึ้งการงาน

หากุบทุต ปฏิมาเนนต อตุโถ พาล อุปจุจดา
ประโยชน์ย่อมล่วงเลยคนโง่ผู้มัวดีอุตุกษอยู่

แผนกวายแก๊โรงผิวนัง

แผนกวิชาแก้โรคผิวน้ำ

ยาท้าวีกกลาง ทำน้ำให้อามาส (กำมะถัน) ๑ ข้าวย่างไฟ ๑ ราชบูมเห็ด ๑ บดให้ละเอียดแล้วเอาน้ำมันยาผสมทา ยาตัดรากให้อาหาราชบูมเห็ดดองกับน้ำสุรา กินเป็นยาตัดรากหายแล้ว

น้ำมันผึ้ง คือน้ำมันที่กัลน์ได้จากผึ้ง วิธีการกัลน์ให้อาชีพงบริสุทธิ์หนักอย่างน้อย ๑-๒ กิโลกรัม ใส่ไฟหรือหม้อ(ทำเหมือนกับวิธีการต้มกลันสุรา) แล้วกัลน์ด้วยไฟที่ไม่แรงนัก ให้กลایเป็นน้ำมันออกมาก เรียกว่า น้ำมันผึ้ง ใช้สำหรับทาแก้โรคต่างๆ น้ำมันที่กัลน์ออกมากนั้นก่อนใช้ต้องผสมกับน้ำมันอื่นเพิ่มเติมเข้าไปเสียก่อน คือ น้ำมันงา ๒ ส่วน น้ำมันเลียงผา ๒ หรือ ๑ ส่วน เอาน้ำมันสองอย่างที่กล่าวนี้ผสมกับน้ำมันผึ้งให้เข้ากันสนิท ทาแก้ปวดเมื่อย เคล็ดยกต่างๆ ใช้รักษาได้ทั้งแพลสด แพลงเพื่อย รักษาโรคกระดูกได้เป็นอย่างดีพิเศษ น้ำมันผึ้งนี้ทำน้ำพระอาจารย์ผู้ใช้เป็นประจำช่วยชาวบ้านให้หายจากโรคภัยมากแล้ว

ยาพอกเกลื่อนฝี ยาพอกเกลื่อนฝีเมื่อแรกเป็นและแก้ต้มอยู่ที่ปุดจะให้ยุบและกลวงจะให้แตกพอกปิดหัว ให้อาหารอุตพิต ๑ เกลือ ๑ ส้มมะขามเปียก ๑ ตำยาพอกอุ่นที่แพลงหม้อนเปลี่ยนอาบน้ำหยดให้ยาเปียกจะไม่ปุด ยาเก่าอย่าทิ้งเปลี่ยนพอกกันไป

ยาพอกแพลงลาย เอาดินสอพอง ดินยอดปลอก ใบคำลึง หญ้าพันธุ์กัง๊ะ ใบมะควุ่ม ขมิ้นอ้อย ใบนาเต้า ใบกระพังโหม ผสมสุราตำพอก

ยาออมบادแม่ເຮັງ ເປື່ອຍຕາມຕົວ ໃຫ້ເຄົກລືບໝາກບັກ ແກ່ນດູ ແກ່ນເຢາ ໃນໝາກ
ຝ້າຍ ເຂົາລັງໃນຫລຸມເພາຍມແລ ສ່ວນຍາທາເອນໜໍາມັນຍາງໜໍາມັນສະແບງທາ

ຍາແກ້ກລາກເກລື້ອນ ໃຫ້ເຄົາສາຮໜູແດງ ຂີ່ເກລື້ອ ມາດ ໃບຂີ່ເໜັກບ້ານ ໃບຂີ່ເໜັກ
ໄຫຼູ່ ໃບຂີ່ເໜັກສານ ໃບພັນຫາດ ຍາແດງ ຕຳໄສ່ກັນແລ້ວເອນໜໍາມັນກົ້າຊີເປັນກະສາຍ
ທາ ພາຍແລ້ວກິນຍາລ້າງ ຄື່ອ ອາກທອງພັນຊັ້ງ ຕັ້ມກິນ

ຍາແກ້ຟີ ເຂົາອາກເໜຳ ອາກຕຸມກາ ອາກກະຈາຍ ຝົນກິນ ອົກຂານໜຶ່ງເຂົາອາກຕຸມ
ກາ ອາກນາງແຊ່ງ ອາກມູກນ້ອຍ ອາກໂກທາ ຝົນກິນ

ຍາຟີປລາຄ່ອ ເຂົາອາກຟີພ່ວນ ອາກກັນຄຣາ ອາກຕົ້ງແລ່ງ ອາກຕັ້ນຫາງນກຈີ້ ຝົນກິນ
ຍາທາ ເຂົາອາກຕື່ນແຂດ ປຸ່ນລະຄຣ(ປຸ່ນແດງ) ຝົນໄສ່ໜໍ້ເໜັກທາ

ຍາແກ້ຟີຫວ້າເອີ້ນ ໃຫ້ເຂົາອາກນາງແຊ່ງ ອາກນາງຊ້ອນ ອາກສ່ອງຟ້າ ອາກສົມດ ຝົນເວາ
ໜໍ້ເໜັກເປັນກະສາຍທາ

ยาສັກຫາບາດແພລຄືກຂອງມືຄມ (ແພລສດ) ໃຫ້ເຄົາເຄື່ອງເຂາມວກ ຝົນໄສ່ໜໍ້ມັນງາ
ທາດີແລ

ຍາບາດເປື່ອຍລຸກລາມ ໃຫ້ເຂົາໝາກເຂື້ອຂຶ່ນເທື່ຽວແທ້ກາຕັ້ນ ມາເພາໄຟໃຫ້ໜັກແລ້ວ
ຕຳບດໄສ່ໜໍ້ມັນງາ ທາດີແລ

ຍາມ່າແມ່ນບາດ ໃຫ້ເຂົາເປົລືກໝາກ ມາຕຳດອງເອນໜໍ້ ແລ້ວຜສມກັນໜ້າງດົບ ກິນດີແລ

ຍາຟີຫວ້າເອີ້ນ ໃຫ້ເຂົາອາກເອີ້ນຕ່ອນ ອາກນາງແຊ່ງ ອາກສົມໂອ ຝົນໄສ່ໜໍ້ມັກໄສ ທາ

ดีแล อีกนานหนึ่ง เอาขิงกระชาย หัวสีได ผักอีตุ๊ไทย หมากพริกน้อย เอาถือกัน
แล้วจึงเอาน้ำขามูกเป็นน้ำด้ม กินดีแล

ยาฟีเป็นอยู่นம ให้เอาจากบีคน หากผืหมอบ ฝนทาดีแล

ยาฟีหัวบาน ให้เอาหัวฝักบัวน้อย หัวกลวยตีบ ฝนทาดีแล อีกนานหนึ่ง เอา
หนังคันคาค แมงทึงห้อย มาคั่วแล้วผสมน้ำเหล้าดีแล

ยาฟีในคอให้เอาจากนมสาว หากมากแก้ ฝนทาดีแล

ยาฟีหัวขาว ให้เอาจากเขื่อนกวาง หากเข้ามากขาว ฝนทาดีแล ผิว่า เจ็บคอ ฝน
กินก็ได ดีแล

ยาฟีสำนาย ให้เอาสารหนูแดง หากดองทึ่ง หากจีนやりก้อม ฝนใส่น้ำมากนานา
ทາ ดีแล อีกนานหนึ่ง เอานางจิกมาหยาเป่ากีเซาแล อีกนานหนึ่ง เอาขี้กระแต
มาเผาไฟ ตำบดใส่น้ำเหล้าอ้อมหัวฟี แล้วจึงเอาเข้มบ่งหัวฟีนออกแล

ยาฟีปลาอก ให้เอาหัวมันอ่อน หัวมันเพา ฝนทาดีแล

ยาฟีหัวลม ให้เอาจากซ่องฟ้า หากสัมลม หากปอลมปม เคี้ยวอมเป่าท้อง ฝนกิน
เดร ทาเดร ดีแล อีกนานหนึ่ง เอาเครือข้าวแกลง หากคัดเค้า ฝนกินดีแล

ยาฟีปลาค่อ ให้เอาเปลือกห่ม หากขี้ก้า ฝนทาดีแล อีกนานหนึ่ง เอาหนังฟัน
มาเผาให้ไหม้ แล้วตำบดใส่น้ำมันไย เป็นน้ำมันทา ดีแล อีกนานหนึ่ง เอาบีปลา
ค่อโടคงบล่าย มากว่าใส่น้ำเหล้า แล้วอมเป่าแต่ ทาเดร ดีแล อีกนานหนึ่ง เอาไว้

เกิดกลางโภน ตันโพธิ์เกิดกลางโภน ตันมากໃต้ ตันมากผู้ ຝນກິນທາງໃນດີແລ
ອົກຂະນາໜຶ່ງ ຍາທາທາງນອກ ໃຫ້ເຂົາເປັນແລະອາກສາຮັດ ສາຣໂດເດ ຝົນທາດີແລ
ຢາພອກແພລແກ້ບາດພື້ນ ໃຫ້ເຂົາ ຂັ້ນແມລົງໂຮມ ຂົງ ຕ ແວ່ນ ກຣະເຖິຍມ ດ ກລືບ ຕີປັບ
ຕ ດອກ ພຣິກໄທຍ ຕ ເມືດ ກາຣນູຣພອສມຄວຣ ຍາທັ້ງທັກສິ່ງນີ້ຕຳພອກແພລ ແກ້ບາດ
ເສີ່ຍນ ບາດໜານ ບາດພື້ນ

ຢາພອກແພລບາດທະຍັກ ໃຫ້ເຂົາ ໃບມະເຄີງ ໃບຜັກຈາດ ໃບເບີງຈາມາຕ ຍອດທັບທຶນ
ຍອດຂີ່ເໜັກ ກັ້ງປລາຮັບປລາກະດີ ຍາທັ້ງທັກນີ້ຕຳກັບສຸຮາ ຄັ້ນເອນ້າຮັບປະທານ ກາກ
ໃຊ້ພອກແພລແກ້ບາດທະຍັກທີ່ກະຕຸກ ຂໜານໜຶ່ງໃຫ້ເຂົາຍາເຊີຍ ຕ ໄຍິນມື້ອ ເກລືອ
ຕັ້ງຜູ້ ຕ ເມືດ ຍາສອງສິ່ງນີ້ບັດໃຫ້ເຂົາກັນກັບເມືດສະບຬ້າແດງປິ້ງໄຟໄຫ້ສຸກ ຝົນກັບນໍ້າເປັນກ
ຮະສາຍຍາ ລັບປະທານແກ້ພື້ນບາດທະຍັກ

ຢາແກ້ຝີ ຍາໃຫ້ເຂົາ ສາກສະແບງ ສາກນມຈົວ ສາກປ້ານ ສາກໜານແທ່ງ ສາກຂະ
ມັດ ສາກຂ່ອຍ ສາກດູກໃສ ສາກເອັນອ່ອນ ສາກໝໍ້ນ ສາກຂ່ອຍຫລວງ ສາກຜ້າອັມ
ສາກມູກເຕີຍ ຝົນທາດີແລ ອົກສຸມໜຶ່ງ ຍາໃຫ້ເຂົາເປັນແກ້ບາດໜາມຄອມ ສາກຈົວປ່າ ຝົນ
ທາດີແລ ອົກສຸມໜຶ່ງ ຍາໃຫ້ເຂົາ ແກ່ນຕັບເຕົາແລະຕັບເຕົາເຄື່ອງ ຍາຫວ້າ ຕັ້ມກິນດີແລ
ຢາກັນຝີທຸກໜົດ ຄ້າກລວວ່າຝີຈະເກີດຂຶ້ນໃນຮ່ວງກາຍຂອງເຮົາ ຈະເປັນຝົວໄຮກົງຕາມ ໃຫ້
ກິນຢາກັນຝີ ຢາກັນຝີທຸກໜົດໃຫ້ເຂົາ ໂຮຍຈຸນແກງໃສຜັກເມືດກິນເພີຍງຽງຄັ້ງເດືອຍ ກັນ
ຝີທຸກໜົດໄດ້ແລ

ຢາຂັດຝີໃຫ້ແຕກ ຄ້າຈະໃຫ້ຝີແຕກໃຫ້ເຂົາຍາຂັດ ຍາຂັດໃຫ້ເຂົາ ສາກດູກອື່ນຝົນທາ ຄ້າ
ຈະໃຫ້ຝີແຕກຫຼືອໜອດ ຍາໃຫ້ເຂົາ ຍາງລວງໄໜ ສາກແກ ສາກແຕ້ ສາກສະແບງ ຝົນ
ທາດີແລ

ຢາກັດຝີ ຄ້າເປັນຝີພຸພອງໄມ່ແຕກ ອົກຈະໃຫ້ມັນແຕກ ໃຫ້ເຂົາຢາກັດຝີ ໃຫ້ເຂົາ ສາກໄຟ່ນ້ານ

สารหนู 忿ไสเมะนาว เจาเหล็กແທງตรงหัวฝี แล้วເອຍານີ້ກັດຝີແຕກແລ ອຶກຊົມ
ໜຶ່ງ ຍາໃຫ້ເອາ ອາກຍ່ານາງ ຝົນທາດີແລ ອຶກຊົມໜຶ່ງ ຍາທາໃຫ້ເອາ ຂຶ້เหลກກັບນໍ້າ
ມະພຣວ້າໄຟທາດີແລ

ຢາດູດໜອງຝີ ຍາໃຫ້ເອາ ອາກເສີຍານ້ອຍ ອາກເສີຍາໃໝ່ ອາກຜັກໃສ່ ມາກຝັກ
ໃຫ້ເຈົ້າເອາໄນອອກແລ້ວ ເອຍາໄສ່ເຂົາໃນຝັກ ເອາຜ້າຈຸກໃຫ້ແນ່ນ ເຊືດເອານໍ້າທີ່ຍ້ອຍ
ອອກມາທາແພລີ່ຫຍາຍແລ

ຢາແກີຝີ ຍາໃຫ້ເອາ ອາກຝີໝມອບ ຝົນທາຮັດຝີແຕກແລ ຍາອານໃຫ້ເອາ ໃບເປົ້າ ໃບ
ໜະນັດ ໃບສ່ອງຝ້າ ໃບໜනາດ້ອຍ ໃບໜනາດໃໝ່ ໃບເໜືອດແວ່ ແຊ່ອາບດີແລ ຍາ
ທາໃຫ້ເອາ ຖອນພັນຊັ້ງ ມາກທີ່ມາດີ ດີເຕົ່າເພັກ ນໍ້າມັນປລາໂພງ ປູນລຄຣ ນໍ້າ
ມະນາວ ນໍ້າເຫຼົ້າ ເດືດເປັນນໍ້າ ຝົນທາດີແລ

ຢາພອກແພລແກ້ນບາດພິ່ງ ຂັ້ນແມ່ລົງໂຮມ ຂົງ ໧ ແວ່ນ ກະເທິຍມ ໧ ກລືບ ດີປລື ໧
ດອກ ພຣິກໄທຍ ໧ ເມລັດ ການບູຽບພອສມຄວາ ສຣຣພຍາ ໬ ສິ່ງນີ້ ທຳພອກແພລ ແກ້ນບາດ
ເສີຍນ ບາດໜານ ບາດພິ່ງ

ຢາພອກຝີຝັກຊັ້ງ ໃບຄຣອບຕລັບ ໃບລຳໂພງ ໃບພຣມ ອຸ້ນ້າໂຢົງໄຟ ປູນຂາວ ໑ ພຍົບມືອ
ສຣຣພຍາ ៥ ສິ່ງນີ້ ຕຳໃຫ້ແລກ ທາຝີຝັກຊັ້ງແລະບວມ

ຢາພອກຝີດູດໜອງ ໃບຈົ້າ ໃບໝາກ ໃບວ່ານມາກາພ ໃບຝັກເບີ່ຍໃໝ່ ຕັ້ມໃຫ້ສຸກ
ຢາ ៥ ສິ່ງນີ້ ຕັ້ມຄົ້ນເອານໍ້າລ້າງແພລຝີ ແລ້ວເອາມີ້ນອ້ອຍ ၃ ແວ່ນ ຂ້າວໄໝມພອຄວາ ຕຳ
ກັບກາກຢາພອກແພລຝີ ດູດໜອງ ຈນຫຍາຍ

ຢາທາມະເຮົງໄຣແລະທີຕະມອຍ ໃບຖອນພັນຊັ້ງ ກຳມະດັນ ၁ ປາກ ສາຮສົມ ၁ ປາກ

บุนกินกับหมาก เท่าเมล็ด ถั่วลิสง ยา ๕ สิ่งนี้ ต้มคันเอานำทา

ยาพ่นนูสวัด เอาใบสนุ่นสด นำมาเคี้ยวบดแล้วพันดับพิษนูสวัด หรือโครงการกับสุรา
หาก็ได้

ยาพ่นดับพิษไฟ เอาหัวหอมทุบให้ช้ำ ต้มกับฟาง ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น แล้วพันใช้เมื่อ
อยู่ไฟ ให้แอบร้อนผิวหนัง หรือเป็นเม็ดเป็นผื่น ผุดดึ๋งผิวมะกรูด มีอาการปวด
แสงปวดร้อน ให้พันจนทั่ว

ขี้ผึ้งเหลือง บอะระเพ็ด ๕ บาท เก้าซิงชาชาลี ๑๐ บาท ขมิ้นอ้อย ๒ บาท ข้าวสาร
๓ บาท เกลือ ๒ สลึง สรรพยา ๕ สิ่งนี้ ตำคันเอาแต่น้ำ ๑ ส่วน น้ำมันมะพร้าว ๑
ส่วน ผสมกันตั้งไฟเคี้ยวให้คงแต่น้ำมัน คือ เหลือ ๑ ส่วน แล้วเติม ขี้ผึ้งแข็ง พอก
ให้เป็นขี้ผึ้งเหนียว ใช้ปิดแผลเรื้อรังต่างๆ

ขี้ผึ้งตำราหลวง เสน ๕๐ บาท ถ่านเปลือกผึ้งตัน ๒ บาท ยาดำ ๒ บาท ยางสน
๔ บาท ผมคนคัว ๒ บาท ขี้ผึ้งแข็ง ๔ บาท น้ำมันงา ๔๐ บาท สรรพยา ๗ สิ่ง
นี้ เคี้ยวให้เหนียว เป็นผงขี้ผึ้งปิดแผล

ยาต้มแก้มะเร็งคุดทะราด ยาข้าวเย็นเหนือ ๒๐ บาท ยาข้าวเย็นใต้ ๒๐ บาท
รากข่อย ๒๐ บาท รากสับปะรด ๒๐ บาท รากขันนุนสำมะลอก ๒๐ บาท ขันทอง
พยานบาท ๒๐ บาท รากกรวยป่า ๒๐ บาท พริกไทยดำ ๒๐ บาท เก้าโคลาน ๒๐
บาท กำมะถันเหลือง ๒๐ บาท รากมะคำไก่ ๖ บาท เปล้าน้อย ๖ บาท เปล้าใหญ่
๖ บาท รากหนาด ๖ บาท โรคแดง ๖ บาท โรคขาว ๖ บาท ถ่านไม้ชาก ๔ บาท
หางไหลเดง ๔ บาท แห้วหมู ๔ บาท หัสดุณเทศ ๔ บาท สรรพยา ๒๗ สิ่งนี้ ทำ
เป็นยาหม้อ ต้ม ๒ เอ้า ๑ รับประทานเข้าเย็น แก้แผลมะเร็งคุดทะราด

ยาขัดเลือด ถ้าถูกหวานสับ พร้าฟัน เลือดออกไม่หยุด ให้ยาขัดเลือด ยาให้เข้า ใบตองกลวยดีบแห้ง ผมคน เพาไฟให้ใหม้ เอามาโขยปากแหลก ขัดเลือดหายไว้ปานปิดทึ้ง ยานี้หมอบอราณถือว่ามีสรรพคุณมากนักแล

ยาทาขี้หิด ขี้เรือน ยาให้เข้า ใบยาสูบ กลอย มาด หน่อไม้ไผ่ป่า เอยาทั้งสี่น้ำส่วนผสมอกัน คั่วให้สุก บดให้แหลก เอาน้ำมันมะพร้าวเป็นน้ำ ขี้หิดและขี้เรือนดีนักแล

ยาแก้บัดเบื้อย บادแพลงไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ถ้าไม่รักษาแพลงจะลุกตามไป ยาแก้บัดแพลง ยาให้อาชมิ้นขี้น เปลืออกกระเดา หัวบอนเบี้ยว เกลือมาผสมกัน ชุดมะพร้าวทำเป็นน้ำมัน ทาบัดแพลงแล

ยาแก้บัดแพลงทุกอย่าง ยาให้เข้า หินส้ม (สารส้ม) ขี้ชี (ชัน) สี้ายอน (จุนสี) เอยาทั้งสามน้ำส่วนเท่ากัน บดให้แหลก เอาน้ำมันมะพร้าวเป็นน้ำ ทาแก้บัดแพลงทุกชนิด ดีนักแล

ยาแพลงสด ยาให้เข้า เครื่อเข้าซอ ขมิ้นชัน กระเทียม ทั้งสามส่วนเท่ากัน เอาเกลือใส่พอสมควร ตำผสมกันให้แหลก เอาน้ำมันมะพร้าวเป็นน้ำ ต้มให้เดือด เมื่อยาเข้ากันดีแล้ว กรองเอาแต่น้ำใส่ขวด ทาแพลงสดทุกชนิดดีนักแล

ยาปิดแพลงทุกชนิด ยาให้เข้า น้ำมันยาง น้ำปูนใส เอยาทั้งสองน้ำส่วนเท่ากัน จะต้มหรือไม่ต้มก็ได้ ถ้าไม่ต้มให้กวนยานี้เข้ากันจนเหนียวดี ยานี้จะเหมือนกัน กับขี้ผึ้ง ใช้ปิดแพลงทุกชนิดดีแล

ยาแก้สวัด ยาให้เข้า เครื่อຢ่านาง กับข้าวจ้าว ตำผสมกัน ทาดีแล

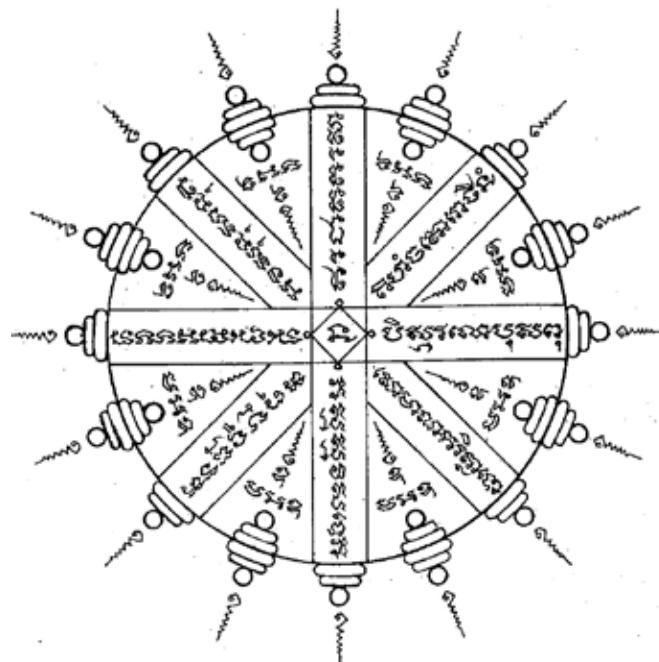
ยาแก้วดวิเศษสุด ยาให้เอา ชีชี(ชัน) บดให้แหลก ผสมกับเหล้า เด็กทาแก้วดี นักแล ไม่รื่อทัดลงดูได้

ยาแก้ล่องแก้ว ยาให้เอา เปลือกการของ ผักชีช้าง น้ำเต้าน้อย น้ำมันงา ฝนกินดีแล อีกชุมชนนึง ยาให้เอาหัวมันแก้วขาวฝนให้ขันๆ ทาดีแล

ยาแก้ล่องแก้ว ยาให้เอา จากເອີ້ນດອນ ສາກຕາໄກ້ ຝົນທາດີແລ ອືກຊຸມහິນໆ ຍາໃຫ້ເອາ ຫິນສັນ ສາກເຄື່ອເຂາຄອນ ຝົນໄສ່ນ້ຳເຫຼັກ ເດັກທາດີແລ ອືກຊຸມහິນໆ ຍາໃຫ້ເອາ ທັງດອກທອງ ສມຸດຂາວ ຂ້າວຈ້າວ ຝົນກິນດີແລ

ยาแก้คันทุกชนิด (ของอิสลามบ้านໂหลື) เอาตะไคร้ที่ต้มมาก ผักหัก ยาเมมา ตำให้ละเอียด ผสมน้ำยาล้างรูปถ่าย (หรือน้ำมันก้าด) สีด้ายใบชุมเห็ดใหญ่ໂຮຄັນจะหาย

ยาเริม เอาเบี้ยແلنໃບກລມ ກັບດິນເໜື່ອງ (ຮັງແມລງໝານປ້າສື່ຂາວ) ตำໄສ່ເຣີມຈະຫາຍ

ยันต์พระอิติปิโสแปดทิศ

ยันต์พระอิติปิโสแปดทิศ โบราณจารย์กล่าวว่า ยันต์นี้ใช้ลงผ้าประเจียด
ใช้ได้ทุกประการ ทั้งแคล้วคลาด เมตตามหนานิยม ลงแล้วเสกด้วยตัวเอง
ดีนักเลย

แผนกวิชาแก่โรคลมและเลือด

ແຜນກຍາແກ້ໂຮຄລມແລະເລືອດ

ຍາເຈັດສາມເມັດ ໃບສັດຄຸນໄທຍ ໬ ບາທ ໃບຄນທີສອ ۴ ບາທ ພຣິກໄທຍ ۱ ບາທ ມහາທິງຄູ ۱ ບາທ ເທິນດຳ ۲ ສລິງ ເມີດເລືອດໃນສະບ້າແಡງ ۲ ສລິງ ສຽງພາ ໬ ສິ່ງນີ້ ທຳຜົນບດດ້ວຍນໍາໄປຄະເມີງຕົ້ມ ປັ້ນເມີດໄວ້ໃຊ້ແກ້ລົມຈຸກເສີຍດ ນໍາຮ້ອນ ນໍາຂົງ ແກ້ ອາເຈິຍນ ນໍາພລຍອ ຜົກັກຊື່ ຂົງ ຕົ້ມເປັນກະສາຍແກ້ສັນນິປາຕສອງຄລອງ ແທຣກກະ ທີ່ອຫຼືໄວ້ພລໝາກໄຟກົດໄດ ແກ້ພື້ນສຸຮາເປັນກະສາຍ ຍານີ້ຮັບປະການໄດ້ຄວັງລະ ۳ ເມີດ ຈຶ່ງເຮັດວ່າເຈົ້າ ۳ ເມີດ

ຢາຮຸລມ ໄທເຂົາສມອທັງຫ້າ ມະຂາມປ້ອມ ۱ ກະເທິຍມ ۱ ມහາທິງຄູ ۱ ນໍາປະສານ ກອງ ۱ ລູກຈັນທົນ ۱ ລູກກະວານ ۱ ການພລູໄສ່ມາກກວ່າເຂົາ ສີເສີຍດເທເຄທ່າຍາທັງ ພລາຍບດເປັນລູກກລອນກິນກັນນໍາຝຶ່ງດີແລ

ຢາມຫາສມມືກີ້ ທ່ານໄທເຂົາດອກບັວແດງ ۱ ດອກນົວຂາວ ۱ ລິນຈົງຂາວ ۱ ລິນຈົງ ເຂົ້າວ ۱ ມະລິສາ ۱ ມະລິໜ້ອນ ۱ ດອກຈຳປາ ۱ ດອກກະດັງງາ ۱ ດອກສາຮົງ ۱ ດອກ ພົກຸລ ۱ ດອກບຸນນາຄ ۱ ດອກກະເກດ ۱ ດອກລຳເຈິຍກ ۱ ດອກມະກຽດ ۱ ດອກ ມະນາງ ۱ ດອກສົ້ມໂອ ۱ ດອກສົ້ມໜ້າ ۱ ດອກສະເດາ ۱ ດອກພະຍອມ ۱ ດອກໂຍທະກາ ۱ ດອກກຸ່ມນໍ້າ ۱ ດອກກຸ່ມບກ ۱ ດອກຫາທິງ ۱ ດອກຂ່າ ۱ ດອກຈັນທົນແດງ ۱ ດອກຈັນທົນຂາວ ۱ ຜລັນທົນ ۱ ດອກຈັນທົນ ۱ ກະວານ ۱ ການພລູ ۱ ໃບພິມເສັນ ۱ ອົບເຊຍເທັດ ۱ ຂະລຸດ ۱ ຂະເວມທັງສອງ ۱ ຮາກຮະຍ່ອມ ۱ ຮາກໄກຣ້ເຄື່ອ ۱ ດ້ວນກລອງ ۱ ກອງພັນໜັ້ງ ۱ ພິສນາທ ۱ ກຽງເຂມາ ۱ ແນະພູສີ ۱ ເບຜູການີ ۱ ເທິນທັງເຈັດ ໂກງ ທັງໆ ກົດໜາ ກະລຳພັກ ۱ ພອນດອກ ۱ ຂະມົດເຊີ່ງ ۱ ຂະມົດເຊື້ດ ۱ ພິມເສັນ ۱

อับพันทอง ๑ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ๗๖๐๐ ประเทศไทย
สิ่งที่เข้าส่วนเท่ากัน ทำให้เป็นจุณ บดกับน้ำดอกไม้เทศ ปั้นเป็นเม็ดเท่าเม็ดพิริกไทย ผึ่งไว้ในร่มจนแห้ง นำกระสายยักใช้ตามครรภ์โรค แก้ลมจุกเสียด ลมแหนในอกในท้อง ห้องยุงพุง มนและไส้เลื่อน แก้หืดแก้หอบ แก้โลหิต แก้เสมหะ แก้ลมทั้ง ๑๐๘ จำพวก แก้ชักสะดูง แก้จักษุมีดจักษุมัวและหูหนัก แก้เสียงแห้ง ผอมเหลือง แก้กaphในอกและลมอันมีพิษ แก้มะเริง คุดทะราดและลม kazyl ลมดาลทิคุณ ลมซักปากเบี้ยวจักษุ แหก มือตายเทาตายและเห็นบชา แก้ไข้ตามเมื่อยขากรรไกร ลิ้นกระดังคางแข็ง แก้ลมปัฏฐาตราธัยักษ์และลมกระทกทั่วสรรพางค์กาย แก้ลมอาเจียนให้บวมมือ บวมเท้า ลมอัคuator ลมจับหัวใจให้คลั่งเพ้อไปต่างๆ ยานี้อาจบำรุงธาตุทั้ง ๕ ให้บริบูรณ์

ยาแก้สะอึก ท่านให้เอกสาริกไทย ๑ ชิ้ง ๑ ไฟล ๑ กระเทียม ๑ บดเป็นแท่งไว้ ละลายน้ำร้อนกินแก้สะอึกหายแล

ยาต้มแก้ลมอัมพาตราธัยักษ์ ลมบ้าหมูบ้าต่างๆ ท่านให้เอกสารากช้าพลู ๑ กระวน ๑ หญ้าปากควาย ๑ แห้วหมู ๑ ตรีกกฎ ๑ จันทน์ทั้งสอง บอร์เพ็ด ๑ ลูก กระดอม ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ต้ม ๓ เอ้า ๑ กินแก้ลม ๑๒ จำพวกหายแล

ยาอนันตคุณ ใช้แก้โรคทั่วไป (เข้าใจว่าเป็นยาประเภทบำรุง) ให้อา (๑) ใบมะตูมหนัก ๖ บาท กับ ๑ สลึง (๒) ใบคนที่สอหนัก ๖ บาท ๑ สลึง (๓) ใบขี้เหล็กหนัก ๖ บาท ๑ สลึง (๔) ใบสะเดาหนัก ๖ บาท ๑ สลึง (๕) ไฟลหนัก ๖ บาท ๑ สลึง (๖) กระชายหนัก ๖ บาท ๑ สลึง (๗) ขมิ้นอ้อยหนัก ๕ บาท (๘) ว่านน้ำหนัก ๕ บาท (๙) ขิงหนัก ๖ บาท (๑๐) บอร์เพ็ดหนัก ๕ บาท (๑๑) ดีปลีหนัก ๕ บาท (๑๒) พิริกไทย หนัก ๑๘ บาท ๓ คำ สลึง เครื่องยาที่เป็นของสดก็หันตากแห้งแล้วทำเป็นผง รวมเข้าด้วยกัน นำกระสายใช้น้ำผึ้งหรือน้ำร้อน กินแก้ลมต่างๆ ระบายลมดี

ยาแก้ขัดเจ็บปวดต่าง ๆ ให้อาหารกไคร์หางนาคหนัก ๑๐๐ หญ้าเสี่ยวหางนาคหนัก ๑๐๐ หญ้าเกตุลินใหญ่หนัก ๑๐๐ ยาหังหนัก ๕บาท อ้อยคำหนัก ๕บาท ต้มกินหลายแล

ยอดเขาราชสุเมรุราชน ให้อาเจตมูลเพลิง ๑ตำลึง ใบกระวน ๑สลึง เทียนเยาวภาณี ๑บาท, การบูร ๒บาท ลูกจันทน์ ๔ บาท, กานพลู ๕บาท ตำเป็นผง ละลายน้ำร้อนกินครั้งละเท่าผลพุทรา แก้ลม nokgai ใน ลมขึ้นจากเท้าถึงบน แก้เห็บชา แกร้อนๆเย็นๆ แก้ลมสันดานขึ้นมาแต่เท้า แก้ไอเสมอหางโโค(เสนอหางวัว) แก้แน่นหน้าอกกลืนอะไรไม่ได้ แก้ร้าดทั้ง ๔ เสียง แก้ลงท้อง ท้องตึง แก้ลมอันพฤกษ์ แก้ลมอัสสาสะปัสสาสะ ทำให้ขัดแน่นหน้าอกและหลัง กลืนข้าวกลืนน้ำไม่ได้ ทำให้พอมแห้งลงไป แก้สันนิบาต ๑๒ จำพวกหายแล

ยาแก้เลือดลมต่าง ๆ ให้อาหารวิช ๑ พริกไทย ๑ ดีปลี ๑ หมากแห้ง ๑ กานพลู ๑ หัวหอมเลือด(หอมแดง) ๑ ปีกปีแดง ๑ ใบหมากเตี้๊ ๑ ใบสะเดา ๑ ข่าบ้าน ๑ ข่าป่า ๑ ข่าโคม ๑ เปลือกกุ่ม ๑ เปลือกกา ๑ เปลือกผักอีฐุ ๑ ฝาง ๑ เอาสิ่งละ ๑๐๐ เท่ากัน เอาน้ำสุราดองกินแก้เลือดลมเป็นก้อนเป็นดาňหรือพอมแห้งหายแล

ยาแก้ฟกตามข้อ ให้อาหารกเล็บแมวฝนทา

ยาแก้เลือดลม เอาขมิ้นหัวขี้น ๕บาท ว่านไฟ ๕บาท หัวหญ้าแห้วหมู ๕บาท ผักหนอก ๕บาท ปีกปีแดง ๕บาท น้ำนม ๗ แม่ ทำยาผงกินหายแล

ยาแก้สะอึก ให้อ่าววนไฟล ๑ สมอ ๑ มะขามป้อม ๑ กระเทียม ๑ พริกไทย ๑ เกลือ ๑ หมากกิก ๑ ตำให้ละเอียดแล้วใช้น้ำมูตรเป็นกระสาย กินดีแล

ยาแก้ขัดเจ็บปวดต่างๆ ให้เอาไว้ครั้งทางนาคหนัก ๑๐๐, ยาหัวหนัก ๕บาท,
อ้อยคำหนัก ๕บาท ต้มกินหายแล

ยาแก้ชา หมอรส ใบมะกา ๕ คำลึ่ง ข่า ๕ คำลึ่ง ตันอีเหนี่ยว ๕ คำลึ่ง ตองแตก
๕ คำลึ่ง พริกไทยคำ ๑๐ บาท เกลือ ๑๐ บาท พริกไทยต้องห่อผ้า ต้มกิน

ยาแก้เลือดคั่ง ตกตันไม้ ความชัน รถตា ให้เอาจากมากເອີກ ากຫຸ່ນໄຊ ອາກ
กระจาຍ ອາກຫຸ່ນ ສູ່ງເທັພແດງ ທິນສັນ ຝົນໃຫ້ກິນດີແລ

ยาแก้เลือดขัน ให้ເອາ ອາກຍົມຜູ້ ອາກເພື່ອງ ອາກຫາຕຽງຂາວ ອາກຫຸ່ນໄຊ ອາກດືນຈຳ
ເຂາເຫີຍ ເຂາກວາງຊື້ ແສງເປີ່ຍ ອາກນາວປ່າ ແກ່ນປະດົງແດງ ຝົນໃຫ້ກິນ

ยาแก้เลือด ให้ເອາ ກຳມະຄັນຫັກຫົ່ງນາກ ພູ້ເຫຼືອງ ၇ ໃນ ກັນຍາສູນໃບຕອງ
ກລ້ວຍ ၇ ກັນ ຕັ້ມເອານໍ້າ ບັນເປັນລູກກລອນໃຫ້ກິນ ອຶກຂານາຫົ່ງໃຫ້ເອາ ຂົງ ກະເທື່ອມ
ໜີເຂັ້ນເອາເທົ່າ ກັນ ດຳເປັນຜູ້ ໄສ່ນ້ຳວ້ອນກິນ

ยาแก้พากເຂົ້າຂົວ ໄດ້ຕາມຂົ້ອຕ່າງໆ ເອາແກ່ນແກ ແກ່ນຫານາມຄອງ ແກ່ນຂ່າລືນ ຕັ້ນ
ຕາກວາງ ຍາຫວ້າ ອ້ອຍດຳ ຕັ້ມກິນ ດີແລ

ยาแก้พากແລ່ນດີອປັດໄມ່ຄົງທີ່ ເອາອາກເອີຍນດ່ອນ ອາກທຶງ ອາກຫຍິກນ່ອງ ອາກ
ສັນພ່ອຫລວງ ມູ້ດ່ອນ ຝົນກິນແລະທາ

ยาแก้ปวดຫວັດົບ ໃຫ້ເອາໃບໜ່ອຍ ໃນຢ່າງ ໃນໝານນ້ອຍ ໃບດອກຫຼອນນ້ອຍ ເໜັງ
ໝົັນເຂົ້ນ ຂ້າວສາຮົຈ້າວ ຕຳໄສກິນທາ

ยาแก้พาก พากความติดต่อ ให้เอาหัวขี้ก้าใหญ่ เปลือกผักอีฐุ หัวดูดทุ่ง ฝน
ตามที่มันได้มันพองขึ้นนั้น ยากินแก้โรคพากนั้นให้อาสาหานมพรผนกิน
คากาเป่าให้ว่า สัตตา ทনุ สัตตา นาสะตูง วะโร วะรัญญ วะระโถ วะระหาโร อนุต
ตะโร ชั้มมังวะรัง อัตถะเขาสะหายะวะ

ยาแก้โรคเห็บชา ป่วยตามแข็งตามขา เอาหัวว่านไฟ ใบไฝเชียงไฟ ใบสมัด
ใบส่องฟ้า ใบเป้า ใบหนาดใหญ่ เครื่อพันมหา คำใส่กันเอาผ้าดำห่อหนึ่งตั้งตามที่
บวมและปวด ส่วนยากินเอาจากนางแข่ง อาการร้าย หากมูกใหญ่ ต้มกิน คากา
เป่า พุทธังปัจจักษะแตก ชั้มมังปัจจักษะแตก สังฆังปัจจักษะแตก สายขัน ๕ ขัน ๘
เทียนเล่นบท ๕ เล่น เทียนน้อย ๕ คู่ เงิน ๖ บาท

ยาแก้เป็นลม สลบ เอาน้ำตาลทราย หรือเกลือทะเล ละลายน้ำร้อนหรือน้ำเย็น
ก็ได้ กินแก้ววิ่งเวียน เป็นลม ตาลาย หายแล

ยาทลายบาดดาล ให้อาพลยอ ๓๓ ผล ผึ่งแಡดให้แห้ง แล้วหมัก เข้าตากคั่วจน
เหลือง ๑ พริกไทยร่อน ๑ ยาทั้งสามสิ่งนี้ ทำเป็นผงละลายน้ำร้อน หรือน้ำผึ่ง
หรือสูราก็ได้รับประทานแก้ลมขึ้นเบื้องสูง หูดึงแก้ลมกษัย แก้ปวดท้อง ท้องขึ้น
เป็นกำลัง

ยาแก้ลมแน่นหน้าอก ให้อาว่านน้ำ ผิวนะกรุด ใบมะตูม ไฟล ขมิ้นอ้อย กระเทือ
ชิง พริกไทย ดีปลี ยาทั้งเก้าสิ่งนี้หนักสิ่งละบาท การบูร ๔ บาท รวมยาทั้งหมด
ตำบดเป็นผง ต้มหรือซองด้วยน้ำร้อนหรือน้ำเปลือกมะเขือ รับประทานแก้ลมแน่น
หน้าอก ดีแล

ยาดองแก้เลือดแก้ลม ให้อาพลยอ ๓๐ ผล พริกไทย ๒ บาท หั้งสองสิ่งนี้ตำ

ให้ละເອີດ ເກມເກລືອ ๑ ຄ້ວຍຕະໄລ ນໍາຜົງ ๓ ຄ້ວຍຕະໄລ ມາຂຍໍາໃຫ້ເຂົາກັນກັບພົງຍາ
ທ່ອຳຜ້າຂາວຝ່າໄນຢູ່ງໜ້າວເປົ້ອກ ๓ ຄືນ ແລ້ວຈຶ່ງເຄມາພສນໍ້າຮັບປະການຄັ້ງລະ ๗
ຂ້ອນເລັກ ເຂົ້າເຍືນ ສໍາຮັບຜູ້ຫຼຸງດີແລ

ຢາແກ້ຄວາມດັນສູງ ຄວາມດັນສູງ ເກີດຈາກເລືອດຕີ່ນີ້ເບື້ອງບນ ທຳໄທກິນໄມ້ໄດ້ ນອນ
ໄມ່ຫລັບ ຢາໃຫ້ເອາ ເຄື່ອງເຂາຍອ ແກ່ນແດງ ແກ່ນໜີ່ເຫຼັກ ແກ່ນນີ້ມີຄົນ ເກົ່າສ່ວນເສມອ
ກັນ ຕັ້ນກິນເຂົ້າເຍືນ ຄ້າກິນຍານີ້ແລ້ວຈະຄ່າຍອອກຍ່າງແຮງ ໄມ່ຕ້ອງຕົກໃຈ ປລ່ອຍໃຫ້
ຄ່າຍອອກໃຫ້ໜົດ ເມື່ອໂຮຄບາລົງ ກາຣ່າຍກົບບາລົງ ຄ້າເປັນໄມ່ນາງກິນເພີ່ງໜົມ້ອ
ເດືອກກົງຫຍາຍ ອາກເປັນມານາກີ້ຕ້ອງກິນຫລາຍໜົມ້ອ ຍານີ້ໜົມ້ອແພນໂບຮານຮັບຮອງ
ແລະເປັນຢາດີວິເສະໜຸດ

ຢາກວນແກ້ເລືອດແກ້ລົມ ໃຫ້ເອາຊີ່ງສົດ ກະຮາຍສົດ ກະທົ່ອສົດ ໄພລົດ ຂມື້ນອ້ອຍສົດ
ຫົວແໜ້ວໜູ້ສົດ ລາກະໜະພູລົດ ທັ້ງ ๗ ອ່າງນີ້ໃຫ້ນຳມາຕຳຄັນເອາແຕ່ນໍ້າອ່າງລະ ๑ ຄ້ວຍ
ຕະໄລ ນໍາມະຂາມເປີຍກົງປົ້ນ ນໍາຜົງ ๑ ກනານ ພຣິກໄທຍັງ ๑ ກනານ ຮວມຍັກ້ງໜົດ
ເຄລາໃຫ້ເຂົາກັນດີ ຕັ້ງບນໄຟ ກວນໄປຈົນເໜີຍວັນກ້ອນໄດ້ ເກີບໄວ້ຮັບປະການເຂົ້າ
ເຍືນເມົດເລົົກ ກໍລົມຕ່າງໆ ຜົ່ງມີມາການໃຫ້ກະຕຸກ ແກ້ເລືອດຕົກນີ້ໃນເຮືອນໄຟ

ຢາສຸຂໍໄສຢາສົນ ລູກຈັນທົນ ດອກຈັນທົນ ກະຮາວນ ການພູ ເຖິ່ນເຂົ້າເບົລືອກ ເຖິ່ນ
ຕາຕັກແຕນ ເຖິ່ນດຳ ເຖິ່ນແດງ ເຖິ່ນຂາວ ໂຫວາເຂົ້າເໜີ້ຍວ ເຫັດຂຶ້ວວ (ສຽງພາຍ
๑ ສິ່ງ ຜັກສິ່ງລະເພື່ອງ) ລາກຕັນເຂົ້າຕົ້ມ ๒ ສລົງ ກັນຫາ ๒ ສລົງ ເມີນົດໄປສະບັບ
ມອງ ๒ ສລົງ ຮວມສຽງພາຍ ๑๔ ສິ່ງນີ້ ທຳພົງບດ ບັນແທ່ງໄວ້ ໃຊ້ເກົ່າໄວ ໃຊ້ນອນມີຫລັບ
ຍັກກະຮາຍຕາມໂຮຄ

ຢາແກ້ເໜັນບ້າ ຢາໃຫ້ເອາ ຂົງ ກະເທິຍມ ຂມື້ນເຄື່ອງ ມັກສີໄຄ ແກ່ນພິມານ ພຣິກໄທຍ
ເອາສ່ວນເທົກັນດົມກິນດີແລ ເວລາຕົ້ມໃຫ້ເສກ ສັກກັດວາ ๓ ຈບດີນັກແລ

ยาแก้โรคเส้น เส้นตึง เส้นด้วย ยาแก้เข้าไห้ แก่นดาไก้ แก่นดาวกว้าง แก่นดูกิใส แก่นตานกกด จากเสี้ยวัน้อย ยาหัว อ้อยคำ เอาร่วนเสมอ กันตันกินเข้าเย็นดีแล ยาแก้โรคเส้นประสาท อาการปวดเส้น ถ้าเป็นหนักจะกลایเป็นโรคเส้นประสาท คือประสาทหู ตา จะพลอยเสียไป จนไม่รู้สึกตัว ยาให้อา พริกไทย ๑ ส่วน ขิง แห้ง ๒ ส่วน ปีกปีแดง ๓ ส่วน ผักอีเลิด ๔ ส่วน ดีปลี ๘ ส่วน สะค้าน ๑๖ ส่วน ให้อายาทั้งหมดนี้ หรือสองหม้อก็หาย ถ้าเป็นไม่มากตันร่างจีดเพียงหม้อหรือสองหม้อ ก็หาย ถ้าเป็นมากกินไม่เกินสามหม้อหาย ทดลองมาแล้วได้ผลดีมากนักแล

ยาแก้ลมเลือด (ของหมอเซยดุริยางค์คประดิษฐ์ วัดบางเข่ายด-วรรค ๑) ยานี้ใช้ได้ตั้งแต่เด็กสาวน้อยจนถึงผู้แก่ชราทั้งหญิงชายจนอาการหนัก (พรม) ก รักษายา ครั้งแรกให้กินทีละน้อยก่อน ค่อยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อาการเจ็บจะค่อยดีขึ้น จันทั้งสอง สมอเทศ สมอไทย มะขามป้อม ลูกกะดอย โภภัท ๕ พิกุล บุญนาค สารภี เกรสรบัว ข้าแดง แวงเครือ ผักชีล้อม ดีปลี ใบมะกา ดีเกลือ ผักราชพฤกษ์ หนกสิงลະ ๑ บาท หากถ่ายดีเกลือไม่ต้องใส่ (ยาแก้เลือดลม ยาต้ม ของหมอเซย ดุริยางค์ดิษฐ์ วัดบางเข่ายด พิมพ์แจกสร้างศาลาการเปรี่ยญ ปี ๒๕๐๒ ใช้ได้ผลดี คนมีอาการเวียนหัว ไม่มีกำลัง เลือดไม่สมบูรณ์ ใช้ได้ตั้งแต่เด็ก สาวน้อย จนถึงชรา ผู้เยี่ยนต้มได้ผลมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๒ ได้ ๕ ปี จำนวนร้อยกว่าหม้อ ได้ผลเกิน ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ยาต้องเสกนึกถึงเจ้ายังประสิทธิ์ผลดี คนแก่พรอมไม่มีกำลังก็ใช้ได้ทั้งหญิงชาย หรือคนเจ็บหนักก็ใช้ได้ ให้กินแต่น้อยๆ ก่อนเพิ่มขึ้นๆ เมื่ออาการดีขึ้น ยาจีดให้ต้มซ้ำ ๒ - ๓ หม้อ และให้ต้มยาเด็ดพิษด้วยจึงดี)

ยาลมขึ้นตามดีมัว เอาลูกมะกรูด ๗ ลูก ดีปลีเชือก ๗ เม็ด พริกไทย ๗ เม็ด ขิง ๗ พัง (แ渭น) หาหึงหน่อยหนึ่ง ตำเป็นลูกกลอนละลายน้ำผึ้งร่วง

แผนกยาอายุวัฒนะ

แผนกยาอายุวัฒนะ

ยาอายุวัฒนะเจริญอาหาร ให้อาเมทัหิงคุ ๒ บาท ยาดำ ๒ บาท รากตองแตก ๒ บาท หัสคุณเกศ ๒ บาท ว่านน้ำ ๑ บาท กานพลู ๑ บาท รากระพลู ๑ บาท เจตมูลเพลิง ๒ บาท เกลือสินเชาว์ ๒ บาท การบูร ๒ บาท หัวหญ้าแห้วหมู ๒ บาท บอะระเพ็ด ๒ บาท ผลกระหวาน ๒ บาท กระเทียม ๒ บาท ขมีนอ้อย ๒ บาท พริกไทย ๖ บาท ดีปลี ๖ บาท ผลกระดอม ๖ บาท ใบสะเดา ๑๙ บาท โกรธพุงปลา ๒ สลึง โกรธสอ ๒ สลึง รวม ๒๑ สิ่งด้วยกัน ตำผงสมน้ำผึ้งหรือน้ำส้มซ่าหรือน้ำส้มต่างๆ หรือน้ำร้อนก็ได้ รับประทานเวลากลางวัน เท่าลูกสมอ ชูกำลงเจริญอาหารอย่างເອກ แก้วมร้อยจำพวก แก้วมร้อยจำพวก

ยาอายุวัฒนะ ให้จัดยา ๑๒ อย่างต่อไปนี้มีน้ำหนักเท่าๆ กันมี สมอ บอร์เพ็ด
แก่นตูมตัง มะขามป้อม ขมิ้นชัน ข่า แก่นมะตูม พริก แก่นแดง แก่นตูมกา มะกรูด
เกลือ แซฟไฟร์ในไห รับประทานแต่น้ำ

ยาอายุวัฒนะ ให้เข้าใบหนาด ๑ บอร์เพ็ด ๑ ใบมะตูม ๑ ใบผักคราด ๑ ยาทั้งนี้เอาสิ่งละเท่านาน เคี่ยวให้คงแต่หวานหนึ่ง เอาใส่หม้อผนึกด้วยชัน ฝังดินไว้เดือนหนึ่งจึงกิน หายโรคทั้งหลาย ถ้าฟังไว้สามเดือนกินเป็นยาอายุวัฒนะ เมื่อจะกินยาหารือเมื่อจะผสมยา ก็ดี ให้ออกซี่อพระถูกษีนาราท ถูกษีนาลัย ถูกษีตัววัว ถูกษีตาไฟ หังส่องค์ซึ่งประดิษฐฐานพระตำราณไว้ แล้วให้กินวันละข้อนเดียว ประสิทชี้ทุกประการแล

ยาอายุวัฒนะ ให้อาตันกันเกราะทั้งเปลือกทั้งราก ๒คำลึง เอื้องเพ็ดม้า ๑คำลึง

เจตมูลเพลิง ๑๓๕ ว่านาหงษ์ช้าง ๑๓๕ พาดไนน์ ๑๓๕ หัวเก้าข่า ๑๓๕ ยา ๖ สิ่งนี้ละลายเป็นผงละลายน้ำผึ้งกิน เสกด้วยคานาต่อไปนี้ “yanā อาเกเส สุริยา สารคร์ อรหนัต ภาควา เสสุ ยา ชีว พนตุเม” กินสามวันพยาธิ ๗ จำพวก hairy และ กินหนึ่งเดือนมีกำลัง ๗ ช้างสาร ฯลฯ

ยาอายุวัฒนะ ให้อาเกลือ ๕๓๕ มะขามเปียก ๑๐๓๕ ไฟล ๒๐๓๕ ตําพสม กันให้ดี กินวันละ ๒ เวลา เช้า—ยืน ครั้งละ ๑ช้อนโต๊ะ

ยากำลัง ยาหัว ๕๙๘ เมล็ดกลวยดาวนี่เท่าอายุ ปีกปีแดง ๕๙๘ ดีปี ๕๙๘ บดละลายน้ำผึ้งทำเป็นลูกกลอนเท่าลูกพุดตรา กินเข้าเย็นดีแล

ยาอายุวัฒนะขนาดที่หนึ่ง พริกไทย ๑ หัวญู้หัวหมู ๑ ดีปี ๑ ยาคำ ๑ เครื่อ เขาย่อ ๑ แก่นทิ้งถ่อน ๑ แก่นโภนา ๑ ชั้งเออย่างละเท่ากันแล้วตำเป็นฝุ่นผสม กับน้ำผึ้งเดือนห้าปีเป็นลูกกลอนกินดีแล

ขนาดที่สอง เอาเปลือกตีนเป็ด ๑ เปลือกม่วง ๑ เปลือกงัววนหมู ๑ เครื่อเขาย่อ ๑ เปลือกสีเสียด ๑ ใบส้มผ่อ ๑ เอกหั้งใบหงส์เปลือกซังเออย่างละเท่ากันตามแต่ แล้วเอาพริกใส่หน่อยหนึ่ง จึงตำเป็นฝุ่นทองใส่น้ำเหล็กินดีแล ยานานนี้ให้กิน เฉพาะวันอังคารแล

ขนาดที่สาม เอาถั่วสะಡัดหั้งใบหงส์เครื่อ ๕ นาท ากสะค้านฝานตามแต่ให้ได้ ๗ แฉดอย่าให้กลậyเที่ยงไป ปีกปีแดง ๕ นาทห้อยมาตำเป็นฝุ่นแซ่ส์น้ำเหล้าไว้ ๕ วัน ๓ คืน แล้วจึงกินมือเข้ามือลง มีกำลังแรงแท้แล ധารพกนี้ผู้บ่าวผู้สาวกิน ปีได้ ผู้มีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไปจึงกินได้ดีแล

ขนาดที่สี่ เอาจากสะค้าน ๑ ยากปีกปีแดง ๑ ยากผักอีเลิศ ๑ พริกน้อย ๑ ขิงแครง ๑ เอาพอสมควรมาตำเป็นฝุ่นกินกับน้ำผึ้งก็ได้ กินกับน้ำอ่อนก็ได้ หายพยาธิทั้ง ๘ จำพวกและขนาดที่ห้า เอาดอกจิ้วแดงมาตามแต่ให้แห้ง ตำใส่กับน้ำผึ้งแล้วเอา

ใส่ในหมากน้ำเต้าขมจึงเอาไว้เก็บหิ้ง ๓ เดือน ให้แห้ง ๓ ส่วน เหลือไว้ส่วน ๓ แล้ว
นำมา กินวันละ ๓ ครั้ง กิน ๓ เดือน มีกำลังเท่าข้างสารแล

แก้มืออย ให้เอาจากได้หางناق ๕ ข้อย ขากราด ๕ ข้อย เครื่อเข้าอ่อน ๕ บาก
มาต้มเคี่ยว ๓ บวบ เอาบวบ ๑ แล้วผสมกับน้ำเหล็กกินดีแล ผิว่า มีพยาธิในโถ ก็
หายแล อีกนานหนึ่ง เอาแก่นชัก ๑ แก่นขาม ๑ แก่นยุง ๑ แก่นดู่ ๑ แก่นแดง ๑
แก่นขี้เหล็กเทศ ๑ เข้าหมิ็น ๑ ว่านไฟ ๑ ว่านนางเหลือง ๑ ยาหัว ๑ ยาผุ้งนี้ให้เอา
สิ่งละข้อยหรือพันต่ำลึง ต้มด้วยน้ำกลั่วตีบ ต้ม ๓ บวบ เอาบวบ ๑ กินเมื่อเข้ามื้อ
แลงดีแล อีกนานหนึ่ง เอาเกลือส้มพ่อหลวง ๑ เครื่อส้มป่อย ๑ ฝนกินดีแล อีก
นานหนึ่ง เอาหัวคันได ๑ หางมอง ๑ งูไฟ ๑ แพะน้ำกิน ดีแล

ยาอายุรวัฒนะ ทองพันชั่ง ๑,๐๐๐ กรัม เหงื่อปกลาหมอ โถไม่น้ำร้อน พริกไทยขาว ๓ อย่างนี้ ๕๐๐ กรัม บดละเอียดน้ำผึ้ง ปั้นเป็นกลอน ทานเข้าเย็น วันละ ๒ ครั้ง ประสิทธิภาพนักแล

ยาอายุวัฒนะ เหงื่อกปลาหม้อ ๒ กก. แห้วหมู ๓ กก. พริกไทยร่อน ๔ กก.
ตากให้แห้งบดเป็นผงใส่น้ำผึ้งแท้ ทำเป็นลูกกลอนกิน วันละสองครั้ง เช้า เย็น
เป็นยาอายุวัฒนะแล

ยาบำรุงธาตุ ดองเหล้า ลูกหวน กานพลู ขิงแห้ง พริกสวน เกาหมากแดง
เบโละแดง ลูกบูม โกรกสอ โกรก้านพร้าว ลูกพิลังกาสา ลูกคัพ ดีปลีเชือก
ผุนแสนห่า สมุนเพลิง แห้วหมู ไฟเดือนห้า ดองเหล้าไว้ ๗ วันจึงท่านได้

แผนกวิชาแก๊โรงดาน หู จมูก

ແຜນກຍາແກ້ໂຮຄຕາ ຫຼູ ຈົນກ

ຍາໄສ່ຫຼ່າເນົາ ເອາກຝັກເສີ້ນ ເຫັດຂຶ້ວາຍ ແປ້ງ ເອນ້າເຫລັ້າຂາວພສມພອສມຄວຣ
ແລ້ວເອາປຶກໄກແຕໜຽງ

ຢາຕົມແກ້ເລືອດອອກຈາກຈົນກ (ກຳເດາ) ເອරາກຝົ່ງ ນຳມາລັງໃຫ້ສະອາດໄສ່ໜົມອ
ດິນຕົມກິນ ພາຍແລ

ຢາຣິດສີດວງດັງ (ຈົນກ) ໃຫ້ເອາຫາກເດືອທັ້ງສອງ ๑ ສາກຫຼູ້ນ້ຳ ๑ ສາກຫຼູ້ລັບລື່ນ
๑ ສາກເຄື່ອດດໝາ ๑ ສາກໄດ້ຫາງນາກ ๑ ສາກຫຼູ້ທ່ອມແກ້ວ ๑ ສາກໜາດ ๑ ສາກ
ໝານໜື້ນ ๑ ທັວຫຼູ້ແຫ້ວໝູ ๑ ສາກຍ່ານາງ ๑ ເປີລືອກເກລື້ຍົງ ๑ ເອພອສມຄວມາຕົມ
๓ ບວຍເອາວາຍ ๑ ເມື່ອເວລາຈະຕົມນັ້ນໃຫ້ແປ່ລົງຕາແຫລວ ๓ ອັນໄສ່ກັ້ນເສົາແລ້ວເອາ
ປົບຕອງກລ້ວຍຕືບຖຸນັ້ນປາກໜັກອົດມົກນິດີແລ

ຢາແກ້ຕາຟາງ ຂາດຫຣຄຸນຈິນຫັກ ๑ ເພື່ອງ ພອງນ້າຍາ ๑ ສລົງ ລື້ນກະເລີ້ນສົງສອງ
ໄພ ຂາດຜົງ ๒ ໄພ ດິນປະສົງ ๒ ໄພ ຢາສີສິ່ງນີ້ທຳມາໂຮຍທີ່ຕັບໄກໆດີບ ๓ ຕັບ ໄສ່ສຸວາ
ພອຄວຣນີ້ໃຫ້ສຸກ ຮັບປະທານມື່ອເດີຍວ່າມດທັ້ງຍາແລະຕັບໄກໆ

ຢາຕາແດງແລະຕາມືດ ຂານທີ່හີ່ງ ໃຫ້ເອັບງ້າງມາເພາໄພ ແຊ້ໄສ່ນໍາດັ່ງ ແລ້ວເອົາສີ
ຍານອນຈຸ່ມນໍາດັ່ງນັ້ນ ຝົນທິນແຈຕາດີແລ ຂານທີ່ສອງ ເອຝັກເສີ້ນ ๑ ນໍ້າມາກນາວ
๑ ແຊ້ໄສ່ໂອກອງເຫັນ ແຈະຕາ ດີແລ

คากาเป่าตาแดง จิ ปี เส คิ ก่อนสิเป่านั้น ให้อาการเที่ยมมา ๓ เหงื่อง แล้วห
ย่า (เคี้ยว) เป่าเทอญ ดีแล

ยาแก้สะดวงดัง ยาให้อา ใบเดื่อดิน มาชอยตากแಡดให้แห้ง เอาใบบัวหรือ
กาบบัวเป็นใบตอง พับสูบดีเลยาแก้เจ็บตา ยาให้อา ขิง ๗ ฝาน แซ่ส์น้ำมัน
มะกอก หยดตาดีแล อีกซุမหนึ่ง ยาให้อา หากดอกใหม่ขาว หากส่องฟ้า
ฝนใส่น้ำหยดตาดีแล

ยาแก้ริดสีดวงจมูก พริกไทย ๗ เมล็ด ข่า ๗ แวย ขันทองพญาบาท ยา ๓ สิ่ง
นี้โอลกให้เข้ากัน สุรา ๑ ถ้วย หุงไปจนเป็นน้ำมันใส่ใบตองเป่าเข้าทางจมูก สมาน
ริดสีดวงจมูก

ยาแก้ตากแดง ยาให้อา หากຍອ แซ่น้ำล้างหน้า หยดตาแดง ดีแล

ยาแก้มไม่ทั้งตา ถ้าถูกไม่ทั้งหรือแหงตา ทำให้เจ็บปวด ยาให้อา เครื่อolineและ
ตัดต่งเอาน้ำ ฝนบีบเหลือมใส่นิดหน่อย เจาน้ำเหล้าเด็ดผสมอีกนิด ทาตาดีแล

ยาแก้ตากแดง ยาให้อา หากดังเสียน ฝนใส่มะนาว ทาตาดีแล

พุทธศาสนาสุภาษิต : วาจา

หมายสุส สทิสี วาจา

วาจาเข่นเดียวกับใจ

สౌఖารెన సోజ్యుం వెతిడపుం

ความเป็นผู้สะอาด พึงทราบได้ด้วยถ้อยคำสำนวน

ముద్రవా తప్పది పాపిగం

คนเปล่งวาจาช้าอยู่อมทำตนให้เดือดร้อน

సఘుహ కిర్చ ఉతుకావాహ పమ్ముజ

ควรเปล่งวาจาให้เพาะะที่มีประโยชน์

తమో వాం గాశెయ్య యాయతుతాన్ న తాపయే

ควรกล่าวแต่瓦จาก็ไม่ยังตนให้เดือดร้อน

แผนกยาแก้ปวด

ແຜນກຍາແກ້ປະດົງ

ຍາປະດົງຕາຖຸຈຳພວກ (១) ວ່ານໄຟໜັກ ແນບາທ (២) ຍາຫວ່ານັກ ແນບາທ (៣) ຫ້ວ່າວ່າຍັນໜັກ ແນບາທ (៤) ຮາກສັນໂດເດ່ອນັກ ແນບາທ (៥) ແກ່ນລິນຝ້າໜັກ ແນບາທ (៦) ເຄື່ອຂ້າງສາຮ່າໜັກ ແນບາທ (៧) ກຳແພງເຈັດຫັ້ນໜັກ ຕບາທ (៨) ແກ່ນຄອແລນໜັກ ແນບາທ (៩) ແກ່ນທັນບ້ານໜັກ ຕບາທ (១០) ຮາກຫຼຸງຜູ້ໜັກ ແນບາທ (១១) ເຫັນ ເຖິງ ຍານີ້ຜູ້ໜັກ ເປັນໃຫ້ຜູ້ໜົງທຳ ຄ້າຜູ້ໜົງເປັນໃຫ້ຜູ້ໜັກທຳ ຍາທັງໝາດຕ້ອງເກີບ ທີ່ວົງ ພາມາໃຫ້ໄດ້ໃນວັນເດືອນຄື່ອງ ວັນອັງຄາຣ ແລະ ໃຫ້ຕົ້ມໃນວັນນັ້ນ ເວລາຈະຕັ້ມໃຫ້ເວາ ໄປຕອງກລ້ວຍທຳປາກຮັດປາກໜົ້ວ ໃຫ້ຜູ້ກິນຫັນໜັ້ນໄປທາງທີສະວັນຕົກ ຍານີ້ນີມີຕຽມຮູ້ນບອກຕ່ອງ ກັນມາ

ຍາແກ້ປະດົງແດງ ໃຫ້ເຂົາຫວ່າທ່ອມເລືອດ ເປົ້ອກປານດົງແດງ ເປົ້ອກປານດົງຂາວ ຈັນ ແດງ ຈັນທົ່ນຂາວ ເປົ້ອກແຄລງ ຝົນກິນ ໂຮງໝາດນີ້ຂອບຮ້ອນຕາມເສັ້ນຕາມເວັ້ນ ທ່າງກາຍ

ຍາແກ້ປະດົງເວັ້ນ ໃຫ້ເຂົາຫາງນກຈີ້ຕົວຜູ້ ສາກເດືອນປັບປຸງ ສາກປອເຕົ່າໃຫ້ ສາກສັນປ່ອຍ ເຫັດພິມານ (ເຫັດທີ່ເກີດຕາມຕົ້ນພິມານ) ຝົນກິນ

ຍາປະດົງເວັ້ນ ປວດນໍາແໜ່ງນໍາຂາ ປວດຫົວ ປວດເວວ ພອມເຫັນ ໃຫ້ເວາ ສາກຫາງ ນກຈີ້ຕົວຜູ້ ສາກເດືອນປັບປຸງ ສາກປອເຕົ່າໃຫ້ ສາກສັນປ່ອຍ ເຫັດພິມານ ຝົນກິນ

ຍາປະດົງເສັ້ນ ໃຫ້ເວາຕົ້ນປະດົງທັງ ៥ ຄື່ອ ດຳ ແດງ ຂາວ ເຫັນ ១ ສາກຜັກຫວານ ບ້ານ ១ ສາກກ້ານຕົງ ១ ສາກດູກອື່ອງ ១ ສາກທຶງ ១ ສາກເຢືນດ່ອນ ១ ສາກເລົບແມວ ១

เห็ดตาน ๑ เห็ดพิมาน เห็ดแดง ๑ ฟันกินดีแล อีกขานานหนึ่ง เอ้าหัวมากขี้กาก
แดง ๑ หัวดอกกระเจียว ๑ เครื่อเขาขอ ๑ เข้าหมืน ๑ ใบจิวบ้าน ๑ ตำสมน้ำ
เหล้าตามเส้นดีแล

ยาประดงลม ให้อาภากมากสัมมอ ๑ เปลือกสัมกบขาว ๑ ยากภังคีน้อย ๑
หากปอเต่าไห้ ๑ ยากตีนตั้งเตี้ย ๑ ยากชาชูตัน ๑ ยากชาชูเครื่อ ฟันกินดีแล อีก
ขานานหนึ่ง เอ้าแก่นขาม ๑ แก่นยุง ๑ จันทน์แดง ๑ ยากอีทก ๑ ยากมากแตก ๑
ฟันกินดีแล ยาทา ให้อาผักตันนิน ๑ ยากยานาง ๑ ฝนหาดีแล

ยาประดงไต่ตามโต ให้อาภากสัมพ่อหลวง ๑ ยากตีนจำ ๑ ฟันกินแด่ ท่าแด่ดี
แล ยาทา ให้อาหัวว่านชน ๑ หัวว่านดูบหมูบ ๑ หัวขี้กาก ๑ ฟันกินแด่ ท่าแด่ ดีแล

ยาประดงคัน ให้อาใบดอกซ้อนน้อย ๑ แป้งเข้าจawanน้อย ๑ เปลือกมากกะโจน
๑ ตำสมกันทาดีแล

ยาประดงเจ็บแล่นไปมาคือฝีเข้า จ้ำวสูน ให้อาภากเจียงลม ๑ ยากฟอยลม ๑
หากสัมลม ๑ ยากเจียงปีน ๑ ยากหญ้าแพรก ๑ ต้มกินแด่ กิน ฟันกินแด่ ดีแล ยา
ทา ให้อาหากน้ำน้อย ๑ ยอดมหา Kahn ๑ ยอดมหาอกี ๑ ยอดหมอน้อย ๑ ยอด
ยานาง ๑ ตำสมน้ำเหล็กินดีแล

ยาประดงเส้นและเห็นบชา ให้อายาคำ ๑ นาท ใบมะกา ๑ เครื่อตาปลา ๑
แก่นแก ๑ แก่นจำปา ๑ แก่นขี้เหล็กสาร ๑ แก่นกลางของ ๑ แก่นขี้เหล็กบ้าน ๑
โดยดอกเกด ต้มกินถ่ายระบบพยาธิได้รักแล

ยาประดงใช้ได้ทุกชนิด ให้เอาตันพญาไม้อเหล็ก หากรีนตั้งเดียว ยากบีคน ยากช้อนสะเพาใหญ่ ดูกม้าขาว ดูกควายด่อน ดูกช้าง ดูกนกกระลาภาน้ำ สามพันปี ยาหัว ยากน้ำอันแดง ยากสูชา ยากผักอีลิด ยากผักอีตูไทร ยากกังของ ยากช้างน้ำ ยากตากวางแผนเครื่อง ยากตากวางแผนตัน ยากตาไก่ ฝนกินดีแล

ยาประดงเลือด ให้เอาตันประดงเลือด ตันรีนตั้งเดียว ยากวังคีน้อย ยากพาย สะเปา ยากปีกปีแดง ยากพิพวน ฝนกินดีแล อีกนานหนึ่ง ให้เอายากหางนกแก้ว ยากหญ้ามุ่งกระต่าย ยากขี้ผึ้ง ยากหนาด ยากอีทก ยากตันขามป้อม ยากเพ็ก ลงตอ ฝนกินดีแล

ยาแก้ประดงทุกอย่าง ยาให้เอา จันทน์แดง เปลือกประดง เปลือกเหมือนดี เปลือกมุย แขวงแข็ง เขากวางซี นอแยด งาช้าง ฝนกาดีแล จะเอายากแทน เปลือก ก็ได้ มีผลเท่ากันแล

ยาแก้ประดงเส้น ยาให้เอา เครื่อเขากеб แก่นแดง แก่นแสงกิน แก่นตุมกา แก่นตุมกิน แก่นเรือนกวาว แก่นตาไก่ แก่นตากวาง เครื่อหมากแทก เครื่อลิ้นแยด แก่นกวางของ แก่นก้ามปู หัวอือทือ ใบมะกา หินส้ม จิ้วคำ แก่นหวด ข้า ยากหมายว้อ น้ำอ้อย ๒ เปี่ยง ต้มใส่กันกินดีแล

ยาแก้ประดงไฟ ยาให้เอา เปลือกคงควาย เปลือกแทน หัวเอื้อง เปลือกเม็ก เปลือกขี้เห็น เอาส่วนเสมอ กัน ต้มลงดีแล ถ้ามันออกซ้อนตามตัว ให้ใช้น้ำ หม้อนึง ฝนกาดีแล ยากินให้เอา แก่นคันโโซ แก่นหมากไฟผู้ แก่นบกคาย แก่นคันคาก แก่นตานกกด แก่นพะอุ่ง แก่นดูกไส แก่นเม็ก แก่นบังมั่ง แซกิน ดีแล ผิว่าเป็นออกอ้อนแล่นไปตามตัว เรียกประดงไฟสับแอด ยาให้เอา ยาก

ทางเด็ด หากนางแสง เครื่อสิ้นแยด ฝนกินดีแล ยาทาให้อา หากปีกไก่ ฝน
ใส่น้ำข้าวจ้าวดีแล

ยาแก้ประดงอัมพาต ผิวเป็นโรคประดง แข็ง ชา เส้น เอ็น มีนชา พลิก
ไม่มาด้วยตนเองไม่ได้ เรียกประดงล่ออยหรือประดงอัมพาต ยาให้อาเปลือกกำม
เปลือกกุ่ม เปลือกถ่อน เปลือกอิฐมุน ว่านไฟ ว่านตูบหมูบ หัวน้ำมัน ใบพลับพลึง
เปลือกแดง เอยาหั้งหมดส่วนเท่ากัน ตำให้แหลก ห่อด้วยผ้าสีดำ หรือผ้าจุบ
หม้อนิน (หม้อห้อม) นึ่งด้วยไฟ ทำเป็นห่อๆ ห่อได้ร้อนพอสมควร แล้วยกมา
ประคบตามร่างกาย ระวังอย่าให้ร้อนเกินไป ถ้าร้อนเกินไปจะเป็นอันตราย ยานี้
รักษาประดงอัมพาต

ยาแก้ประดงล่ออย ยาให้อา แก่นดาไก่ แก่นตากวาง แก่นดูกໃส แก่นดูกอิ่ง
แก่นตับเตา แก่นขังแข็ง แก่นมุยขาว แก่นมุยแดง แก่นเขื้อนกวาว หาก
เลียงปืนผู้ หากเจียงปืนแม่ จวงหอม แก่นนมังว แก่นนมสาว หากกระจาญ
หัวเขียง หัวหวานนั่ง หัวหำออก แก่นขี้เหล็กน้อย แก่นขี้เหล็กใหญ่ แก่นข้มีน
ตัน ข้มีนเครือ แก่นเลือดนา แก่นถ่อนเลือด หังหมดน้ำเอาร่วงเสมอ กัน ต้ม
ใหกินเข้าเย็น แก้โรคประดงได้ทุกชนิด จะเป็นประดงเส้น ประดงเอ็น ประดงเลือด
ประดงเลือด ประดงลม ประดงล่ออย ดีนักแล

ยาตั้งประดง ยาให้อา เปลือกแดง คีไฟนกคุ้ม ว่านไฟ ว่านน้ำ ข้มีนขี้น ใบ
เปล้า ใบหนาด เอยาเหล่าน้ำร่วงเสมอ กัน ตำให้แหลก เอยาผ้าดำหม้อนินห่อ
นึ่งไฟ แล้วเอาตั้ง (ประคบ) ตามตัว เส้นเอ็นที่หดที่ตึงจะหย่อนยาน ถ้าสังสัย
ว่ามีผีกระทำให้อา命名อะไรก็ได้ใส่ในห่อยา ยานี้จะขับผีให้ออกจากคนแล

ยาแก้ประดงเข้าไส้ ยาให้อาหัวลง แก่นหนามคำบ หากสะแบง แก่นหงส์สุ่ม แซกินดี

แล อีกชุมชนึง ยาให้อา เปเลือกประดง เปเลือกตาเสือ หากหมากເອີກ ສາກ
ಹມາກປຣາງ ໄລປລາຝາ ຝັກິນດີແລ

ยาแก້ປະດົງເສັ້ນ ຍາໃຫ້ເອາ ແກ່ນຂາມ ແກ່ນຕຸມບ້ານ ແກ່ນຂາມແປ ແກ່ນຂາມປ້ອມ
ແກ່ນຕຸມຕັ້ງ ແກ່ນຂາມເທສ ແກ່ນຕຸມກາ ແກ່ນຍົມຜູ້ ຕັ້ມກິນດີແລ

ມາຕາ ມິຕຸຕຳ ສເກ ພເຮ ມາຮາດາເປັນມິຕົຮໃນເວືອນຕະນ

ມິຕົຮ ຄືອບຸຄຄລທີ່ຮ່ວມໃຈກັນມີ 2 ຈຳພາກ ຄືອມິຕົຮດີເຮັຍກວ່າ ກໍລຍານມິຕົຮ
ມິຕົຮຊ້ວເຮັຍກວ່າ ນາປມິຕົຮ ມິຕົຮເປັນປ້ອງຍາຍນອກທີ່ແຮງກລ້າທີ່ຈະພາຜູ້
ຄົບຫາໃຫ້ຄື່ງຄວາມເຈົ້າຢູ່ຫຼືຄວາມເສື່ອມແຕ່ໃນທີ່ນີ້ ມາຍຄື່ງ ມິຕົຮດີ ຄືອ
ມາຮາດາຊື່ເປັນມິຕົຮຄນແຮກຂອງບຸຕຣເພຣະມີນ້າໃຈເຕີມໄປດ້ວຍພຣມວິຫາර
ທັງ 4 ຄືອທ່ານມີເມັດຕາ ກຽມ ມຸທິຕາແລະອຸເບກຂາໃຫ້ບຸຕຣທຸກເນື່ອ

แผนกยาถ่าย

ແຜນກຍາຄ່າຍ

ຢາພຣහມປຣະສິທີ ເປັນຢາຄ່າຍແກ້ເဟັນບໍ່ຈາ ຄ່າຍເສັນ ຄ່າຍລມ ຄ່າຍກໜ້ຍ ວັດໂຮຄ ເປັນຢາອາງຸວັດນະດ້ວຍ ໃຫ້ເຂົາສມອໄທຢ ១ ບາທ ສມອພິເກາ ១ ບາທ ສມອດິງ ១ ບາທ ສມອເທັສ ១ ບາທ ກຣະເຖິມ ១ ບາທ ມາຫີງຄູ້ ១ ບາທ ກຣະວານ ១ ບາທ ນໍ້ປະສານ ທອງ ១ ບາທ ລູກຈັນທົ່ນ ១ ບາທ ພລສລອດທັ້ງປຶ້ອກ ៥ ບາທ (ໄຟ່ຕ້ອງຈ່າ) ການພູ້ ១៥ ບາທຮວມ ១១ ສິນື້ທຳພສມນໍ້າຝຶ່ງປັນເປັນລູກກລອນເທົ່າເມີລົດຝ່າຍ ທ່ອດ້ວຍເຢື່ອ ມະນາມເປີຍກ ຮັບປະກາດເຫັນເຫັນວ່າມີຄວາມມີມາດໃຈແລ້

ຢາຄ່າຍກຣະສາຍກລ່ອນ ຄ່າຍເລືອດແລະລມທ້ອງຜູກເປັນພຣດີກເປັນກ້ອນ ແລະເປັນ ດານ ຄ່າຍນໍ້າເຫຼືອງເສີຍແລະບາມກໍ່ຫຍາ ໃຫ້ເຂົາບອະເພີດ ១ ເຈດມູລເພີລີງ ១ ຂີງແໜ້ງ ១ ສີເສີຍດເທັສ ១ ເຂາຫັກສິ່ງລະບາທເດືອກ ແຕ່ສີເສີຍດເທັສເຂາຫັກສອງສລິງ ໃຫ້ນໍ້າຝຶ່ງ ເປັນກຣະສາຍ ໄກສະບຽບປະກາດເທົ່າເມີລົດພຸຖາ

ຢາຄ່າຍປຣາບຮົດສີດວງ ອາກທ້ອງຜູກໃຫ້ກິນຫລັງອາຫາດເຫັນ ເທິງ ເຢັນ ຄວັງລະເທິງ ປະລາຍກ້ອຍ ອາກຍັງໄມ່ຄ່າຍໃຫ້ເພີ່ມຢາຂຶ້ນ ເມື່ອຄ່າຍດີແລ້ວ ກິນ ເທິງ ເຢັນ ຕ່ອເມື່ອ ຄ່າຍປົກຕິແລ້ວໃຫ້ກິນ ມື້ອຄໍ່າຫລັງອາຫາດມື້ອເດືອຍວຸກວັນ ຮົດສີດວງລຳໄສ້ມາຈຸກອັດ ກຣະພະເພາະ ຮົດສີດວງລ່ອງ ປວດນີ້ຈະຫາຍໃຫ້ກິນປະຈຳ ວັນລະຄວັງມື້ອເຢັນຈະຄຸມຮາຕູ ໄມທ້ອງເສີຍ ແພລເຮືອຮັງປະຢານີ້ຈະຫາຍ ໃຫ້ເຂາຍດຳ ២ ກຣັມ ດີເກລືອ ២ ກຣັມ ດິນ ປະສິວ ຄວັງກຣັມ ອາຫີ່ງ ១ ກຣັມ ແກລືອສິນເຮົວຄວັງກຣັມ ແກລືອທະເລຄວັງກຣັມ ໃບ ສັນປ່ອຍ ១ ກຣັມ ພົມມະກຽດຄວັງກຣັມ ຕຳເຫັນໃຫ້ແຫລກລະເອີຍດ ສັນນາມເປີຍກ ១ ກຣັມ ໄສ່ລັງຄ້ວຍ ຕາກຄວັງວັນ ປັນເປັນລູກກລອນເທົ່າປລາຍກ້ອຍ ໄວໃດໆນານໄມ່

ขึ้นเห็ด-รา (ยาถ่ายป্রารดดวงนี้เดิมผู้ทำถ่ายเป็นเลือด และมีแผ่นในกระเพาะ กินตั้งแต่อายุ ๓๙ ปีจุบัน ๗๔ กินทุกวันมา ๓๖ ปี แล้วไม่ให้โทษเลย แผ่นในกระเพาะ รัดดวง ปวดนิ่ว หายไปหมด ทั้งช่วยเจริญอาหาร ท้องไม่เสียด้วย คุณชาตุในตัว ผู้ใดเป็นแพลเปื้อย ให้อายาที่ไม่ตาก ที่ປะแล้วเอาผ้าพันไว้อย่าให้หลุด คืนเดียวแพลจะแห้งแพลเร็วังดีนัก)

มาตา มิตร์ สเก แซเร มาตราเป็นมิตรในเรือนตน

มิตร คือบุคคลที่ร่วมใจกันมี 2 จำพวก คือมิตรดีเรียกว่า กัลยาณมิตร มิตรชั่วเรียกว่า นาปมิตร มิตรเป็นปัจจัยภายนอกที่แรงกล้าที่จะพาผู้คนหาให้ถึงความเจริญหรือความเลื่อมแต่ในที่นี้ หมายถึง มิตรดี คือ มาตราซึ่งเป็นมิตรคนแรกของบุตรพระมีน้ำใจเต็มไปด้วยพระมหาวิหาร ทั้ง 4 คือท่านมีเมตตา กรุณา มุทิตาและอุเบกขาให้บุตรทุกเมื่อ

มา ปมาทมนุยณ์เชต
มา กามรติสันถวำ
อปุปมตุโトイ หิ ဓາຍනුໂຕ
ປປුໂපිටි විපුල් සූං ආ

ພວກເຂອຍ່າມັວປະມາທ
ອຍ່າມັວເອາແຕ່ສນຸກຍິນດີໃນກາມຄຸນອູ້ເລຍ
ຜູ້ໄມ່ປະມາທ ເພັ່ງພິນິຈຕາມຄວາມເປັ້ນຈິງເຖິ່ນ
ຈຶ່ງຈະບຣາລຸຖື່ງຄວາມສຸຂອັນໄພບູລຍີໄດ້

แผนกวิชาแก้แมลง สัตว์ กัด ต่อย

แผนกยาแก้แมลง สัตว์ กัด ต่อย

ยาแก้แมงมุม แมงม้า แมงลิ้นhma ไส้เดือน ตลอด ให้เอาากส่องฟ้า หาก สมัด หากจิกน้อย หากปีกปีแดง ย่านางแดง จันทน์แดง อาจจืด ฝนให้กิน ส่วนยา ทำให้เอาจากจีดอย่างเดียว ถ้าอสรพิษกัดต่อยให้อา鼻ang แซ่บอย่างเดียวฝนให้กิน ก่อน เพราะเป็นยาขับพิษ ดีแล

ยาชี้ไก่กือตลอด เอาyanangแดง หากหมากนาว หากตีนตั้งน้อย หากหุ่งหวาน ฝน กิน ยาอมให้เอาแก่นข้าวโพด ตันเข้าครัวใหญ่ ดินทราย ต้มอม ดีแล

ยาแก้กุ้งตลอด ยาให้อา หากคูมกา พริก ๗ หน่วย ฝนใส่น้ำมะนาว ใช้ทึ้กินทั้ง ทา ดีนักแล

วิธีม่าหมากตลอด หมากตลอด (สลอด) เป็นผลไม้ที่มีพิษ ถ้าทำเป็นยาถ่ายหรือ ผสมกับยาอื่น มักจะเป็นพิษทำให้ผู้กินถ่ายออกมาก ถ้าไม่อยากให้มีพิษ ให้มาพิษ ของมันเสียก่อน คือเอากลือประมาณ ๑-๒ กำมือ ใส่ลงในน้ำ ๑ ขัน ทุบหมาก ตลอดแข็ง อีกวิธีหนึ่ง ให้อาใบมะจำต้มใส่เกลือ แล้วเอาหมากตลอดต้มด้วย กัน ตากให้แห้งแล้วนำไปคั่วให้สุก จึงนำไปทำยาตามที่ต้องการ

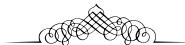
ยาแก้หมาบน หมายรวมดาวบไม่ใช่ หมวด ยาให้อา หากเอ็นอ่อน ตำผสมน้ำ ทึ้กินทั้งทาดีแล

ยาแก้asma ยาให้อา ากหัวลง ากจีจ้อ ฝนกินดีแล อีกชุมชนึง ยาให้อา ไม้จิกพร้าว ไม้พอกพร้าว ไม้บกพร้าว ฝนกาดีแล อีกชุมชนึง ยาให้อา ากหัวลง ากจีจ้อ ฝนกินดีแล อีกชุมชนึง ยาให้อา ในหมากตอต ๓ ใน ใบหมากตอต ๑ กำเมือ สารหนู ๑ เพื่อง ตำผสมกัน เอาน้ำธรรมดางานน้ำ ยาแผลดีแล อีกชุมชนึง ยาให้อา ากจีจ้อ ากหัวลง แขวงเสือ ฝนใส่น้ำ เหล็กกินดีแล

ยาแก้พิษสัตว์กัดต่อยทุกชนิด ให้อาใบ夷ดายแม่ยาหักปก ตำให้ลະເອີດ
ปັນກັບນໍ້າเหล้าขาว หากຜູ້ໃຫຍ້ເກີນນໍ້າ ກາກປິດປາກແພລ ເຕັກເທົ່າແຕ່ຢາປິດແພລ
ກົພວ ຕ່ອໄຊກໍ້າຍ ເຂັບຂາບໄດ້ກັ້ນນັ້ນ

ອຸດຸຕາ ທີ ອຸດຸຕໂນ ນາໂຕ ຕນແລເປັນທີ່ພື້ນຂອງຕນ

ຕນໃນທີ່ນີ້ ມາຍດີງ ກຸສລກຣມທີ່ເຮົາໄດ້ປະພາດຕິປົງປົງຕົມາ ກຸສລກຣມ
ຫີ່ວຄວາມດີເທົ່ານັ້ນຈີ່ຈະເປັນທີ່ພື້ນຂອງເຮົາໄດ້ເຫັນບຸຄຄລຜູ້ຕັ້ງອູ້ໃນສີລະຮຣມ
ໜົ່ນປະກອບຄວາມດີມີ້ເຊື່ອເສີຍງເກຍຣຕິຍຄປຣກກູ້ເປັນທີ່ນັບຄືອງຄນ
ທ້າໄປ ແລະເນື່ອເວລາຕາຍໄປແລ້ວຍ່ອມໄປສູ່ສຸຄຕິ

ອຈີ່ ວຕຍໍ ກາໂຍ
ປສູວີ ອອີເສສຸສຕິ
ຈຸ່າທີ ອເປຕວິນຸ້ມາໄນ
ນິຮຕຸກໍາ ກລິບຄຮ່ ໃ

ອີກໄມ່ໜານ ຮ່າງກາຍ໌
ຈັກປຣາສຈາກວິໝູ້ມານ
ຖຸກທອດທຶນ ທັບຄມແຜ່ນດິນ
ເໜືອນທ່ອນໄມ້ອັນຫາປະໂຍ້ນນີ້ໄດ້

แผนกวya เกล็ด

แผนกยาเกล็ด

ยาแก้สรรพโรคต่าง ๆ ให้เอาสมอเขียว ๕ ผลลงพระเจ้าห้าพระองค์ นะโมพุทธายะ องค์ละผลทุกๆผลเอามาเมล็ดในสลอตเทศ ๗ เมล็ดมาลงหัวใจพระธรรมเจดดัมภีร์ ให้หลัง สังวิทาปุกburyะปะทุกเมล็ด หัวหญ้าแห้วหมู ๓หัว ลง มะ อะ อุ หัวเก้าช่า ๔ หัว ลง ทุ มะ มะ มิ บอระเพ็ດสามท่อนยางเท่าองคุลี ลง อิสวารุ ใบคนที่สอง ๓๒ ใบ ลงอาการ ๓๒ อาการลงใบจนหมด เอยาดា ๖ ลสึ่ง ปลูกเสกว่า เสกขารัมมา อเสกขารัมมา เนวะเสกขานาเสกขารัมมา สำรวมใจปลูกเสกทุกๆ ตัวยา ยาสิ่ง หนึ่งใส่ถวยใบหนึ่ง แซ่น้ำผึ้งทุกถวย เริ่มทำวันแสร์ แซ่น้ำผึ้งไว้จนถึงวันแสร์ จึง เอยาที่แซ่ມาบดให้ละเอียด เอาน้ำผึ้งที่แซ่ใบคนที่สองมาเป็นกระสาย นอกนั้นเท น้ำผึ้งทึ้งให้หมด เอยาที่บดแล้วผสมกับปั้นเป็นลูกกลอนเท่าลูกพุทธรักษาวันที่ ๑ ให้กิน ๑ เม็ด วันที่ ๒ ให้กิน ๒ เม็ด วันที่ ๓ ให้กิน ๓ เม็ด ทรีชี้นไปทุกวันจนถึง ๗ วันแล้วกลับไปตั้งตันเหมือนเดิม กินไปนานๆ โรคหายแล

ยาแก้น้ำ น้ำโดยธรรมชาติหรือเป็นใหม่ก็ได้ เอาสาเกเขื่อนบ้าดอกแหล่ บ้าจริง ชู กากา แสงเบื้อ พยาเมื่อเหล็ก ฝนกินแล้วจึงทำการรักษา

ยาแก้เจ็บเส้นเอ็น ยาให้อา ใบชี้เหล็ก กลวยดีบ ยาหัว อ้อยคำ อย่างละพอ สมควร ตำเป็นผง ปั้นเป็นลูกกลอนกินวันละ ๒ เม็ด เช้าเย็นดีแล

ยาเจ็บช้ำภายใน ยาให้อา พริกไทย ชิง ดีปี กระเทียม ว่านไฟ ใบมากເອົກ เอาส่วนเสมอ กัน ตำเป็นผง ละลายนำ้เหล้าเด็ด กินดีแล

ยาแก้มะเข็งเต้านม ถ้าเป็นมะเข็งเต้านม อย่าได้ไปผ่าตัด ให้เอาไก่ดับปลอด
มาหนึ่งตัวแล้วฟักให้แหลก เอาใส่ถวยไว้ หยิบเอาไก่มาแปะที่มะเข็ง ประมาณ
๓๐ นาทีต่อครั้ง หลังจากแปะแล้วเอาทิ้งใส่ไฟจากเมมะเข็ง ทำอยู่อย่างนั้นวัน
ละกี่ครั้งก็ได้ กะให้หมดภายในสามวัน มะเข็งเต้านมหายดีแล

ยาแก้ผ้าดูก ยาให้อา เปลือกโภสัม งานเครือ ข้าวจ้าว ทั้งสามนี้เอาส่วนผสมอ
กัน ต้มอมให้อาเกลือพอสมควรใส่ด้วย ดีแล

ยาแก้ผ้าดูก ผ้าที่เกิดจากดูกของผู้ป่วยพิการ หรือเกิดจากดูกที่ถูกปักเรียกผ้า
ดูก ยาให้อา ชี้ขันมาก เครื่อตาป่าโโค مدแดง เอาส่วนเท่ากัน ต้มใส่น้ำ
มน้ำ ทาดีแล อีกชุมหนึ่ง ยาให้อา หัวหมู ฝนใส่น้ำมน้ำ ทาดีแล อีก
ชุมหนึ่ง ยาให้อา หัวหมู ปลาเดกปลา้อย ใบตองเกลือ ชี้ขันมาก ชี้ควาย
ด่อน เปลือกงาน مدแดง เอาส่วนเท่ากัน ใช้น้ำมากเป็นน้ำต้มอม ดีแล

ยาแก้ผ้า ยาให้อา ยอดแก ว่านดูบหมูบ ตำผสมกัน พอกผ้าดีแล

ยาตั้งເຕ່າເກ່າ ລະຫຸ່ງແດງ ໄນໄຟສືສຸກ ກຣະທົມບ້ານ ກຣະທົມປໍາ ຂ່າງີງ ໃບໜາດ ໃບ
ເປົາ ໃບສັນປ່ອຍ ແກ້ຟກໜ້າດຳເນີຍວັດດັນໄນ້

ยาแก้ໂຮຄະເຮັງ ຂ້ານທີ ๑ ທ່ານໃຫ້ອາຫວຍາຂ້າວເຢັນເໜືອ ๑ ອ້າວຍາຂ້າວເຢັນໃຕ້
๑ ກຳມະຄັນເຫຼືອງ ๑ ຕ້າຍາທັງສາມຍ່າງນີ້ເອາຫັນກອຍ່າງລະ ๔ ບາທເທົກກັນ ກະລາ
ມພຽງແກ (ຜ່າເປັນສີສ່ວນເອາສາມສ່ວນ) ຕ້າຍາທັງສີ່ຍ່າງນີ້ນຳມາໃສ່ໜົດດິນຕົມກັ
ບນ້າພອສົມຄວາໃຫ້ໜ້າຍຮັບປະທານຕ່າງໆໜ້າຈານໜ້າຍາຈນຍາມດ ມີສຽງຄຸນ ແກ້
ໂຮຄະເຮັງໄດ້ຜລດີຍ່າງໝະດັນກັແລ ເຄຍໃຫ້ກ່າຍຫາຍາມາກແລ້ວໆ ຂ້ານທີ ๒ ທ່ານ
ໃຫ້ອາກຣະດູກງ່າຍ່າ ๑ ອ້າວຍາຂ້າວເຢັນເໜືອ ๑ ອ້າວຍາຂ້າວເຢັນໃຕ້ ๑ ທຶກຄອນ ๑

แก่นมะเกลือ ๑ มะเดือปล่อง ๑ ยาหังหกอย่างนี้เอออย่างละเอ่าเท่ากันนำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควรใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหาร วันและสามเวลา มีสรรพคุณ แก้โรคมะเร็งทุกอย่าง เป็นยาตัดราชโรคมะเร็งให้หายขาด เดยใช้รักษาหายมากแล้วได้ผลดีอย่างชั้ดนักแลฯ ขนาดที่ ๓ ท่านให้อาไปตันหนอนตายอยาก หนัก ๑ บาท เปลือกตันกุ่ม หนัก ๑ บาท หัวยาข้าวเย็นเห็น/o หนัก ๑ บาท หัวยาข้าวเย็นได้ หนัก ๑ บาท ดินประสิwa หนัก ๒ ตำลึง สารส้ม หนัก ๑ บาท กำมะถัน หนัก ๑ บาท ตัวยาหังเจ็ดอย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควรใช้น้ำยา_rับประทานครั้งละหนึ่งถ้วยชา เวลา เช้า กลางวัน เย็น วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๓๐ วัน มีสรรพคุณ แก้โรคมะเร็งในกระดูก ได้ผลดีอย่างชั้ดนักแลฯ ขนาดที่ ๔ ท่านให้อา ตันพลูแก่ ๆ (พลูกินกับหมาก) ๑ ใบพลูแก่ ๆ ๑ ดอกพลู ๑ รากพลู ๑ ตัวยาหัง ๔ อย่างนี้เอออย่างละเอ่าเท่ากันนำมาล้างน้ำให้สะอาดใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควรใช้น้ำยา_rับประทาน เวลาเช้า - เย็น วันละ๒ครั้ง มีสรรพคุณ แก้โรคมะเร็งได้ผลดีอย่างชั้ดนักแลฯ ขนาดที่ ๕ ท่านให้อา ลูกลำโพงกาสลัก (ลูกแก่ ๆ) ๑ ลูกกระเบา (ลูกแก่ ๆ เออเฉพะเมล็ดใน) ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ยางไม้ตะเคียน ๑ ตัวยาหังสี่อย่างนี้เอออย่างละเอ่าเท่ากันนำมาตากแดดให้แห้งบดเป็นผงหุ่งด้วยน้ำมันงาบนเตาแกลง (ใช้แกลงเป็นเชื้อเพลิง) ใช้ทารักษาแผลโรคมะเร็งผิวหนัง ภายนอก หรือใช้ทารักษาแผลเชื้อรากุชนิด มีสรรพคุณ ชั้ดนักแลฯ ขนาดที่ ๖ ท่านให้อา รากตันเตย ๑ หัวจุกสับปะรด ๑ รากตันมะเฟือง ๑ หัวยาข้าวเย็นเห็น/o ๑ หัวยา ข้าวเย็นได้ ๑ ข้าวเปลือกข้าวเจ้า ๑ ตัวยาหังหกอย่างนี้เอออย่างละเอ่าเท่ากันนำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควรใช้น้ำยา_rับประทานครั้งละหนึ่งถ้วยชา มีสรรพคุณ แก้โรคมะเร็งซึ่งผู้ป่วยมีอาการท้องอืดรับประทานอาหารไม่ได้เป็นเวลานานแล้วเมื่อรับประทานยานี้แล้วจะทำให้หายอาการป่วยนั้น เดยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้วฯ ขนาดที่ ๗ ท่านให้อา หัวยาข้าวเย็นทั้งสอง (คือ หัวยาข้าวเย็นเห็น/o ๑ หัวยาข้าวเย็นได้ ๑) ๑ กระดูก ควายเผือก ๑

กำมะถันเหลือง ๑ ขันทองพยานบาท ๑ หัวตันหนอนตายอยาก ๑ ตัวยาทั้งหก
อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒๐ บาทเท่าเท่ากัน เหล้าสับปะรด หนัก ๑๐ บาท
กระดูกม้า หนัก ๔ บาท ตันพิริกวัชชู ๑ ตัน (เอาทั้งตันตลอดถึงราก) ผิวไม้ราก
(ชุดเอาเฉพาะผิว) ๓ กำเมือ ตัวยาทั้งสิบอย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอ
สมควรใช้น้ำยารับประทานครั้งละหนึ่งถ้วยชา เวลาหลังอาหารวันละสามเวลา
มีสรรพคุณ แก้โรคมะเร็ง แก้โรคแพลงกลาย แก้โรคฟื้กชนิด แก้โรคไอ แก้โรค
เลือดออกจากหลอดลม รักษาแผลในหลอดลม แผลในลำไส้ ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

ยาแก้โรคมะเร็งในมดลูก ท่านให้อา หัวยาข้าวเย็นเห็นอ หัวยาข้าวเย็นได้ ๑
ตันหนอนตายอยาก ๑ รากนมแมว ๑ หัวพุทธรักษा (สีขาว) ๑ ตัวยาทั้งห้าอย่าง
นี้เอาอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ กำเมือ นำมาใส่หม้อ
ดินต้มกับน้ำพอสมควรใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณ แก้โรค
มะเร็งในมดลูก ได้ผลดีชะงัดนักเลย

ยาแก้โรคเส้นท้องตึงเป็นເຄາດານ uhanที่ ๑ ท่านให้อา ตันตะไคร้ ๑ ตัน ดีปี
๑๒ ดอก พริกไทยร่อน ๓๖๐ เม็ด ตัวยาทั้งสามอย่างนี้นำมาตำเป็นผงผสมกับน้ำ
ผึ้ง ใช้รับประทานวันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณ แก้โรคเส้นท้องตึงเป็นເຄາດານรับ
ประทานอาหารไม่ได้ขับลมในท้องและบำรุงเครื่องสืบพันธุ์ให้มีสมรรถภาพแข็ง
แรงดีอีกด้วย uhanที่ ๒ ท่านให้อา ข้าวเหนียวดำ (ดิบๆ) กับพริกไทยร่อน ตัว
ยาทั้งสองอย่างน้ำเอารอย่างละ ๑ ฝาเบียร์ (อย่างละหยิบมือ) นำมาตำให้ละเอียด
ผสมกับน้ำผึ้งแท้ใช้รับประทานเฉพาะวันเสาร์เวลา ก่อนนอน มีสรรพคุณ แก้โรค
เส้นท้องตึง เส้นยืดเจ็บปวดให้หายไปอย่างชะงัดนักแล ฯ

ยาส้ม เอา เกลือ สารส้ม ดินประสิwa จุนสี อย่างละเท่าๆ กัน อย่างน้อยต้องหนัก
อย่างละ ๑๐ บาท (๑๕๐ กรัม) ทั้งนี้สุดแท้แต่ภาชนะที่ใช้กลิ่นจะบรรจุได้มาก

เท่าได ถ้าภาษาชนะที่ใช้บรรจุลงได้มากจะเอาอย่างลำบากๆ ก็ได้แต่ต้องให้มีน้ำหนักเท่ากัน ไม่ให้ขาดไม่ให้เกิน การตั้งกลั่นต้องใช้ภาษานะที่ทนต่อความร้อน ห้ามเอาภาษานะที่เป็นโลหะ เท่าที่ทำนพพระอาจารย์ท่านเคยทำทำนี้ใช้หกราเตียมสมัยก่อนที่มาจากเมืองจีน หม้อดินก็ใช้ไม่ได้ เมื่อได้ภาษานะที่จะกลั่นมาแล้วก็เอาตัวยาทั้งสี่อย่างบรรจุลงไป ไม่ต้องผสมน้ำ ใช้กลั่นแห้งๆตามสภาพของตัวยาใช้หกราเตียมมือลูกระนังมาปืนภาชนะรองรับน้ำยา ใช้หลอดแก้วใสเป็นท่อต่อระหว่างปากใหญ่สอง ถ้าไม่มีหลอดแก้วจะใช้ขวดแก้วขาวตัดก้นออก แทน ก็ได เอา กันขวดใส่ทางปากใหญ่ที่ใส่ตัวยาเอาปากขวดใส่ทางใหญ่ที่รองรับ ปิดปากใหญ่ทั้งสองด้วยดินเหนียวที่นวดไว้อย่างดีให้แน่นสนิท การกลั่นต้องรักษาระดับไฟในระยະแรกต้องไม่เร่งไฟให้ร้อนเกินไปอาจทำให้ระเบิดได ส่วนใหญ่ที่รองรับน้ำยานั้นก็ต้องใช้ความเย็นช่วยโดยเอาผ้าซับน้ำคัลลุ่มไว้แล้วเอาหัวเย็นรถให้เย็นอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้โกลายเป็นหยดน้ำและช่วยดูดไอมาจากใหญ่ก่อน ด้วย การกลั่นยาสัมนี้ถ้าตัวยามากก็ต้องใช้เวลา多くหน่อยกว่าจะ “จืด” ก็ต้องเสียเวลาเป็นวันหรือทั้งวันทั้งคืน ถ้าจะดูว่ายาจืดหมดหรือยังให้สังเกตที่หลอดแก้วในตอนแรกๆจะมีควันออกมากเป็นสีขาวๆ เมื่อตัวยาถูกความร้อนจัดเข้าจะละลายแล้วเดือดเติบตื้นๆ ควันในหลอดแก้วจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองๆ ถ้าเร่งไฟร้อนจัดเกินไป ควันจะเป็นสีเหลืองแก่และแดง ถ้าควนในหลอดแก้วออกเป็นสีแดงเข้มมากเกินไปให้ผ่อนไฟลงหน่อย ถ้าปั๊洛阳จะเผาไหม้หมดก่อนแล้วได้น้ำยาน้อย ขณะกำลังกลั่นยากำลังเดือดและไอกำลังไฟหลอกมาตามหลอดแก้วนั้น ใหญ่ที่รองรับน้ำยาต้องรดน้ำให้เย็นตลอดเวลา ระวังอย่าให้น้ำที่ทำให้เย็นนั้นกระเซ็นไปถูกหลอดแก้ว แก้วจะแตกเสียก่อน เมื่อตัวยาหมดควันในหลอดแก้วจะกลับขาวขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เมื่อตัวยาหมดแล้วให้ให้ถอยไฟออก เพื่อให้ความร้อนลดลง แล้วจึงค่อยๆแกะดินเหนียวที่หุ้มปากให้หลอกที่ด้านในหนังก็ได้แล้วแต่สะดวกยกใหญ่ที่รองรับน้ำยาออกตั้งไว้ แล้วหาขวดมีจุกเป็นแก้วมาบรรจุตัวยาเก็บไว้ต่อไป สรรพคุณยาสัม อันยาสัมนี้เป็นยาครอบจักรวาล ใช้แก้ได้หลายอย่าง เช่นแพล

สมดีบัดหรือตะปุ่ตា ใช้สำลีชูบยาสัมป้ายที่แพลงแผลจะหาย (แต่ต้องทนแสนເຄานิดหน่อย) แพลงเปื่อยก็ใช้ได้แต่ไม่ใช่ทิดเปื่อยพุพอง แพลงเปื่อยพุพองเวลาใส่ยาสัมจะมีอาการแสบ เมื่อหายแสบแล้วแพลงจะแห้งตกร่องเกิดหายไปเอง ถ้าจะแก่โรคต่างๆ เกี่ยวกับเลือดเป็นต้นว่าสตรีออกลูกแล้วอยู่ไฟไม่ได้หรือคลอดบุตรแล้วเลือดตกมากหรือเป็นมุตุกิตระดูขาว, ผอมแห้งแรงน้อย, มักเป็นลมหน้ามีดตามลาย ให้ใช้ยาสัมผสมน้ำสะอาด(ถ้าได้น้ำฝนยิ่งดี) พอให้มีรสเปรี้ยวเท่ากับน้ำมะนาวหรืออ่อนกว่านิดหน่อย รับประทานวันละครึ่งถ้วยแก้วันละสามเวลา รับไปเรื่อยๆจะหายเป็นปกติ โรคเกี่ยวกับสตรีนั้นใช้ได้ผลมาก อนึ่งโรคปวดท้องเกี่ยวกับมดลูกแล้วนี่ๆ ใช้เห็นสรรพคุณมากแล้ว ถ้าเป็นตาแดง เจ็บตา ตาแดงให้เอายาสัมผสมน้ำให้มีรสอุ่นสักเปรี้ยว หยดตาจะหายเจ็บ, หายแดง, หายจากเป็นตาแดง ตามลำดับ การใช้ยาสัมรักษาโรคภัยนอก นอกจากรักษาแพลงแล้ว ยังแก้อสรพิษต่างๆได้ดีอีกด้วย เป็นต้นว่า ตะขานกัด แมลงป่องต่อย ปลาดุกยักษ์ เอยาสัมใส่แก่ได้ ถ้าถูกพิษตะขานหรือแมลงป่องใช้เข็มบีบปากแพลงให้มีเลือดออกนิดหน่อยเสียก่อน แล้วเอยาสัมใส่ได้แพลง ความเจ็บปวดและอาการพิษอื่นๆ จะหายในทันที สำหรับแก้ปวดฟันแมงกินฟันรากฟันเน่า ใช้สำลีชูบยาสัมแปบๆ รุข่องฟันหรือรากฟันที่เน่า อาการปวดจะหายเป็นปลิบปลิว ฟันเป็นรำมะนาดและลิ้นเป็นชางก์ใช้ยาสัมใส่ได้ผลดี ลิ้นเปื่อยเป็นแพลงเช่นกัน อนึ่งสำหรับโรคเกี่ยวกับฟันจะใช้จากการของยาสัม(ที่เหลืออยู่ในไฟที่ใช้กัน)ก็ได้ กาคนี้นำมาดใช้แทนยาสีฟันก็ได้ การเก็บรักษา ตัวยาสัมเป็นกรดชนิดหนึ่งจะบรรจุในภาชนะที่เป็นโลหะต่างๆไม่ได้ เช่นสังกะสี หรือ ดินบุก ถ้าเอยาสัมใส่จะหลุดภายนอกใน ๕-๑๐ นาที ต้องใช้ภาชนะที่เป็นแก้วด้วย อย่าใช้ฝาจุกอย่างอื่นยาจะกัดผุหมด

หมายเหตุ ถ้ายาสัมหยดถูกเสื้อผ้าให้รีบเอาไปซักน้ำโดยเร็ว มิฉะนั้นผ้าจะขาด การใช้ยาสัมรักษาโรคต่างๆนั้นห้ามใช้ตัวยาล้วนๆ นอกจากใช้รักษาแพลงและแก้พิษร้ายต่างๆ ตามธรรมชาติต้องเจือน้ำหลายเท่า เวลามีคนมากขอทำนறร อาจารย์มักจะให้ยาที่เจือจากไว้ก่อนแล้ว ไม่ใช่ให้ตัวยาล้วนๆ เพราะเกรงว่าเอาไป

ใช่ไม่ถูกจะเกิดอันตรายขึ้น โดยเฉพาะการใช้ในโรคตาต้องเจอน้ำให้อ่อนที่สุด เพียงมีรูสเปรี้ยวนิดหน่อยเท่านั้น

ยาแก้แพ้ตอนพิษผิดสำแดง ชະລູດ ແກ ພິກຸລ ນຸ່ງນາຄ ສາຮກີ ເກສຣບ້ວ ສິ່ງລະ ១ ປາທ ສມອເທສ ២ ບາທ ຍາທີ່ຫາໄດ້ເອງ ຮາກມະກຽດ ມະນາວ ໃບເຈີນ ໃບທອງ ໃບສັນປ່ອຍ ຖອງພັນຊັ້ງ ບານໄມ່ຮູ້ໂຮຍ ຂມື້ນອ້ອຍ ຂມື້ນດຳ ຂມື້ນຂາວ ໜູ້ຝັກຮຸນ ໜູ້ຝັກຮາກປິລິງ ຮາກປ່າງ ຍາຕົ້ມ

ຍາມະເຮັງ ຂອງອ້ວນວັງປຣີງ ດົນທີ່ໃຫ້ຕັ້ງກິນຫາຍເອງມາແລ້ວ ແຕ່ຕັ້ງຫລາຍໜ້ອຄ່ອຍໆ ພາຍ ໃຫ້ເວົາຫວັນຍູ້ ກຳແພັງເຈື້ດຊັ້ນ ຖອງພຍາບາທ (ໄມ້ຍາຍປລອດ) ໄມ້ສັກທິນ ຖອງພັນຊັ້ງ ເໜຶກປຸລາໝອ ກາຮນູ່ ຂມື້ນຂາວ ລູກເດືອຍປລ່ອງ ກຸນໜີ່ທີ່ສອງ ລູກມະຂາມປ້ອມ ៥ ເມື່ດ ລູກກະຄົນ ၅ ເມື່ດ ຕະໄວ້ ៥ ທ່ອນ

ຢາທດລອງຢາສັ່ງ ຄ້າສັງສົມວ່າອາຫານທີ່ເຮົາຈິກ ເຂົາຈະໃສ່ຢາສັ່ງຫົວໜ່າຍ ຢາສັ່ງທີ່ເຂົາໃສ່ອາຫານນັ້ນ ບາງຍ່າງສັ່ງປລາ ບາງຍ່າງສັ່ງເນື້ອ ຄ້າເຮົາໄມ້ໄດ້ກິນເນື້ອຫົວໜ່າຍປລາ ອາຫານທີ່ເຮົາຈິກລົງໄປນັ້ນຈະໄໝກຳອັນຕະຍາກແກ່ເຮົາ ຄ້າເຮົາສັງສົມວ່າເຂົາຈະໃສ່ຢາສັ່ງຫົວໜ່າຍ ໃຫ້ກິນຢາທດລອງເສີຍກ່ອນ ຢາທດລອງໃຫ້ເວົາໃປຜັກຫວານບັນໄປປັດມອນຂ້າວສາຈັກ ທັ້ງສາມຍ່າງນີ້ເຂົາສ່ວນເສມອກັນ ຕຳພົມກັນເຂົາຜ້າຂາວຫ່ອ ກຮອງເຂານ້ຳກິນ ຄ້າຖຸກຢາສັ່ງຈະຈາກອອກມາທັນທີ່ ພາກໄມ້ເຂົາກົງໄມ້ໃຊ່ຢາສັ່ງ

ຢາແກ້ຢາສັ່ງ ຄ້າຈາກອອກມາໃຫ້ກິນຢາແກ້ ຢາແກ້ໃຫ້ເວົາຈິກກະຈາຍ ຝົນໄສ່ໜ້າມະນາວຫົວໜ່າມດແດງ ກິນໜ້າຍ້ານີ້ໄປສັກຂັ້ນ ພິຜຍາສັ່ງຈະຫາຍທັນທີ່ ເມື່ອພິຜຍຂອງຢາສັ່ງໜົດໄປ ໃຫ້ກິນຢາລ້າງ ຢາລ້າງເຂົາຫວັຜັກນັ່ວສົດ (ບັວໂຫມ) ໜຶ່ງຫວ້າ ເຄີຍກິນ ພິຜຍຢາສັ່ງຈະໄໝເໜີ່ເຫຼືອເລຍ ຍານີ້ໜ່ອໂປຣານຮັບຮອງຄຸນກາພ ນີ້ຍົມວ່າຕັກດີສີທີ່ດີນັກແລຢາຄ່າຍຢາສັ່ງ ຫົວໜ່າຍເນື້ອ ຄ້າສັງສົມວ່າຈະຖຸກເຂົາສັ່ງຢາ ຫົວໜ່າຍເນື້ອ ໃຫ້ເຂົາຢາຄ່າຍ

ยาสั่ง หรือยาเบื่อ ยาให้อา ยอดคุณ ๗ ยอด มดแดง ๙ ตัว ตำผสมกันกินให้หมด พอยานีตอกถึงห้อง ยาสั่งหรือยาเบื่อจะถ่ายออกมาทันที ต่อไปจึงกินยาแก้

ยาปัจจุบันทันเด่น เป็นลม ให้อาใบหนาด ๑ กำเมือปาดหัวท้าย พริก ๗ เกลือ ๗ ตำให้ละเอียด ปั้นน้ำกิน หายแล ลดไขมัน ใช้แทนผักหนา กินประจำ กันมะเร็ง ทั้งลดความอ้วน ขมิ้นขาว หัวขิงอ่อน หัวกระเทียม กินให้ทุกเมื่อ ดี นัก เสียดเลือด ใบส้มป้อม พริก ๗ เกลือ ๗ ปั้นนำยัน จะหาย นอนไม่หลับ ใบมะตูมอ่อน บอะระเพ็ด พริกไทย ขมิ้นอ้อย ๔ อย่างนี้เอาเท่ากัน บดให้ละเอียด ผสมน้ำผึ้งแทร้รับประทานยาห้ามเลือด เอยา妄มาทำเป็นแผ่น ปิดปากแพลง พันผ้า ให้แน่น ห้ามเลือดได้ เด็กห้องขึ้น เอยาอดຍອ ๑ กำเมือ ฝานให้ละเอียด เกลือ พอสมควร พริกไทยเล็กน้อย น้ำตาลแวนิล ตำให้ละเอียด ใส่ใบยอดคำพอย้ำๆ ไช่ ไก่ ๑ ฟอง กวนเข้ากันทอดให้กินเล่นหรือกินกับข้าว ดีนัก ผู้ใหญ่ใช้ยอดยอลนไฟ กิน แก้ห้องขึ้น แก้ไอเด็ก ใบเพลาแดง ตำให้ละเอียด ปั้นอาาน้ำผึ้งสมน้ำผึ้งรวง ไหกินทีละน้อยดินก หรือลูกมะนาวเชียดชาวเกลือ กีดี หญูมีครัวภ์แพท้อง ต้ม ตราบดินกินต่างชา Jin จะหาย แก้ลมวิงเวียน ส้มป้อม ทัง ๕ ชุ่มเหติดใหญ่ ทัง ๕ พริก ๗ เม็ดต้ม แก้ปวดผื่นนานาที่ ๑ หญู้าหนวดแมวต้ม ๓ เอ่า ๑ แก้ปวด นิ่ว แก้ปวดนิ่วนานาที่ ๒ น้ำนมราชสีห์ น้ำนมฤาษี หญู้ได้ใบ เอยาเท่ากัน ต้ม ๓ เอ่า ๑ กินหมดครั้งเดียวจะหาย

ន ព្រេសំ វិលោមានិ
ន ព្រេសំ កតាកតាំ
អតុទនារ អវេកុខេយុយ
កតានិ អកតានិ ៥ ។

ឲ្យគ្រាស់ហាគាមដិជ្លើន
ឬវិនិច្ឆ័យទៅរីបរាប់
គ្រាស់ហាគាមដិជ្លើន
ឬវិនិច្ឆ័យទៅរីបរាប់

ว่าด้วยคัมภีร์อภัยสันตา

ปฐมคำรา จักษุแพทย์แผนไทย

គំរើ អាយស្នុតា

ว่าด้วยลักษณะต้อต่าง ๆ โดยสังเขป ต้อกันห้อย รากขึ้นมา แต่นิ่วเท้าใหญ่, ต้อนิลปัด รากขึ้นมาแต่ดี ต้อตาปู รากขึ้นมาแต่เข่า ให้ขัดเข่า ต้องเกวียน รากขึ้นมาแต่นากี ต้อเดือยไก่ รากขึ้นมา แต่ตาตุ่มข้อเท้า ต้อสลัก รากขึ้นมาแต่ท้องน้อย ต้อกระจา รากขึ้นมา แต่หัวใจ ต้อลิ้นสูนข รากขึ้นมาแต่ปลีน่อง ต้อเนื้อ รากขึ้นมาแต่หัวใจ ต้อหลังเบี้ย รากขึ้นมาแต่ท้องน้อย ย้อมให้ปวดท้องน้อย ต้อผักดบ รากขึ้นมาแต่หน้าอก ต้อเด่น รากขึ้นมาแต่ข้อเข่า ต้อเพกา รากขึ้นมาแต่ปลีน่อง ต้อกระจากปroot รากขึ้นมาแต่นิ่วเท้าใหญ่ข้างล่าง ต้อมะเกลือ เกิดเพื่อลม รากขึ้นมาแต่ตับ ให้ปวดศรีษะเป็นกำลัง และให้ปวดเคืองจักษุ ต้อภายนใน เกิดเพื่อลม รากขึ้นแต่ดี มักขึ้นโกรธบริโภคอาหารมิได้นอนมิหลับ ต้อพุงคอ ต้อน้ำ เขาก็ว่า รากขึ้นมาแต่ท้อง ต้อกระจันน้ำขาว รากขึ้นมาแต่เท้า เมื่อจะขึ้น ให้ร้อนฝ่าเท้าเหมือนถูกไฟ ต้อกระจากเขี้ยว รากขึ้นมาแต่ทรวงอก มักให้เกิด โถส มักอยากหวาน อยากเบรี้ยว ต้อกระจากเหลือง เกิดเพื่อดีเดือด มักอยาก ข้าวเหนียวภายในหลังจึงเป็น ต้อลมรากขึ้นมาแต่หัวใจ มักให้ขึ้นโกรธ ต้อสายโลหิต เกิดเพื่อกำเดา ต้อสายฟ้าฟ้าด เกิดเพื่อกำเดา ต้อหิงห้อย เกิดเพื่อตาขาวلامไป ตามลำ รากอยู่รากขวัญ ต้อแวนกูง รากขึ้นมาแต่หน้าอก ย้อมให้มีอยทุกข้อ ทุกกล้า ต้อข้าวสารเกิดเพื่อกำเดา ต้อลำไย รากขึ้นมาแต่ท้องน้อย ขึ้นข้างขวาให้ เมื่อยขาว ขึ้นข้างซ้ายให้เมื่อยซ้าย ต้อกระจากนิลปัด รากเกิดแต่ดี มักให้หวานนอน ให้จักษุมีดมัวเหมือนแดดบด มักให้อยากเบรี้ยวหวาน ท่านให้ปล่อยปลิงที่หัด ดอกไม้ข้างขวา ๗ ตัว ข้างซ้าย ๕ ตัว ปลิงใหญ่ ๗ ตัว ปล่อยหลังตาขวา ๕ ตัว ข้างบน ๓ ตัว ข้างล่าง ๒ ตัว ปล่อยที่คางข้างขวา ๔ ตัว ซ้าย ๗ ตัว ท้ายขวัญ ๓

๕ ตัว ที่ไหหลักข้างขวา ๕ ตัว ข้างซ้าย ๓ ตัว หางคิวขวา ๕ ตัว ซ้าย ๓ ตัว ต้อน้ำราก เกิดแก่ตับ ให้มือเท้าเย็น ท่านให้ปล่อยปลงข้างซ้าย ๓ ตัว หลังตาข้างบน ๒ ตัว ข้างซ้าย ๑ ตัว ชายกระเบนหนึ่งขวา ๕ ตัว ซ้าย ๓ ตัว ที่นิ้วเท้าใหญ่ขวา ๓ ตัว ซ้าย ๒ ตัว ที่ปลีน่องข้างขวารายไปจนถึงข้อเข่า ๕ ตัว ปลีน่องข้างซ้าย ๓ ตัว ปลายจมูก ๑ ตัว สะหน้า ๑ ตัว

สิทธิการิยะ จะกล่าวถึงกำเนิดแห่งต้อหมอก อันมีประเภทต่างๆ ตามอาจารย์กล่าวไว้ว่า เดือนห้า เดือนหก เดือนเจ็ด เดือนแปดนั้น เกิดเพื่อโลหิต เดือนเก้า เดือนสิบ เดือนสิบเอ็ด เดือนสิบสอง นั้น เกิดเพื่อกำเดา เดือนอ้าย เดือนยี่ เดือนสาม เดือนสี่ นั้น เกิดเพื่อเสมอระคนกัน ท่านให้วางยาขับโลหิต ออกเสียก่อนแล้วจึงให้ยาประจุ จึงใส่ยาอันเกิดเพื่อโลหิต ๓ ประการ ต้องกันและถ้าบวมจักชุข้างเดียว ให้ปล่อยปลง ๗ หน จึงรwan ถ้าเอกสารไทยก็ให้ยา ถ้าทุวัณไทย ก็ให้เอายอดถั่วแบบพานเสียก่อนจึงใส่ยา ถัตร์ไทย ให้เอาเม็ดเชื้อดเสียก่อนจึงใส่ยา ต้อหนึ่งเกิดหลังจักชุ เกิดที่จักชุ แล้วออกขึ้นประดุจฟองปลา ให้น้ำจักชุตกเกิดเพื่อริดสีดวง ให้พานด้วยยอดถั่วแบบเสียก่อน แล้วจึงใส่ยา ต้อหนึ่งให้น้ำจักชุตก และขันจักชุร่วงในจักชุแดง ชื่อต้อแนะนำเกิดเพื่อโลหิต ให้เอาโลหิตออกเสียก่อนแล้วจึงใส่ยา ต้ออันหนึ่งคู่กัน และหินเพลิงมิได้ ชื่อว่าต้อฝี เกิดเพื่อสันนิบาต ต้ออันหนึ่งแลกกลางคืนจึงมีด เกิดเพื่อกำเดา ชื่อต้อจักชุ芳 ต้อหนึ่ง เมื่อนอนให้เจ็บกระบอกจักชุ จักชุเป็นดุจเยื่อไม้ เกิดเพื่อวารой ต้อหนึ่งเมื่อเดินไปจึงให้เวียนศีรษะ และออกไปเป็นพรายๆ ดุจทึ่งห้อย เกิดเพื่อนอนมาก ต้อหนึ่งอยู่ดีๆ ฉุกเห็นสีแดงๆ เกิดเพื่อโลหิต และริดสีดวงให้เอาโลหิตออกเสียก่อนจึงใส่ยา ต้อหนึ่งอยู่ดีๆ ฉุกเห็นสีขาวหลัวๆ เกิดเพื่อกำเดา เอากำเดาออกเสียก่อนจึงใส่ยา ต้อหนึ่งในจักชุ เหลืองเหมือนรุ้งกินน้ำ เกิดเพื่อราตุทั้ง ๔ มิได้เสมอ กันให้รับประทานยาราตุปกติเสียก่อน แล้วทำยาปิดวารอยและกำเดาเสียแล้วจึงใส่ยา ต้อหนึ่งให้มีนดึงหูดึง เกิดเพื่อวารอย ให้รับประทานยาภายในเสียก่อน แล้วจึงใส่ยาต้อหนึ่ง ให้จักชุแดงและแอบ เกิดเพื่อกำเดาและโลหิต ให้รرمยาเสียก่อนแล้ว

จึงใส่ยา ให้สารอกปิงด้วยสุรา ล้างเมือกเสียแล้วอาหน้ำมะพร้าวใส่ลงในปิงปิงนั้นพื้นขึ้น จึงเอาดินกับปิงห่อ กันเข้า ปล่อยปิงเข้มอย่าสำรอกเลย พระถูกประสิทช์ໄกว้เป็นแก่นสาร ถึงโรคภัยต้อก่อเกิด ๔ ประการ แพทย์จึงพานพึงรู้อย่าดูเบา อย่างมเงะเชอะซมเที่ยวรักษา พระตำราเรียนธูรัต่ครูเฝ่า จงเห็นแจ้งประจักษ์ที่หนักเบา อันต้อ ๔ ประการนี้ที่มีมา หนึ่งสินิจกระจากปอทข่าว กระจากเขียวแดงขาวเร่งรักษา กระจากหิงห้อย กระจากแรมบุรา กระจากหลังเบี้ย หนา ตำราทายเจ็ดประการนี้ต้อพอรักษา สามวันยาหากกี้แห้งหาย กระจากขาว เนียวดำตำราทาย บังเกิดร้ายโกรคลมระдумมา แต่ปลายเท้าพัดเข้าถึงลำสอ เห็นยกที่แพทย์หมอมจารักษา ถึงสองปี สามปี ดังนี้มา ท่านทายว่าปวดศีรษะแบบ ทະลาย แล้วเกิดขึ้นถึงจักษุประสาท สามารถมือหมอยืนเกินหมาย ว่าต้อโภชลม ระบบภายใน โลหิตร้ายเจื่องให้วงเวียน หนึ่งโซด ต้อสัก ต้อกันห้อย ท่านกล่าว ถ้อยไม่ผิดสติตร์เสถียร ต้อวิง ต้อเรียน ต้อ Kong เกวียน ตรีโภชพิษเพี้ยนว่าเพื่อลม หนึ่งต้อว่าโย ต้อเท้าสุนัข ต้อลิ้นสุนัขมายังมีถม ต้อเนือ ต้อหมอก ออกร้านซม ต้อโลหิต ต้อลม ๗ ประการ ต้ออันนี้เกิดเพื่อโลหิตและกำเดา เอกโภชนั้นเล่าเป็นแก่นสาร ทุวนโภชประหนึ่งกำหนดการ ถึงตรีโภชบรรหารเห็นตำรา ซึ่งออกฝี ออกรหัด ให้ตั้ราก โกรคนนยา กที่แพทย์หมอมจารักษา อยู่ประมาณเดือนหนึ่งนั้นลง มา จับหน้าผากขอบตาหนึ่งแดงไป ฝือภัยสันตาเดือนห้าเดือนหก เดือนเจ็ดเดือน แปดนั้นยกอย่างสงสัย เกิดเพื่อเลือดลมระบบไป เดือนเก้า ถึง เดือนสิบสองในเขต กำเดา เดือนอ้าย เดือนยี่ สาม สี่ นั้น เพื่อเลือด ไม่หายเหือดเลือดลมระบบเข้า แม้มจะทำยานั้นให้บันเทา ให้ประจุตามเค้านบบมา เอกโภช ทุวนโภช ตรีโภช อย่าเจาใจดใส่ยาเร่งรักษา ลูกดาวิปริตผิดตำรา ซึ่งว่าต้อมะเกลือเหลือพิโรหนึ่ง ลูกดาแดงดังตานก จะหยิบยกพาทีคำภีร์ใส่ อาจารย์กล่าวตำราว่าต้อไฟ เพื่อ ไข้สันนิบาตปลาดคุน ต้อหนึ่งให้มีดและหูตึง รู้มีถึงว่าลมนั้นเป็นตัน ในจักษุแดง ให้มีดมน กำเดaranร้อนใจเร่งใส่ยา ถ้าโลหิตตำนานอาจารย์บอก ให้หมอกอก เสียก่อนผ่อนรักษา จะปล่อยปิงก์ได้ในตำรา จึงใส่ยา hairyแดงอย่าเคลลงใจ ถ้า

เพื่อลงระบบระบุอยู่ ให้เร่งรักษาอยาสังสัย อันโรคต้อที่นัยตา ท่านว่าไว้เมื่อัน
รักษาแก้ว้าได้สองดวงดี พระตำแหน่งรับกำเนิดจะเกิดต้อ ยกที่หมอนานุศิษย์พระถูก
จึงตั้งแบบฉบับคำบรรณนี้ ดูให้ดีพินิจพิจารณา โรคจะหายถูกหากให้รู้ พิเคราะห์
ดูตำแหน่งรับโบราณว่า เห็นเที่ยงแท้ตามอย่างจึงวางยา อันโรคก็จะหายสบายเยย
สิทธิการิยะ ถ้าแลจักชุของผู้ใดให้เข้ม่นัก เป็นเพื่อลง ถ้าแลเป็นตราแดงดัง
ที่งห้อยนั้น เป็นเพื่อกำเดา ถ้าแลจักชุผู้ใด เห็นวับๆ แรมๆ เป็นเพื่อโลหิต เพื่อ
สันนิบาต ถ้าเป็นต้อขาวๆ ชื่อว่าต้อลิ้นสุนข ถ้าแลเป็นระลอกเป็นหลุมท่ามกลาง
นั้น ชื่อว่า ต้อกันรอย อันนี้ว่าครอบกันคือ ต้อกระจก ต้อสลัก ต้อองเกวียน ต้อ^๑
แก้ว เป็นที่หัวตา ต้อมะเกลือ เป็นที่หัวตาดำ และดูกระจุให้ขาวทึบ ถ้าแท้แล้วจึง
ใส่ยา ถ้าชอบร้อนจึงใส่ยาร้อน ถ้าชอบเย็นใส่ยาเย็น พระถูกซึ่งท่านแต่งไว้ ให้
โปรดคนทั้งหลาย ถ้าแพทย์ผู้ใดจะรักษาจักชุ ก็ให้พิจารณาจงดี อย่าหักหานุ จึง
จะเจริญไปชั่วนี้และชั่วหน้า ถ้าผู้ใดทำโดยขึ้นไกรและแกลงผู้นั้นให้เสียจักชุ หรือ
รู้ภัยถึงกระทำผิด จะเกิดโภษ

พระสังฆราช เมืองแหงชา ให้ยาตัดนัก เอา ผลเบญจกานี ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ راك
ทองหลางใบมน ๑ รากทองพันชั้ง ๑ รากสลด ๑ รากอัญชันขาว ๑ ยา ๑ สิงนี้ บด
ทำแท่งไว้ฝนหยอด

ยาชื้อ อินทร์เนตรแดง แก้ปวด แก้เดื่อง เอาเปลือกมะไฟ ๑ เปลือกช้างน้ำ ๑
เปลือกสมเสิด ๑ รากถั่วพู ๑ เปลือกส้มกุ้ง ๑ แก่นฝาง ๑ ครั้ง ๑ ลิ้นทะเล ๑ ดิน
ถ่าน ๑ สีเสียดเทศ ๑ ยาสิบสิ่งนี้เอาสิ่งละ ๑ บาท ดึงเหลือม ๑ ஸลีฟ์ ผึ่งดิบ ๑ ஸลีฟ์
ทองคำเปลว ๓ แผ่น เอาแก่นประดู่ ฝางเสน ต้มเป็นน้ำกระสาย บดทำแท่งไว้ ฝน
หยอดตา

ยาชื้ออินทร์เนตรขาว เอา ดินถ่าน ๑ ฝางเสน ๑ ครั้ง ๑ ว่านน้ำ ๑ เปราะหอม ๑

динสอนพองเผา ๑ กำยาน ๑ สีเสียดเทศ ๑ ยา ๙ สิ่งนี้ เอาสิ่งละ ๑ บาท ทองคำเปลว
๓ แผ่น เอา แก่นประดุจ ฝางเสน ต้มเป็นน้ำกระสาย บดทำแห่งไว้ ฝนหยอดดา

พระคำรามลงยานัตถุ ทรง เอา โกรธหัวบัว ๑ โกรธสอนเทศ ๑ โกรธเขมา ๑ โกรธสอน
ไทย ๑ โกรธกระดูก ๑ ชะเอมเทศ ๑ ชะเอมไทย ๑ เประหом ๑ แก้วแกลบ ๑ เปี้ย
ผู้เผา ๑ ขิง ๑ ดีปี ๑ พริกไทย ๑ ชะมด ๑ พิมเสน ๑ เอาสิ่งละ ๑ สลึง สังข์ ๒ สลึง
ลันทะเล ๓ สลึง เปลือกฟองไก่ฟัก ๒ สลึง ตำผงนัตถุ แก้กลมขึ้นเบื้องสูง

ยาพอกน้ำเท้าใหญ่ให้จักชุส่าว่าง เอาหัวแห้วหมู ๑ มหาทิงค์ ๑ เอาสมอภาค
ตำพอกน้ำเท้าใหญ่ ขنانหนึ่ง เอารากตาล ๑ หัวกระเทียม ๓ หัว กระชาย ๑ หัว
พริกไทย ๗ เม็ด เประหом ๑ หัว ตำสูเมเท้า ชักลมลงเบื้องตា

ยาแก้กลมขึ้นเบื้องสูง เอาผลจันทน์ ๑ สลึง ดอกจันทน์ ๑ บาท กานพลู ๒ สลึง
ดีปี ๒ สลึง เกลือสินเชาว์ ๓ สลึง ผลพิลังกาสา ๓ สลึงเพื่อง ว่าน้ำ ๑ บาท
โกรธสอน ๑ บาท โกรธเขมา ๕ สลึง เทียนดำ ๕ สลึง เทียนแดง ๙ สลึง เทียนขาว
๑ บาทเพื่อง เทียนตาตึกแตน ๑ บาท ๓ สลึง เทียนขาวเปลือก ๑ บาท ๓ สลึง
ขิงแห้ง ๒ บาท รากเจตมูลเพลิง ๒ บาท หัวบุกรอ ๔ สลึงเพื่อง สะหสคุณเทศ ๒
บาท ๓ สลึง พริกไทยล่อน ๑๐ สลึงเพื่อง ตำผงบดละลายน้ำอ้อยแดงรับประทาน
๑ สลึง วันละ ๓ ครั้ง แก้ตามีด ตาฟาง

ยาแก้กลมขึ้นแต่เท้า ให้ปวดศีรษะ เมื่อยคอ เป็นกำลัง เอาใบกุ่ม ๑ ข่าตัน ๑ ไฟล
๑ หัวหوم ๑ ดินประสิวขาว ๑ บดพอกน้ำเท้าใหญ่ ๓ วัน ๗ วัน หาย

ยาพอกแก้กลมปังกัง เอารังมหาหล้า ๑ ผักเสียงทัง ๒ มูลนกพิลاب ๑ หญ้ารังกา
๑ พริกไทยล่อน ๑ ขิงแห้ง ๑ เอาสมอภาค ตำพอกน้ำเท้าใหญ่ หาย

ยาสูมแก้ลมกำเดาขึ้น ให้เวียน จักษุ จักษุมีด จักษุฟาง และจักษุลม จักษุขาว ให้หนังศรีษะชุนไป ให้เจ็บปวดตามกระบอก จักษุ แสงหน้า และแสงผம เหตุ ดังนี้เป็นโดยโถษลมระคนกับกำเดา ถ้าจะแก้ เอาผลมะกรูด ๓ ผล ไฟล ๔ บาท นึงให้สูก ดินประสิวขาว ๑ บาท ตำเคล้าน้ำส้มมะขามเปียก พอกศรีษะ หาย นานานหนึ่งคู่กัน เอา ใบละหุ่งแดง ๑ ใบลำโพง Kaslak ๑ ผลมะกรูด ๑ หัวดองดึง ๑ พริกไทย ๑ ขิงแห้ง ๑ เอสิ่งละ ๑ บาท ต้มกับน้ำส้มมะขามเปียกแทรกดินประสิว เคี่ยวให้วด แล้วเอาหั้นนำหั้งกาก มาแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน เอาหัวหอม ๑ ส่วน ไฟล ๓ ส่วน ผสมกันเข้า บดสุน

ลมหนึ่งชื่อ ตุลาราช เกิดแต่คอหอย ให้เหม็นควรคือ มักถ่มเขยบบ่อยๆ หายใจ ขัดอก ถ้าเกิดกับผู้ใดได้ ๕ เดือน แล้วเสียจักษุจึงหาย ถ้าจะแก้ เอาหน่อไม้ ใบตับ เต่า ๑ ฝ่ายแดง ๑ กะรังบูร ๑ ดอกจันทน์ ๑ ผลจันทน์ ๑ ดีปี ๑ เอาส่วนเท่ากัน ตำผง ละลายน้ำผึ้งรับประทาน

ยาชื่อ อินทรเนตรดำ เอา ถ่านตาไม้สัก ๗ ตา ถ่านตาไม้สัก ๗ ตา ถ่านตา ไม่สีสูก ๗ ตา ถ่านเม็ดมะกอก ๓ เม็ด ทองคำเปลว ๓ แผ่น ทำเป็นจุณ รำหัด พิมเสน พอควร

ยาชื่อ เหลืองล่องสมุทร เอาหัวอุตพิต ๑ หัวกลอย ๑ หัวบุก ๑ หัวกระดาษแดง ๑ หัวกระดาษขาว ๑ สิ่งละ ๑ บาท ขมิ้นอ้อย ๒ สลึง ไฟล ๑ สลึง แห้วหมู ๒ สลึง ตรีกกฎ สิ่งละ ๑ สลึง ทำเป็นจุณ บดกับน้ำมะนาว แก้วิดสีดวง แก่โลหิตและลม ยาชื่อ สังข์รัศมี เอาดินสองหงอน ๑๒ บาท น้านมเสือ ๑ เพื่อง หอยสังข์ ๑ เพื่อง เปลือกฟองไก่ฟัก ๑ เพื่อง เบี้ยผู้เผา ๑ เพื่อง ดีปี ๑ เพื่อง ข่า ๑ เพื่อง กะทือ ๑ เพื่อง ขิง ๑ เพื่อง ไฟล ๑ เพื่อง หวานนัตถ์

ยาชื่อ อินทรสังหาร เอาไปปีบ ๑ ใบฝักเด็ด ๑ พริกไทย ๑ ดีปลี ๑ ดินณ้ำ ๑ ขิง ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ไฟล ๑ หัวกะเทียม ๑ หัวหอม ๑ เอาสิ่งละ ๑ บาท บดด้วยน้ำมะนาวเป็นกระสาย

ສຶກສາ ຈະກລ່າວລັກຊະນະຕ້ອງຮະຈກ ຕ ປະກາດ ດືອ ຕ້ອນນິລກະຈາ ຕ
ຕ້ອງຮະຈາກນຸ່ງ ອ ຕ້ອງຮະຈາກຫຼັງເປີຍ ອ ຕ້ອງຮະຈາກປຽບ ອ ຕ້ອງຮະຈາກທິ່ງໜ້ອຍ ອ
ຕ້ອງຮະຈາກແດງ ອ ຕ້ອງຮະຈາກຂາ ອ ເປັນໆ ປະກາດດ້ວຍກັນ ດັ່ງນີ້ ຄ້າຮັກໝາຕ້ອງດ້ວຍ
ໂຮຄຈີ່ຈະຫາຍ ແຕ່ຕ້ອງຮະຈາກ ແລະຕ້ອງເສດຖະກິນນັ້ນ ຮັກໝາໄມ່ຫາຍ ຕ້ອທັ້ງ ຕ ປະກາດ
ນີ້ ເກີດເພື່ອລົມຂຶ້ນມາແຕ່ຝ່າເທົ້າ ເມື່ອຂຶ້ນມານັ້ນໃຫ້ເມື່ອຍັງແຕ່ເທົ້າຂຶ້ນມາຄື່ນຄອ ແຕ່
ເມື່ອຍັງຢູ່ດັ່ງນັ້ນປະມານສອງປີ ສາມປີ ແລ້ວຈຶ່ງປວດຕີຮະດັງຈະແຕກ ແລ້ວຜຸດຂຶ້ນມາ
ໃນຈັກຊຸ່ມ ຕ້ອງຮະຈາກທັ້ງ ຕ ປະກາດ ຂຶ້ງກລ່າວມານີ້ ຕ້ອງດ້ວຍລັກຊະນະຕົວໂທ່ານ ຕ້ອງເປົກ,
ຕ້ອນເນື້ອ, ຕ້ອລິນສຸນ້າ, ທັ້ງ ຕ ອຍ່າງນີ້ເກີດເພື່ອເສັ້ນ ຕ້ອລຳໄຍ ແລະຕ້ອທັ້ງໜ່າຍນັ້ນ ເກີດ
ເພື່ອໂລທິດ ອນິ່ງ ເດືອນ ຕີ, ລົ, ຖ, ລ, ທັ້ງ ດ ເດືອນນີ້ເກີດເພື່ອໂລທິດ ເດືອນ ດ, ອ, ອ, ອ, ອ,
ທັ້ງ ດ ເດືອນນີ້ ເກີດເພື່ອກຳເດົາ ເດືອນ ລ, ລ, ຕ, ດ ທັ້ງ ດ ເດືອນນີ້ ເກີດເພື່ອເສັ້ນທະຣະຄນ
ກັນ

ສຶກສາ ຕໍ່ພະນັກງານ ທີ່ຈະຮັກເຂດຕ້ອງກະຈາກທັງ ۷ ພຶ້ງງົງໂຄຍາໃຫ້ສິນ
ເສົ່າງເລື່ອກຳລັງລົມເມືດທີ່ຈະແກ້ຈັກໜຸ່ໂຄນັ້ນ ໄທ້ແຕ່ງຍາສຸມທຸກວັນ ຈຶ່ງກິນຍານັ້ນຂະໂລມ
ໄວ້ ອ່າຍ່າໃຫ້ຜູກພຣດີກແങ້ງເຂົ້າໄດ້ ແລ້ວທຳຍາພອກນິ້ວເທົ່າໄຫຍ່ທຸກໆຈຸວັນ ແລ້ວໃຫ້ປ່ລ່ອຍ
ປິລິງເດືອນລະຫນ ຂ້າງແຮມຈຶ່ງປ່ລ່ອຍ ຄ້າຈັກໜຸ່ນໜັ້ນຄ່ອຍເຫັນເຂົ້ນແລ້ວ ຈຶ່ງທຳຍາທາຝ່າເທົ່າ
ໃຫ້ຮຽນຄ່ານສະແກໄຫ້ຮ້ອນແຕ່ພອທນ ຍາແທ່ງແລ້ວເອາເອີກໃຫ້ໄດ້ ۴ ມັນ ໃຫ້ໄດ້ ۳ ຄວາ
ຄរາວລະ ۳ ວັນ ຄຣັນຕັດຮາກລມແລ້ວ ຈຶ່ງທຳຍາສຸມຕ້ອງທີ່ມີດໄມ່ເຫັນໃຕ້ໄຟນັ້ນ ເອරາກນະ
ຮຸມສົດ ۷ ບົດໃຫ້ລະເອີຍດສຸມໄວ້ ۳ ວັນ ຈຶ່ງທຶນເສີຍແລ້ວທຳໄໝ່ສຸມໄປກວ່າຈະເຫັນ ຈຶ່ງດ
ເອຍານີ້ສຸມໄປ ເຄົມທາທິງຄ໺ ۱ ກໍາຍານ ۱ ຍາດຳ ۱ ຂມື້ນອ້ອຍ ۱ ໄພລ ۱ ໃບມະຂາມ ۱
ໃບສັນປ່ອຍ ۱ ຕົກສູກ ۱ ເຄົສິ່ງລະ ۱ ນາທ ບົດດ້ວຍນ້ຳມະນາວ ສຸມໄປທຸກວັນ ۱۰ ວັນ
ແລ້ວທຶນເສີຍ ທຳໄໝ່ແລ້

ยาพอกน้ำเท้าใหญ่ เอาสลัดได ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ กระเทียมครึ่งหัว บดพอๆกับหัว
กลางวันกลางคืน

ยาร์ม เอาต์ริกกูก ๑ กระเทียมสิง lokale ๑ บาท มหาหิงค์ ๔ บาท บดด้วยยางสลัดได
แล้วปั้นแห่งไว 份นด้วยยางสลัดได ทาฝ่าเท้า رمด้วยถ่านไม้สักแก แล้วจึงรับ
ประทานยาต่อไป

ยารับประทานล้างภายใน เอาใบปะคำไก่ ๑ เปลือกหอยไข่ม ๑ ตระกูก ๑
กระเทียม ๑ เอาสิง lokale ๑ บาท มะไฟเดือนห้า ๒ บาท ใบพริกไทย ๔ บาท ใบสมอ
กะเลนี่ง แล้วผึงแಡดให้แห้ง เท่ายาทั้งหลาย ตำเป็นผง ถ้าผู้ไข่นั้นเกิดข้างขึ้น รับ
ประทานหนัก ๑ สลึง ถ้าข้างแรม เพื่องสองไฟ ละลายน้ำส้มสายชู รับประทาน
เวลาเช้า

ขานหนึ่งรับประทานเวลาเย็น แก้ม เอาใบสะเดา ๑ ใบปะคำไก่ ๑ ใบโคน
ดินสอ ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ รากเจตมูลเพลิง ๑ ว่านน้ำ ๑ ดีปลี ๑ เอาสิง lokale ๑ บาท พริก
ไทยเท่ายาทั้งหลาย ตำผงละลายน้ำผึง รับประทานเวลาเย็น

ยาสุมต้อกระจก เอา มูลจุณสี ๑ สลึง เม็ดพันธุ์ผักกาด ๒ สลึง รากเจตมูลเพลิง ๑
บาท ตระกูก ๑ บาท ใบเจตมูลเพลิง ๑ บาท บดด้วยน้ำมะนาว สุ่มไปกว่าจะครบ
๑๐ วัน แล้วทิ้งเสียจึงทำสุมใหม่

ยาแก้ต้อกระจก เอาผิวมะกรูด ๑ ยาดា ๑ เกลือสินເຫວົວ ๑ ພຣິກໄທຍ ๑ ขิงแห้ง
๑ มหาหิงค์ ๑ ดีปลี ๑ เอาสิง lokale ๑ บาท กะเทียม ๖ สลึง ตำผงละลายน้ำผึง น้ำ
มะกรูด น้ำมะนาว เอาส่วนเท่ากันเป็นกระสาย รับประทานหนัก ๑ สลึง ถ้าจะ
ปล่อยปลิงให้เลือกเอาวันจันทร์ วันอังคาร และ วันພฤหัสပดี ใช้ข้างแรม ห้ามแต่

ແຮມ ໂ ດຳ ຄ ດຳ ຜ ດຳ ອ ດຳ ອີ ດຳ ຂ້າງຂຶ້ນທຳມອຍປ່າປ່ອຍເລຍ ຈະປ່າປ່ອຍປິຈິ
ຕົວໂລຫີຕ ຕັກຣະຈາກ ໃຫ້ປ່າປ່ອຍມາຂ້າງທ້າຍຂວັງ ດ ຕົວ ເລືອກເຄາແຕ່ຕົວເຕີບໆ ຕັນຄົວ
ຂ້າງລະ ໂ ຕົວ ແຕ່ປ່າຍຄົ້ມມາຄົງຫຼູຂ້າງລະ ພ ຕົວ ໄດ້ຫຼວ່ວອ່ນຂ້າງລະ ອ ຕົວ ພາກຣາໄກ
ຂ້າງລະ ຕ ຕົວ ຕັນເລີບນິ້ວເທົາໃຫຍ່ຂ້າງລະ ໂ ຕົວ ຈະປ່າປ່ອຍປິຈິນີ້ຂຶ້ນເດືອນ ດ ເດືອນ ລ
ແລະເດືອນ ຜ ປິຈິມີລູກເມື່ອປ່າປ່ອຍແລ້ວເຂຍາສູນປະປາກແພລເສີຍ ປິຈິຄາຍລູກໄວ້ມີໄດ້

ສີທົມກາຣີຍະ ຈະຮັກໝາ ຈັກໜຸ ປວດ ເຄືອງ ໃຫ້ນັດຖຸຢາເສີຍກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງ
ໄສ່ຍາ ອິນກຣເນຕຣແດງ ຄໍາມີຟັງ ເຄົາຝືນແກຣກເປັນກະຮາຍ ສັກເວລາහຶ່ງສອງເວລາ
ຄໍາຟັງແລ້ວໃຫ້ໄສຝືນຕ່ອໄປ ຄໍາມີຟັງຈະຍັກນໍາກະຮາຍໃໝ່ ເຄົາຝືນແຕງກວາໝາກໄຟໃຫ້
ສຸກ ແລ້ວນີ້ເບີນເນຳເນຳເປັນກະຮາຍ ຄໍາຍັງມີຟັງ ໃຫ້ທໍາຍາສຸມແກ້ພື້ນຕ່ອໄປ ເຄົາ ດິນປະສົວ
ຂາວ ອ ຂມື້ນອ້ອຍ ອ ຕັນທາງຈະເຂົ້າ ຜົ້ອງສາມຍ່ານ ອ ໃບທອງໜາກທັ້ງ ໂ ຕຳລົງທັ້ງ ໂ
ແຄທັ້ງ ໂ ໃບມູລເໜີກ ໂ ໃບສມື ໂ ໃບພຣມມີ ດິນສອພອງ ອ ໄໝ້ນໍາດັບໄຟ ໂ ບດພອກ
ກະຮ່າມວົມໃຫ້ໄດ້ ໂ ເວລາ ຄໍາຍັງໄໝ່ຫາຍປວດໃຫ້ປ່າປ່ອຍປິຈິເຄົາໂລຫີຕົວໜ້າອົກເສີຍ ຄໍາ
ຕົວຄວາຍອົກແລ້ວແຕ່ຍັງໄໝ່ບຣິສຸທີ່ ໃຫ້ເຂຍອດຄໍ້ວແບ່ນພານຈັກໜຸເຄົາໂລຫີຕອກແລ້ວ
ໄສ່ຍາສາມານຕ່ອໄປ ເຂຍາ ອິນກຣສັ້ງທາຣແກຣກອິນກຣເນຕຣແດງ ໄສີໃຫ້ກະຈາຍໂລຫີຕ
ຄໍາຍັງໄໝ່ປຽກຕິຈຶ່ງເຂຍອດຄໍ້ວແບ່ນພານໄປເອົກ ຕ ຄັ້ງ ດ ຄັ້ງ ແລ້ວໄສ່ຍາໄປກວ່າ
ຈະຫາຍ

ອໍ້ນີ້ ຄໍາຜູ້ໃຈຈະຮັກໝາຈັກໜຸ ຄໍານັດຖຸຢາ ໄສ່ຍາແລະສຸມຍາຍັງໄໝ່ຫາຍປວດ ແລະ
ເປັນຜ້າປິດຂຶ້ນໄປແດ່ຂອບຕາດໍາຂ້າງລ່າງ ຄໍາລັ້າເປັນເງານຂາວອກໄປຈາກຕາດໍາດັ່ງໄໝ່ເນື້ອ
ເປັນດັ່ງນີ້ເຮັກວ່າຕ້ອນໜ້າ ຄໍາຂຶ້ນໄປຈັກໜຸຜູ້ໃຈ ຈັກໜຸຜູ້ນັ້ນຈະບອດ ຄໍາຈະຮັກໝາໃຫ້ປ່າປ່ອຍ
ປິຈິ ທີ່ຂອບຕາຂ້າງລ່າງ ຂ້າງລະ ດ ຕົວ ຄໍາຍັງປວດຍູ່ໃຫ້ປ່າປ່ອຍຕ່ອໄປເອົກ ໂ ຄັ້ງ ຕ
ຄັ້ງ ກວ່າຈະຫາຍປວດ

ສີທົມກາຣີຍະ ຈະກລ່າວກຳເນີດຕົວທັ້ງປົງ ດືອ ຕັກອງເກວີຍິນ ຕັກກັນຫຍຍ
ຕົວສັກ ທັ້ງ ຕ ປະການນີ້ ເກີດແຕ່ເທົ່າຂຶ້ນມາຍູ່ໃນຮະຫວ່າງຕົວໂລກ ຕົວລໍາໄຍ
ຕົວລິ້ນສູ້ນັ້ນ ຕັກສາຍໂລຫີຕ ຕົວເນື້ອ ຕັກມອກ ຕົວແດງ ຕັກເກລືອນ ທັ້ງ ຕ ປະການ
ນີ້ ເກີດເພື່ອລົມ ເພື່ອກຳເດາ ແລະໂລຫີຕ ຄໍາເປັນເດືອນໜຶ່ງ ວ່າເອົກໂທ່າ ພອຮັກໝາໄດ້

ถ้าพันเดือนหนึ่งเป็นทุวันไทย ถ้าถึง ๔ เดือน ๕ เดือน ไปจนปีหนึ่ง เป็นตรีไทย รักษายาก ถ้าเป็นฝีหรือเป็นหัดก็ตี และเกิดต้อขึ้นที่ลูกตาได้ ๑๐ วัน เป็นทุวันไทย ถ้าพัน ๑๐ วันขึ้นไป เป็นตรีไทย รักษาไม่หาย

อาจารย์เจ้ากล่าวไว้ว่า ถ้าผู้ใดป่วยจักชุ่ดี ๑ เดือน ๒ เดือน ๓ เดือน ๔ เดือน ก็ได้ เกิดด้วยสมහะ และลมกระทำไทย ถ้าป่วยจักชุ่ดี ๕ เดือน ๖ เดือน ๗ เดือน ๘ เดือน เกิดด้วยโลหิตและลมกระทำไทย ถ้าป่วยจักชุ่ดี ๙ เดือน ๑๐ เดือน ๑๑ เดือน ๑๒ เดือน เกิดด้วยกำเดาและลมกระทำไทย ระคนกันอยู่ดังนี้ ถ้าแพที่จะรักษาให้พิจารณา ว่าป่วยได้กี่เดือน และอันใดกระทำไทยให้ฟอก กรอก และปล่อยปลิงชำรุดท่อนั้นๆ ออกเสียก่อนจึงใส่ยา

ถ้าลูกตาดำเป็นดุจผิวนะกรุด ชื่อว่าต้มะเกลือ เกิดเพื่อดีเป็นตรีไทย อนึ่ง ให้ลูกตาแดงดังผลมะกล่ำ ชื่อว่าต้อไฟเป็นเอกไทย เกิดเพื่อนอนมากเกิน ธรรมชาติ ต้อหนึ่งสีดังแหงสถาบัน ชื่อว่าต้อรัตน์โซติ เกิดเพื่อเสมอและกำเดา เป็นลักษณะไทย ต้อหนึ่งชื่อว่า ต้อตามัว ลูกตานั้นช้ำ ริมตานั้นใส ต้อเกลื่อน กีเรียง เกิดเพื่อดีเป็นตรีไทย ต้อหนึ่ง ลูกตานั้นขาว ชื่อต้อฝ่าย เกิดเพื่อมาตุ่มความต้อหนึ่ง สีเขียวดังดอกอัญชัญ เกิดเพื่อดีและโลหิตเป็นมัชพิมไทย รักษาหายแต่ลูกตานั้นจะน้อยกว่าปกติ ต้อหนึ่งเกิดที่หลังตากิม ที่ลูกตากิม มี เกิดขึ้นดังจะเพาะปลา มักให้น้ำตาตก ให้คันของตา ตานั้นแดง ต้อนน์เกิดเพื่อโลหิต ให้ชำระโลหิตออกเสียก่อนจึงใส่ยา ต้อหนึ่ง แดงดังไฟ ชื่อว่าต้อฝี เกิดเพื่อสันนิบาต ต้อหนึ่ง เกิดเพื่อกำเดา กลางคืนมีเห็น ชื่อว่าต้อตาฟาง เป็นเอกไทย

ต้อหนึ่ง เมื่อนอนมักให้เจ็บกระบอกตา เกิดเพื่อโลหิต และนอนมาก ชื่อว่าเอกไทย ต้อหนึ่ง เกิดที่ลูกตา เมื่อหายแล้วทำให้ลูกตาหัวกลางหน่อยหนึ่ง ชื่อว่าต้อธรณี เป็นทุวันไทย เกิดเพื่อทำการหนัก ต้อหนึ่ง เกิดที่ลูกตาดำ หรือลูกตาขาว ให้แข็งดุจกระดูก และพองอกมา ชื่อว่าต้อหูด เกิดเพื่อโลหิตและลมทั้ง ๒ ประการนี้ต่างกัน เป็นตรีไทย ต้อหนึ่ง ให้ลูกตาเขียวไป มีดกว่า ต้อเพ็ชร์ เกิดเพื่อลม ให้นวดเสียก่อนจึงกินยา เป็นเอกไทย ต้อหนึ่ง อยู่ดีๆ ให้ตาแดง เกิด

เพื่อโลหิตและริดสีดวง ให้เอาโลหิตออก เสียก่อนจึงใส่ยา ต้อหนึ่งให้จักชุลัด กีดเพื่อกำเดา ให้เอาโลหิต กำเดาออกเสียก่อน จึงใส่ยา กินยาประจุ ต้อหนึ่งนั้น ให้จักชุเหลือง ดังมีน สีดูจริงกินแน่ เกิดเพื่อรأتุทั้ง ๔ ไม่เสมอ กัน ให้กินยาชาตุ เสียก่อนจึงใส่น้ำมันปิดกำเดาแล้วจึงใส่ยา ต้อหนึ่ง ให้ตามีดหูตึง เกิดเพื่อลม ให้กินยาภายในก่อนจึงใส่ยา ต้อหนึ่ง ให้คายจักชุ จักชุหลับๆ ลีมๆ เกิดเพื่อกำเดา และโลหิต ให้รرمยา ก่อนจึงใส่ยา ต้อหนึ่งให้เจ็บจักชุ เกิดเพื่อสรรพเคราะห์ ให้เสดaceเคราะห์เสียก่อนจึงใส่ยา ต้อหั้งปวงนี้ เป็นเอกไทย ทวัณไทย ตรีไทย รักษาได้บ้าง ตัดบ้าง

ต้อหนึ่งให้เจ็บจักชุ จักชุมีดๆ รายๆ เกิดเพื่อมาตุคาม ถ้าจะใส่ยาให้กด มาตุคามเสียก่อน ถ้าล่วง ตรีไทยมิหายแล ต้อหนึ่ง มักให้เวียนจักชุ ให้มีดจักชุ จักชุเขียวดังปีกแมลงทับ ให้กินยาเสียก่อนจึงใส่ยา และเมื่อลักษณะจักชุจะมีดนั้น ๔ ประการ

ประการหนึ่งเป็นเพื่อโลหิตลม, เสมหะ, กำเดา และเมื่อจะเจ็บนั้นให้เขม่น จักชุอยู่ริกๆ จักชุมิสู้แดงนัก ขาวนัก เป็นจักชุลม ถ้าขาวออกเป็นเพื่อโลหิต เพื่อลม ให้ประจุเสียก่อนจึงใส่ยา ถ้าเจ็บจักชุตุบๆ เหมือนมดกัด ให้เสียดแทง และนอนมิหลับ มีแสงพราวออกไปดังหิงห้อย ดังไฟ แดงเป็นหย่อมๆ เป็นเพื่อกำเดา ให้ชำระกำเดาเสียก่อนจึงใส่ยา แรกเจ็บจักชุนั้นให้น้ำตาหล่อ รอบขุมจักชุเป็นเพื่อเสมหะ ให้กินยาประจุเสียก่อนแล้วจึงใส่ยา ถ้าแรกเจ็บจักชุ จักชุแดง แดงดังโลหิต เป็นเพื่อสันนิบาต เกิดพร้อมกัน เร่งใส่ยาจงได้ แพทย์ผู้ใจรักษา ให้พิจารณาจงละเอียดจึงใส่ยา และคนผู้เจ็บนั้นให้ควันเทียนรอบศีรษะ เอาข้าวตอกดอกไม้ข้อมาไทย เทพารักษ์หั้งหลาย แล้วจึงใส่ยา

สิทธิการิยะ อาจารย์เจ้ากล่าวถึงต้อหั้งปวง ให้จักชุมีด พาง และ เปียกหมอก มัว ต้อเนื้อ ต้อสายโลหิต ต้อลำไย ต้อลินหมู ต้อต้าแมว ต้อวนกงูง ต้อปีกแมลงทับ ต้อแมลงวัน ต้อน้ำผึ้ง ต้อเกล็ดหอย ต้อมะเกลือ ต้อลินสุนัข ต้อหั้งหลายต่างๆ ดังกล่าวมานี้ เกิดแก่คนทั้งหลาย ถ้าเขม่นจักชุๆ รายๆ ดุจดัง

พึงห้อย เกิดเพื่อกำเดา เพื่อโลหิต ถ้าจักชุดแดง เป็นเพื่อสันนิสาต ถ้าจักชุขาว
ชื่อต้อลินสุนัข ถ้าจักชุขาวนั้นกลับแปรไปดังผลผักปัลง ชื่อต้อสลัก ต้อชุมนุมอยู่
ให้แพทย์พิจารณาดูลักษณะต้องจะแจ้งก่อน จึงวางยา และใส่ยา ถ้าขอบยาร้อน
ให้ใช้ยาร้อน ถ้าขอบยาเย็นให้ใช้ยาเย็น

ถ้าต้อกันหอยนั้น เกิดแต่นิ้วเท้าใหญ่ ต้อสลักเกิดแต่ปืนรอง ต้อตามัว
ต้อวนกยุง เกิดแต่หัวเหน่า ต้อหนึ่ง เห็นพรายๆ เกิดแต่สะดีอและเม็ดน้อยๆ
รอบตา ออยในที่ติด ชื่อต้อรังผึ้ง รักษาจากนัก

ต้อหนึ่งเกิดมาแต่ศีรษะ ยอดคำดังหมอก กระวัดรอบจักชุ ชื่อต้อมะเกลือ
รักษาไม่หาย ต้อเพกา เกิดมาแต่รากขวัญ ต้อผักตบ เกิดมาแต่ยอดอกภัยใน
ต้อเนื้อ ต้อสายโลหิต ต้อลินสุนัข ต้อหมอก พยาธิหมูนี้ เกิดเพราะรับประทานข้าว
เหนียา จึงบังเกิด

ยาแดงใหญ่ชื่ออนนตคุณ เอา แก่นมะขาม ๑ แก่นมูลเหล็ก ๑ แก่นมะหาด ๑
แก่นช้องแมว ๑ มะฝ่อ ๑ เปราะหอม ๑ เอสิ่งละ ๑ ส่วน ดึงเหลือม ๑ จีรเขี้ยว ๑ ดี
ตะพาบน้ำ ๑ เอเต่พอครว ตุกกะต่า ๑ บัลลังก์ศิลา ๑ สังข์ ๑ เปี้ยผู้ ๑ ลินทะเล
๑ ชาดหรคุณ ๑ ชาดก้อน ๑ น้ำประสานทอง ๑ ยา ๔ สิ่งนี้สะตุก่อน แล้วจึงใส่ บท
ทำแท่งไว้ ฝนด้วยน้ำนมโค แก่ปวด แก้เคือง และกระจาบโลหิต

ยาชื่ออินทไซต เอา จันทน์ทั้ง ๒ แก่นช้องแมว ๑ แก่นสน ๑ แก่นมูลเหล็ก ๑ ราก
หญ้านาง ๑ รากขัดม่อน ๑ รากตalaหม่อน ๑ หัวอุตพิด ๑ เม็ดในมะฝ่อ ๑ เปี้ยผู้
เผา ๑ สังข์เผา ๑ หัวแห้วหมู ๑ ผลจันทน์ ๑ ดีปลี ๑ ชะมด ๑ บัลลังก์ศิลา ๑ ตุกกะ
ต่า ๑ ดินกนา ๑ สีเสียดเทศ ๑ ครั้ง ๑ เปลือกเม็ดมะขาม ๑ กำيان ๑ เอสิ่งละ
๑ สลึง พิมเสน ๒ ไฟ ผิน ๑ เพื่อง ดึงเหลือม ๑ เพื่อง บดด้วยน้ำมะจัง ทำแท่งไว้
ฝนด้วยน้ำมะนาว ใส่ จักชุดแดง จักชุมีด จักชุเป็นชุม แก่ปวด ฝนด้วยน้ำเย็น แก่
ตราดสีด้วง ฝนด้วยน้ำมะนาว

ယ้าชื້อ รัตโนเซต เօາ บัลลังก์ศิລา ๑ ศิลาย่อน ๑ ดินถนา ๑ เปี้ยผู้เผา ๑ ดีปี ๑
ແກ່ນຕັ້ນເສມວໄທຍ ๑ ແກ່ນກຳຈາຍ ๑ ແກ່ນ ມູລເໜີກ ๑ ແກ່ນຫ້ອງແມວ ๑ ເອາສິ່ງລະ
๑ ສລິງ ພິມເສນ ๒ ໄພ ບດດ້ວຍນໍ້າເຢັນ ທຳແທ່ງໄວ້ ຝົນໃສ່ຕ້ອຂ້າງ ຕ້ອມໂກກໄດ້
ယ้าชื້ອ ສຸວະຮັນໄກຣລາສ ເօາ ຜາດໂຮຮັບ ๑ ບັນລັງກົດົມາ ๑ ເມືດໃນມະຝ່ອ ๑ ຈັນທົ່ງ
ແດງ ๑ ເປີລຶກເມີດມະຂາມ ๑ ແກ່ນຫ້ອງແມວ ๑ ເວາສິ່ງລະ ๒ ສລິງ ພິມເສນ ๒ ໄພ
ທອງຄຳເປົລາ ๕ ແຜ່ນ ບດດ້ວຍນໍ້າ ດອກໄມ້ເທັກ ທຳແທ່ງໄວ້ ໄສ່ຈັກໜຸ ແກ້ປວດ ແກ້ເຄື່ອງ
ລືມມີຂຶ້ນ

ယ้าชื້ອ ສວ່າງອາຮມຍ໌ ເօາ ແກ່ນຈັນທົ່ງແດງ ๑ ບັນລັງກົດົມາ ๑ ຕຸກກະຕໍ່າ ๑ ຜາດກົອນ
๑ ຄົ່ງ ๑ ວ່ານກີບແຮດ ๑ ວ່ານຮ່ອນທອງ ๑ ສັງກະຣະນີ ๑ ແນະພູສີ ๑ ດິນຄຳນຳ ๑ ເວາ
ສິ່ງລະ ๒ ສລິງ ພິມເສນ ๒ ໄພ ບດດ້ວຍຜລປະຄຳດີຄວາຍ ຕັ້ມ ໄສ່ຈັກໜຸ ແກ້ປວດ ເຄື່ອງ
ແທຮກຝື່ນ ຮ່ອຍໜຶ່ງ

ယ้าชื້ອ ແດງເທັກົດົມາ ເօາ ຈັນທົ່ງແດງ ๑ ຈັນທົ່ງຂາວ ๑ ແກ່ນຫ້ອງແມວ ๑ ແກ່ນມູລ
ເໜີກ ๑ ເປີລຶກເມີດມະຂາມ ๑ ດິນຄຳນຳ ๑ ຜາດໂຮຮັບ ๑ ສຸວະຮັນແຄັນແດງ ๑
ດິນແດງເທັກ ๑ ສີລາຍ່ອນ ๑ ຂະມົດ ๑ ເວາສິ່ງລະ ๑ ສລິງ ພິມເສນ ๒ ໄພ ຈຸນສີ ๑ ເພື່ອ
ບດດ້ວຍນໍ້ານົມໂຄ ເວາແຕ່ໄສ່ງ ໄສ່ຈັກໜຸ ແກ້ປວດ ແກ້ເຄື່ອງ ແລະ ກະຈາຍໂລຫິດ ແທຮກ
ອິນທສັງຫາຮ່າຍ່ອຍໜຶ່ງ

ယ้าชื້ອ ອິນທສັງຫາຮ່າຍ່ອຍ ເօາ ນໍ້ານມເສື້ອ ๒ ສລິງ ດິນຄຳນຳ ๑ ບາກ ໃບປັບ ๕ ສລິງ ໃບ
ຜັກເຄີດ ๕ ສລິງ ກະເຖິຍມ ๗ ກລືບ ພຣິກໄທຍ ๗ ເມືດ ດີປີລຶ່ນກ່າເທົ່າພຣິກໄທຍ ເກລືອ
ຕັ້ງຜູ້ ๓ ເມືດ ພິມເສນ ๑ ເພື່ອງ ຂະມົດ ๑ ດີງເຫຼົ່າ ๑ ດີຈົບເຂົ້າ ๑ ເວາສິ່ງລະ ๒ ໄພ ເອານໍ້າ
ມະນາວ ເປັນກະສາຍ ອຸກັນກັບເທັກົດົມາ

ယ้าชื້ອ ອິນທເນຕຽແດງ ເօາ ເປີລຶກມະໄພ ๑ ເປີລຶກຫ້າງນໍ້າວ ๑ ເປີລຶກສມເສີດ ๑

รากส้มกุ้ง ๑ รากถั่วพู ๑ ลิ้นกะลา ๑ ดินณนำ ๑ ฝาง ๑ ครั้ง ๑ สีเสียดเทศ ๑ เอา
สิงะ ๑ บาก ฝี่น ๑ เพื่อง ดึงเหลือม ๑ เพื่อง บดด้วยน้ำแก่นประดู่เสนต้ม เป็นก
ระยะ แก้ปวด แก้คีอง ถ้ามีฟังแทรกอินทสังหาร หน่อยหนึ่ง

ยาชื้อ อินทนเนตรข้าว เออดินณนำ ๑ บาก ดินสอพอง ๑ บาก ประหอม ๒ บาก
ฝาง ๑ ครั้ง ๑ สีเสียดเทศ ๑ ว่านน้ำ ๑ เอาสิงะ ๒ สลึง กำยาน ๑ สลึง บดด้วย
น้ำแก่นประดู่เป็นกระสาย

สิทธิการิยะ ถ้าบุคคลผู้ใดเป็น ตามีด ตาฟาง ตาหมอก ตาต้อ ตาเปีຍก
และเคืองอยู่ในตา และให้แพทย์ทั้งหลายพิจารณา ดูจะถือว่า ถ้าตาเป็นฝ้าปิด
อยู่เป็นเพื่อลม มีเห็นตาดำ แลเห็นเหลือง ดังทึ่ห้อย แลเห็นไฟแดงอยู่ เป็น
เพื่อกำเดาและลม ถ้าข้าว แลเคือง แลให้มีดดังสาย เป็นเพื่อลมและเสมอ
ต้ออันหนึ่ง เมื่อแรกพึงเป็น เป็นผื่นๆ ขึ้นมาในหัวตา ซึ่อว่า ต้อเนื้อ ต้อหนึ่ง สวัด
วงตา ตามีเห็น ซึ่อว่าต้อแมว ต้ออันหนึ่ง ตามันดังเยือกไขขาว ซึ่อว่าต้อแวนก
ญูง ต้อหนึ่ง แลเห็นนัยน์ตา ดังไไขวว ซึ่อว่าต้อน้ำ ต้อหนึ่ง เมื่อแรกแลดูเห็นกลม
ตาดำอยู่ ซึ่อว่าต้อหมอก ต้อหนึ่ง แลดูดังลิ้นสุนัข ซึ่อว่าลิ้นสุนัข ต้อหนึ่ง แลดูเห็น
เป็นแวงอยู่ในตาดำ ซึ่อว่าต้อลาย เดิมเมื่อจะเป็นต้อกระจกนั้นให้ร้อนในฝ่าเท้า ๗
วัน ในกำหนด ๗ วัน นั้นเล่าเป็นแมลงหรือบินออกจากตาไป ครั้นถึงอีก ๗ วันเป็น
ทั่งห้อย ครั้นได้อีก ๗ วัน เป็นไขขาวอยู่แลเห็นยิบๆ ครั้นได้ ๗ วันเป็นขาวผ่าน
ตาดำอยู่ ทำให้เห็นได้ดวง ๑ เป็น ๒ ดวง ๔ ดวง ครั้นถึง ๗ วันเล่า ก็คลุมกลบ
ตาดำ ใน ๔ วันนั้นแลแดงสะพรั่งอยู่ กว่านั้นมีเห็น ต้อกระจกนั้นเหลืองกลางแล
ดูกำเนิดต้อดังนี้ คือ ถ้าต้อเห็นปีมอกดังทึ่ห้อย ซึ่อว่า ต้อกระจก ต้ออันหนึ่ง
ออกดังประยงประอย ซึ่อว่าต้อแตน เป็นพระรา ริดสีดวงแล

ต้อหนึ่งสวัดขึ้น ซึ่อว่าต้อกันหอย ต้ออันงอกและมันเป็นวงแหวนแลเห็น
บ้าง ซึ่อต้อกันหอย ต้ออันงอกและขาว ซึ่อว่าต้อคอตัวง ต้ออันออกพาดเหนือ

ตาดា เห็นต่างๆ นาๆ ชื่อว่าริดสีดวงต้อ และ ต้ออันงอกปิดตา เห็นดังไยข้า
คาดไป ชื่อว่าต้อสลัก ต้ออันหนึ่ง เจ็บริมตา เปื้องบันเบื้องต่อรับกัน เพราะเป็น
ริดสีดวงฝี ตายังดี และไม่เห็นหนทาง เป็นเพราะกำเดาอันเจ็บทั่วทั้งตัว เป็น
เพาะลมปะกัง และ ตาดีคลนและมือ เป็นเพาะเลือดตน ตาอันแดงและนำตา
ออกซุ่มไชร์ ชื่อว่าต้อตาเปียก และ ต้ออันอยู่หัวตาและหางตา ชื่อว่าต้อเนื้อ ต้อ
ตามเข้าไปในตาดា ชื่อว่าต้อลินสุนข ตาอันริมแดง ขันตาหล่นดังผุยผง เมื่อ
แรกใส่ยาตา ให้โภนผสมเสี้ยก่อน ให้ขอดกำดัน ครั้นค่า จึงให้อาสัมนะขาม
เปยกคันกับเกลือ ใส่สูมไว้จนรุ่งเช้าจึงบัน ๓๓๐๐ ผ้า เพราะหากเมี่ยงบังสาก
ตัว เหล้าไหหนึ่งพลีเอา และวจีใส่เอาแต่น้ำไปให้ต้องอีกภาพไชร์ แม้นหญิง
อย่าให้ผัวสรองเศพด้วย ผู้ใดจะเอาตัวรอตทำตามที่กล่าวมานี้เกิด ต้ออันขึ้น
ตาชัยเป็นเพาะลม ต้ออันขึ้นตาขวางเป็นเพาะเลือด ให้กรอกเอาเลือดออก
เสียงหนักเกิด ในเมื่อแรกเกิด ตาเห็นไydังแมลงหวี ตาเป็นดอกพึงชุ่นในตา
ครั้นเห็นสีเขียวแล้วมันแดงและมันดำ จึงว่าต้อมะเกลือ และมันเขียว และมันขาว
ด้วยกัน จึงว่าต้ออันมันเข้ามาในหางตาดា เท่าแมลงหวีกีด เท่าปีกแมลงวันกีด
ชื่อว่าต้อลินสุนข ท่านให้เอา พริก ๑ ชิง ๑ กระเทียม ๑ หอม ๑ เอาสิ่งละ ๑ สลึง
ดีปลี ๑ เพื่อง ดินถ่าน ๑ บาท เอาหมักให้เย็น เอาดินถ่าน ๑ บาท ๒ สลึง บดด้วย
น้ำมะนาว ปั้มเป็นแท่งไว้เสริดสีดวง ไม้ลัดตา ตาเปียก ตาแดง ชื่อ ละลอกสมุทร
ดินถ่าน ๒ บาท ชี้รัวสด ๑ บาท ลูกมะกอกอ่อน ๒ บาท พริกไทย ๑ บาท ชิง
๑ บาท หอมแดง ๑ บาท ๒ สลึง การะบูร ๒ สลึง พิมเสน ๑ สลึง ตุกกะต่า ดิน
ถ่าน ๑ บาท บดด้วยน้ำ ทำเป็นแท่งไว้ ชื่อรากคันทะ ตีค่าไว้ คำลึงทอง ๑ และ
ขานหนึ่ง เอาน้ำมะรุมทะนาน ๑ น้ำทองหลางทะนาน ๑ น้ำบอนเตาทะนาน ๑
น้ำขิงทะนาน ๑ น้ำชาเอมทะนาน ๑ น้ำข้าวทะนาน ๑ เคี่ยวให้ขัน และเอาผึ้นหนก
๑ บาท พริกไทย ๑ คำลึง บทเป็นแท่งไว้ ใส่ตาริดสีดวง สรรพต้อหั้งปวงดีนัก และ
ขานหนึ่ง เอาไฟพล ๑ กระชาย ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ คงดึง ๑ ชิงเท่ายาทั้งหลาย บด
ด้วยน้ำมะนาว ใส่ต้อสลักหาย และ

ขنانหนึ่ง เอ้าสัตบุษ ๑ สมอเทศ ๑ เที่ยนดា ๑ เที่ยนขาว ๑ ดีปี ๑ ดินถานា ๑ ตุ๊กกะตា ๑ รากรพุดช้อน ๑ รากรอัญชันหัง ๒ รากรทองหลางใบมน ๑ รากรหมากไฟ ๑ เอ้าเสมอภาค บดละลายน้ำมะนาว ทำเป็นแห่งไว้ ใส่ตาต้อเนื้อ ตัวสาย ต้อหมอก คลุ้มตา ใส่ให้งาม

ยานี้ชื่อันยนา อุททิพสรวง เอ้า ดินถานា ๑ ตรีผลา ๑ กฤษณา ๑ การบูร ๑ พิมเสน ๑ เกลือเทศ ๑ รำหัดสักหน่อย ดีจระเข้ ๑ เอ่าเท่ากัน บดละลายน้ำมะนาว ทำเป็นแห่งไว้ ใส่ต้อหมอกให้ได้ ๑๐๐๑ ใส่ต้อได้ ๓๐ จำพวก แก้วริดสีดวงได้ ๓๐ จำพวก ยานี้ชื่อ โซติรัส ใส่ตาต้อสรรพทั้งหลายแลเอ้า ดอกบัว ๑ ดอกสลิด ๑ กระดังงา ๑ ดอกสารภี ๑ พิมเสน รำหัด เอาน้ำค้างบดไว้ ใส่ตาฟาง เอาน้ำดาะไครฟันด้วยน้ำนมคน ใส่ฟันลงกับหิน

ขนานหนึ่ง เอ้าพิมเสน ๑ จันทน์หอม ๑ พริก ๑ ขิง ๑ ดีปี ๑ ว่านน้ำ ๑ รากรพุด ๑ รากรอัญชันขาว ๑ สมอเทศ ๑ บดด้วยน้ำค้าง ใส่สรรพต้อทั้งหลาย ชื่อทิพรัตน์ และ

ขนานหนึ่ง เอ้าดินถานา ๑ ตุ๊กกะตា ๓ เท่ากัน ปั้นลงกับศิลาสองเท่า เปลือกมะกล่ำเผา ๑ รากมะกล่ำเครื่อ ๑ ลูกมะกล่ำเผา ๑ ลูกผักปั้งเผา ๑ รากพุดช้อน ๑ พิมเสนเผา ๑ ขมิ้นเครื่อ ๑ ไฟลเพา ๑ ทำเป็นจุณเช่นน้ำ แล้วเออบดปั้นเป็นแห่ง ใส่ตา ต้อหมอกคลุ้ม หมอกเกลื่อน ต้อสลัก ต้อมูก ต้อกระจก ต้อลินสุนข ต้อน้ำ สรรพต้อแลวิเศษนัก ครั้นใส่ยานี้หายสิ้นแล ถ้าเป็นตาเปียก เอากัดเด้า ๑ รากรพันธุ์แดง ๑ แซ่น้ำไว้ ใส่หายแล

ยาใส่ตาให้สว่าง เอ้า ลูกมะขามป้อม ๑ รากรอัญชันขาว ๑ บดด้วยมูตรัวว้า ใส่ร่วมตาดังดาว และ

ญาหาตาซึ่งทำให้ตาฟาง เอ่าลูกละมุด ๑ ลูกย่าง ๑ ลูกมะกัล้ำขาว ๑ เอ่าเสมอภาค บดด้วยน้ำท่า ทำให้หาย

ขنانหนึ่ง เอ่าสมอเทศ ๑ ว่าน้ำ ๑ โกรูสอ ๑ ดีปลี ๑ พริก ๑ ลูกแหن ๑ สังข์ ๑ บัลลังก์ศิลา ๑ เอ่าเสมอภาค บดด้วยน้ำมันจันทน์ ตากไว้ในร่ม ฝนใส่ตามีดตามัว ก็ดี ชี้تاออกมากก็ดี ต้อเนื้อตาฟางก็ดี หายสิ้นแล

ขนานหนึ่ง เอารากช้าเป็น ๑ รากทับทิม ๑ รากมะเดื่อ ๑ ใบปีบ ๑ เปลือกเพกา ๑ แคฝอย ๑ เสมอภาค บดใส่ตาฟางหาย และ

ขนานหนึ่ง เอัดินกันนำ ๑ เบญ្យาน៍ ๑ เดือຍໄກປា ๑ และ หมักໄວគីន ๑ แล้วจึงบด ด้วยน้ำท่า ใส่ตากดต้อหมอก ทุกวัน และ ชื่อนัยนาฏិ

ขนานหนึ่ง เอารากสลิด ๑ บท รากอัญชันขาว ๑ รากพุทรา ๑ บท คงดึง ๑ บท หญ้าได้ใบ ๒ สลึง หญ้าງ่วงช้าง ๒ สลึง สัตบุษ ๔๐ ลูก ขมิ้น ๗ ชีក บดพอกหน้า ผากเท่าสองนิ้ว เมื่อถึงสามวันเออกอก คันยาสารหัวดุษจีให้ได้เดือน ๑ แก้ต้อทั้ง หลายหายและ

ขนานหนึ่ง เอ่า ยอดไทร ๑ ยอด เครือตamlīng หนัก ๒ สลึง ตำด้วยกัน ใส่กระวง ๓ มุน ໄວบังรุ่ง เอ่าแต่น้ำ ใส่วันละ ๓ ที่ ต้อเกิดได้ ๓ ๔ ปี ก็ดี ตกสิ้นปี และ

ขนานหนึ่ง เอ่า รากอัญชันขาว ๑ ขมิ้น ๗ ชิ้น เอาน้ำค้างเป็นกระสาย ใส่กระวง ๓ มุน และเอารำลีชูนเอ่าแต่น้ำ ใส่แผ่วสันดาณ และ

ขนานหนึ่ง เอ่า โกรูกะกลึง ๑ ใบย่างทราย ๑ ไฟล ๑ ดีปลี ๑ สังข์ ๑ ขิง ๕ แวน

พริกไทยเท่ายาทั้งหลาย บดใส่ต่าต้อเนื้อ ต้อสายลมเลือดเป็นบ้าหมู ก็หายแล้ว
ขานานนี้ ชื่อพระอินทร์ แก้ตากหมอก เอา ดินถ่าน ๑ ชิง ๑ หอยชม ๑ ขมิ้น
อ้อย ๑ ขมิ้นอ้อยเอาเท่าน้ำมะนาว แซ่บวีคีน ๑ บดแห่งไว้ ใส่ต่าต้อ ๗ หน
ยานี่ ชื่อ ทิพจักขุ เอา ข้าวตากหุงให้สุก ตากแดดจนแห้ง พริก ๑ ชิง ๑ ดินถ่าน ๑
เท่ากัน ขมิ้น ๒ บาท ลูกจันทน์ ๑ บาท ดอกจันทน์ ๑ บาท กระเทียม ๑ บาท พิมเสน
รำหัด บดด้วยน้ำมะนาว ใส่ต่าสรppt อแล

ขานานนึง เอา มหาหิงคุ๊ ๑ ตะกั่วชิน ๒ บาท น้ำข่า ๑ บาท ตะกั่วชินและน้ำข่า
ให้กินกัน อแล

ขานานนึง เอา ดีจะเข้าและน้ำมะพร้าว แซ่น้ำรำหัด ใส่ต่าต้อหมอก ริดสีดวง
สรรพตอทุกประการ ชื่อ จักรพรรดิราช อแล

ฝิดกระหม่อม เอามันตืดตืด (โอมกำลังเตชา วตະ กัตະ เกเรเว พัດถິງ) สามหนน
มนต์ปลายมีด (โอมจัknิng จัknิngสาวะ โอมคุdnิngสาวะ) มนต์ตันมีดตัดต้อแล้ว
เสียทิพจักขุก่อนเจงเสีย ชื่อ มีดดวงพระอินทร์ และเอา จักรพรรดิราช ใส่ภาຍ
หลังเห็นอย่างหนึ่งอันมีตัวจะตัดกีดี เอยานี่ใส่ห่ายดุจเดียว อแล

ขานานนึง เอา พิมเสน ๑ ดีบุกตำ ๑ น้ำข่า ๑ เอาดีบุก อุ่นไฟให้ร้อน เอาขี้
ผึ้งใส่ข่าเสียทีหนึ่ง แล้วใส่น้ำท่าและดีบุก ให้กินกัน แล้วเอาน้ำหอยไปงแซ่น้ำ
บดเป็นแห่งไว้ ใส่ต่าต้อริดสีดวงกีดี ตาเปียกกีดี ยานี่ชื่อ พรเมเชียงนิพงสวิง
ขานานนึง เอารากผักคราด ๑ รากอัญชันทั้ง ๒ รากสลิด ๑ บดพอกหน้าผาก
ริดสีดวงอกในตากหมอกหาย อแล

ยาชื่อ แพ้วไตรตรึงใหญ่ เอา เกสรบัวหลวง ๑ ดอกอัญชันขาว ๑ ดอกผักบูชาขัน

๑ ดอก ต้าลีง ๑ ดอก พุดตาล ๑ ดอก พุดช้อน ๑ ดอก มะลิลา ๑ ดอก มะลิช้อน
๑ ดอก ตินก้น ๑ ก้อน แล้วเอาน้ำด่างเป็นน้ำกระสายบด

ยาแก้ริดสีดวง เอวดินันนำหัก ๒ บาท ขมิ้นอ้อยหัก ๑ บาท รากอัญชันขาวหัก ๑ บาท รากสลิด หัก ๑ บาท พริกไทย หัก ๒ สลึง ขิง หัก ๒ สลึง พิมเสน หัก ๒ สลึง บดเป็นแท่ง ผนathaแก้ต้าเปือย ตาชา เพื่อโรคริดสีดวง

ยกดัดต่อต่างๆ เอ้า ดีจะเข้า ๑ ดีตะพานน้ำ ๑ ดึงเห่า ๑ ดึงเหลื่อม ๑ ดีวัว ๑ ดี
ควาย ๑ ดีเหี้ย ๑ ดีปลากราย ๑ ดีเลียงผา ๑ ลูกจิก ๑ ลูกสะบ้า ๑ ลูกสาวัด ๑ ราก
ถั่วฟู ๑ รากถั่วแระ ๑ ลูกลมุดสีดา ๑ รากอัญชัญขาว ๑ รากอัญชัญเขียว ๑ ราก
มะกัล่าหั้ง ๒ รากขี้ก้าแดง ๑ รากมะไฟ ๑ ลูกจันทน์ ๑ ดอกจันทน์ ๑ ลูกกระวน ๑
ดีปลี ๑ ตินกน้ำ ๑ บลังก์ศิลา ๑ แก้วแกลบ ๑ ชะมด ๑ ยาทึ้งน้ำดดด้วยน้ำมะนาว
ปั้นเป็นแห่งไว ใช้ใส่ติดต่อ กระจกและต้องทึ้งหลายก็ได้ ซื้อ อินทร์สุตรมงคล

ยาซื่อ แพ้วปราบอากาศ เอาลูกสัมปอย ๑ ลูกแคนเดง ๑ ลูกแคนขาว ๑ ลูกฝ่าย ๑ เอาเท้ากัน และอาเจ้าทำลึงบดเป็นกระสาย บดทำแท่งไว้

ຍາຂີ້ວ ອິນທເນຕົຮແດງໄຫຍ່ ເອ ຝາງ ອ ຄວັງ ອ ແກ່ນປະດູ້ ອ ໄນແຈງ ອ ສາຮສົມ ອ
ຂມືນອ້ອຍ ອ ຈັນທນ ອ ເນຣະພຸສີ ອ ເປລືອກໜ້າງນ້າວ ອ ເປລືອກໜ້ອງແມວ ອ ສີເສີຍດທັ້ງ
ໜ ສີເສີຍດລາວ ບດດ້ວຍນໍ້າ ເຄາດລຶ່ງເປັນກະສາຍ ແກ້ປວດເຄືອງ ພິນແທຣກ ຄ້າກັດ
ຫຼັກໜ້ານກາດ ຫຼັກໜ້າໄທ ຄ້າແກ້ປວດນໍ້າແຕງກວ້ານໍ້າພິນແທຣກ ຄ້າປວດເພື່ອລົມ ພິມເສັນ
ຮຳທັດ

ยาชื่อ แดงห้อย เอาขึ้นอ้อย ๑ บอร์เด็ต ๑ เม็ดมะนาว ๑ ดอกมะขาม ๑ เม็ดในมะขาม ๑ เปลือกจันทน์แดง ๑ แก่นไม้แดง ๑ ฝาง ๑ ครั้ง ๑ แก่นประดู่ ๑

สารสัม ๑ สีเสียดเทค ๑ เปลือกประดู่ด้ม บดเป็นน้ำกระสาย บันเป็นแท่ง หั้งแดง เล็กແಡງใหญ่ ฝนกับน้ำท่าและน้ำสร้าง น้ำแตงกวาເພາ น้ำັກນຸ້ງ ຄໍາປາດນໍາຝຶ່ນ ນໍາພິມເສັນຕັດ ຄໍາກັດ ນໍາຫຼັກາ ນໍາຮາກຫຼັກໄທ ນໍາຫຼັກໜັກາດ ດີຕັດ

ຍາຊື່ອ ແຜ້ວໄຕຣໂລກ ເຂຮາກອັບໝັ້ນຂາວ ມັກ ๑ ບາທ ຮາກອັບໝັ້ນເຂົ້າຢາ ມັກ ๑ ບາທ ຮາກມະກຳລໍາ ທັ້ງ ๒ ມັກສິ່ງລະ ๕ ສລິງ ລູກມະກຳລໍາຂາວ ມັກ ๕ ສລິງ ສັນກຸ່ງທັ້ງ ๒ ມັກສິ່ງລະ ๕ ສລິງເພື່ອງ ສາຮສັມມັກ ๗ ສລິງ ເມືດສັນປ່ອຍມັກ ๖ ສລິງ ບວບຂມ ມັກ ๑ ບາທ ນໍາກະຮາຍຕາມແຕ່ຈະໃຫ້ເຄີດ ແກ້ສາຮພັດຕ້ອ

ຍາຊື່ອ ແຜ້ວໄຕຣກົມ ເຂ ນໍ້ານມເສື່ອ ๑ ອັບໝັ້ນທັ້ງດອກທັ້ງລູກ ๑ ອັບໝັ້ນເຂົ້າຢາທັ້ງດອກທັ້ງລູກ ๑ ຜັກເຄີດທັ້ງດອກທັ້ງລູກ ๑ ຕຳລິ່ງ ທັ້ງດອກທັ້ງລູກ ๑ ລູກສັນປ່ອຍ ๑ ລູກ ດອກພຸດ ๑ ດອກມະລີ ๑ ລູກມະກຳລໍາຂາວ ๑ ບດເປັນແທ່ງໄວ ນໍາກະຮາຍຕາມແຕ່ຈະໃຫ້ເຄີດ ແກ້ໄດ້ສາຮພັດ

ຈບຄົມກົງ ອກຍັສັນຕາ ແລ້ວ

ประมวลภาพ

สมุนไพรบางชนิดในตำรายา

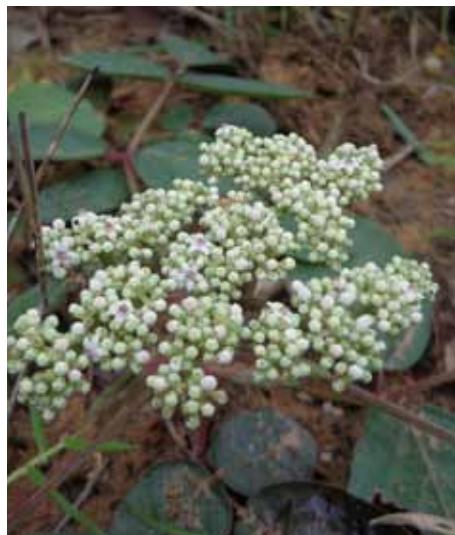

กระดอม

กระตังบาย

กระตังบายเดี่ย

กระเพราแดง

ก้อมก้อยลอดขอน

กำแพงเจ็ดชั้น

ขมิ้นตัน

ขันทองพญาบาท

ข้าวนาเลี้ยง

ข้าวยืนเหนือ

ข้าวยืนใต้

คนทีสอ

ครอบตลับ

จอกน้ำวาย

จันทน์แดง

เงียงปีน

ชะลุด

ช้างน้ำ

ชาบูชี

ตองตึง

ตีหมีตัน

ตู่ทุ่ง

โตไม้รื้อสาม

ตะโกนา

ตะคล่อง

ตาลโตนด

ตีนตั้ง

ท้าวยายม่อม

ແກງທວຍ

ໄກສົງຂາວ

ບໍ່ເຫັນ

ເປຣະປ່າ

ผักแพรัว

ผักเสี้ยนผี

พลูช้าง

พิษนาศน์

พุดพา

แฟบเน้า

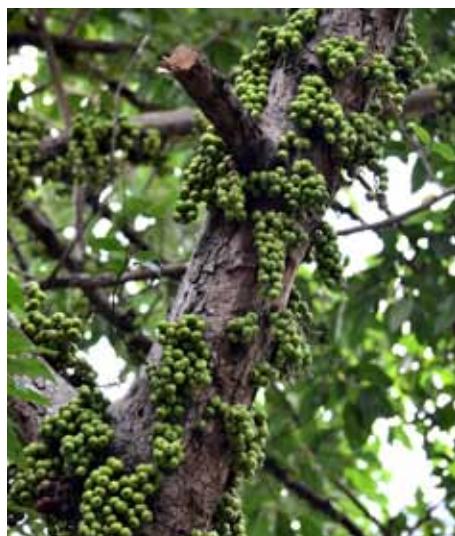
มะขามป้อม

มะคงแดง

มะคำไก่

มะเดื่อชุมพร

มะตูม

มะแรงเครือ

มะเวงตัน

ระย่อง

ร่างแดง

พญาเล็บครุฑ

โลตทะงแดง

สมกุ้งน้อย

สมชา

สมอง

สลัดได

สันพราวห้อม

ส้านใหญ่

หน้าปีกไก่ดำ

หม่อน

หุ่นไห

อบเชยจีน

อุตพิด

คำฝอย

หญ้าลิ้นเป็ด

ร่าน้ำ

เทพทาก

บรรณานุกรม

ประพด เศรษฐกานนท์. ประมวลตำรับยาไทย.

นนทบุรี : สำนักพิมพ์ศรีปัญญา, ๒๕๕๕.

ส.ศ. . รามยาเกIID ตำรายาไทยรักษาโรคสำหรับเด็ก.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, มปป.

พระยาแพทย์พงศាជิสุทธาราชบดี. หมอบรจาบ้าน.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรนิติ, ๒๔๗๑.

เคน แก้วรังศรี. บันทึกตำรายาอีสาน. [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (เอกสารลายมือ)

พระราตรี อุปุปลาณโน (ศรีจะใบ). บันทึกตำรายา ๑.

[ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (เอกสารลายมือ)

พระราตรี อุปุปลาณโน (ศรีจะใบ). บันทึกตำรายา ๒.

[ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (เอกสารลายมือ)

วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. พจนานุกรมสมนูญไฟรไทย.

กรุงเทพมหานคร : รวมสารสนเทศ, ๒๕๓๗.

เสจิยม พงษ์บุญรอด. ไม้เทศเมืองไทย สรรพคุณของยาเทศและยาไทย.

กรุงเทพมหานคร : เกษมบรรณกิจ, ๒๕๓๒.

วัดพระเชตุพนฯ วัดโพธิ์ ท่าเตียน พระนคร. ประมวลสรรพคุณยาไทย ภาค ๑.

กรุงเทพมหานคร : วัดพระเชตุพนฯ วัดโพธิ์ ท่าเตียน พระนคร, ๒๕๓๑.

วัดพระเชตุพนฯ วัดโพธิ์ ท่าเตียน พระนคร. ประมวลสรรพคุณยาไทย ภาค ๒.

กรุงเทพมหานคร : วัดพระเชตุพนฯ วัดโพธิ์ ท่าเตียน พระนคร, ๒๕๓๑.

วัดพระเชตุพนฯ วัดโพธิ์ ท่าเตียน พระนคร. ประมวลสรรพคุณยาไทย ภาค ๓.

กรุงเทพมหานคร : วัดพระเชตุพนฯ วัดโพธิ์ ท่าเตียน พระนคร, ๒๕๓๑.

วุฒิ วุฒิธรรมเวช. สารานุกรมสมุนไพร รวมหลักเกสัชกรรมไทย.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๐.

วัดป่าอุดมสมพร. หนังสืออนุสรณ์งานศพพระอาจารย์ผึ้น อาจารเดระ.

ม.ป.ก., ๒๕๒๑.

ปรีชา พินทอง. ตำรายาโบราณอีสาน.

อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรมอອฟเซ็ต, ม.ป.ป.

หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพพระครูอุบลเดช
คณาจารย์ (ต่วน นิทุเกสโก). [ออนไลน์].

ที่มา http://www.isangate.com/local/ya_hak_mai.html

(เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๗)

ภาคผนวก ก.

ตารางเปรียบเทียบชื่อสมุนไพร อีสาน-กลาง

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร อีสาน	ชื่อสมุนไพร กลาง	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
1.	กอกด่อน	มะกอกโโคก	<i>Shrebera swietenioides Roxb.</i>	Oleaceae
2.	กางของ	ปีป	<i>Millingtonia hortensis L.f.</i>	Bignoniaceae
3.	ก้านตง	คันทรง	<i>Colubrina asiatica L. ex Brongn.</i>	Rhamnaceae
4.	ก่าม	ก่ำน้ำ	<i>Crateva religiosa Ham.</i>	Capparaceae
5.	กุ่ม	กุ่มนก	<i>Crateva adansonii DC. subsp. trifoliata (Roxb.) Jacobs</i>	Capparaceae
6.	แกก	สะแกก	<i>Combretum quadrangulare Kurz.</i>	Combretaceae
7.	ขามแป	มะขามเทศ	<i>Pithecellobium dulce (Roxb.) Benth.</i>	Fabaceae
8.	ข้าวหมื่น	ขมิ้น	<i>Curcuma longa L.</i>	Zingiberaceae
9.	ข้าวหมื่นตัน	ขมิ้นตัน	<i>Mahonia siamensis Takeda</i>	Berberidaceae
10.	ขี้สูด	ชันโรง	<i>Trigona laeviceps</i>	Apidae
11.	เขี้ยบ	น้อยหน่า	<i>Annona squamosa L.</i>	Annonaceae
12.	เข็ือขี่น	มะเข็ือขี่น	<i>Solanum aculeatissimum Jacq.</i>	Solanaceae
13.	เข็ือผอย	มะเข็ือเบverage	<i>Solanum xanthocarpum Schrad. & Wendl.</i>	Solanaceae
14.	คีไฟนกคุ่ม	ໂດມේරුัลම	<i>Elephantopus scaber L.</i>	Asteraceae

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร อีสาน	ชื่อสมุนไพร กลาง	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
15.	เครืออกอ้อ	บอะระเพ็ด	<i>Tinospora crispa</i> (L.) Miers ex Hook.f.& Thomson	Menispermaceae
16.	เครือต้าปลา	ເຄາວລົງເປົ່າຍຶງ	<i>Derris scandens</i> Benth.	Papilaoneae
17.	แค้ง	ມະເນືອພວງ	<i>Solanum torvum</i> Sw.	Solanaceae
18.	งวงซຸ່ມ	งวงສຸ່ມ	<i>Calycopteris floribunda</i> (Roxb.) Lam.	Combretaceae
19.	ຈາງຈີດ	ຮາງຈີດ	<i>Thumbergia laurifolia</i> Lindl	Acanthaceae
20.	ຈຳປາແດງ	ຄື້ນທມແດງ	<i>Plumeria rubra</i> L.	Apocynaceae
21.	ຈິ່ນຍາກ້ອມ	ແສບກ	<i>Pedilanthus tithymaloides</i> (L.) Poit.	Euphorbiaceae
22.	ชาຍຫຼູ້ຕັ້ນ	ຮົງໜ້າ	<i>Capparis micracantha</i> DC.	Capparidaceae
23.	ชาຕົ້ງ	ຄຳໄທ	<i>Bixa orellana</i> L.	Bixaceae
24.	ດູກໄສ	ຂັ້ນທອງ ພຍາບາທ	<i>Suregada multiflorum</i> (A.Juss) Baill.	Euphorbiaceae
25.	ດູກທີ່ນ	ມະດູກ	<i>Siphonodon celastrineus</i>	Celastraceae
26.	ຕັ້ນສີເຄີ	ຕະໄວ້	<i>Doragag Staph</i>	Poaceae
27.	ຕາໄກ້	ກຳແພັງເຈື້ອ້ນ	<i>Salacia chinensis</i> L.	Celastraceae
28.	ຕ້າງໄກ່	ກະຕັງໃບ	<i>Leea indica</i> (Berm.f.) Merr.	Vitaceae (Leeaceae)
29.	ຕາເສືອ	ຕາເສືອ	<i>Amoora culcullata</i> Roxb.	Meliacea
30.	ທ້ອງແລ່ງ	ນມແມວປໍາ	<i>Polyalthia erecta</i> (Pierre) Finet & Gagnep.	Annonaceae
31.	ນາງແໜ່ງ	ໂລດທະນ	<i>Trigonostemon reidioides</i> (Kurz)	Euphorbiaceae
32.	ນ້ຳນມຣາຊສີ໌	ນ້ຳນມຣາຊສີ໌	<i>Euphorbia hirta</i> L.	Euphorbiaceae
33.	ນູດທອມ	ະຈະລູດ	<i>Alyxia reinwardtii</i> Blume var. <i>lucida</i> Markgr.	Apocynaceae

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร อีสาน	ชื่อสมุนไพร กลาง	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
34.	บ้ำลาย	สะบ้ำลาย	<i>Mucuna interrupta</i> Gagnap.cape L.	Fabaceae
35.	บีคัน	ราชตัด	<i>Brucea javanica</i> (L.) Merr.	Simaroubaceae
36.	บีปลาค่อ	ดีปลากซ่อง	<i>Tacca chantrieri</i> Andre	Taccaceae
37.	บีบีแดง	เจตมูลเพลิงแดง	<i>Plumbago indica</i> L.	Plumbagina-ceae
38.	บีบีขาว	เจตมูลเพลิงขาว	<i>Plumbago zeylanica</i> L.	Plumbagina-ceae
39.	ผักกาดหย่า	ชาเลือด	<i>Caesalpinia mimosoides</i> Lamk.	Fabaceae
40.	ผักขา	ชะอม	<i>Acacia Insuavis</i> , Lace	Mimoseae
41.	ผักชีช้าง	รากสามสิน	<i>Asparagus racemosus</i> Willd.	Asparagaceae
42.	ผักบัว	ตันหอม	<i>Alliumcepa</i> var. <i>aggregatum</i>	Alliaceae
43.	ผักอีฐม	มะรุม	<i>Moringa oleifera</i> Lam.	Moringaceae
44.	หนััว	พีหมอบ	<i>Polyalthia cerasoides</i> (Roxb.) Benth. ex Bedd.ST	Annonaceae
45.	พันชาติ	พันชาด	<i>Erythophleum succirubrum</i> Gagnep.	Leguminosae-ceae
46.	พิلا	หับทิม	<i>Punica granatum</i> L.	Punicaceae
47.	แพงกำส้อย	ห่อสะพาย cavity	<i>Suregada multiflorum</i> Baill.	Euphorbiaceae
48.	กอกสาย	มะละกอตัวผู้	<i>Carica papaya</i> L.	Caricaceae
49.	มาด	กำมะถัน	Sulphur	-
50.	มุยด่อน	มะคงขาว	<i>Tamilnadia uliginosa</i> (Retz.) Tirveng. & Sastre	Rubiaceae
51.	มุยแดง	มะคงแดง	<i>Gardenia erythroclada</i> Kurz.	Rubiaceae
52.	ย่านเข้ามีน	ขมิ้นเครือ	<i>Arcangelisia flava</i> (L.) Merr	Menisperma-ceae
53.	ยาหัว	ข้าวเย็นเห็นอ	<i>Smilax corbularia</i> Kunth.	Smilaceae

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร อีสาน	ชื่อสมุนไพร กลาง	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
54.	เว่อ	ส้มมะจั่ว	Citrus ichangensis Swingle	Rutaceae
55.	ส้มผ่อ	ข่อย	Streblus asper Lour.	Moraceae
56.	ส่องฟ้า	โปรดงฟ้า	Murraya siamensis CRAIB	Rutaceae
57.	สะมัด	หัสดวนไทย	Micromelum minutum (Forst.f.)	Rutaceae
58.	สีယายอน	จนสี	Copper(II) sulfate	-
59.	หญูโคยู	พันงแดง	Cyathula prostrata (L.) Blume	Amaranthaceae
60.	หนามแท่ง	หนามแท่ง	Catunaregam tomentosa (Blume ex DC.) Triveng	Rubiaceae
61.	หมอยาวแก้	ลิภาหนู	Lygodium flexosum Sw.	Schzaeaceae
62.	หมากเขื่อนบ้า	ลำโพง	Datura metel L. var. fastuosa (Bernh.) Danert.	Solanaceae
63.	หมากแตก	กระทางลาย	Celastrus paniculatus willd.	Celastraceae
64.	หมากเหลื่อม	มะกอกเกลี้ยอง	Canarium sabulatum Guillaumin	Burseraceae
65.	หยิกบ่อง	ปลาไหลเผือก	Eurycoma longifolia Jack.	Simaroubaceae
66.	หวานข้า	มะหวาน	Lepisanthes rubiginosa (Roxb.) Leenh.	Sapindaceae
67.	หวานไฟ	ไพล	Zingiber cassumunar Roxb.	Zingiberaceae
68.	ทินสน	สารส้ม	Alum	-
69.	หูลิง	แฟบเน้า	Terminalia tripterordws Craib.	Combretaceae
70.	อ้อยช้าง	อาทิตตัน	Albizia myriophylla Benth.	Leguminosae
71.	อีเลิค	ชาพู	Piper sarmentosum Roxb.	Piperaceae
72.	ເອນອ່ອນ	ເຄາເັນອ່ອນ	Cryptolepis buchanani Roem. & Schult.	Asclepiadaceae
73.	ເັັນອ້າ	ໂຄລົງເຄລົງ	Melastoma malabathricum L.subsp. malabathricum	Melastomataceae

ชื่อโรคอิสานที่ปรากฏในตำรา

โรคคะยือ

โรคคะยือ (หีด) เป็นโรคจำพวกหนึ่ง เกิดแสดงขึ้นที่ปอด ปอดเป็นอวัยวะเกี่ยวกับการหายใจเข้าออกถ้าปอดไม่มีเสลด อาการหายใจก็จะดี หากมีเสลดจะหายใจฝืด หอบและเมื่อย เมื่อมีอาการหนักจะถึงแก่ชีวิต โรคคะยือมักกำเริบในเวลาอาการเปลี่ยนแปลงจากฤดูฝนไปสู่ฤดูหนาว ในระยะนี้ผู้เป็นจะต้องลำบากเกี่ยวกับการหายใจ คำยือโบราณว่าไว้ว่ามีเพียง ๒ อย่าง คือ คำยือบ้อง หวาน คำยือแมว

ที่มีชื่อย่างนี้ คงสันนิษฐานจากอาการของโรค ที่เรียกจะคือบ้องหวาน ยังหาหลักฐานที่แน่นอนไม่ได้ แต่เข้าใจว่าจะเกิด เพราะอาการหายใจฝืดจึงเรียกชื่อเช่นนั้น ส่วนที่เรียกว่าคำยือแมว น่าจะหมายความที่หายใจเสียงดังเช่นแมว

โรคเกี่ยวกับเลือด

ก่อนอื่นควรรู้จักคำว่าคนเสียก่อน คำว่าคนหมายถึงสภาวะสองอย่างคือรูปภายนอกที่เปลี่ยนไปแล้ว ถ้ามีแต่รูปขนาดน้ำจะเรียกว่าคนเต้มที่ไปไม่ได้ รูปคือสิ่งที่มองเห็นได้ด้วยตา ซึ่งเรียกว่ารูปธรรม อรูปคือสิ่งที่มองด้วยตาไม่ๆได้ ซึ่งเรียกว่า นามธรรม

รูปธรรม ได้แก่ ราชตุทติสี คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ จำพวกที่เข้มแข็งจัดเป็นดินได้แก่ หิน เศษ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก เยื่อในกระดูก เป็นต้น เหล่านี้เรียกราชตุดิน จำพวกที่อ่อนไหว ให้ไปให้มาจัดเป็นราชน้ำ ได้แก่ ดี เสลด หนอง เลือด เป็นต้น เหล่านี้เรียกว่าราชน้ำ จำพวกที่พัດปลิวไปจัดราชตุลม ได้แก่ ลม พัดขึ้นเบื้องบน ลมพัดลงเบื้องล่าง ลมในท้อง ลมในลำไส้ ลมพัดไปมา ลมหายใจ

เหล่านี้เรียกว่าราตุลum จำพวกที่ทำให้อุ่นจัดเป็นราตุไฟ ได้แก่ ไฟที่ให้อุ่นไฟที่ทำให้รุดโกรม ไฟที่ทำให้ร่วนกระวาย ไฟที่เผาอาหารให้ย่อย เหล่านี้เรียกว่า ราตุไฟ รวมดินน้ำลามไฟทั้งสิ้นเป็นรูปธรรม มองเห็นได้ด้วยตา

ส่วนอรุปธรรม คือสิ่งที่มองเห็นด้วยตาไม่ได้อีก ๕อย่าง คือ เวทนา สัญญา สัมสารและวิญญาณ เมื่อรูปธรรมคือ ราตุสีละอุรูปธรรมคือเวทนา สัญญา สัมสาร และวิญญาณมาร่วมกันเข้า จึงสมมุติให้เป็นคน

ไข่หมายไม้

หมายไม้ เป็นชื่อของโรคชนิดหนึ่ง มีทั้งชื่อหมายไม้น้อยและหมายไม้ใหญ่ การที่จะทราบว่าเป็นไข่หมายไม้ชนิดใดต้องดูลักษณะอาการของไข่ หมายไม้กินเลือด ภาคกลางเรียกไข่รากสาด หมายไม้กินลำไส้ ภาคกลางเรียกไข่ไฟฟอย์ หมายไม้ทากทึน ภาคกลางเรียกไข้ันกนางแอ่น ลักษณะของไข่หมายไม้ ของอีสาน คนอีสานเรียกชื่อไข้ว่าดังนี้

ไข่ที่มีอาการมีน้ำลายไปทั่วร่างกายมีน้ำลายไหลออกมากไม่ขาดดูจน้ำลาย หมายว้อ (หมายบ้า) ร่างกายแข็งแรง พลิกไปไม่ได้เรียกไข่สาระบาดจับ

ไข่ที่มีอาการร้อนในกระหายน้ำกินน้ำลงไปเท่าไรก็ไม่พอยากกินแต่น้ำ เรียก ไข้ออกเหืดไฟหลวง ไข่ที่มีอาการตื่นเย็นมือเย็น เย็นตั้งแต่หัวถึงตีนคลำ ดูที่ไหนก็มีที่เย็นไม่อบอุ่นเลยเรียกว่าไข้ออกกล่องนางนอน

ไข่ที่มีอาการไม่ร้อนและไม่กระหายน้ำเท่าไร แต่ยังอยากกินข้าวกินน้ำ อุ่นมีอาการซึมเรียกว่า

ไข่เหือดจม

ไข่ที่มีอาการตาเหลือกตาชั้น ปากปิดปากเบี้ยว ผุดลูกผุดนั่งและขบ(กัด) แห่ง (พัน) ขบคางอยู่ไม่ขาดเรียกไข้ออกเห่าหรือออกกองอาจ

ไข่ที่มีอาการบวม (ลม) หูมีนตา นอนหลับซึมเหมือนคนนอนหลับ เรียก ไข้แอด นอนชา

ໃຊ້ທີ່ມີອາການອນແລບລິນປິນຕາ ມີອາກາດຈຸຈູງແລບລິນເຮັກ ໄຂ້ອກຈອງສັບທໍາທານ (ງົງຈອງ ກູ່ທໍາທານ)

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາດຕື່ນເຍັນມືອເຍັນ ແຕ່ໄມ່ຖຸນທຸຽຍດີ່ນຮນແສດງ ແຕ່ມີອາກາດເຍັນເກົ່ານັ້ນ ເຮັກ ໄຂ້ອກດຳ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາດດີ່ນຮນໄປມາ ຝ່າມືອດຳ ຝ່າຕື່ນດຳ ເຮັກວ່າ ໄຂ້ອກເກີຍວ່າ ແລະອອກເງາສັບກັບ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮ້ອນ ຄື່ອ ຝ່າດື່ນຮ້ອນ ຝ່າມືອຮ້ອນ ນອກນັ້ນໄມ່ປຣາກງູ ເຮັກ ໄຂ້ອກເງາແລະອອກແດງສັບກັນ ອີກອຍ່າງໜຶ່ງເຮັກວ່າ ໄຂ້ອກຈອງຈາກແລະອອກມືກສັບກັນ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮ້ອນນັ້ງ ເຍັນນັ້ງ ຄື່ອ ບາງແໜ່ງຮ້ອນ ບາງແໜ່ງເຍັນ ສ່ວນດືນແລະມືອເຍັນ ບາງຄນມີປວດຫວັດວ້າຍ ເຮັກວ່າ ໄຂ້ອກເຫຼືດຈົມໄຟ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮ່າມມືອນຄນໄມ່ໃຊ້ ແຕ່ພຸດຈາໄມ່ໄດ້ ປາກຄ້າງຄາງແຂ້ງ ນອນມືນຕາອູ່ ເຮັກ ໄຂ້ຄາງແຂ້ງ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮປວດໜັງປວດເອວ ມີອາກາຮ້ອນຕາມລຳຕົວເຮັກ ໄຂ້ອກເຫຼືດໄຟ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮລົງທ່ອງ (ທ່ອງຮ່ວງ) ຄື່ອ ທັ້ງໜີ້ ທັ້ງຫາກ ຮ້ອນໃນ ກະຮ່າຍນໍ້າ ເຮັກ ໄຂ້ໄຟລາມໂກນ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮເພື່ອ ນອນໄມ່ຮູ້ສຶກຕົວ ນອນມືນຕາອູ່ ຖາມອະໄຮກໄມ່ໄດ້ຄວາມເຮັກ ໄຂ້ອກເຫຼືດຈົມ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮກະວັນກະວາຍອນໄມ່ຮູ້ສຶກຕົວ ແນ້ນຂາວົງໄປມາຕາແດງຕາໄວ ກົລອກກົລິ້ງກົດີ ແກ້ມເໜືອງໜ້າພາກເໜືອງ ຕື່ນພມເໜືອງ ເລັບຕື່ນເລັບມືອເໜືອງ ກິນຂ້າວກິນນໍ້າແລ້ວຫາກອກກົດີ ຂີ່ເໜືອງເຢີ່ວາແດງກົດີເຮັກວ່າ ໄຂ້ອກຈອງຈາງໜາກເໜືອງ

ໃຊ້ທີ່ມີອາກາຮເຈັບຫວັນໃນກິນນໍ້າໄມ່ຂາດ ແຕ່ເຫື່ອ (ເໜື່ອ) ໄມ່ອອກ ເຫຼືດອອກເນົພາຕຽບຮ້າພາກເລາຫັນ (ຫາຍໃຈ) ປາກເບີ່ງປາກບິດ ແບກັດເລັບມືອເລັບຕື່ນ ກິນຂ້າວກິນນໍ້າແລ້ວຫາກອກໝາດ ຫາກມີສີເໜືອງດັ່ງໜົນ ທີ່ເວລາຂໍ້ເລາເຍິ່ງ

ສຶກອງນີ້ແລະເຢືຍມີສີເຫລືອງ ສີແດງແດງເຮັກ ໄຂ້ຈອງເງາແກມເຫຼືອດຈມ

“ไข่ที่มีอาการเย็นแต่หัวลงมาหาดิน ส่วนท่อนแขนมีเมื่ออาการเรียกไข่ออกจะคงอาการปืนหัวขี้น

“ໃຊ້ທີ່ມີອາກະຮັດນີ້ພໍາລາຍນີ້ປໍາລາຍດືນ ຕາມລຳຕັກຮັດເຮັດວຽກວ່າ ໄນອກເຫຼືອດ້າງ

「ไข่ที่มีอาการร้อนเสมอ กันทั่วทั้งกายเรียกว่า ไข้ออกเหื่อต

“ໃຊ້ທີ່ມີອາກະຮັດນ້ຳລຳຕົວ ຮ່າງກາຍສືດຳ ຕອນເຫັນທຸຽນທຸຽນເໜືອນເປັນບ້າ ນອນຫັນຕັດເວີຍກວ່າ ໃຊ້ອັກຊາງເມືຍ

“ໃຊ້ທີ່ມີອາກະສັ້ນຮ່າງກຍໍຮ້ອນໜາວໃນຄົ້ນ (ທຶນ) ຕື່ນຄົ້ນມີອີປະດຸຈເປັນຄນບ້າເຮັດວຽກ”

“ໃໝ່ທີ່ມີອາການຖຸເລາເປັນບາງເວລາ ເຊັ່ນ ຕອນເຫັນວ່າອາການຖຸເລາລັງ ຕອນກລາງ
ຄືນພອເຕັກໂນໂລຢີເຮັດໃຈ ແລ້ວເຫັນວ່າ ຕອນໄກ່ຂັ້ນໄຟ້ຫັນກ ເຮັດວຽກ ເຊິ່ງກວ່າ “ໄຟ້ອອກປານດຳປານ
ແດງສັນກັນ

「ไข่ที่มีอาการคันคายออกตุ่มเรียกว่า ไข้ออกเหือดซัง」

ไข้ที่มีอาการร้อนจัด ออกซุ่มสีแดงปลายตุ่มมีลักษณะแหลมเรียกว่า ไข้มากแดงน้อย

ไข่ที่มีอาการขึ้นๆลงๆ เวลาไก่เที่ยงขึ้นครั้งหนึ่ง เที่ยงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง
เวลาманนขึ้นไม่มีเหือ นอนหลับตาไม่รู้สึกตัวเรียกว่าไข่เหือดจำ

“ใช่ที่มีอาการซักแอนซังแบนเหมือนดังหลังจักหัก เวลาไข้ขึ้นสะอื้น ตื่น
มือชักเข้าหากันเรียกว่า ไข้ออกแรง

“ໃຊ້ທີ່ມີອາກະລົດອົກລົດໄຈ ທັນໃຈຝຶດເຫຼືອອົກຕື່ນພົມຊຸ່ມດ້ວຍເໜື່ອ ເຮັດວຽກ
ໃຫ້ອົກແດງທລວງ

“ไข่ที่มีอาการอักตุ่ม ที่หน้าผากและลำคอ ตุ่มนั้นเป็นเหมือนมีกความดัน (ความผิดปกติ) เรียกว่า “ไข้อักเม็กปลาเดิด”

“ไข่ที่มีอาการไอ หันใจฝีดเส่า (หอบ) และคัดหน้าอกเรียกว่า “ไข้ออกเห่า”
ห้อม

ไข้ที่มีอาการร้อนจัดเลือดออกดัง (จมูก) ออกตามไรฟันเรียกว่า ไข้ออกท่อมเลือด

ไข้ที่มีอาการร้อนใน เย็นนอก ร่างกายสีเหลืองแสดงอาการกระวนกระวาย เรียกว่า ไข้ออกเสียดน้ำ

ไข้ที่มีอาการไม่สมอ กันตั้งแต่อกขึ้นไปหัว มีอาการร้อนมากตั้งแต่เอวลงไปหาป้ายเท้า มีอาการร้อนพอประมาณร่างกายมีสีแดงเรียกว่า ไข้เสียดไฟ

ไข้ที่มีอาการร้อนพอประมาณแต่ปวดตามกระดูกวิงไว่ง์มาเรียกว่า ไข้อกมุ่มมากatal

ไข้ที่มีอาการร้อนจัดทุรนทุรายหนักออกสองสามวันต่อมาบวมตามแข็งตามขาเรียกว่า ไข้อกไฟตามโภณ

โรคทราย

ทรายเป็นโรคชนิดหนึ่ง เป็นได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง เด็กเล็กและคนแก่ ทรายมักจะเป็นในเด็กมากที่สุด โดยเฉพาะเด็กที่พ่อแม่เจน อาหารการกินไม่สมบูรณ์ มักจะเกิดเป็นทราย เมื่อเป็นแล้วโรคทรายเกิดแก่ผู้เป็นลักษณะต่างๆ กัน ดังนั้นโบราณจึงตั้งชื่อทรายไว้ต่างๆ กัน

ทรายที่มีลักษณะนี้ กินข้าวลงไปก็หาย กินน้ำลงไปก็หาย อาหารหรือน้ำไม่เหลือในท้อง เรียกทรายชี้

ทรายที่มีลักษณะเป็นขี้ตา ตื้นเข้าขึ้นขี้ตาเต็มเบ้าตา หรือมีขี้ตาไม่ขาด เรียกทรายขี้ตา

ทางที่มีลักษณะมีน้ำไม่ได้ เมื่อมีน้ำด้านล่างตาให้ ทำการคอดก เรียก ทรายคอดหัก

ทรายที่มีลำคิงเหมือนมีน้ำสีเหลือง ฝ่ามือดำ เวลาจะขึ้นตั้งแต่ตะวันตก ดินไปถึงรุ่งขึ้น เรียกทรายเหลือง

ทรายที่มีฝ่ามือฝ่าตื้นเหลือง ขี้แย้ (รักแร้) ทั้งสองสีดำไปถึงตื้นชม กินน้ำลงไปเสียงน้ำจะดังตั้งแต่ชูคอถึงท้องเวลาไข้ขึ้นมีอาการป่วง ไข้จะมีอาการ

ตั้งแต่ตะวันสอดขึ้น จนถึงเวลาตีกลองเดิก เรียดไห้ทรงขาว

ทรงที่มีลักษณะมีนตินมีนเมื่อ ตาแดงเป็นเลือด หน hairy ดินไปดินมาไม่หยุด เรียกทรงเมย

ทรงที่มีลักษณะปวดแข็งปวดขา ลำคิงเย็น ปลายตีนปลายมือขาว เรียกทรงหน้าดอก

ทรงที่มีลักษณะเมื่อไข้ขึ้นจะซักแอนซักแงนทุนทุราย เรียกทรงแอนทรงแgn

ทรงที่มีลักษณะลำแข็ง ขา จอย ห้องใหญ่ กินอะไรลงไปขังอยู่ เรียกทรงชี้โพ

โรคปะดง

ปะดงเป็นโรคชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายโรคทรงมีหลายชนิด คนที่เป็นโรคปะดงส่วนมากเป็นคนที่มีอายุกลางคนขึ้นไป โดยมากเป็นผู้หญิงซึ่งมีร่างกายอ้วนท้วนสมบูรณ์ กินยาแก้ปะดงแล้ว ๒-๓ วัน โรคปะดงหายแล้วกลับเป็นขึ้นใหม่ คล้ายกับโรคดีออยา ได้เคยถามหมออรักษาโรคปะดง หมอบอกว่าโรคนี้ตั้งชื่อให้มันไม่ถูก ชื่อที่ถูกน่าจะเป็นป่าดง เพราะรักษาให้หายเด็ดขาดได้ยากเหลือเกิน ชื่อของโรคปะดง โบราณว่าไว้ดังนี้

ไข้ที่มีอาการปวดร้อนตามร่างกาย ความร้อนวิ่งไปตามเส้นเอ็น เรียกปะดงไฟ

ไข้ที่มีอาการเจ็บปวดตามส่วนของร่างกายหรือเจ็บปวดวิ่งไปตามเส้นตามเอ็นเรียกปะดงเส้นปะดงเอ็น

ไข้ที่มีอาการมีนติงตามข้อมือข้อเท้าแข็งขาเดินไปมาไม่สะดวกถ้าเป็นหนักนอนอยู่กับที่ไปมาไม่ได้หรือพลิกไปมาไม่ได้ต้องอาศัยลูกหลานช่วยเหลือเรียกปะดงล้อย

ไข้ที่มีอาการฝื้นเหมือนปลาเป้าหันใจฝิดบางครั้งผอมลง บางทีเรียกปะดงไค ปะดงฟอกก์ว่า

ไข้ที่มีอาการคันตามลำตัวบางที่เป็นตุ่น บางที่ไม่เป็นตุ่น อาการคันนั้น วิงไปตามเส้นตามอ่อนประดงคัน

ไข้ที่มีอาการบวมตามลำตัว ตามแข็ง ตามขา ตามหู ตามตา บางครั้ง ก็แผลง บางที่กันนูนขึ้นเรียกประดงลม

ไข้ที่มีอาการชักแอนชักແgn ไข้ขึ้น ถ้าเวลาไข้ลังก์เป็นปกติเรียกประดง ชักแอนชักແgn ไข้ที่มีอาการเมื่อเวลาเป็นโรคจะมีอาการปวดหัวมัวตาเจ็บตามแข็งตามขาที่หนักที่สุดคือหัวเรียกประดงถือหัว

ไข้ที่มีอาการวิงเวียนสิวิสawayไปไม่รู้สึกติดตัว ต้องบีบคันเส้นเอ็นจึงรู้ สึกตัวเรียกประดงวิน

ไข้ที่มีอาการเมื่อยตามต้นตัว ยกมือยกขาไม่ขึ้น หรือขึ้นก็อ่อนเพลีย เรียกประดงเมื่อย ไข้ที่มีอาการเป็นจุดหรือตุ่มเล็กๆ สีแดง ตามแข็งขา หู ตา จมูก หรือ ที่ได้ที่หนึ่งเรียกประดงเลือด

ไข้ที่มีอาการแน่นหน้าอก กินอาหารลงไปแล้วไม่ถ่าย หรือถ่ายแต่เพียงเล็กน้อยเรียกประดงลำไส้

โรคสะดวง

สะดวง(ริดสีดวง) เป็นโรคจำพวกรหัสที่มีหลายชนิดเกิดในช่องตาเรียก สะดวงตา เกิดในช่องจมูกเรียกสะดวงดัง โรคสะดวงนี้เกิดได้ทั้งชายในและ ภายนอกร่างกายเป็นโรคที่รักษาได้ยากบางชนิดทำให้เสียโฉมไปก็มี เช่น เกิดที่ จมูกถ้าไม่รับรักษาหรือรักษาแต่ย่าไม่ถูกกับโรคทำให้ดังจมูกบุบหรือเว้าแห่วงไป ซึ่งเรียกว่า ตั้งวีกหรือวีกไปก็มีโรคสะดวงนี้ใบราณเรียกชื่อต่างๆดังนี้

สะดวงดัง

สะดวงทวาร

สะดวงลำไส้

สะดวงหงอก

สะดวงหนอง

สะดวงห้อง

สะดวงลิ้น

สะดวงตา

สะดวงเข้าข้อ

ถ้าเป็นสะดวงชนิดไหนจะเลือกใช้ตัวรำแผนโบราณอีสานรักษาโรคสะดวงก็จะ
หายไปได้ตัวรำเหล่านี้หมอยาอีสานใช้รักษาโรคสะดวงมาตั้งแต่เด็กดับบรรพ์

โรคสะเออะ

สะเออะ (สะอึก) เป็นโรคจำพวกหนึ่งคือการหายใจชักกันเนื่องจากกะบังลม
หดตัวซ่องเสียงก็ปิดตามมาพร้อมกัน สะเออะบางชนิดก็ บางชนิดห่าง สาเหตุ
ที่ทำให้สะเออะอาจจะมีหลายอย่างบางอย่างเกิดจากวายโยกำเริบคือเกิดลมตีขึ้น
เบื้องบนมักปรากฏให้เห็นทั่วไปในบุคคลที่ไม่เจ็บป่วย สะเออะแบบนี้รักษาง่าย
หายทันที เมื่อเกิดสะเออะขึ้นมาให้อาช้อนตักเบาๆตามรายขาว ๑ ช้อน บีบ
มานาลงไปพอกลืนลงถึงห้องสะเออะจะหายทันทีไม่เชือกดลองดูได้

ส่วนสะเออะที่เกิดจากเจ็บป่วยเมื่อไข้ขึ้นสูงจะสะเออะทันทีอาการที่จะเอ
ะนันจะทำให้ลำบากใจถ้ารักษาไม่ถูกจะสะเออะเป็นเวลาหลายวันแต่ไม่ทำให้
ตายเป็นเพียงโรคแทรกซ้อนชนิดหนึ่งซึ่งทำให้เกิดความตระหนกตกใจ

โรคสารະบาด

สารະบาดเป็นไข้ชนิดหนึ่ง ภาคกลางเรียกไข้สันนิบาตโรคชนิดนี้มักเป็น
ในคนแก่ไม่เลือกผู้หญิงหรือผู้ชายเวลาเป็นไข้ชนิดนี้จะมีอาการเหื่อตัววิงเวียน
ไม่รู้สึกตัวเหมือนเป็นลมโดยมากมักจะเป็นในผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอด โรคนี้ถ้ารักษา
ให้ถูกวิธีจะหายในทันทีทันใดหากรักษาไม่ถูกวิธีและวางแผนยาไม่ถูกแก่โรคอาจจะ
ตายภายใน ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งของโรคและการของโรค หมอบาณอีสานกล่าว
ไว้วังนี้

ไข้ที่มีอาการร้อนตามร่างกายเหื่อออกมกอบน้ำเรียกสารະบาดไฟ

ไข้ที่มีอาการวิงเวียนปวดหัวมัวตากระดิกไปกระดิกมาเรียก สารະบาดวิน

“ไข้ที่มีอาการซักพลุดลูก ผลุดนั่ง หัวเราะวิงไปมา เรียกสาระบาดป่วง
ไข้ที่มีอาการนอนนิ่งไม่รู้สึกตัวคร่าจะทำอะไรรักษามิรู้สึก เรียกสาระบาดจม
ไข้ที่มีอาการไม่พูดจาไม่ลีบตาหลับตาเหมือนคนนอนหลับเรียกสาระบาด
กุมภันฑ์

“ไข้ที่มีอาการมองดูได้จะพูดจะจากันที่ไหนคร่าจะทำอะไรรักษามองไปเรียก
สาระบาดส่อง

“ไข้ที่มีอาการปวดหัว การปวดหัวนั้นปวดเฉพาะหัวข้างขวาข้างซ้ายไม่ปวด
เรียก สาระบาดตัวผู้

“ไข้ที่มีอาการปวดหัว การปวดหัวนั้นปวดเฉพาะหัวข้างซ้ายข้างขวาไม่ปวด
เรียก สาระบาดตัวแม่

“ไข้ที่มีอาการปวดหัวหนักลุกไปมาไม่ได้ ไม่อยากข้าวอยากน้ำ หูลายตา
ลายเห็นอะไรจำไม่ได้ลักษณะเหมือนคนฝันแล้วตื่นขึ้นเรียก สาระบาดเลือด

โรค延安

延安 เป็นโรคชนิดหนึ่งของแผนปัจจุบันเรื่องโรคชัยโรคนี้เกิดในผู้ชาย
ที่สูงอายุเมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้ผอมแห้งแรงน้อยกินยากถ่ายยากโดยเฉพาะ
ปัสสาวะ เวลาถ่ายจะมีสีเหลืองขุ่นข้นและขัดลำกลัง โรค延安นี้มีหลายชนิดเช่น
延安น้ำ延安เลือดเป็นต้น

โรคนิ่ว

นิ่ว เป็นโรคภายในชนิดหนึ่งเกิดที่กระเพาะปัสสาวะ ถุงน้ำดี เป็นต้น
เป็นโรคที่รักษายาก คนโบราณเป็นโรคนิ่วมากเนื่องจากกินน้ำไม่สะอาด
ตกอนของดินหรือหิน ไปนอนทับก้อนอยู่ที่กระเพาะปัสสาวะ คนโบราณใช้ยา
รักษา ถ่านน้ำโดยก้อขับออกไม่ได้เงินแต่นิ่วเล็กเมื่อกินยาเข้าไปยาจะขับໄล่หลุด
ออกมา หมอบแผนปัจจุบันใช้การผ่าตัดเอานิ่วออก นิ่วบางรายโตมากเมื่อเอามา
กองหลายๆ ราย นิ่วจะสูงคล้ายภูเขาเตี้ยๆ

โรคผ้า

ฝีชนิดหนึ่งมักเกิดจากการทิ่มแทงด้วยเหล็กໄล ขวางหัวมารหรือเกิดจากก้าง เงี้ยงของปลา เป็นต้น มักปักอยู่ส่วนได้ส่วนหนึ่งของร่างกาย เมื่อบาดแผลหายสนิทแล้วเกิดอาการปวดขึ้น ลักษณะเช่นนี้แล โบราณเรียก ผ้า

กินของผิด

การกินของผิด (แสง) ก็เป็นโรคชนิดหนึ่ง จำต้องรักษาถ้าไม่รักษา ก็ไม่หาย คนที่กินของผิดส่วนมากเป็นคนป่วย เมื่อป่วยแล้วกินอาหารอะไร แสงลงต่อโรค โรคนั้นจะกำเริบขึ้น ผู้ที่กินของผิดมักจะเป็นผู้หญิงที่คลอดลูก คนคลอดลูกจะคลำ (เว้น) ของกิน ถ้ากินอาหารอะไรที่มีรสลงไปมากจะไปแสงกับโรค ดังนั้นยาแก้กินของผิดของหมอโบราณจึงมีหลายชาน ส่วนผู้ชายที่เจ็บไข้ได้ป่วย เมื่อกินอาหารอะไรลงไปแล้ว อาหารจะไปแสงกับโรคก็มีอยู่บ้างแต่ไม่มาก เหมือนผู้หญิง

โรคผี

ฝีเป็นโรคชนิดหนึ่ง เป็นทั้งภายในและภายนอกร่างกาย ชนิดที่เป็นภายในโบราณเรียกฝีในท้อง แต่หมอดแผนปัจจุบันเรียกวาระนโรคร โรคผีในท้อง โบราณรักษาให้หายได้ยากมากส่วนโรคฝีภายนอกรักษาให้หายได้ไม่ยากนัก ยาแผนโบราณเกี่ยวกับโรคฝีนั้นโบราณมีหลายชาน ถ้าขานหนึ่งรักษาไม่หายก็เปลี่ยนไปรักษาชานใหม่ โรคผีโบราณมีหลายชนิดแต่ละโรคเรียกชื่อไปตามลักษณะของฝี ฝีนั้นโบราณเรียกชื่อต่างๆ ดังนี้

ฝีหัวเอ็น

ฝีที่นม

ฝีลำไย

ฝีหัวบาน

ฝีปลาค่อ (ฝีที่เป็นแต่เอวลงมา)

ฝืนห้อง (วรรณโรค)

ฝหัวเอียน (หรือฝที่ดูนเอียน)

ฝหัวคว่า

ฝปาก (ฝที่เป็นแต่เอวขึ้นไป)

โรคฟก ไค

ฟก ไค เป็นโรคจำพวกหนึ่ง มีหลายชนิด เกิดจากธาตุสี่พิการบางที่เรียกฟก บากที่เรียกไค อาการที่เนื้อบวมช้ำพะจะกระบกกระแทกอย่างแรงเรียกฟก หรือฟกช้ำดำเขียว กว่า อาการที่เนื้ออมหรืออนุนขึ้น เพราะอักเสบหรือฟกช้ำ เป็นตัน เรียกไคนบัง เรียกโป หรือโน กว่า

โรค ตา หู จมูก

อวัยวะภายในได้แก่ ตา หู จมูก ล้วน กาย ใจ อวัยวะภายนอกได้แก่รูปเสียง กลิ่น รส สัมผัส อารมณ์ อวัยวะภายในและภายนอกเกี่ยวถึงกันคือ ตาดูรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นชิมรส กายถูกต้อง ใจรับรู้อารมณ์ ถ้าอวัยวะภายในไม่พิกัดพิการจะใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

ในอวัยวะภายใน ตาสำคัญที่สุด ถ้าตาพิกัดพิการแล้ว จักเสียหายไปเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยตาเป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุด ดังนั้น คนเราจึงเอาใจใส่และรักษาป้องกันมิให้ตาเสียหาย

โรคมะเข็ง

มะเข็ง (มะเร็ง) เป็นชื่อโรคชนิดหนึ่ง โรคที่เกิดทั้งภายในและภายนอกร่างกาย ที่เกิดภายในรักษายาก เพราะยาที่จะรักษาเข้าไปไม่ถึง ส่วนที่เกิดภายนอกรักษาง่าย เพราะมีวิธีการรักษาได้หลายอย่าง โรคมะเข็งเป็นโรคที่รักษายากมาก เมื่อโรคนี้เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เนื้อเสียเนื้อเน่า หมองช้ำจนเป็นต้องฆ่าเชื้อของโรค เชื้อของโรคหมออีสานเรียกแม่ขี้มะเข็ง คือโรคชนิดนี้มีตัว จำเป็นต้องฆ่าตัวหรือเชื้อให้ตายเสียก่อน จึงรักษาเนื้อที่หลัง ยาน่าเชื้อโบราณเล่าไว้ว่า ให้

ເກົ່າເຂີຍດໂມເດີບມາຝັກໃຫ້ແຫລກແລ້ວໂຮຍທີ່ປ່າກແພລນານປະມານ ๓๐ ນາທີ ຈຶ່ງເກົ່າໄພເຜົາ ຂະນະທີ່ເພົາໄຟຈະໄດ້ຍືນເສີຍແຕກ ເສີຍທີ່ແຕກນີ້ເຮີຍກວ່າແມ່ເຮັງຕາຍແລ້ວ ກາຣຈະນຳເຂາຍຊັດນີ້ປ່ຽກຂ້າໂຮຄມະເຊົງທີ່ເກີດກາຍໃນເປັນເຮືອທີ່ກຳໄມ້ໄດ້ ມ່ວອຈຶ່ງຈຳເປັນຕົ້ງວາງຍາຂ້ານອື່ນເຂົ້າໄປ່ປ່ຽກຂ້າ

ໂຣຄໄອ

ໄອ ເປັນໂຣຄຊັດທີ່ ເກີດຂຶ້ນຈາກອາກາກທີ່ລົມພຸ່ງຂຶ້ນມາຈາກປອດ ໂດຍແຮງທຳໄໜເກີດເສີຍດັ່ງໃນລຳຄວ ເຮີຍໄອ ໂຣຄໄອ ນີ້ເກີດໃນບຸດຄລຖຸກຈຳພວກໄມ່ເລືອກເຕັກຫົວໜູ້ໄໝ ໂດຍມາກັກເກີດໃນເວລາທີ່ອາກາດເປັນແປ່ງແປ່ງຫຼືໃນເວລາເປັນໄຟ້ ບາງໜິດຮັກຂ້າໃຫ້ຫຍາຍຍາກ

ໂຣຄຂຶ້ຫຼຸດ

ຂຶ້ຫຼຸດ (ເຮືອນ) ເປັນໂຣຄຜົວໜັງຊັດທີ່ ທຳໄໜຜົວໜັງເປັນຜົນ ຊັດທີ່ ທຳໄໜຜົວໜັງເປັນຜົນນີ້ ເຮີຍຂຶ້ຫຼຸດ ຊັດທີ່ທຳໄໜໜີ້ມີອື່ນວ່າເທົ່າກຸດ ເຮີຍກຸງວົງຈັງ ໂຣຄຂຶ້ຫຼຸດແລະກຸງວົງຈັງນີ້ເປັນໂຣຄທີ່ຮັກຂ້າຍາກ ສົມຍໂມຣາລໂຣຄຊັດນີ້ໄໜ່ຄ່ອຍມີມາກ ດັ່ງນັ້ນຍາຮັກຂ້າໂຣຄນີ້ຈຶ່ງມີໄໝມາກ

ໂຣຄເກີຍກັບລມ

ໃນຮາຕຸທັ້ງ ۴ ຄື່ອ ດິນ ນຳ ໄພ ລມ ຜົ່ງປະສົມກັນອູ່ໃນຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົານັ້ນ ແຕ່ລ່ະຮາຕຸກີມີໜ້າທີ່ເປັນຂອງຕົນເອງ ໄມເຢິ່ງຫຍ່ອນກວ່າກັນ ພາກຮາຕຸທີ່ຮາຕຸໄດ້ຍິ່ງຫຍ່ອນລົງໄປ ຄື່ອ ທຳໜ້າທີ່ຂອງຕົນໄມ່ສົມບູຮັນ ຄື່ອເກີນໄປບ້າງຂາດບ້າງນັ້ນແສດງວ່າຮາຕຸພິກາຣົພິກລແລ້ວ ໂດຍເພວະຮາຕຸລມກີເປັນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ຕ່ອຮ່າງກາຍ ຄ້າຍິ່ງຫົວໜ່ອນໄປເກີດຄວາມເສີຍຫາຍເຊັ່ນລມໜາຍໃຈ ຄ້າຫາຍໃຈເຂົ້າແລ້ວໄໝ່ຫຍ່າໃຈອົກ ກົມແປລວ່າ ຄວາມຕາຍເຫັນຍ່າງເຂົ້າມາແລ້ວ ຄ້າໄໝຮັບແກ້ໄຂ ຕົ້ນຕາຍອຍ່າງແນ່ນອນໂດຍໄໝ່ຕົ້ນສັຍ

โรคทำมะลา

โรคทำมะลา เป็นโรคชนิดหนึ่ง เป็นทั้งภัยในและภัยนอก ที่เป็นภัยใน เป็นในลำคอ ที่เป็นในลำคอเป็นได้สองชนิดคือ ชนิดหนึ่งเป็นตุ่มในลำคอ เป็นอยู่นาน ๓-๔ วัน ตุ่มนั้นจะแตกเมื่อนองและเลือดไหลออกมาก ชนิดที่เป็นตุ่มนี้ไม่ร้ายแรง พอแตกแล้วก็จะหายไปเอง ชนิดที่เป็นสลดนี้ร้ายแรงมาก ถ้ารักษาไม่ทันท่วงที่ สลดนั้นจะอัดรูกอตายในทันทีทันใด ทำมะลาชนิดอัดรูกอตายนี้ หมออแพนโบราณเรียกทำมะลา กากกีก ชายบ้านท่าวิปเริกโรคให้ตาย ที่เรียกทำมะลา กากกีก กันนั้น เพราะเมื่อเป็นแล้วจะพูดไม่ได้ กายใจไม่ออก ถ้าไม่ขับสลดในลำคอออก จะตายในไม่กี่นาที โรคทำมะลาเป็นทั้งภัยในและภัยนอก มีชื่อเรียกต่างกันดังนี้

ทำมะลา กากกีก

ทำมะลา อ่องควย

ทำมะลา ผั้งแก้ม

ทำมะลา เดือยไก่

ทำมะลา ตัวผู้ตัวแม่

ทำมะลา จับลำคอ

ทำมะลา จับข้างหน้า

โรคกะบูน

กะบูนเป็นโรคจำพวกหนึ่ง มีหลายชนิด เป็นได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย สาเหตุเกิดจากการเสียเลือดเนื้อ ผู้หญิงเวลาคลอดลูก เลือดที่เสียออกมากไม่หมด หรือเวลาคลอดแล้วอยู่ไฟไม่ได้ กินอาหารที่แสงง่อโรค เลือดที่เสียมากหมดอยู่ภัยใน ถ้าไม่รุ้วเลือดที่เสียออกมากให้หมด เลือดจะกล้ายเป็นพิษ อาการเช่นนี้ หมออแพนโบราณเรียกว่ากะบูนเลือด ส่วนผู้ชายก็เกิดโดยกะบูนได้เหมือนกัน เช่น ตกต้นไม้ ความชื้น หรือทุบต่อยตบตีกัน เลือดที่เสียมากหมดอยู่ภัยในร่างกาย

เรียกกะบูนเช่นกัน กะบูน นั้นมีหลายอย่างคือ

กะบูนเลือด

กะบูนลม

กะบูนท้อง

กะบูนเต่า

กะบูนเลือด ได้แก่ เลือดที่เสีย เลือดที่น้ำถ้ามีมากจะปรากฏเป็นก้อนเหมือนมะตูม
กะบูนลม ได้แก่ ลมที่เสียเป็นก้อนเช่นกัน กะบูนท้อง ได้แก่ กะบูนเลือดหรือลมที่
เกิดในท้อง เมื่อไม่มีชื่อเรียก ก็จะเรียกว่ายๆ ว่า กะบูนท้อง ส่วน กะบูนเต่า ก็หมาย
ถึง กะบูนเลือดและลมนั้นเอง แต่ เมื่อมันเกิดขึ้นแล้ว จะมีลักษณะคล้ายเต่า จึงเรียก
กะบูนเต่า

อโรคยาศาลา วัดป่ากุดชนวนอุดมพร อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ

Email : life1996@windowslive.com www.arokayasala.com

ติดต่อ วัดป่ากุดชนวนอุดมพร เลขที่ ๓ ม.๙ ต.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ ๓๖๑๗๐

หรือสามารถโอนเงินผ่าน

ธนาคารกรุงไทย สาขาอยุธยา ชื่อบัญชีพระธาตวี อุปบลวนโน

บัญชีเลขที่ ๓๔๒-๐๐๑๖๕๔-๕